

O analiză despre:

STAREA MORȚILOR, SUFLET ȘI PEDEAPSA ETERNĂ

Calea Creștină

2017 – Arad

caleacrestina.ro@gmail.com

www.CaleaCrestina.ro

CUPRINS

CAPITOLELE:	PAGINA:
1. Controverse și soluții	5
2. Ce este moartea?	10
3. Creația și componența omului	54
4. Ce este spiritul?	58
5. Ce este Suflarea (Spiritul) de viață?	65
6. Conform Bibliei ce este sufletul?	68
7. Obiecții la doctrina sufletului nemuritor	79
8. Starea morții lui Isus	84
9. La ce se referă expresia „Locuința Morților”?	91
10. Iadul din Biblie diferit de iadul popular sau al teologilor	95
11. Obiecții la iad	98
12. Abis – Adânc	99
13. Ce învață Biblia despre judecată?	108
14. Judecata în viziunea adventistă	114
15. Judecata în viziunea martorilor lui Iehova	119
16. Care este pedeapsa finală pentru păcate?	125
17. Obiecții cu privire la chinul etern	162
18. Anexe	165

Notă:

Citatele Biblice sunt scrise cu text **bold**, iar alte citate cu text *italic*.

Dacă nu se face nici o mențiune, citatele biblice sunt luate din (BC) Biblia Cornilescu, sau din (BCR) Biblia Cornilescu Revizuită de GBV 1989.

Siglele altor traduceri la care se face referire în acest material:

SS 1874 - Sfânta Scriptură tipărită la Iași în 1874.

BB 2001 - Biblia București 2001.

NW - Traducerea Lumii noi a Sfintelor Scripturi.

BO - Biblia Ortodoxă.

CLV - Noul Testament tradus în 1993 de societatea CLV.

N.T. Pascal - Noul Testament – Dr. Emil Pascal – 1992.

TLRC - Traducerea în limba română contemporană a Noului Testament.

NTît - Noul Testament pe înțelesul tuturor.

NTTF-2008 - Noul Testament Traducerea Fidelă 2008.

SCC - Scripturile Calea Creștină.

Prescurtări:

n.s - notă de subsol.

î.C. - înainte de Cristos.

d.C. - după Cristos.

V.T. - Vechiul Testament.

N.T. - Noul Testament.

Cuvânt înainte:

Dragi cititori, am scris această carte, deoarece problema existenței unui suflet, a iadului, a unui chin etern, este foarte contestată în unele cercuri religioase, iar în altele se susține cu vehemență, uneori fără a explica corect și a argumenta suficient. Cartea de față se dorește să fie un studiu complex și complet, pentru al ajuta pe cititorul Bibliei, să-și facă o imagine corectă despre revelația biblică progresivă la acest subiect, și despre contextul istoric. Cartea aceasta este de un real folos în analiza, argumentelor pro și contra, în ce privesc temele: starea morților, suflet, iad, chinul etern.

Ba mai mult, această carte încearcă să clarifice, aparentele contradicții din Biblie la acest subiect, și să arate importanța așezării revelației finale, ca fiind argumentul suprem, și care are ultimul cuvânt pentru înțelegerea adevărului. Problema este cu atât mai importantă, cu cât, tema despre „pedeapsa finală” cuvenită răzvrătiților care Îl resping pe Dumnezeu, ne ajută să avem o imagine corectă despre caracterul drept al lui Dumnezeu. Astfel în loc să lăsăm imaginația noastră sau a altora să ne compună teologia justiției divine, mai bine să cercetăm ceea ce stă scris în Scriptura, după cum au îndemnat apostolii când au spus: **„să învățați să nu treceți peste „ce este scris”** (1Corinteni 4:6). Acest adevăr cu privire la starea morților, are importanța lui, deoarece cunoașterea acestui lucru, ne va influența concepția despre Dumnezeu, eternitate și om. În plus, Domnul Isus a spus în Ioan 8:32: **„veți cunoaște adevărul și adevărul vă va face liberi”**, astfel cunoscând realitatea despre morți, vom deveni liberi, deoarece vom avea o imagine corectă despre Dumnezeu, despre dreptatea Lui, despre starea morților, judecată și pedeapsă, și vom fi liberi de frica de moarte, de orice superstiție sau practici și obiceiuri costisitoare și eronate. Cartea face referire și la crezul evreilor din timpul lui Isus, și nu numai, ci și la învățătura „părinților bisericii”, la etimologia diferitelor cuvinte. Dar ea nu se oprește aici, ci pătrunde în miezul textelor controversate, încercând să aducă lumină folosindu-se de dicționare, lexicoane, dar și de revelație divină. De aceea vă îndemn să o citiți cu mare atenție, sub rugăciune. Dumnezeu să vă binecuvânteze!

1. Controverse și soluții!

În mintea oamenilor sunt tot felul de întrebări: *Există o viață după moarte? Există un suflet sau spirit care să supraviețuiască morții? Există un rai și un iad? Există lacul de foc literal și un chin etern?*

Cine ne poate răspunde la aceste întrebări? Doar Dumnezeu, care a creat omul, Deoarece El fiind Creatorul, are dreptul să judece să pedepsească, El fiind și Judecătorul! Doar El ne poate spune, dacă este ceva dincolo de moarte, dacă există o pedeapsă eternă.

Dumnezeu a revelat în Biblie, în mod progresiv adevărul Său, numai studiind-o cu seriozitate și cerând descoperire și lumină de la Dumnezeu, putem afla răspunsul sigur la această întrebare.

Dar lucrurile nu sunt chiar așa simple, nu vei primi adevărul pe tavă, nu vei înțelege citind-o pentru prima dată, tocmai ca noi să cercetăm, să ne rugăm și să dorim adevărul, să-l căutăm așa cum căutăm o comoară ascunsă (Proverbe 2:1-5). Afirmările Bibliei despre starea morților și pedeapsă, par să se contrazică.

Ba mai mult, la unele întrebări, legate de acest subiect, nu vom găsi un răspuns direct în Biblie, dar trebuie să deducem, să cerem înțelepciune de la Dumnezeu (Iacob 1:5).

Chiar dacă Dumnezeu nu dorește să cunoaștem unele lucruri, de aceea le ține ascunse, însă altele dorește să le facă de cunoscut (Deuteronom 29:29), celor sinceri, celor ce cercetează și caută adevărul din inimă!

Trebuie de asemenea spus, că Biblia nu este o carte tematică, structurată pe teme conținând explicații detaliate pe subiecte; ci, mai degrabă ca să înțelegi un subiect, trebuie să strângi informațiile, ca într-un joc de puzzle, și să tragi o concluzie pe baza tuturor versetelor care fac referire directă sau indirectă la subiectul respectiv. De fapt, mai degrabă ai nevoie de călăuzire, căci doar așa poți înțelege ce a inspirat Spiritul Sfânt, doar dacă același Spirit, te luminează ca să înțelegi.

Fără revelație și călăuzire, lucrurile par confuze, deoarece aparent Biblia se contrazice la acest subiect, de pildă, Biblia spune că „**cei morți nu știu nimic**”, că moartea e opusul vieții (Ecleziast 9:5-6; Iov 14:11-12), dar tot Biblia spune că cei morți există, putând comunica cu alți morți, moartea fiind o ‘plecare’ o ‘mutare’ într-un

alt loc, spre o altă viață (Ezechiel 32:21; Luca 16:22-31; Filipeni 1:20-24; 2Petru 1:14-15)!!!

Tot Biblia spune că sufletul moare (Ezechiel 18:4,20), dar tot ea spune că omul nu poate ucide sufletul (Matei 10:28). Tot Biblia arată că omul este sufletul (Geneza 2:7; Exod 1:5; Romani 13:1), dar tot ea arată și că omul are un suflet înăuntrul lui (1Tesalonicieni 5:23; Geneza 35:18; Fapte 20:10). De asemenea, Biblia spune că locuința morților este un loc de inconștientă unde totul încetează, căci „**în locuința morților, în care mergi, nu mai este nici lucrare, nici chibzuială, nici știință, nici înțelepciune!**” (Ecleziast 9:10; Isaia 38:10,12), dar tot ea vorbește de chinuri conștiente, în locuința morților când spune: „**pe când era în locuința morților în chinuri**” (Luca 16:22).

Biblia este cea care indică că plata pentru păcate este moartea (Romani 6:23), dar tot ea vorbește de un a fi „**chinuit în foc și în pucioasă...în veci vecilor**” (Apocalipsa 14:10,11; 20:10).

Acum, un cercetător sincer și mai ales un începător, ar fi derutat de asemenea afirmații contradictorii, și ar fi tentat să dea credit unei variante, ignorând sau punându-le în zona simbolicului, textele ce nu îi convin.

Tot la fel fac și cultele sau confesiunile religioase, unii teologi. Astfel de pildă, unii trec cu vederea textele în care se prezintă moartea ca inexistență sau textele în care pedeapsa este nimicirea, moartea. Alții bazându-se pe aceste texte, ignoră textele care vorbesc de o viață după moarte și de un chin, dându-le acestor texte un înțeles simbolic.

Astfel pe parcursul timpului, în tabăra celor care au susținut existența unei vieți după moarte sunt: „Părinții bisericii”, crezurile bisericii și alte cărți scrise de teologi pe parcursul timpului, majoritatea dintre ei susținând și un chin etern ca pedeapsă.

În contrast cu aceștia, în cealaltă tabără, au existat unele mișcări religioase și unii teologi, care au negat această doctrină a unui suflet nemuritor, alții au respins și cea a unui chin temporar sau etern, și susțineau: *somnul sufletului* – adică, sufletul în perioada moarte-înviere se odihnește într-o stare de inconștientă.

Astfel de pildă, catari, un grup religios ce a luat ființa în sec. 11 și a înflorit în sec.12 în Europa, respingea purgatoriul și focul iadului.

În sec. XVI unii anabapțiști, au subscris la teoria *somnul sufletului*.

Iar Frații Polonezi sau Sociniani după numele întemeietorului lor Laelius Socinus, un reformator umanist italian, care a făcut parte din Biserica Calvinistă, au negat iadul ca loc de tortură.

Spre sfârșitul secolului al XVIII-lea unii bibliști contraziceau învățătura despre iad. În cartea scrisă de Edward William Fudge: **„Focul care mistuie”**, arată că pe la începutul anilor 1700 exista în Anglia, un grup de circa 20.000 de creștini baptiști, având circa 50 de lideri, care credeau în anihilare. Ei erau condiționaliști, și credeau că a trăi etern este, a fost, și va fi condiționată de ascultare fata de Dumnezeu.

La începutul sec. XIX a existat o grupare numită: **„Christian Connection”** care au susținut anihilarea. Ulterior a apărut și mișcarea lui Stone și Campbell sau mai este numită: **„mișcarea Restoraționistă”**.

Iar cam la jumătatea sec. XIX a apărut și mișcarea adventistă, care a preluat această doctrină de la aceste două grupări. În 1853 a apărut o carte intitulată: **„Biblia contra tradiției”**, și alți oameni religioși, ca Grew Henrz, George P. și alții au călătorit mult predicând aceste lucruri și tipărind publicații în acest sens.

Iar Martorii lui Iehova la rândul lor au preluat acest tip de interpretare de la adventiști. Din mișcarea aceasta („mișcarea Restoraționistă”), a apărut o altă grupare numită: **„Church of Christ”** care susține anihilarea¹. Tot în zilele noastre mai este o grupare², condusă de un baptist pe nume John Stott, care susține ceva asemănător.

Însă în această carte mă voi raporta mai mult la **AZȘ** (Adventiștii de Ziua a Șaptea) și **WTS** (Watch Tower Society- Societatea Turnul de Veghe - care editează literatura Martorii lui Iehova) ca fiind grupări religioase cunoscute din România, care susțin ne-existența unei vieți după moarte, cât și ne-existența unui chin etern.

Astfel voi prezenta în continuare crezul adventist, (cele 27 de articole sau doctrine), care spune la articolul 14: *„După ce omul moare, nu exista nici entitate fizica, nici entitate spirituala cu capacitate intelectuală și conștiința existenței de sine.”* Iar în cartea **„După căderea cortinei SFÂRȘIT”** scrisă de un adventist, la p.12 se spune: *„Moartea este o barieră care se închide pentru totdeauna, o barieră pentru acțiune și conștiință, este bariera inexistenței!”*

¹ Vezi linkul: <http://www.edwardfudge.com/written/fire.html>

² Vezi linkul: <http://www.johnstott.org/>

Tot la fel, mișcarea religioasă, Martorii lui Iehova, numită inițial „**Studenții în Biblie**”, a fost înființată de C. Taze Russell, care într-o seară din 1869 a luat contact cu adventiștii, iar mai târziu în 1870, el împreună cu alți cunoscuți au format un grup de studiu Biblic.

Ei au preluat, în mare parte, doctrina adventistă despre starea morților, iar în anul 1931, ei au adoptat numele de „**Martorii ai lui Iehova**”, ei susțin același lucru despre starea morților, astfel de pildă în publicația: „**Cercetați toate lucrurile**”, moartea este definită ca fiind „o pierdere a vieții, o încetare a existenței sau o completa încetare a conștiinței intelectuale sau a activității fizice celeste, umane sau de oricare alt fel” (p 86). Iar în cartea „**Să aducem argumente din Scripturi**” p.217 se dă o definiție a morții după cum urmează: „Definiție: *Încetarea tuturor funcțiilor vitale. Când încetează respirația, bătăile inimii și activitatea cerebrală, forța vitală încetează în mod treptat să mai activeze în celulele corpului. Moartea este contrariul vieții.*”

În concluzie, atât ei (WTS) cât și mișcarea adventistă (AZȘ), fiecare având în prezent, diverși sateliți, sau grupuri dizidente, ce s-au desprins din organizația mamă, în general toți aceștia susțin cam aceleași lucru: moartea = inexistență, și prin urmare nu există o pedeapsă după moarte nici un chin etern.

Acum având în vedere că unii teologi susțin viața după moarte și o îmbrățișează, iar alții o resping, având în vedere că însăși Biblia pare că se contrazice la acest subiect, ar trebui să ne întrebăm în mod sincer:

Ce este de făcut? Care este soluția? Care este cheia care ne ajută să interpretăm corect Scriptura?

Cu siguranță cheia este 1) Spiritul Sfânt, care a fost pus să ne conducă în tot adevărul (Ioan 16:13). Cu siguranță, că dacă îl întrebăm sincer pe Dumnezeu, dacă studiem Biblia dând la o parte prejudecățile, El ne va dezvălui în mod progresiv adevărurile Sale. Însă dacă suntem sinceri, vom permite Spiritului lui Dumnezeu să ne ajute să interpretăm corect Scripturile și astfel să rezolvăm aceste aparente contraziceri.

2) De asemenea, un principiu important pentru a interpreta corect Scripturile, este de aduna toate textele despre un subiect pentru a trage o concluzie corectă, apoi a interpreta un text în contextul lui imediat, apoi în contextul cărții, și apoi în ansamblu Bibliei.

În plus, 3) trebuie să înțelegem că revelația lui Dumnezeu este progresivă. Astfel Adevărul lui Dumnezeu revelat, ne este făcut cunoscut în mod treptat, și în consecință, cele din urmă revelații din partea lui Dumnezeu, sunt superioare ca consistență și lumină, primelor.

Biblia spune că adevărul a venit prin Isus Cristos (Ioan 1:17). Prin urmare, un principiu vital în înțelegerea Scripturilor este acesta: Revelația noului legământ e superioară celei a vechiului legământ, care era o umbră a noului legământ (Coloseni 2:17). Astfel ceea ce primează în interpretarea Bibliei în general, și a subiectului despre starea morților, în special, este următorul principiu: **Noul Testament este o revelație superioară Vechiului Testament.** [Cei din Vechiul Testament au avut o vedere în ceață asupra multor subiecte care sunt limpezite în Noul Testament].

În aflarea adevărului despre starea morților, versetele cu greutate nu sunt ceea ce au crezut: Iov, David sau Solomon, și alții; ci, ceea ce spune Domnul Isus care vine din cer, și care a experimentat moartea, învierea, și a biruit moartea și Hadesul. Astfel versetele care conțin revelații asupra cerului sau a realităților spirituale; și ce spun apostolii care au fost învățați de Domnul direct, este ceea ce primează în stabilirea adevărului despre starea morților. Aceste declarații sunt cele mai cu greutate, pentru a trage concluziile corecte.

În continuare vom dezbate această temă ținând cont de acest principiu expus mai sus.

2. Ce este moartea?

Ce spune Vechiul Testament despre moartea fizică?

În Vechiul Testament credincioșii credeau în general că moartea însemna sfârșitul vieții, astfel ei descriu moartea ca o stare de odihnă, inactivitate (Iov 3:11,13-14,17-22; 17:16). Dreptul Iov avea credința că moartea era inexistență, după cum declară el însuși, în Iov 7:7,10: „...ochiul meu nu va mai vedea binele...ochiul tău (Dumnezeule) mă va căuta, și nu voi mai fi...”, iar în Iov 10:8-9 el spune: „...Și totuși tu mă nimicești!...vrei din nou să mă aduci în țărână?” Astfel potrivit crezului lui, el urma după moarte să meargă în țărână. Tot la fel se spune și în Iov 10:18-22: „...O de aș fi murit...Aș fi ca și cum n-aș fi fost...”; el exprimă conceptul potrivit căruia moartea este non-existență.

Astfel Vechiul Testament învâța că cei decedați nu mai sunt conștienți de nimic, ei nu mai există (Psalm 146:4; Psalm 49:8-20; Eclezias 3:19,20), indiferent dacă sunt buni sau răi (Iov 24:19-24; Iosua 23:14; 1Regi 2:2).

În continuare, să luăm cazul unui om după voia lui Dumnezeu, și anume Regele David, care declară cu privire la propria-i moarte, că o dată mort nu mai putea să-l laude pe Dumnezeu și nu mai putea vesti adevărul Său (Psalm 30:9). Deci e clar că David nu credea într-un suflet nemuritor, căci atunci de ce și-a făcut probleme că nu va mai putea să-l laude pe Dumnezeu? De fapt această concepție, se bazează și pe ceea ce a scris mai târziu, Fiul lui David: Solomon, când a descris starea morților prin cuvintele: „**Căci soarta omului și a dobitocului este aceeași; aceeași soartă au amândoi; cum moare unul, așa moare și celălalt, toți au aceeași suflare și omul nu întrece cu nimic pe dobitoc; căci totul este deșertăciune.**” - Eclezias 3:19.

Îndeosebi pe baza acestor pasaje din V.T. în primul rând, gruparea numită: „**Christian Connection**”, apoi adventiștii (AZS), și apoi Martorii lui Iehova (WTS), care se trag din ei, au stabilit ca doctrină, ideea că moartea este inexistență, sau opusul vieții.

Să tragem oare concluzia că acesta este adevărul despre starea morților?

Oare toate aceste descrieri ale oamenilor lui Dumnezeu din V.T., descriu moartea din punctul de vedere divin, sau din punctul uman de vedere limitat? Oare bazându-ne pe aceste concepții ale

oamenilor din V.T. putem stabili o doctrină corectă și adevărată? Cu siguranță că da, dacă și N.T. ar susține aceleași concepții, dar oare susține și N.T. aceleași concepții ca și V.T.? Înainte de a vedea ce afirmă N.T. să mai analizăm puțin problema din V.T.

Dacă analizăm cartea Ecclesiastul, este evident, că Solomon a descris moartea dintr-un punct de vedere omenesc, fizic, al omului de sub soare, al omului care cercetează și concluzionează prin prisma a ceea ce vede cu ochii lui, căci observați ce declară el în Ecclesiast 1:13-14: **„Mi-am pus inima să cercetez și să adâncesc cu înțelepciune tot ce se întâmplă sub ceruri: iată o îndeletnicire plină de trudă, la care supune Dumnezeu pe fiii oamenilor. Am văzut tot ce se face sub soare; și iată că totul este deșertăciune și goană după vânt!”**

*Oare din punct de vedere divin, „**totul este deșertăciune și goană după vânt!**”? Sau din punct de vedere omenesc? Oare și cerul este deșertăciune? Este oare goană după vânt închinarea și ascultarea de Dumnezeu?*

Oare într-adevăr aceiași soartă au și animalele și oamenii? Din punct de vedere a ceea ce vede și observă omul, da, dar din punct de vedere divin, NU, căci omul nu este ca animalele, el a fost creat după chipul lui Dumnezeu, și prin urmare, va fi înviat și tras la răspundere pentru binele sau răul care l-a făcut.

Deci trebuie să înțelegem că Spiritul Sfânt l-a inspirat pe Solomon și pe alții (vezi și Iov 14:12), să descrie moartea din punct de vedere uman, fizic, și nu din punct de vedere divin. În acest sens observați ce se spune și la: Ecclesiast 9:5-6,9-10: **„Cei vii, în adevăr, măcar știu că vor muri; dar cei morți nu știu nimic și nu mai au nici o răsplată, fiindcă până și pomenirea li se uită. Și dragostea lor și ura lor și pizma lor, de mult au și pierit și niciodată nu vor mai avea parte de tot ce se face sub soare...Gustă viața cu nevasta pe care o iubești, în tot timpul vieții tale deșerte pe care ți-a dat-o Dumnezeu sub soare, în această vreme trecătoare; căci aceasta îți este partea în viață, în mijlocul trudei cu care te ostenești sub soare. Tot ce găsește mâna ta să faci, fă cu toată puterea ta! Căci, în locuința morților, în care mergi, nu mai este nici lucrare, nici chibzuială, nici știință, nici înțelepciune!”**

Observăm că Solomon exprimă în aceste texte (mult folosite de Martorii lui Iehova și adventiști), nu punctul de vedere divin, ci unul omenesc, unul pesimist, căci ne întrebăm: *Oare oamenii care au*

*murit, li se uită și pomenirea, sau vor fi pomeniți la judecată (Apocalipsa 20:11-12)? Oare ei „**niciodată nu vor mai avea parte de tot ce se face sub soare**”? Sau vor avea parte de înviere?*

Dacă acceptăm concluzia lui Solomon, atunci morții nu vor mai învia! Însă aici Solomon a descris moartea și locuința morților din punct de vedere fizic, pământesc.

Căci El despre spirit a spus că se întoarce la Dumnezeu (Ecleziast 12:7).

Iar dacă cei morți nu mai au nici o răsplată și nu vor mai învia căci „**niciodată nu vor mai avea parte de tot ce se face sub soare**”. Atunci să mâncăm și să bem căci mâine vom muri (1Corinteni 15:32).

Însă glorie lui Dumnezeu, că există o înviere a morților (1Corinteni 15) și astfel este clar că punctul de vedere exprimat de Solomon a fost unul din punct de vedere: pământesc, fizic.

Martorii lui Iehova și adventiștii, folosind aceste versete nu sunt consecvenți și cinstiți, pentru că ei cred în învierea morților, însă unii din V.T. (vezi: Iov 14:10,12; 16:22), nu știau de învierea morților, nu avea lumină, nu aveau descoperire, ca și noi care avem N.T. despre starea morților, învierea morților, regatul de o mie de ani, etc.

Inspirația lui Dumnezeu nu trecea peste conștiința omului sau peste credința Lui! Dumnezeu s-a folosit de scriitori umani, care nu aveau tot adevărul lui Dumnezeu.

Și atunci când au scris, ei nu au scris în transă ca „mediumi”, ci Dumnezeu s-a folosit de gândirea lor, chiar dacă gândirea lor nu a fost 100% corectă.

Scopul cărții Psalmilor, a Ecleziastului, nu a fost o descriere a morții, ci altul, în care Dumnezeu a călăuzit ca scriitori să-și expună sentimentele lor, rezultatul cercetărilor lor.

Astfel nu cred că este cinstit să folosim texte în care oamenii chiar dacă au fost inspirați, aveau o lumină limitată și-au exprimat nu punctul de vedere a lui Dumnezeu; ci, unul omenesc, pământesc, limitat, asupra morții. Căci fie acceptăm **toate afirmațiile** lui Solomon și stabilim doctrina pe ele, dar atunci eliminăm învierea, fie acceptăm că ce este scris aici este prin prisma unui cercetător care vede cu ochii umani: lucrurile ce se întâmplă sub soare, moartea și viața.

În V.T. Iov și David doar au întrezărit posibilitatea învierii (Iov 14:10-15; Psalm 16:9-11; 49:19-20; 70:20-23), fără a fi siguri că există o înviere finală și generală, Solomon nici măcar nu a crezut în posibilitatea învierii morților (Ecleziast 9:5-10).

Este interesant totuși, că au existat și oameni în Israel, care probabil au avut o altă concepție diferită de linia generală pe care o trasează V.T.

Unii au întrezărit posibilitatea unei învieri (1Samuel 2:6; Iov 14:13-15; Evrei 11:19); cât și a unei vieți după moarte. Cu toate că textele nu dezvoltă suficient crezul unei vieți după moarte, totuși se pare că unii din V.T. au exprimat credința în nemurirea sufletului, sau că sufletul este și o entitate *din* om, nu doar omul.

În cartea Rut, Naomi face o referire poate inconstientă la viața după moarte, în Rut 2:20 NW: „**....Binecuvântat să fie Iehova, care n-a părăsit bunătatea sa iubitoare față de cei vii și față de cei morți...**”

În plus, Abigail spune la adresa lui David următoarele în 1Samuel 25:29: „**Dacă se va ridica cineva care să te urmărească și să vrea să-ți ia viața, sufletul domnului meu va fi legat în mănunchiul celor vii la Domnul, Dumnezeul tău și să arunce cu praștia sufletul vrăjmașilor tăi.**” E destul de clar că Abigail nutrea speranța, că sufletul lui David și după moartea acestuia, va exista undeva, împreună cu alte suflete ale celor dreți „**în mănunchiul celor vii la Domnul**”.

În Proverbe 21:16, se vorbește de „**adunarea umbrelor**” (SS 1874, vezi și n.s. din Biblia Cornilescu revizuită și Biblia București 2001), iar Isaia spune că cei morți sunt niște umbre, și că prin înviere, cei ce locuiesc în țărână, umbrele vor ieși din nou afară (Isaia 26:19).

Tot profetul Isaia, dar și Ezechiel care au vorbit cu autoritate din partea lui Dumnezeu, de multe ori începând profețiile cu fraza: „**Așa vorbește Iehova**” (Exemplu: Isaia 10:24; Ezechiel 32:11 NW) au descris starea morților, și au prezentat sub inspirație profetică, o viață după moarte, în cazul: regelui Babilonului și în cazul Faraonului și a mulțimii Egiptului.

Isaia și Ezechiel au scris revelații uluitoare ale acestei vieți după moarte din sheol (locuința morților). Dar să trecem la pasajele cu pricina:

În Isaia 14:9-17 profetul inspirat de Dumnezeu declară: „**Locuința morților de dedesubt se mișcă pentru tine, ca să te întâmpine la**

venirea ta. Pentru tine trezește umbrele, pe toate căpeteniile pământului; i-a ridicat de pe tronurile lor pe toți împărații pământului. Toți aceștia vor răspunde și vor zice...Cei care te vor vedea se vor uita ținută la tine, te vor privi zicând..." (Biblia București 2001; vezi și NW).

În acest text se vorbește cum regele Babilonului se coboară în locuința morților, unde sunt umbrele (suflete) altor regi, care iau cuvântul și vorbesc, ei îl văd pe regele Babilonului (v.16) și îi deplâng soarta. Aici nu e vorba de descriere figurată a sheolului (locuinței morților), nici de o vorbire figurată, căci e vorba de personaje reale care au existat în realitate.

Tot Isaia, de data aceasta în mod figurat, descrie moartea lui Ariel, cetatea în care a tăbărit David, probabil Ierusalimul, prin cuvintele: „Vei fi doborât la pământ și de acolo vei vorbi și din țărână ți se vor auzi vorbele. Glasul tău va ieși din pământ ca al unei năluci³ și din țărână îți vei șopti cuvintele.” (Isaia 29:4)

Deci Dumnezeu care l-a inspirat pe Isaia, descrie moartea lui Ariel, iar moartea din punct de vedere divin, nu era inexistență sau inconștientă, căci după ce este culcată la pământ, cetatea Ariel, adică după ce moare Ariel, ea vorbește. Chiar dacă aici moartea și șoaptele lui Ariel după moartea sa sunt figurate, el totuși indică faptul că Dumnezeu nu consideră moartea ca o stare cu imposibilitatea de a vorbi.

Tot la fel în Ezechiel 32:21-32 se precizează, de data aceasta, starea unor personaje reale (istorice) în sheol: „Atunci vitejii cei puternici vor vorbi în locuința morților...Faraon îi va vedea și se va mângâia pentru toată mulțimea lui...căci l-am lăsat să răspândească groaza în țara celor vii. De aceea Faraon și toată mulțimea lui se vor culca împreună cu cei nețâiați împrejur, cu cei ce au murit uciși de sabie, zice Domnul Dumnezeu.”

Deci este interesant că se descrie locuința morților, ca un loc unde cei morți pot comunica și vorbi! Un loc unde persoanele (sufletele) se pot vedea unele pe celelalte, unde au emoții și simțăminte (Faraon este mângâiat). Toate acestea indică faptul că morții există în locuința morților după moartea fizică.

³ În Biblie găsim expresia: „nălucă” și în N.T. în Matei 14:26; Marcu 9:49, în greacă: fantasma = fantomă; apariție.

Chiar și David care nu credea în viața după moarte, la o existență în sheol, totuși inspirat fiind, poate a scris inconștient unele pasaje, ca cel din Psalm 143:3, unde se arată că morții locuiesc în întuneric.

Totuși în general, trebuie să recunoaștem, că oamenii, chiar slujitorii devotați ai lui Dumnezeu din V.T., nu cunoșteau posibilitatea unei vieți după moarte, unii dintre ei, nici nu știau că va fi o înviere a morților. Tocmai de aceea **Encyclopaedia Judaica** recunoaște următoarele: „*Numai în perioada post biblică s-au pus bazele unei credințe bine conturate și ferm stabilite referitoare la nemurirea sufletului...care a devenit o piatră de temelie a credinței iudaice și a credinței creștine.*”

Faptul că doar unii din V.T. au întrezărit posibilitatea vieții după moarte, și în general ei nu au crezut în așa ceva, nu înseamnă că ea nu există, deoarece unii nu cunoșteau nici nu credeau într-o înviere a morților, care a fost revelată clar, doar începând cu profetul Isaia (Isaia 26:19). De fapt, doar începând cu venirea lui Isus, s-a revelat în mod clar, în Scripturile inspirate viața după moarte, dar înainte de a vedea ce au învățat Domnul, și apostolii, să vedem ce au crezut evreii din perioada de după încheierea scrierii V.T. și până la scrierea N.T. ?

Ce credeau evreii inter-testamentari despre moarte?

Astfel, atât în cărțile necanonice: Tobit, Macabei, cât și în „Înțelepciunea lui Solomon” (scrise în jurul sec. II - I î.C.), se regăsește învățătura despre un suflet nemuritor. Josephus Flavius, cronicarul iudeu al războiului iudeo-roman, confirmă acest concept ca fiind răspândit în vremea lui.

Filon din Alexandria care a trăit în secolul I d.C. a fost un filozof evreu care credea următoarele: „*moartea readuce sufletul la starea lui inițială, de dinaintea nașterii. Întrucât sufletul aparține lumii spirituale, viața din trup nu devine altceva decât un scurt episod...*” (cartea: Heaven – A History).

Este interesant că Iudaismul rabinic preia ideea conform căreia omul este compus din două elemente: trup-suflet, gândită de greci cu sute de ani înainte de epoca rabinică, iar Talmudul și literatura religioasă înrudită menține într-o oarecare măsură, sub influența platonice și cea gnostice, credința în pre existența sufletelor.

Revenind la cărțile necanonice, ele privesc ca documente istorice ale timpului, care au apărut după încheierea canonului Biblic al cărților

inspirate, arata ca ideile de nemurire și eshatologice au preocupat sufletele iudeilor și că această concepție a evoluat și s-a extins la amănunte.

Astfel, **Înțelepciunea lui Solomon** vorbește lămurit despre existența și nemurirea sufletului, aici este consemnat: „*Căci Tu stăpânești peste viață și peste moarte și cobori până la porțile locuinței morților și iar ridici. Omul, în răutatea sa, poate să ucidă, dar nu poate să aducă înapoi duhul care a ieșit, nici să scoată sufletul care a intrat în locuința morților. Iar de mâna Ta nu este cu putință nimănui să scape.*” (16:13-15). [sublinierea îmi aparține]. Acest pasaj se aseamănă cu învățătura lui Isus din Matei 10:28; Luca 12:4-5.

Iar această idee despre suflet, despre o viață spre ne-stricăciune, despre un suflet ce merge în locuința morților, se întemeiază aici pe faptul că omul este făcut după chipul lui Dumnezeu (Înțelepciunea lui Solomon 2:23-24).

Deși cele mai multe dintre scrierile apocrife, conțin inexactități istorice, unele din ele sunt rodul fanteziei și nu se pot ridica la valoarea cărților canonice, ele deci nefiind parte din Biblie, nefiind inspirate de Dumnezeu! Totuși aceste cărți conțin idei escatologice, și ne ajută să vedem credința evreilor cu puțin timp înainte de a veni Isus pe pământ! Ca să înțelegem cadrul teologic, în care s-a născut Domnul!

Astfel, Cartea a IV-a a Macabeilor, de cuprins religios-filosofic, arata credința în nemurirea sufletului: „*Dar ei știau că aceia care mor pentru Dumnezeu trăiesc întru Dumnezeu ca și Avraam și Isac și Iacob și toți patriarhi.*” 4Macabei 16:25 [sublinierea îmi aparține].

„*Iar copiii lui Avraam, împreună cu biruitoarea lor mamă se află acuma (după ce mama și cei șapte fii ai ei au murit pedepsiți de Antiochos) adunați cu ceata strămoșilor ei care au primit sufletele curate și nemuritoare de la Dumnezeu.*” 4Macabei 18:23. [sublinierile îmi aparțin, cât și explicația din paranteza rotundă].

În Tobit se arată că la moarte, sufletul părăsește trupul când se spune: „*i-a ieșit sufletul*” (Tobit 14:13 compară cu Geneza 35:18; Fapte 20:10).

În vremea Mântuitorului, nemurirea sufletului și învierea morților era contestată de către saducheii, partidă formată din înaltul cler și aristocrația iudaică, dar fariseii, în schimb, admitând nemurirea

sufletului și învierea morților (comp. cu Fapte 23:8). Ei nu erau lămuriți, însă, dacă învierea morților avea să fie generala sau parțială, pentru toate neamurile sau numai pentru evrei.

În continuare, rămâne de analizat, dacă gândirea ebraică post V.T. a înțeles starea morților, dacă nu cumva ei au întrezărit situația din sheol, sau situația sufletului la moarte, la fel ca Abigail. Rămâne de verificat, dacă concepția lor era corectă parțial sau total, sau nu era deloc corectă și în armonie cu revelația divină, și de aceea trebuie să analizăm dacă Domnul Isus care este Adevărul, a infirmat concepțiile lor sau le-a susținut?

Evreii inter-testamentari în general credeau că: 1) sufletul a existat înainte de a veni în om (suflet preexistent). 2) sufletul la moarte există, după cum a existat și înainte de trăirea lui în trup. 3) Există o judecată și un chin etern pentru cei răi.

Ce spune Noul Testament despre moarte?

În primul rând, să vedem dacă N.T. învață despre o existență a omului înainte de existența în trup, adică dacă omul într-o anumită formă a existat sau nu înainte de existența sa umană?

Biblia nu învață de o existență preumană a oamenilor! Noi nu ne aducem aminte o altă existență.

Unii ar putea aduce argumentul din Evrei 7:9-10, unde se spune:

Evrei 7:9-10: **„Mai mult, însuși Levi, care ia zeciuială, a plătit zeciuiala, ca să zicem așa, prin Avraam; căci era încă în coapsele strămoșului său, când a întâmpinat Melhisedec pe Avraam”.**

Levi este strănepotul lui Avraam, el nu exista în mod conștient, ci el era ca sămânță în Avraam, de aceea Pavel spune că atunci când Avraam a plătit zeciuială la Melhisedec, **„ca să zicem așa”** a plătit și Levi.

Dar existența ca sămânță nu este pre existență, căci este nevoie de o sămânță de parte bărbătească și de parte femeiască! De aceea, și Pavel precizează: **„ca să zicem așa”.**

Această toerie a filozofilor, a pre existenței este una greșită!

[Pentru mai multe detalii, vezi: Anexa I unde dezvoltăm mai pe larg conceptul de pre existență].

Revenind la starea morților, trebuie să spunem că Isus este Adevărul (Ioan 14:6), și că prin Isus Cristos a venit adevărul (Ioan 1:17), și că El a vorbit trimis de Tatăl, și nu a vorbit de la El; ci, după cum i-a poruncit Dumnezeu Tatăl (Ioan 12:49).

Atunci trebuie să considerăm că El a avut revelația supremă, și prin urmare, cuvintele și învățăturile sale sunt demne de crezare și vrednice!

De fapt, cine ne poate preciza ce este moartea, dacă nu Cel ce a participat la creația omului, nu-i așa? Cine ne poate da detalii exacte dacă nu Cel ce a învins moartea și anume Isus Cristos? Ce a spus El despre moarte și despre cei morți? Ce ne este relatat în N.T. despre starea morților?

Voi trece în revistă textele din N.T. despre acest subiect, nu în ordinea clarității argumentelor; ci, în ordinea cărților N.T.

Înainte de a trece la analiza pasajelor cu pricina, trebuie să precizăm, că atunci când Isus a venit pe pământ, cât și în timpul serviciului Său, evreii în general credeau într-o viață după moarte. Astfel noi trebuie să plasăm serviciul și învățatura lui Isus într-un astfel de cadru, un context religios, cultural, conceptual, în care Isus a venit ca Învățător. *Ce învăța El? A contrazis Isus învățatura evreilor despre un suflet după moarte? Sau a susținut-o?* Lui Isus nu i-a fost teamă să devină ne-popular pentru condamnarea tradițiilor omenești și nu i-a fost frică nici de moarte.

Să avem deci în vedere aceste întrebări și acest cadru, atunci când vom analiza N.T. în ce privește starea morților.

În Matei 9:24; Marcu 5:39; Luca 8:52; Ioan 11:11-14, este comparată moartea cu un somn, prin acest argument se susține că moartea este inexistență.

Da, Domnul Isus a comparat moartea cu un somn, El a spus ca și unii din V.T. că cei morți dorm, iar învierea este comparată cu o trezire din somn (vezi: Matei 9:24; Marcu 5:39; Luca 8:52; Ioan 11:11-14 compară cu 2Regi 4:31).

În plus, și apostolii declară că cei morți au adormit (Fapte 7:60; 1Corinteni 15:6,8; 1Tesaloniceni 4:13-14; 2Petru 3:4).

Astfel pe baza acestei comparații, în care se aseamănă moartea cu un somn, cei ce susțin anihilarea spun că moartea aduce inexistența persoanei. Ei gândesc astfel: vedeți că Biblia compară moartea cu *un somn*, nu cu *o activitate*, și învierea cu trezirea din somn, ei mai spun că în timpul somnului omul nu participă la absolut nimica din ceea ce se petrece în jurul lui.

Însă ei uită, că atunci când doarme omul, el nu își încetează existența și nici chiar activitatea, el ca trup nu mai face acțiuni conștiente, însă psihicul omului funcționează, având vise.

Este mai logic și mai în concordanță cu adevărul, ca termenul „adormit, adormire / somn”, să se refera la trup, nu la suflet, căci termenul de: **„somm al sufletului”** nu se găsește nici unde în Scriptură.

Somnul sau adormirea este o figura de stil proprie morții **trupului**, devreme ce moartea este temporară până la înviere când trupul se va trezi din ea. De fapt, Isus și apostolii învață de o existență după moarte, prin urmare trupul este cel ce doarme, iar înviere îl scoală la viață.

Cazul fetei înviate din morți este relevant, Isus a spus că fetița doarme, iar învierea adică trezirea ei, s-a realizat prin venirea din nou a spiritului ei în trupul ei. Conform relatării din Luca 8:54-55, BC se narează următoarele: **„Dar El, după ce i-a scos pe toți afară, a apucat-o de mână și a strigat cu glas tare: „Fetițo, scoală-te!” Și duhul ei s-a întors în ea, iar fata s-a sculat numaidecât. Isus a poruncit să-i dea să mănânce.”** E clar, trupul dormea, era inactiv, această stare de somn însă nu o avea și duhul ei, care era plecat din ea, iar trezirea ei s-a făcut prin revenirea duhului (spiritului) din nou în trupul ei. Ceea a trezit Domnul nu a fost duhul fetei, ci trupul ei, prin venirea duhului fetei în trupul ei inert!

În Matei 17:1-7; Marcu 9:1-8; Luca 9:28-36, este prezentat apariția lui Moise și Ilie⁴ cu ocazia schimbării la față (transfigurării), și vorbirea lor cu Isus.

Unii explică că de fapt nu a fost o prezență reală a lui Moise și Ilie pe munte, deoarece a fost o viziune care poate fi ceva ireal, adică o imagine creată.

Însă ei uită că și o viziune sau vedenie pot apărea în ea personaje vii și reale, ca îngerii, serafimii, etc. (Isaia 6:1-3; Daniel 7:13).

Dacă Moise și Ilie nu erau reali, și Petru nu credea că ei există în realitate, nu ar fi dorit atunci, să facă trei colibe, pentru Isus și pentru Moise și Ilie.

Însă Evangheliștii îi descriu clar ca fiind persoane reale. Astfel de pildă în Luca 9:30-31 se spune: **„Și iată că stăteau de vorbă cu El doi bărbați: erau Moise și Ilie, care se arătasera în slavă și vorbeau despre sfârșitul Lui pe care avea să-l aibă în Ierusalim.”** Astfel prin această relatare se dovedește că există viață după moarte, că Moise și Ilie au continuat să existe și după moartea lor. De fapt,

⁴ Pentru mai multe informații despre răpirea lui Ilie și Enoh, vezi publicația: **A fost răpit Enoh și Ilie în cer ?**.

Domnul Isus declară în Luca 20:38, despre Dumnezeu și optica Lui asupra celor morți următoarele: „**El însă nu este un Dumnezeu al morților, ci al celor vii; fiindcă pentru El, toți viețuiesc.**” (SCC). Deci față de El; înaintea Lui „**toți viețuiesc.**”. Deci chiar dacă din punct de vedere al ochiului și al observării umane, omul mort nu mai există, din punct de vedere divin, toți cei morți „**viețuiesc**”.

În contrast cu Martorii lui Iehova, care susțin ideea unei viziuni care oglindește o stare ireală, adventiștii susțin că Moise și Ilie au fost reali, și că Ilie a fost răpit la cer, iar Moise după îngropare nu a fost lăsat în mormânt; ci, Arhanghelul Mihail, s-a certat cu Diavolul pentru trupul lui Moise (Iuda 1:9) și se înțelege deci, liberarea lui de sub puterea lui Satan, înviindu-l și transferându-l în cer. Ei spun că pentru saducheii care negau învierea, aceasta era de ne-explicat, dar pentru acei care credeau în înviere, apariția lui Moise nu a constituit un mister. Căci „**...moartea a domnit de la Adam până la Moise**” (Romani 5:14). Moise a fost primul care a sfârșit legătura morții care până aici se extinsese în mod neîntrerupt. Așadar Moise a putut să se arate lui Isus și celor care se găseau cu El pe munte, deoarece a fost înviat. Trebuie remarcat totuși că învierea și transferarea lui Moise și răpirea lui Ilie, fără să vadă moartea sunt cazuri excepționale. (vezi cartea **EXISTA VIATA DUPA MOARTE?** De *Alfons Balbach* la cap. „Moise și Ilie pe muntele schimbării la față”).

Studiind concepția adventistă, cu privire la acest pasaj, găsim destule ne-concordanțe cu Biblia, în primul rând, Ilie a fost răpit, dar nu la al treilea cer, nu în cerurile spirituale (2Regi 2:11-12), el nu a fost dus în al treilea cer, unde locuiește Dumnezeu (2Corinteni 12:1-4), ci a fost mutat dintr-o zonă a pământului în alta prin văzduh ca și Ezechiel (Ezechiel 3:13-15; 8:3; 11:1,3,23,24), sau ca și Filip (Fapte 8:39). Deoarece Biblia afirmă clar în 1Corinteni 15:50: „**Ce spun eu, fraților, este că nu poate carnea și sângele să moștenească Împărăția lui Dumnezeu; și că, putrezirea nu poate moșteni neputrezirea.**”

Observați că relatarea cu Ilie, ne spune că unii fii ai profeților i-au cerut voie lui Elisei să-l caute pe Ilie prin munți sau prin văi unde credeau că l-a dus Spiritul lui Dumnezeu (2Regi 2:15-18). Deci ei au înțeles că Ilie nu a fost răpit la cer unde este Dumnezeu, și chiar dacă nu l-au găsit, conceptul din vremea respectivă era că Spiritul lui

Dumnezeu strămută sau mută oamenii prin văzduh dintr-o zonă în alta a pământului (1Regi 18:12).

O dovadă clară că Ilie nu a fost răpit în al treilea cer, este faptul că el a trimis o scrisoare la regele Ioram al lui Iuda, după aproximativ 10 ani de la răpirea lui (adică mutarea lui din ținutul Iordanului în altă parte). Pentru a înțelege mai bine vă prezint în continuare firul cronologic al evenimentelor:

Răpirea lui Ilie a avut loc în anul când Ioram fiul lui Ahab a început să domnească peste Israel la Samaria, în al 18 an al lui Iosafat regele lui Iuda (2Regi 3:1). În al cincilea an al domniei lui Ioram fiul lui Ahab care era rege în Israel, în Iuda a devenit rege un alt Ioram fiul lui Iosafat (2Regi 8:16). Acest Ioram fiul lui Iosafat care a domnit în Ierusalim 8 ani, și-a ucis frații și casa tatălui Său și a îndemnat poporul la idolatrie. Pentru aceasta Ilie îi scrie o scrisoare (oare din cer?!) probabil în primul an al domniei lui Ioram, care profețea că va fi lovit de o boală până va muri. Boala l-a lovit pe la sfârșitul anului al doilea al domniei lui și ea sa agravat până a murit după opt ani de domnie (2Cronici 21:5,11-20).

În concluzie, Ilie nu a fost răpit în al treilea cer; ci, el a fost mutat din ținutul Iordanului în altă parte ca să fie scăpat de o moarte năprasnică din partea Izabelei, și pentru că s-a descurajat, Dumnezeu l-a pus pe Elisei în locul lui ca profet al lui Israel (1Regi 19:1-16). El a murit ulterior ca oricare om, urmaș al lui Adam, căci TOȚI mor în Adam (Romani 5:12; 1Corinteni 15:22).

Iar Diavolul s-a luptat pentru trupul lui Moise, ca să-l facă un obiect de idolatrie pentru Israel, iar Arhanghelul Mihail nu l-a înviat, Biblia nu ne spune așa ceva, ci el dorea să-l ascundă, ceea ce și a realizat căci Biblia spune în Deuteronom 34:6: „**Și Domnul l-a îngropat în vale, în țara Moabului, față în față cu Bet-Peor. Nimeni nu i-a cunoscut mormântul până în ziua de azi.**” Deci Moise nu a fost înviat de Domnul; ci, îngropat și ascuns de Domnul. El a murit, fără a fi înviat, căci textul din Romani 5:14, nu spune că Moise a fost excepția; ci, că și el a murit, ca toți urmașii lui Adam, chiar dacă nu a încălcat porunca precum Adam. Și nu Moise a înviat primul la nemurire; ci, Domnul Isus (1Corinteni 15:22-23; Coloseni 1:18).

Să ne gândim puțin, ce alegem: două imagini ale lui Moise și Ilie proiectate în viziune fără a fi persoane reale, care și vorbesc, atunci Isus a discutat cu două imagini, un simulacru de discuție, un Isus prefăcut că discută cu Moise și Ilie.

Sau acceptăm că Moise și Ilie au fost răpiți la cer, dar asta ar contrazice Ioan 3:13, unde se spune că „**Nimeni nu s-a suit în cer, în afară de Cel ce s-a pogorât din cer, adică Fiul omului**”. Deci nimeni înainte de venirea lui Isus nu s-a suit la cer. Nici chiar sufletele celor morți, căci morți mergeau în locuința morților, în adânc, într-o stare conștientă acolo, cum am văzut din Isaia 14:9-17 Ezechiel 32:21-32.

În concluzie, nici Moise și nici Ilie nu putea fi prezenți ca persoane fizice, înviate, în viziunea transfigurării; ci, doar sufletele sau spiritele lor, ceea ce dovedește viața după moarte, o viață văzută de Dumnezeu, căci pentru El toți sunt vii, chiar și cei morți.

Domnul Isus prezintă clar viața după moarte, atât a celor răi, cât și a celor buni, când relatează despre un caz real descris în **Luca 16:19-31**, un caz care confirma crezul iudeilor din vremea respectivă, și pe care îl voi reda după o traducere literală,

NTTF - 2008:

„A fost dar un om bogat, și era îmbrăcat cu purpură și în subțire; veselindu-se zilnic în lux. Iar un sărac, cineva cu nume Lazăr, era aruncat la poarta lui, cu bube ulcerând; și dorind să se sature cu [bucățelele] cele căzute de la masa bogatului. Apoi, săracul a murit; și a fost dus de îngeri în sânul lui Abraam. Dar a murit și bogatul; și a fost îngropat. Și în locuința morților, fiind în chinuri (n.s. în greacă: basanois = chinuri.), ridicând ochii lui, vede pe Abraam de departe; și pe Lazăr în sânurile lui. Și el, strigând, a zis: Tată Abraam! Miluiește-mă! Și trimite pe Lazăr ca să atingă vârful degetului său de apă, și să răcorească limba mea; pentru că sunt chinuit (n.s. lit. în durere, în greacă: odyonmai = îndurerat.) în văpaia aceasta. Dar Abraam a zis: Copile! Amintește-ți că ai primit cele bune ale tale în viața ta; iar Lazăr, asemenea, pe cele rele. Acum însă, aici, el este mângăiat; iar tu, ești chinuit. Și pe lângă toate acestea, între noi și voi a fost statornicită o prăpastie; așa ca, cei vrând să treacă de aici la voi, să nu poată; nici să treacă de acolo la noi. Iar el a zis: Te rog deci, tată; ca să îl trimiți în casa tatălui meu. Pentru că am cinci frați; să le mărturisească, ca să nu vină și ei în locul acesta al chinului. Abraam însă îi zice: Au pe Moise și profeții; să asculte de ei. Dar el a zis: Nu, tată Abraam! Ci, dacă cineva dintre morți are să se ducă la ei, se vor pocăi. El însă i-a zis: Dacă nu ascultă

de Moise și de profeți; nici dacă cineva dintre morți are să învie, nu vor fi convinși.”

Deși această relatare este atacată din toate direcțiile, de către cei ce susțin moartea ca o inexistență, ea stă în picioare la orice analiză serioasă și obiectivă, ca un caz real de viață după moarte, și prezintă învățătura și doctrina Domnului despre viața după moarte!

În prezent există trei curente în interpretarea acestui pasaj, unii care susțin că este o parabolă cu elemente ireale, alții o parabolă cu elemente reale, iar alții ce declară că această relatare nu este o parabolă. Ei argumentează folosindu-se de următoarele raționamente:

„Mai întâi, textul nu spune nimic despre o parabolă. De multe ori când Isus ne dă o parabolă, textul spune ceva cam așa: „El a spus și pilda aceasta” (vezi Luca 13.6; 15.3).

În al doilea rând, o parabolă este o poveste fizică care are o semnificație spirituală. Este clar ca aceasta este mai mult decât o poveste fizică.

În al treilea rând, această poveste menționează nume specifice, parabolele nu fac acest lucru. Ea menționează pe Lazăr și Avraam. Știm că Avraam a fost un om real! Mulți vor să spună că aceasta este o parabolă pentru că nu vor să creadă că există un loc de pedeapsă după moarte. Dar, chiar dacă această poveste a fost o parabolă, învață adevărul despre viața de după moarte!”

În contrast cu aceștia, adventiștii, Martorii lui Iehova și alții susțin că acest pasaj este o parabolă.

Unii dintre aceștia susțin că relatarea din Luca 16:19-31, este o parabolă, unii au mers până acolo încât au afirmat că acest pasaj nu face parte din Scripturile inspirate de Dumnezeu, fiind o interpolare. Bineînțeles că nu există dovezi din punct de vedere al manuscriselor că ar fi o interpolare.

Dar este această relatare, o parabolă, în care se folosesc lucruri ireale, sau este o istorie reală?

Adventiștii în general spun, că ceea ce Isus a spus în această relatare din Luca 16, corespunde cu crezul evreiesc din timpul respectiv, în care evreii credeau că sufletele celor răi merg în Sheol și sunt chinuiți, iar sufletele celor buni merg în sânul lui Avraam unde primesc mângâiere, iar Isus s-a folosit de crezul lor în ai avertiza, însă El nu credea și nu susținea cu adevărat această concepție!?!

Ei mai susțin că această pildă nu poate fi experiența literală a doi oameni. Fiindcă: (1) Biblia învață clar că oamenii nu sunt răsplătiți imediat ce mor. Astfel deci, Lazăr nu s-a dus în răsplata lui când a murit. Nici bogatul nu s-a dus la pedeapsa lui când a murit. (2) Cerul și un iad care arde nu sunt în apropiere, deci conversația între cele două locuri nu este posibilă. (3) Pedeapsa celor nelegiuïți are loc după cei o mie de ani, deci acum nu ard nicăieri flăcările iadului. (4) Această parabolă reprezintă corpul, nu sufletul ca suferind în flăcări. Dar corpurile celor morți în mod evident nu ard acum. (5) Lazăr nu putea în realitate să parcurgă vastă distanță ca să aducă ușurare bogatului care era chinuit. (6) Avraam era mort; gândurile lui pieriseră (Ecleziast 9:5,6). Deci el nu putea să vorbească, să gândească, sau să acționeze.

Dacă relatarea din Luca 16 este reală, sufletul atunci este înzestrat cu: ochi, limbă, degete – organe ale corpului.

Dacă aceasta este geografia iadului și a raiului, de ce sufletele de sub altar cer răzbunare (Apocalipsa 6:9-11), de ce mai cer răzbunare când văd deja pe cei răi pedepsiți în chinuri? Revendicarea lor ar fi absurdă.

Isus însuși a învățat de o zi de judecată în viitor nu de o judecată la moartea fiecărui om (Matei 25:31-46).

Ei mai afirmă că parabola lui Cristos despre omul bogat și săracul Lazăr este o poveste compusă din credințele tradiționale ale fariseilor. Un fragment atribuit istoricului *Iosif Flavius* vorbește despre un loc în lumea de dedesubt, unde cei drepți care au murit așteaptă până când găsesc odihnă și viață veșnică în ceruri. Autorul zice: „*Noi numim acel loc 'Sânul lui Abraam'*”. În acest cadru Își plasează Cristos ilustrația Lui.

În cartea **„După căderea cortinei SFÂRȘIT”** scrisă de un adventist, se descria crezul evreilor din timpul lui Isus:

„Din scrierile iudaice rezultă că contemporanii Domnului Isus, credeau în ideea stării conștiente de după moarte. Conceptul lor despre sheol s-a adâncit față de unii scriitori ai V.T., astfel expresia „sânul lui Avraam” apare în literatura extrabiblică, și se afla atunci în tradiția curentă a poporului iudeu. Josephus Flavius afirma că „sânul lui Avraam” este locul fericit unde merg sfinții la moarte („Discurs asupra iadului”). În literatura iudaică apare precum că, sheolul era compus din două camere (2Ezra 4:4; Înțelepciunea lui Solomon 3:1), una din camere fiind destinată dreptilor, iar

cealaltă nelegiuitorilor (Midraš, asupra cărții lui Rut 1:1). Acolo cei răi sunt blestemați, biciuiți, chinuiți (Talmud Erubin 19a). Locuitorii unei camere pot fi văzuți și pot vorbi cu locuitorii celeilalte camere (Midraš asupra Ecleziaștului 7:14).

Când ajung în iad, drepti sunt întâmpinați de grupul îngerilor slujitori (Talmud Kethuboth 104a; 4Ezdra 7:85-87, 91-95), sunt primiți de Avraam, Isac și Iacob (4Macabei 13:17), și își primesc răsplata temporară în „sânul lui Avraam” (Talmud Kiddushin 72b).”

Cu alte cuvinte conform explicației adventiste Domnul Isus **s-a folosit de o concepție falsă**, pe baza căreia a dat un îndemn-avertisment. Adică ca și cum un părinte îl sperie pe un copil cu un „Bau-bau” care nu există!?

Iar această relatare de care El s-a folosit, nu este o narațiune cu elemente reale.

Să stăm și să ne gândim puțin, *oare Domnul Adevărului se folosește de concepții greșite predicându-le? Cum putea fi construită o învățătură corectă, dar pe un fundament fals? Era nevoie ca Isus un martor pentru adevăr, să se folosească de o minciună pentru a da avertismente? Oare ce credeau oamenii care au auzit expunerea lui Isus, având în vedere că El nu a dat altă explicație la ea, care să-i dea alt sens? Oare nu ar fi fost ei îndemnați să creadă în continuare în viața după moarte? Să fim cinstiți în interpretarea Bibliei!*

Auditoriu care l-a auzit pe Isus spunând această istorioară, ce era el îndemnat să creadă în continuare: *în viața după moarte sau în anihilarea persoanei prin moarte?* Cu atât mai mult, cu cât deja ei credeau într-o astfel de doctrină. Ați văzut vreodată vreun adventist sau martor al lui Iehova, sau student în Biblie, care să se fi folosit de relatări ale vieții după moarte, ale chinului ca ilustrări pentru a sublinia alte învățături? Nu, de ce? Pentru că nu cred în ele, doar cine crede în ele le folosește. Isus a crezut în viața după moarte de aceea a folosit această istorioară.

În ce privește celelalte obiecții, prin care se încearcă să se susțină că această relatare dacă o interpretăm literal contrazice alte părți din Biblie, le vom analiza după ce voi prezenta și explicația Martorilor lui Iehova la acest pasaj.

Martorii lui Iehova interpretează că această relatare este o parabolă cu nici o referire la persoane sau situații reale; ci, doar una cu elemente imaginare, ei aduc următoarele argumente:

1. În unele traduceri ale Bibliei această istorioară are titlul „**Pilda bogatului nemilostiv**” (Biblia Cornilescu), iar versiunea Jerusalem Bible se recunoaște la nota marginală că este vorba de o „*parabolă sub forma unei relatări fără nici o referire la vreo persoană reală.*”.

2. Aceasta este o parabolă. Este cea de-a cincia dintr-o serie de parabole (oaia pierdută, drahma pierdută, fiul risipitor și ispravnicul necredincios (Luca cap.15,16). Domnul Isus vorbește de multe ori în pilde (Matei 13:34,35) și chiar în contextul acestei parabole (Luca 14-16).

3. Dacă înțelesul ei ar fi literal, ei spun că atunci sar contrazice cu alte părți ale Bibliei.

4. Această relatare ar fi absurdă, dacă ar fi reală.

Ei interpretează această relatare după cum urmează (prezint pe scurt interpretarea lor): Bogatul îi reprezintă pe farisei, cerșetorul Lazăr pe oamenii de rând, evreii, care erau disprețuiți de farisei, dar care au manifestat căință și au devenit discipolii lui Isus. Iar moartea personajelor este simbolică, ea reprezentând o schimbare a împrejurărilor, astfel Lazăr ajunge într-o poziție de favoare simbolizată prin sânul lui Avraam, iar bogatul chinuit de mesajele judecătorești pe care le anunțau cei pe care îi disprețuiseră mai înainte (Fapte 5:33; 7:54). (Vezi cartea „**Să aducem argumente din Scripturi**” p. 146; și cartea „**Cel mai mare om care a trăit vreodată**” cap. 88).

Să luăm pe rând aceste argumente și interpretări și să le analizăm serios,

Eu cred că problema nu este dacă această narațiune sau istorioară, din Luca 16, este sau nu o parabolă, căci o parabolă este conform cu un dicționar Biblic: „*pildă, punerea unui lucru lângă altul, juxtapunere, metaforic, o comparare a unui lucru cu altul, o asemănare, similitudine, un exemplu prin care este ilustrată o doctrină, un percept...o zicătoare concisă, plină de conținut și instructivă, implicând o asemănare sau comparație și având forță povățuitoare; un aforism, maximă, dicton...proverb.*” Deci o parabolă este compararea unui lucru cu altul, sau este un exemplu cu caracter didactic.

Prin urmare, problema nu este dacă această relatare, este sau nu o parabolă, adică o istorioară de care Isus se folosește ca să învețe anumite adevăruri; ci, problema este dacă elementele acestei parabole sunt din viața reală, dacă prezintă o realitate sau o

închipuire. Dacă El prezintă aici, o istorie din viața unor oameni reali, sau prezintă aici lucruri imaginare, ireale, ne-existând în realitate?

Adică indiferent dacă este sau nu o parabolă, **s-a folosit Isus de elemente adevărate sau închipuite și ireale în această relatare?** Aceasta este întrebarea cheie. Deci **Isus descriind locul mângâierii pentru Lazăr, și locul chinului pentru bogat după moarte, face El referire la lucruri reale, sau ireale? Aceasta este problema!**

Martorii lui Iehova spun că relatarea nu are „nici o referire la vreo persoană reală” ca să citez o publicație de-a lor, ei aduc ca argumente, fie faptul că mesajul acestei relatări se contrazice cu alte pasaje din Scripturi dacă ar fi real, fie absurditatea unei interpretări literale.

La prima obiecție, recunoaștem că starea morților așa cum este exprimată în V.T. (Iov 14:10-12; Psalm 6:5; 115:17; Ecleeziast 9:5,10; Isaia 38:9-19), se contrazice cu mesajul din Luca 16.

Dar am explicat asta la început, și anume că Iov, David, Solomon, Ezechia, etc. nu au avut o revelație clară, asupra ceea ce se întâmplă la moartea omului.

De fapt, Solomon își exprima ne-cunoștința la acest capitol scriind următoarele: „**Cine știe dacă suflarea fiilor oamenilor se duce în sus și dacă suflarea animalului se duce jos în pământ? Așa că am văzut că nu este nimic mai bun pentru om decât să se veselească de lucrările lui: aceasta este partea lui. Căci cine-l va face să se bucure de ce va fi după el?**”

Un om care a primit revelație de sus în domeniul acesta, nu mai pune întrebarea: „Cine știe dacă”...ci El ar fi spus: „Așa vorbește Dumnezeu”, sau „Am văzut prin Spiritul Sfânt următoarele”, sau „Cuvântul lui Dumnezeu m-a înștiințat”, etc.

Concluziile lui se bazau pe ceea ce a văzut el din viața fizică, însă el nu cunoștea sigur, ce se întâmplă cu spiritul omului sau al animalului, nici dacă va fi o înviere ca omul să se poată bucura „**de ce va fi după el?**”

Nu au fost ei inspirați de Dumnezeu?

Ba da, dar inspirația și călăuzirea divină, a lucrat prin oameni care aveau concepții incomplete sau neclare! Călăuzirea divină s-a folosit de ei pentru a învăța, a mostra, a scrie: îndemnuri evlavioase, legea divină, porunci, istorie, etc. Fără a scrie însă o învățătură diferită de ceea ce credeau, căci lumina lui Dumnezeu vine progresiv (Proverbe

4:18). Doar la timpul potrivit s-a dat revelația clară despre învierea morților (Isaia 26:19), apoi cea despre suflet (Matei 10:28).

Și în cazul nostru, Dumnezeu ne călăuzește după, credința și lumina care o avem acum, nu ne dă revelație după credința, și învățătura profundă ce o s-o avem peste 10 ani de la momentul acesta! Nu, ci ne călăuzește după cunoștința actuală!

Atunci când Spiritul Sfânt i-a dat îndemnul să scrie, pe David, Solomon, Ezechia, El i-a îndemnat să scrie, lucruri bune, folosindu-se de cunoștința lor de atunci!

Iar Scopul cărții Psalmilor sau a Ecclesiastului, nu a fost de a dezvălui realitatea despre starea morților, ci deșertăciunea lucrurilor materiale, sau a plăcerilor trupești, iar Psalmii a fost scris ca o carte de cântat, nu a fost de a dezvălui realitatea despre starea morților! Chiar dacă în trecut: Iov, David, Solomon, Ezechia, au vorbit despre starea morților, ei au spus ceea ce au crezut atunci, după puțină cunoștință ce o aveau.

Dar Dumnezeu, s-a folosit de ei, de îndemnurile lor, așa cum s-a folosit de apostolul Pavel care vorbește de o predare a domniei în mâna lui Dumnezeu chiar la sfârșitul epocii, nu la sfârșitul mileniului, așa cum este corect.

De ce așa? Deoarece Pavel nu avea cunoștință despre mileniu, dezvăluită doar apostolului Ioan (Apocalipsa cap. 20).

Învățătura despre predarea domniei de la Fiul, la Dumnezeu, consemnată în 1Corinteni 15:24-28, este o învățătură valoroasă, chiar dacă Pavel din cauză că nu a avut o lumină completă, nu a putut să o aplice corect în timp, aceasta nu anulează inspirația lui Dumnezeu dată lui Pavel!

La fel inspirația primită de apostolul Petru care plasează un cer nou și un pământ nou în ziua lui Dumnezeu (la Armagedon) – vezi 2Petru 3:12-13. Petru nu avea cunoștință despre mileniu, dezvăluită doar apostolului Ioan (Apocalipsa cap. 20). Doar lui Ioan i-a fost dezvăluit adevărul cronologic că cerul și pământul vor fi nimicite la sfârșitul mileniului nu la începutul lui, și Dumnezeu va crea un cer nou și un pământ nou (Apocalipsa 21:1).

Nu a fost inspirat apostolul Petru de Dumnezeu? Ba da! Chiar dacă El nu cunoștea timpul de împlinire, însă învățătura că va fi un cer nou și un pământ nou, era învățătura lui Dumnezeu, era adevărul!

Inspirația lui Dumnezeu este după măsura credinței omului și nu dincolo de nivelul cunoștinței și credinței lui (comp. cu Romani 12:3). Doar în situația excepțională când El descoperă lucruri noi

sau profeții noi, poate chiar de neînțeles pentru cel ce le consemnează, inspirația divină nu se limitează la nivelul cunoștinței omului.

Revenind însă la narațiunea din Luca 16, a doua obiecție a adevensiștilor și a martorilor, este că o interpretare literală este absurdă, ei spun: să presupunem că parabola cu bogatul și Lazăr este o istorisire literală. *Poartă într-adevăr oamenii conversații între rai și iad? Pot cei din rai să-i vadă arzând pe cei din iad? Le pot auzi ei strigătele de durere? Cât de mare trebuie să fie sânul lui Avraam ca să poată încăpea în el toți cei care merg în rai? Să luăm această parabolă în mod literal, înseamnă să creăm probleme uriașe. Cerul ar fi un loc îngrozitor dacă ar trebui să fim martori tot timpul la suferința prietenilor noștri. De asemenea, să ne întrebăm rațional: Oare o picătură de apă nu s-ar evapora la acea căldură? Pot duhurile să fie răcorite cu apă? Este infernul atât de aproape de cer încât să poată avea loc o conversație? Var plăcea să stați în rai, unde să auziți strigătele celor chinuiți care cer ușurare iar voi să vă bucurați sau să stați pasivi?*

De ce obiecțiile aduse de aceștia nu sunt corecte și reale?

În primul rând, aici nu e vorba de raiul ceresc etern, și nici de un loc de chin etern ca și: „lacul de foc” și „gheena”. Nu, ci aici, se descrie o **stare intermediară**, de după moarte până la înviere și judecată, aici se vorbește de locuința morților (ebr. Sheol; gr. Hades), care conform Bibliei toți morții vor ieși din ea, și chiar ea în final va fi aruncată în lacul de foc (Apocalipsa 20:14). Prin urmare, **hadesul este temporar**, și tot la fel **starea bogatului și a lui Lazăr este temporară**, căci la judecata de după mileniu, Hadesul va fi golit de morți prin înviere, și chiar el distrus (Apocalipsa 20:11-14). În consecință afirmațiile:

(1) Biblia învață clar că oamenii nu sunt răsplătiți imediat ce mor. Astfel deci, Lazăr nu s-a dus în răsplata lui când a murit. Nici bogatul nu s-a dus la pedeapsa lui când a murit.

FALS, Luca 16, arată că o anumită pedeapsă și răsplată are loc și imediat după moarte, însă bineînțeles că în parabolă nu e vorba de răsplata veșnică; ci, parabola face referire la o stare temporară până la judecată, ca și un om care înainte de a fi judecat stă în arest.

(2) Cerul și un iad care arde, nu sunt în apropiere, deci conversația între cele două locuri nu este posibilă.

FALS, în relatare nu e vorba de cer și iad, ci de două locuri din Hades împărțite printr-o prăpastie.

(3) Pedepsa celor nelegiuți are loc după cei o mie de ani, deci acum nu ard nicăieri flăcările iadului.

FALS, faptul că după mia de ani va avea loc o judecată și o pedepsire, nu elimină ne-aparat ca să nu existe o judecată și o pedepsire preliminară, căci Isus învață clar că și după moarte are loc o pedeapsă pentru cei răi. După cum un criminal este arestat și închis în arest înainte de judecarea cazului său, tot așa și cei răi sunt închiși în hades (iad) până la judecată.

(4) Această parabolă reprezintă corpul, nu sufletul ca suferind în flăcări. Dar corpurile celor morți în mod evident nu ard acum.

FALS, Parabola nu vorbește de corpuri sau trupuri; ci, de persoane, sufletul persoanei are silueta (forma) corpului fizic, fiind dotat cu mâini, picioare, etc., dar toate acestea de natură spirituală nu fizică.

(5) Lazăr nu putea în realitate să parcurgă vastă distanță ca să aducă ușurare bogatului care era chinuit. (6) Avraam era mort; gândurile lui pieriseră. Deci el nu putea să vorbească, să gândească, sau să acționeze.

FALS, Avraam potrivit lui Dumnezeu, este viu (Luca 20:37-38), iar cererea bogatului chiar dacă este irațională o face datorită chinului mare în care se afla.

Dacă studiem V.T. observăm că toți oamenii fie răi sau buni merg în Sheol - locuința morților, în același loc, însă conform învățăturii lui Isus, cei răi merg într-o zonă a Sheolului unde sunt chinuți, iar cei buni merg în sânul sau sânurile lui Avraam.

Învățătura lui Isus, pe care El o predă și prin care îi învață pe oameni este asemănătoare cu învățătura evreilor din timpul Său, care a apărut înainte de venirea Lui în Israel. Isus predă la niște oameni care aveau convingeri conturate despre starea morților. Dacă convingerile lor erau greșite atunci Isus i-ar fi demască, ca și în alte ocazii (vezi: Marcu 7:1-23), însă Isus predă nu ceva în opoziție cu doctrina lor; ci, ceva în armonie cu doctrina lor.

Conform cu 4 Macabei concepția lor era: „*Dar ei știau că aceia care mor pentru Dumnezeu trăiesc întru Dumnezeu ca și Avraam și Isac și Iacob și toți patriarhi.*” 4Macabei 16:25 [sublinierea îmi aparține].

„*Iar copiii lui Avraam, împreună cu biruitoarea lor mamă se află acuma* (după ce mama și cei șapte fii ai ei au murit pedepsiți de Antiochos) *adunați cu ceata strămoșilor ei care au primit sufletele*

curate și nemuritoare de la Dumnezeu". „....După ce vom muri în acest chip, ne vor întâmpina Avraam și Isac și Iacob și toți părinții ne vor lăuda.” 4Macabei 13:17 [sublinierile îmi aparțin].

E clar, după moarte, evreii credeau că mergeau în „ceata strămoșilor” unde îi va „întâmpina Avraam și Isac și Iacob și toți părinții”.

Ce credeau iudeii din timpul Mântuitorului despre omul în moarte? Josephus Flavius, istoricul iudeu care i-a cunoscut pe apostoli, scria în Discursul lui Josephus către greci, cu privire la Hades („Opere”, pag. 1902, ediția lui John Whiston): „*Cât despre Hades, în care sunt reținute sufletele dreptilor și ale nedreptilor, este necesar să vorbim acum despre el. Hadesul este un loc în lume... o regiune sub pământeană, în care lumina din această lume nu luminează... astfel că, în această regiune, nu poate fi lumină, ci trebuie să fie în ea întuneric veșnic! Această regiune este destinată ca loc de păstrare pentru suflete, în care îngerii sunt puși ca paznici pentru ei și le împart pedepse vremelnice potrivite cu comportamentul și purtarea fiecăruia.*

În această regiune este un loc anumit, deoparte, ca un lac de foc nestins, în care până acum nimeni n-a fost aruncat și care este pregătit pentru o zi mai dinainte hotărâtă de Dumnezeu, în care o sentință dreaptă va fi pronunțată asupra tuturor oamenilor. Când cei nedrepți și cei care au fost neascultători față de Dumnezeu și au dat slavă idolilor, ca unui Dumnezeu, vor fi condamnați la pedeapsa veșnică, cel drept va primi o împărăție ne-stricăcioasă, care niciodată nu va trece. Cei drepți, într-adevăr, sunt ținuți în Hades acum, dar nu în același loc în care sunt ținuți cei nelegiuți.

Căci există o singură coborâre în această regiune, o poartă la care noi credeam că stă un arhanghel cu o oștire prin care cei care trec sunt conduși în jos de îngerii numiți peste suflete. Dar nu toți merg pe aceeași cale, ci cei drepți sunt conduși spre dreapta, în imnuri cântate de îngerii numiți peste acel loc, spre o regiune a luminii, în care cei drepți au locuit de la începutul lumii. Aici ei nu sunt confrunțați cu nevoi, ci se bucură veșnic de privescarea lucrurilor bune pe care le văd și se veselesc în așteptarea acelor noi bucurii care vor fi deosebite pentru fiecare din ei, prețuind acele locuri care le întrec pe cele care le avem aici.

Acolo nu există muncă grea, nici călduri arzătoare, nici frig pătrunzător și nu sunt acolo nici un fel de plante cu spini, ci numai fețele părinților și ale celor drepți, pe care ei le văd totdeauna

surâzându-le în timp ce așteaptă acea odihnă și viață veșnică din ceruri, care urmează acestei regiuni. Acest loc noi îl numim 'Sânul lui Avraam'.

Cât despre cei nelegiuiți, ei sunt trași cu forța în partea stângă de către îngeri numiți pentru pedepsire, ne-mai mergând de bunăvoie, ci ca prizonieri, duși înăuntru prin violență; la care sunt trimiși îngeri numiți peste ei ca să-i mustre și să-i arunce tot mai jos. Acum, acei îngeri care sunt puși peste aceste suflete le târăsc în vecinătatea iadului însuși. Acei care sunt aproape de el aud continuu zgomotul lui și stau întru totul chiar în aburul fierbinte; iar când privesc mai îndeaproape acest spectacol, ca un teribil și extrem de mare peisaj de foc, ei sunt cuprinși de o așteptare îngrozitoare a judecății viitoare și prin aceasta sunt pedepsiți. Dar mai mult, văzând locul părinților și al celor drepti, chiar prin aceasta ei sunt mai mult pedepsiți. Un haos adânc și mare este însă între ei, așa fel ca un om drept care are milă de ei să nu poată ajunge la ei, și nici unul nedrept, dacă ar fi destul de îndrăzneț și ar încerca acest lucru, să nu poată trece peste el.”

E uimitoare descrierea lui Josephus asupra hadesului (iadului) sau sheolului, el descrie cu lux de amănunte situația celor morți și face o distincție clară între pedeapsa de după judecată, lacul de foc, și cea temporară de după moarte. Asemănările între descrierea lui Josephus și cea a Domnului Isus sunt extraordinare, pentru a le reține mai bine am făcut următorul tabel în acest sens:

Relatarea lui Josephus	Relatarea lui Isus
sunt conduși în jos de îngerii numiți peste suflate.	Apoi, săracul a murit; și a fost dus de îngeri în sânul lui Abraam.
Acolo nu există muncă grea, nici călduri arzătoare, nici frig pătrunzător și nu sunt acolo nici un fel de plante cu spini, ci numai fețele părinților și ale celor drepti, pe care ei le văd totdeauna surâzându-le în timp ce așteaptă acea odihnă și viață veșnică din ceruri, care urmează acestei regiuni. Acest loc noi îl numim 'Sânul lui Avraam'.	a fost dus de îngeri în sânul lui Abraam...Acum însă, aici, el este mângâiat...
ne-mai mergând de bunăvoie, ci ca prizonieri, duși înăuntru prin violență...stau întru totul chiar în aburul fierbinte; iar când privesc mai îndeaproape acest spectacol, ca un teribil și extrem de mare peisaj de foc, ei sunt cuprinși de o așteptare îngrozitoare a judecății viitoare și prin aceasta sunt pedepsiți. Dar mai mult, văzând locul părinților și al celor drepti, chiar prin aceasta ei sunt mai mult pedepsiți.	în locuința morților, fiind în chinuri, ridicând ochii lui, vede pe Abraam de departe; și pe Lazăr în sânurile lui. Și el, strigând, a zis: Tată Abraam! Miluiește-mă! Și trimite pe Lazăr ca să atingă vârful degetului său de apă, și să răcorească limba mea; pentru că sunt chinuit în văpaia aceasta.
Un haos adânc și mare este însă între ei, așa fel ca un om drept care are milă de ei să nu poată ajunge la ei, și nici unul nedrept, dacă ar fi destul de îndrăzneț și ar încerca acest lucru, să nu poată trece peste el. ”	Și pe lângă toate acestea, între noi și voi a fost statornicită o prăpastie; așa ca, cei vrând să treacă de aici la voi, să nu poată; nici să treacă de acolo la noi.

Astfel, Domnul Isus spunând această narațiune, consemnată de Luca sub inspirație, **confirmă concepția evreilor**, El nu respinge tradiția și crezul lor. Dacă Isus a fost împotriva unei astfel de crez, sau tradiție, de ce nu a condamnat-o? De ce a mai prezentat un astfel de

caz? Lui Isus nu i-a fost teamă să devină ne-popular pentru condamnarea tradițiilor omenești și nu i-a fost frică nici de moarte. Dacă Isus susținea contrariul, El ar fi demascat o astfel de doctrină, dar El face ceva diferit, El chiar se folosește de această doctrină ca să-i avertizeze pe farisei care erau iubitori de bani (Luca 16:13-14), cu alte cuvinte, mesajul transmis de Isus, era: **și voi veți ajunge unde a ajuns bogatul!**

Advențiștii recunosc că evreii aveau un astfel de crez, ei chiar scriu că:

„Din scrierile iudaice rezultă că contemporanii Domnului Isus, credeau în ideea stării conștiente de după moarte. Conceptul lor despre sheol s-a adâncit față de unii scriitori ai V.T., astfel expresia „sânul lui Avraam” apare în literatura extrabiblică, și se afla atunci în tradiția curentă a poporului iudeu. Josephus Flavius afirma că „sânul lui Avraam” este locul fericit unde merg sfinții la moarte („Discurs asupra iadului”). În literatura iudaică apare precum că, sheolul era compus din două camere (2Ezra 4:4; Înțelepciunea lui Solomon 3:1), una din camere fiind destinată dreptilor, iar cealaltă nelegiuirilor (Midraș, asupra cărții lui Rut 1:1). Acolo cei răi sunt blestemați, biciuiți, chinuiți (Talmud Erubin 19a). Locuitorii unei camere pot fi văzuți și pot vorbi cu locuitorii celeilalte camere (Mirdaș asupra Ecclesiastului 7:14).

Când ajung în iad, drepti sunt întâmpinați de grupul îngerilor slujitori (Talmud Kethuboth 104a; 4Ezdra 7:85-87, 91-95), sunt primiți de Avraam, Isac și Iacob (4Macabei 13:17), și își primesc răsplata temporară în „sânul lui Avraam” (Talmud Kiddushin 72b).”

Având în vedere că Isus nu a condamnat un astfel de crez, ba chiar El personal l-a prezentat descriind acest caz al lui Lazăr și al bogatului, cazuri reale de viață după moarte, nu putem trage decât concluzia, că Isus a susținut, a promovat și crezut în viața după moarte.

Iar în ce privește, obiecția: Cât de mare trebuie să fie sânul lui Avraam ca să poată încăpea în el toți cei care merg în rai? Să nu uităm că această istorie a lui Lazăr și bogatul dată ca exemplu (parabolă) era dată în cadrul unei națiuni care avea deja o concepție despre expresia „**sânul lui Avraam**”. Evreii care au auzit parabola au înțeles imediat că Isus vorbea aici de un compartiment din sheol, deoarece evreii credeau că „**sânul lui Avraam**”, este denumirea

locului fericit unde merg sfinții la moarte, adică în camera destinată dreptilor.

În plus, observați cum explică Thayer Lexicon expresia „sân”, în greacă, kolpos:

„[Thayer] **ko,lpoj**

ko,lpoj, ko,lpou, o` (aparent asemănător cu koi/loj scobitura, (cf.Vanicek, p. 179; Liddell and Scott, under the world), În ebraica qyxe; sânul (Latin sinus), i. e. La fel ca în scrierile grecești de până la Homer:

1. *partea frontala a corpului, dintre brațe* Deci avnaiei/sqai evn tw/| ko,lpw| ti,noj, al unuia care se reazemă pe masă astfel încât capul său acoperă sânul, pieptul celui de lângă el (cf. B. D. Under the world Meals), Ioan 13:23. Deci expresia figurativă, evn toi/j ko,lpoj (la plural, ce este de pe vremea lui Homer, Iliad 9, 570, cf. Winer's Grammar, sec. 27, 3; (Buttmann, 24 (21) tou/ VAbraa,m ei=nai, a obține locul de lângă Abraam, i. e. A fi părtaş la aceeași binecuvântare ca Abraam în paradis, Luca 16:23; avpofe,resqai ... eivj to,n ko,lpon VAbraa,m, a fi purtat în aceeași bucurie a aceleiași fericiri cu Abraam, Luca 16:22 (ou[tw ga,r paqo,ntaj conform cu alta citire qano,ntaj -- VAbraa,m kai, VIIsaa,k kai, VIakw,b u`pode,xontai eivj tou,j ko,lpoj auctw/n, 4 Macc. 13:16; (see B. D. under the phrase, Abraham's bosom, and) fraza rabinică ~hrba lv wqyxB, în sânul lui Abraham, pentru a indica fericirea în paradis, cf. Lightfoot, Horace, Hebrew et Talmud., p. 851ff); o` w;n eivj to,n ko,lpon tou/ patro,j, stând în sânul Tatălui Său (Dumnezeu), i. e. În cea mai apropiată și în cea mai intimă relație cu Tatăl, Ioan 1:18 (Winer's Grammar, 415 (387)); cf. Cicero, ad div. 14,4 *iste vero sit in sinu semper et complexu meo*.

2. *sânul unei îmbrăcăminti*, i. e. Scobitura formată de partea din față superioară a unei îmbrăcăminti largi, atașată cu o curea, folosită pentru ținerea și cărarea lucrurilor (cuta sau buzunar; cf. B. D. under the word Dress) (Exod 4:6f; Proverbe 6:27); astfel, într-un sens figurat, me,tron kalo,n dido,nai eivj to,n ko,lpon ti,noj, a răsplăti pe cineva cu generozitate/mărinimie, Luca 6:38 (avpodido,nai eivj to,n

ko,lpon, Isaia 65:6; Ieremia 39:18 (ieremia. 32:18)).

3. *golf (al unei mări)* (cf. Italian *golfo* (English *gulf* – care ar putea fi singurul reprezentativ pentru cuvântul grecesc): Fapte 27:39.”

Astfel, înțelegem că expresia kolpos = sân, are trei sensuri, 1) sân; 2) sân al hainei; 3) golf. La fel se explică și în NTTF - 2008 la n.s. unde se spune despre cele trei sensuri ale cuvântului din limba greacă: „*în greacă: kolpos = sân; sânul hainei; golf (→un loc paradisiac în intimitatea lui Abraam)... în greacă: kolpois = sânuri; sânurile hainei; golfuri.*”

Însă expresia sân sau sânuri au și sensuri simbolice menționate de Thayer Lexicon, folosite în Grecia antică chiar de Homer și alții, iar fraza rabinică *în sânul lui Abraam*, indica fericirea în paradis. Prin urmare, atunci când Domnul Isus a vorbit de „**sânul lui Avraam**” sau „**sânurile lui Avraam**”, El vroia să sublinieze că Lazăr a obținut locul de lângă Avraam, cât și părășia la aceeași binecuvântare ca Avraam în paradis, și a fi purtat în aceeași bucurie a aceleiași fericiri cu Avraam. În gândirea ebraică, expresia „sân” denota și intimitate, iubire, părășie, legătură strânsă, (vezi Numeri 11:12; Deuteronom 13:6; Isaia 40:11; Ioan 13:23; 2Samuel 12:3; 1Regi 17:19).

Astfel Isus a dorit să sublinieze, un compartiment al celor drepti din sheol, cât și un loc al intimității cu Avraam părintele tuturor celor credincioși și întemeietorul rasei evreiești. E normal că dacă există viață după moarte, sufletul lui Lazăr, un evreu, să fie în legătură cu sufletul lui Avraam părintele evreilor (Ioan 8:39; Romani 4:12,16).

Ca să înțelegem mai bine înțelesul expresiei: „**sânul lui Avraam**”, în gândirea ebraică, vom apela la o descriere minunată din cartea 4 Macabei 13:19-22 despre sân: „*Voi cunoașteți bine farmecul frățietății, de vreme ce dumnezeiasca și atotînțeleapta providență îl împarte între copii, prin tați, și îl sădește prin sânul matern; acolo frații locuiesc tot atâta vreme și sunt plăsmuiți în același timp și crescuiți din același sânge și duși până la capăt prin același suflet; și sunt născuți după același timp și beau lapte din același izvor, și astfel din aceste îmbrățișări, se hrănesc laolaltă sufletele iubitoare de frați.*”

Descrierea de aici a rolurilor sânului pentru copiii unei mame, este foarte grăitoare, și ilustrative pentru sânul lui Avraam, căci după cum este o legătură puternică naturală dintre mamă și fiu, prin faptul

că fiul își primește hrana sufletească și fizică la sânul mamei. Tot așa sufletul evreilor după moarte, e normal să fie în „sânul lui Avraam”, adică în legătură cu Părintele lor.

În ce privește afirmația, că ar fi chinuitor pentru Lazăr să-l vadă tot timpul pe bogat chinuindu-se, textul nu spune că Lazăr l-a văzut pe bogat, ca să nu se poată bucura în paradis de mângâierea de acolo, nici că a vorbit cu bogatul; ci, conversația are loc între bogat și Avraam.

Și chiar dacă Lazăr îl vede pe bogat, el este într-o poziție diferită de sufletele care cer răzbunare, la care fac referire cei care nu cred în suflet după moarte când întreabă: *pentru ce mai cer răzbunare dacă văd pe cei răi chinuindu-se?*

Sufletele de sub altar care cer răzbunare, sunt într-o altă situație și zonă decât Lazăr. Lazăr era în sheol în sânul lui Avraam, sufletele din Apocalipsa 6:9-11, sunt în cer, în prezența lui Cristos, căci de la învierea lui Cristos, cei ce cred în El merg în cer după moarte nu mai în sheol ca credincioșii din V.T. (2Corinteni 5:1-10; Filipeni 1:20-25). Pe lângă toate acestea sufletele de sub altar cereau răzbunare asupra celor vii de pe pământ nu a asupra celor nedrepti care au murit.

O altă obiecție: *Oare o picătură de apă nu s-ar evapora la acea căldură? Pot duhurile să fie răcorite cu apă?* Și lumea spirituală este apă, chiar dacă nu fizică, dar una spirituală dar literală (Apocalipsa 22:1). Sânul lui Avraam, numit și paradis (Luca 23:43), este imposibil ca să nu aibă apă (comp. cu Geneza 2:10).

Iar locul mângâierii, este despărțit de locul de chin, printr-o prăpastie literală, care nu se poate trece, aceasta reprezintă dreapta judecata a lui Dumnezeu (Psalm 36:6). Dumnezeu face o diferență clară și în sheol (Psalm 116:15; 1Samuel 25:29), dintre cei ce au slujit lui Dumnezeu și cei ce n-au slujit, dintre cei drepti și cei nedrepti (vezi Maleahi 3:18).

Iar faptul că îngerii l-au dus pe Lazăr în sânul lui Avraam, nu este ceva straniu, există zeci de mărturii din pragul morții, în care oamenii credincioși au văzut în ultimele secunde de viață, îngerii venind să-i ducă, iar necredincioșii demonii, sau spirite înfricoșătoare care veneau să-i ia⁵.

⁵ În Luca 12:20, lasă să se înțeleagă o astfel de posibilitate, când Isus îi spune bogatului material, care nu s-a îmbogățit față de Dumnezeu, conform cu traducerea literală - SCC: „**Dar Dumnezeu i-a zis: Nebune! Noaptea**

Astfel toate obiecțiile nu sunt solide pentru a minimaliza această relatare, iar unele sunt deplasate ne-cunoscând faptul că până la învierea lui Isus, toți cei morți mergeau în locuința morților, nu în cer, doar că cei buni mergeau într-un loc al mângâierii, iar cei răi într-unul al chinului, așteptând și unii și alții judecata finală, când vor fi scoși din locuința morților și fie vor primi viața veșnică; fie vor fi aruncați în lacul de foc spre chin (Apocalipsa 20:11-14).

Doar de la învierea lui Isus, cei ce mor în Domnul, nu mai merg în locuința morților; ci, în cer, în prezența lui Cristos (2Corinteni 5:1-9; Filipeni 1:20-25). Dacă nu înțelegem această diferență făcută de epoca creștină, față de epoca până la învierea Domnului, în ce privește starea morților, nu vom înțelege și interpreta corect Scripturile.

Acum revin la întrebarea: Este această parabolă, o istorie reală sau ireală, cu elemente imaginare și care nu există în realitate? Atât Vechiul, cât și Noul Testament prezintă multe parabole. O parabolă este o poveste, adevărată sau imaginară. Un exemplu de o fabulă-parabolă, folosită ca să învețe cu succes o lecție, este găsit în 2Regi 14:9, vezi și Judecători 9:7-15, unde personajele primesc abilități alegorice ireale, pe baza acestor texte, adventiștii susțin alegoria parabolei din Luca 16.

Însă e o diferență între aceste parabole din V.T. și cele lui Isus, după cum vom vedea în continuare.

În primul rând, Domnul Isus niciodată nu a dat ilustrări sau parabole, constituite din elemente ireale, niciodată el nu și-a bazat parabolele pe lucruri, obiecte sau personaje care nu pot exista în realitate, sau pe abilități alegorice ireale.

Cine susține contrariul îl provocăm să ne dea măcar un exemplu de ilustrare a lui Isus, din Evangheliile bazată pe lucruri, obiecte sau personaje închipuite, mitologice, pe basme cu alte cuvinte.

În toate ilustrările lui Isus, obiectele, lucrările, sau oamenii la care face El referire, pot fi găsiți și în realitate, el s-a folosit totdeauna la: oameni, animale, obiecte, obiceiuri sau lucrări existente în realitate, ca grâu, neghină, sare, lampă, năvod, pești, administrator, servitori, rege, stăpâni, sămânță, etc.

aceasta ei (demonii) cer sufletul tău de la tine; iar cele ce ai pregătit, cui îi vor fi?" În textul grecesc apare la plural, referirea probabilă la demonii.

Din acest motiv parabola din Luca 16, cu bogatul și Lazăr, este una luată din realitate, cu personaje reale, unele din ele sunt prezentate și cu nume: Lazăr, Avraam. Deci nu e vorba de un basm, cu personaje imaginare, ireale!

Ba mai mult, Domnul își începe relatarea cu cuvintele: „**A fost dar un om bogat,...Iar un sărac, cineva cu nume Lazăr, era aruncat la poarta lui...**” (SCC), în traducerea Martorilor lui Iehova (NW) este tradus astfel: „**Dar era un om bogat...**” Parabola începe cu aceste cuvinte: „**Dar era un om**” nu cu cuvinte „*a fost o dată ca niciodată*” sau „*să ne închipuim că a existat un om...*”

Isus vorbește aici de oameni reali, oameni care au existat în istorie, oameni care au murit, și care au experimentat stările de fapt, de după moarte, după meritele fiecăruia: bogatul în chinuri, Lazăr în locul mângâierii.

Însă să mergem mai departe și să vedem:

Ce este o parabolă și cum trebuie interpretată o parabolă?

O parabolă sau o pildă este o povestire care prezintă o lecție sau un adevăr moral, o povestire din viață, destinată să arate un adevăr central, fiecare detaliu din pildă va întări acel adevăr, dar nu trebuie întotdeauna să atribuim un înțeles specific fiecărui detaliu. Pentru a interpreta corect o parabolă trebuie să aflăm din context: **de ce** a fost spusă? Și **ce** a determinat să fie spusă? Să identifici **ideea centrală** a ilustrării, de asemenea, să identifici **detaliile relevante** (ele vor întări întotdeauna adevărul central al parabolei) cât și cele irelevante.

Care este înțelesul acestei parabole?

Parabolele sunt destinate să învețe mari principii morale. În fiecare parabolă întrebarea este: „**care sunt marile lecții morale pe care ni le prezintă?**”. De ce a folosit Isus această poveste? Ce lecții a încercat El să ne învețe? Prima dată trebuie să determinăm motivul pentru care Domnul Isus a rostit această parabolă, apoi să vedem ce adevăr central s-a dorit să fie subliniat prin această parabolă, ce lecții a încercat El să ne învețe ?

Vă invităm dragi cititori înainte de a continua citirea acestei cărți, să citiți încă o dată relatarea cu bogatul și Lazăr și să vă puneți întrebările de mai sus, apoi singuri doar cu Dumnezeu, să încercați să răspundeți la întrebările de mai sus, scriind răspunsul pe hârtie, și

abia apoi, citiți cartea mai departe pentru a confrunta răspunsurile dvs. cu ale noastre.

Deci să vedem în continuare:

Motivul pentru care Domnul Isus a rostit această parabolă?

Motivul pentru care Domnul Isus a rostit această parabolă era: mândria, aroganța, ne-mila și lăcomia fariseilor care trebuia demascată, cât și pentru a le arăta ce-i așteaptă dacă continuă în aroganță și în iubirea de bani și nu se pocăiesc de ele.

După ce Isus a învățat că trebuie să fim credincioși față de Dumnezeu în domeniul lucrurilor materiale, și că nu putem sluji la doi Stăpâni, și lui Mamona și lui Dumnezeu, (Luca 16:1-3); fariseii, care erau iubitori de bani, ascultau și ei toate lucrurile acestea, și își băteau joc de El (v.14), de aceea El le spune în v.15-19 următoarele avertismente-învățăături: **„Voi căutați să vă arătați neprihăniți înaintea oamenilor, dar Dumnezeu vă cunoaște inimile; pentru că ce este înălțat între oameni, este o urâciune înaintea lui Dumnezeu...Era un om bogat, care se îmbrăca în porfiră și în subțire...”** v.19-31 continuă cu restul parabolei, citiți-o cu atenție, și aflați adevărul central și versetul cheie al ilustrării, apoi confrunțați concluziile dvs. cu ale noastre.

Ce adevăr central se subliniază prin această pildă?

Adevărul central subliniat de această parabolă este că pe Dumnezeu nu-l putem păcăli, și că dreptatea noastră care este doar o poleială, ceva de suprafață nu este acceptată de Dumnezeu. Ba mai mult, dacă în viața aceasta trăim bine, am primit lucrurile bune (glorie, acceptare din partea societății, bogăție materială, suntem socotiți de oameni: drepti, evlavioși, religioși), și nu suntem miloși, vom primi reversul medaliei în fața lui Dumnezeu. Iar cei ce sunt persecutați, marginalizați de oameni, nebăgați în seamă ca Lazăr, săraci material, vor primii bogăție, slavă, cinste și binecuvântare, în viitor de la Dumnezeu. Astfel textul cheie al pildei este v.25: **„Fiule” i-a răspuns Avraam „adu-ți aminte că, în viața ta, tu ți-ai luat lucrurile bune, și Lazăr și-a luat pe cele rele; acum aici, el este mângâiat, iar tu ești chinuit”**.

Această învățătură este predominantă în lecțiile date de Isus, de pildă, în predica de pe munte, El spune ceva asemănător: **„Ferice de voi, care Sunteți flămânzi acum, pentru că voi veți fi săturați!**

Ferice de voi care plângeți acum, pentru că voi veți râde! Ferice de voi, când oamenii vă vor urî, vă vor izgoni dintre ei, vă vor ocări, și vor lepăda numele vostru ca ceva rău, din pricina Fiului omului! Bucurați-vă în ziua aceea, și săltați de veselie; pentru că răsplata voastră este mare în cer; căci tot așa făceau părinții lor cu proorocii. Dar, vai de voi, bogaților, pentru că voi v-ați primit aici mângâierea! Vai de voi, care Sunteți sătui acum! Pentru că voi veți flămânzi! Vai de voi, care râdeți acum, pentru că voi veți plânge și vă veți tângui! Vai de voi, când toți oamenii vă vor grăi de bine! Fiindcă tot așa făceau părinții lor cu proorocii mincinoși!” (Luca 6:20-26).

Întrebare pentru cei ce susțin anihilarea sufletului: Când va fi „vai” de bogați, când vor flămânzi, plânge, tângui ei? Dacă nu există viață după moarte, sau dacă la judecata finală, vor muri instantaneu ca pedeapsă? (vezi și Romani 2:6-9).

Ce lecții a încercat El să ne învețe prin această ilustrare?

Lecțiile pe care a vrut să ni le de-a Isus prin ilustrarea aceasta, sunt:

1. Bogățiile câștigate prin lăcomie, necinste și asuprirea celor săraci nu sunt deloc un semn al favorii lui Dumnezeu, tot la fel nici acceptarea din partea societății sau trăirea în strălucire.
2. Sărăcia, disprețul și bolile nu reprezintă neapărat o lipsă a favorii divine.
3. Când se încheie viața actuală nu mai există o a doua șansă de îndreptare sau pocăință, nici nu există posibilitatea de a scăpa sau îndulci pedeapsa divină, sau de a trece din tabăra nedreptilor în cealaltă. Decizia luată în timpul vieții determină destinul nostru veșnic.
4. Dumnezeu cunoaște inimile; și ce este înălțat între oameni, este o urâciune înaintea lui Dumnezeu.
5. Judecata este fără milă pentru cei ce n-au arătat milă, dar mila biruie judecata, adică cei miloși vor găsi compasiune la Dumnezeu și vor fi mângâiați (Proverbe 21:13; Matei 6:15; Iacob 2:13).
6. Isus mai scoate în evidență că cine respinge învățăturile clare ale Cuvântului lui Dumnezeu, și nu ascultă de El (de Moise și de profeți) atunci nici o minune supranaturală nu va schimba pe acel om, precum învierea cuiva din morți.

În concluzie, Isus dorește să ne învețe prin intermediul acestei parabole, realitatea despre dreptatea lui Dumnezeu, care uneori este

vizibilă doar după momentul morții. El dorește să ne învețe că omul după ce și-a încheiat viața, va primi la judecată, în funcție de cum și-a trăit viața, va primi răsplata cuvenită. Astfel pentru cei răi (mândri, aroganți, iubitori de sine, de plăceri), răsplata este reversul medaliei, adică „**mânie și indignare...necaz și strâmtorare**” (Romani 2:9-10) sau aceștia vor flămânzi, plânge, tângui (Luca 6:25-26). Iar cei ce au avut parte de necazuri, persecuții, batjocoriri pe nedrept pentru numele lui Isus vor primi reversul medaliei, adică: viață veșnică, cinste, ne-putrezire, pace (Romani 2:6-10).

Observăm unele contraste în această parabolă:

Bogatul era zgârcit, nemilos, mândru, avea haine scumpe și îi plăcea să trăiască în strălucire, se încredea în posesiunile și bunăstarea lui și nu ajuta pe nimeni ne-dându-i nici fărâmituri lui Lazăr.

În schimb Lazăr era aruncat la ușa lui, era sărac, bolnav, nu avea în ce sau în cine să se încreadă, decât în Dumnezeu, căci însuși numele lui însemna: „*Dumnezeu a ajutat*”. În vreme ce bogatul care nu avea milă în timpul vieții față de Lazăr, ne-dându-i nici firimiturile, nici Avraam nu a avut milă de el, ne-dându-i nici un strop de apă să-și răcorească limba. După cum înainte era o prăpastie a situației materiale între Lazăr și Bogat, tot așa după moarte la judecata lui Dumnezeu va fi o distincție clară între cei miloși și cei nemiloși (comp cu Maleahi 3:18) și o prăpastie dintre cei în chinuri de cei în sânul lui Avraam. Observăm că bogatul era nemilostiv și din faptul că nici măcar firimiturile nu i le dădea, pe care Lazăr dorea cu atâta ardoare să le primească, până și câinii îl mângâiau prin lingerea rănilor lui, însă bogatul nu-i oferea nici o mângâiere. La moartea personajelor se schimbă situația, și bogatul de data aceasta nu primește nici o mângâiere, nici un strop de apă, pe când Lazăr este mângâiat. Dacă în viață bogatul nu s-a pocăit după moarte nu se mai poate pocăi, dacă frații bogatului nu s-au pocăit pe baza legii lui Moise și a cărților profeților, nu se vor pocăi nici dacă cineva se va scula din morți (Luca 16:27-31). Un exemplul grăitor, este învierea unui alt Lazăr frate cu Marta și Maria, care a fost înviat de Isus, dar fariseii nu s-au pocăit la această minune și mărturie, ba chiar au încercat să-l omoare pe Isus (Ioan 11:43-53).

În concluzie, această pildă dorește să transmită următoarele două principale învățături:

- **DREPTATE ȘI PROSPERITATE OMENEASCĂ NU ÎNSEMNĂ AUTOMAT: DREPTATE ȘI PROSPERITATE DIVINĂ** [*„Dumnezeu vă cunoaște inimile; ce este înălțat între oameni, este o urâciune înaintea lui Dumnezeu”*]
- **DUMNEZEU ESTE DREPT IAR DUPĂ MOARTE PRIMEȘTI CEEA CE MERIȚI** [*„în viața ta, tu ți-ai luat lucrurile bune, și Lazăr și-a luat pe cele rele; acum aici, el este mângâiat, iar tu ești chinuit.”* Sau descris în termeni de principiu: *„Căci cu ce măsură veți măsura, cu aceea vi se va măsura.”* - Luca 6:38].

Acum după ce am observat învățătura Domnului despre viața după moarte, pe care El o descrie în Luca 16, să luăm o altă referință controversată în acest sens:

Luca 23:42-43: **„Și zicea: Iesuse, amintește-Ți de mine când ai să vii în Regatul Tău! Și Iesus i-a zis: Adevărat îți zic: Astăzi vei fi cu Mine în paradis.”** (SCC).

Martorii lui Iehova și adventiști susțin că în acest pasaj, nu se susține viața după moarte a tâlharului, din următoarele motive:

- a) Punctuația din acest text poate fi aranjată altfel, și prin urmare textul poate avea un alt sens.
- b) Isus nu putea fi în paradis, în cer cu răufăcătorul, căci Isus doar după patruzeci de zile de la învierea Lui s-a urcat la cer (Ioan 20:17; Fapte 1:3,9), El a fost în timpul celor trei zile în inima pământului (Matei 12:40); chiar și sufletul Lui a fost în sheol sau în hades (Fapte 2:31).
- c) În plus, tâlharul răstignit alături de Isus, nu putea merge în paradisul din cer, deoarece el nu a experimentat nașterea din nou (Ioan 3:3-5).
- d) Tâlharul îi spune lui Isus că în viitor să-și aducă aminte de el, când va veni în Regatul Său, deci el nutrea speranța învierii, nu a sufletului nemuritor.

De ce aceste argumente, nu anulează adevărul, că Isus a fost în aceeași zi cu tâlharul în paradis?

Argumentul potrivit căruia în manuscrisele din limba greacă nu există semne de punctuație, și prin urmare textul ar trebui punctat după cum urmează: **„Iar el i-a zis: Adevărat îți spun astăzi: Vei fi cu mine în paradis”**. (NW). Nu este un argument decisiv, deoarece e normal din punct de vedere gramatical ca după expresia:

„**Adevărat îți spun:**”, să urmeze două puncte (vezi traducerea SCC, NTTF-2008), este interesant că chiar în Traducerea martorilor – NW, în Ioan 3:3,5,11; 13:38; 21:18, unde găsim fraze asemănătoare, ei introduc cele două puncte după expresia: „**îți spun:**”.

În această frază, toate comentariile de gramatică spun că virgula poate fi pusă doar după „**spun**”. Expresia dorită de adventiști și martori, „*adevărat îți spun astăzi*”, nu se găsește nicăieri în Scriptură, nici în scrierile clasice în limba greacă și nici în vorbirea normală a oamenilor.

Iar un alt text, foarte asemănător ca structură cu Luca 23.43, este în Marcu 14:30, unde se apune: „**Atunci Isus i-a zis: „Adevărat îți spun că astăzi, da în noaptea aceasta, înainte să cânte cocoșul de două ori, chiar tu mă vei renege de trei ori**” (NW). În timp ce cei ce susțin anihilarea sufletului, condamnă pe Cornilescu că a introdus în plus, fără suport din greacă, cuvântul „**că**” („**că astăzi**” BC), dar și NW introduce în Marcu 14:30 cuvântul „**că**” în plus.

Vedem tot aici în textul din Marcu 14:30, că cuvântul: „**astăzi**” nu se referă la ziua când îi spune, ci la ziua când Petru (adică „**astăzi**”) îl va renege pe Domnul Isus.

Apoi, având în vedere și contextul, căci răufăcătorul îi spune: „**Iesuse, amintește-Ți de mine când ai să vii în Regatul Tău!**”, răspunsul Domnului este unul minunat, dar și corectiv, El spune: „**Adevărat îți zic: Astăzi vei fi cu Mine în paradis.**” Cu alte cuvinte Isus îi spunea ceva de genul, parafrzez: „*nu în viitor vei gusta din Regatul meu, ci chiar de astăzi vei fi cu Mine în paradis*”.

Dar ce putem spune de argumentele potrivit căreia: Isus doar după patruzeci de zile de la învierea Lui, s-a urcat la cer?

În primul rând, în această promisiune față de răufăcător, nu e vorba de paradisul ceresc. Asta e clar, deoarece răufăcătorul nu era născut din nou (Ioan 3:3-6); și nu era deschisă și inaugurată calea spre cer, care a fost deschisă la moartea Lui și inaugurată la înălțarea Lui la cer (Evrei 6:18-20; 10:19-20).

Astfel aici e vorba cu siguranță, de paradisul din partea de sheol (locuința morților) pe care Biblie îl descrie ca un loc al mângâierii (Luca 16:25-26), în el au ajuns și patriarhi și credincioșii din V.T. dar ei nu au ajuns în patria cerească, în Noul Ierusalim (vezi Evrei 11:10,13-16, 39,40). Astfel pentru a ajunge în această parte de sheol sau hades, nu era necesar nici nașterea din nou, căci aici se ajunge pe baza dreptății vechiului legământ, iar faptul că tâlharul s-a pocăit, a

reintrat în vechiul legământ și a putut după moarte să fie în sânul lui Avraam. Tocmai de aceea, a putut Isus să-i promită că astăzi El va fi cu tâlharul în paradis. Sheolul este în inima pământului, sufletul lui Isus a fost acolo cu tâlharul în timpul cât a fost în mormânt (Fapte 2:26-27).

Prin urmare, în timp ce tâlharul năzuia la o intrare în viitor în Regatul lui Cristos, Domnul l-a făcut să intre în Regatul Lui⁶, în „sânul lui Avraam”, în locul unde este „mângâiat” (Luca 16:22,25), în „paradis”, chiar în acea zi ca suflet, iar cu siguranță că în viitor, va avea parte de învierea celor dreți pentru viață eternă.

Tocmai de aceea Biblia învață: „David nu s-a suit la cer” (Fapte 2:34). Și David a afirmat: „Eu plec pe calea pe care merge toată lumea” (1Regi 2:2). Din aceasta rezultă că drumul pentru toată omenirea, la moarte, nu ducea la cer; ci, în sheol. Conform cu învățătura lui Isus fie în locuința morților în chinuri, fie în „sânul lui Avraam”, de fapt Isus a spus clar: „Și nici unu nu s-a suit în cer, decât numai Cel coborât din cer; Fiul Omului.” (Ioan 3:13, SCC). Astfel până ce El nu a venit din cer, nimeni nu s-a suit în cer. Doar după învierea lui Isus, credincioșii morți în Domnul, mergeau la Domnul în casa din ceruri, după cum vom vedea analizând și pasajele următoare, în care vom analiza ce au învățat și apostolii Domnului despre moarte:

În Fapte 20:25,29 SCC se spune:

„Și acum, iată! Știu că nicidecum nu veți mai vedea fața mea, voi toți printre care am trecut predicând Regatul. Eu știu că, după plecarea mea, vor intra între voi lupi grei, necruțând turma.”

Apostolul Pavel știa că o să moară ca martir (vezi v.22-38), el le spune bătrânilor din Efes acest lucru, dar el nu considera moartea lui o reducere la nimic, o inexistență, o anihilare; ci **el considera moartea lui că este o plecare**. În viziunea lui, moartea era o plecare, o deplasare literală (comp. cu Fapte 28:10), din viața fizică, în domeniu spiritual, și nu o inexistență (vezi și Filipeni 1:20-25; 2Timotei 4:6; 2Petru 1:14-15).

⁶ Regatul lui Cristos este orice loc unde El domnește și stăpânește.

În 2Corinteni 4:16-5:10 SCC se explică:

„De aceea, nu ne descurajăm; ci, dacă omul nostru din afară se degradează, însă omul nostru dinăuntru este reînnoit zi de zi. Pentru că, ușurința de o clipă a necazului nostru lucrează pentru noi o greutate eternă tot mai mare de glorie; noi neprivind la cele văzute, ci la cele nevăzute; pentru că, cele văzute sunt trecătoare, dar cele nevăzute sunt eterne. Pentru că știm că, dacă are să fie desființată casa pământescă a cortului nostru, avem în ceruri o clădire de la Dumnezeu; o casă eternă, nefăcută de mâini. Pentru că în aceasta suspinăm, tânjind să fim îmbrăcați cu locuința noastră cea din cer; dacă într-adevăr, fiind și îmbrăcați, nu vom fi găsiți goi⁷. Pentru că și noi, cei fiind în cort, suspinăm împovărați; de care nu vrem să fim dezbrăcați, ci îmbrăcați peste el; pentru ca ce este muritor, să fie înghițit de viață. Iar Cel făcându-ne chiar pentru aceasta, este Dumnezeu, Cel dându-ne arvuna Spiritului; fiind deci încurajați totdeauna, și știind că fiind acasă în corp, suntem departe de Domnul; pentru că umblăm prin credință, nu prin vedere. Dar suntem cu curaj și ne pare bine mai degrabă să fim departe de casă, afară din corp, dar să fim acasă la Domnul. De aceea ne și străduim să îi fim bineplăcuți; ori fiind acasă, ori fiind departe de casă. Pentru că noi toți trebuie să fim arătați înaintea scaunului de judecată al lui Christos; ca să primescă fiecare pentru cele pe care le-a făcut prin corp; fie bine, fie rău.”

Acest pasaj pare cam confuz, deoarece Pavel folosește aceiași termeni cu două sensuri, de pildă termenul „acasă”, îl folosește și pentru existența în trup pe pământ, și pentru existența cerească la Domnul, de asemenea, termenul „îmbrăcați” îl folosește și pentru îmbrăcarea cu existența din ceruri de după moarte, și pentru îmbrăcarea trupului, adică schimbarea trupului muritor într-unul nemuritor glorios la venirea Domnului prin răpire.

⁷ În v.2,3 se spune: „Pentru că în aceasta suspinăm, tânjind să fim îmbrăcați cu locuința noastră cea din cer; dacă într-adevăr, fiind și îmbrăcați, nu vom fi găsiți goi”, aici cu alte cuvinte Pavel vrea să spună: tânjim să fim îmbrăcați cu locuința noastră din cer, adică să ajungem în cer, însă problema este să nu fim găsiți goi spirituali și să nu mai ajungem în cer (vezi Apocalipsa 3:17-18).

Observăm că Pavel vorbește în 4:16, de „**omul nostru din afară**” care „**se strică**”, sau trece, și de „**omul nostru dinăuntru**”, care prin antiteză (contrast) nu se strică, nu trece, ci „**este reînnoit zi de zi.**”

Apoi Pavel continuă antiteza, vorbind în capitolul 5, de trupul nostru fizic, comparându-l cu o casă (sau cort) care are să fie desființată, însă chiar dacă trupul moare, adică: „**are să fie desființată casa pământească a cortului nostru**”, creștinul nu trebuie să dispere deoarece el are „**în ceruri o clădire de la Dumnezeu; o casă eternă, nefăcută de mâini**”. Când însă va intra creștinul în clădirea eternă?

După cei ce susțin anihilarea sufletului, aceasta va avea loc la înviere, în viitor, la venirea lui Isus, însă Pavel nu învață așa, el nu spune: „*dacă are să fie desființată casa pământească a cortului nostru, vom avea (la viitor) în ceruri o clădire de la Dumnezeu*”; ci, el spune: „**dacă are să fie desființată casa pământească a cortului nostru, avem (la prezent) în ceruri o clădire de la Dumnezeu**”, cu alte cuvinte dacă murim, nu-i o problemă că avem o altă casă, și vom intra în ea și vom trăi etern.

Este adevărat că Pavel vorbește și de speranța răpirii celor vii, de speranța, transformării trupurilor noastre muritoare în trupuri nemuritoare, căci el spune: „**nu vrem să fim dezbrăcați** (de trupul acesta), **ci îmbrăcați peste el; pentru ca ce este muritor, să fie înghițit de viață.**” (îmbrăcați deci peste trupul muritor cu trupul cel nou glorificat care nu mai moare, cu alte cuvinte schimbați – vezi 1Corinteni 15:51-54), deci o speranță mai minunată decât moartea.

În concluzie, Pavel vorbește aici de două speranțe, 1) cea pentru cei morți în Cristos, căci în viziunea lui Pavel, la moarte, creștinii se dezbracă de trup, și se îmbracă cu locuința din ceruri, și ei atunci se află „**acasă la Domnul**”. 2) Însă Pavel vorbește și de o speranță pentru cei care vor fi în viață și vor prinde răpirea și nu vor muri, care vor experimenta îmbrăcarea trupului sau transformarea lui într-unul nemuritor. Astfel ei nu vor trăi etern doar ca suflet, doar ca om lăuntric (ca spirit), ci ca întreg, adică cu tot cu trup. Această speranță este și pentru cei morți în Domnul, care la înviere se vor îmbrăca și ei în corpuri nemuritoare, de aceea e nevoie de înviere.

Revenind la problema vieții după moarte, Pavel exprimă clar în v. 8-10 și reafirmă din nou, speranța într-o viață după moarte când spune: „**Dar suntem cu curaj și ne pare bine mai degrabă să fim**

departe de casă, afară din trup, dar să fim acasă la Domnul. De aceea ne și străduim să îi fim bineplăcuți; ori fiind acasă (în trup), ori fiind departe de casă (departe de trup). Pentru că noi toți trebuie să fim arătați înaintea scaunului de judecată al lui Christos; ca să primescă fiecare pentru cele pe care le-a făcut prin corp; fie bine, fie rău.”

În aceste versete Pavel arată clar, că moartea nu aduce inexistență, anihilare; ci, omul continuă să existe „**afară din trup**”, departe de casă, de cortul trupului fizic, însă acasă la Domnul, adică în locuința cerească.

În limba greacă, expresia „în trup” (en to somati) ne arată faptul că sufletul se află în

trup ca într-o casă, casa pământească a cortului nostru trupesc. Dar sufletul poate părăsi această casă, care este trupul. În limba greacă, expresia „să părăsim trupul acesta” sună în felul următor: „afară din trup” (ek tou somatos). Iată, așadar, cât de precis este textul grec, arătându-ne faptul că sufletul poate trăi **în** trup ca într-o casă, sau poate părăsi trupul, poate trăi **afară din** trup și poate continua să existe acasă la Domnul.

Este interesant că în 2Corinteni 5, ca și în 1Corinteni 15, Pavel vorbește de o îmbrăcare peste trupul nemuritor, ori cei ce susțin anihilarea, spun: *dacă nemurirea se îmbracă atunci ea nu este înăscută?* Însă ei uită că aici îmbrăcarea nu se referă la îmbrăcarea sufletului cu nemurirea; ci, „**trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire**”.

Domnul Isus a răscumpărat și trupul nu doar sufletul prin jertfa Sa, prin prețul de răscumpărare (Romani 8:23); astfel fie prin înviere, fie prin transformarea trupurilor muritoare în nemuritoare, pentru cei ce prind răpirea fiind în viață, Cristos ne va duce și fizic, la nemurire, ne-putrezire și glorie (1Corinteni 15:42-54).

În concluzie, este indubitabil din text că Pavel a crezut și a promovat viața după moarte, sau cum o numește el: „**afară din trup dar să fim acasă la Domnul.**”.

În Filipeni 1:20-25 SCC se precizează:

„...cu toată îndrăzneala, ca totdeauna, Christos va fi preamărit și acum în corpul meu, fie prin viață, fie prin moarte. Fiindcă pentru mine a vieții este Christos, și a muri este un câștig. Dar, dacă a vieții în carne, aceasta este pentru mine roadă pentru

lucrare, atunci nu cunosc ce voi alege. Sunt însă strâns de cele două: având dorința de a fi eliberat și de a fi împreună cu Christos, pentru că este cu mult mai bine; dar rămânerea în carne este mai necesară pentru voi. Și încrezându-mă în aceasta, știu că voi rămâne și voi continua cu voi toți, pentru înaintarea și bucuria voastră în credință.”

Cei ce susțin anihilarea sufletului, spun că Pavel își descrie speranța și năzuința prin cuvintele: „**și astfel în orice fel ar fi, să ajung la învierea dintre cei morți**” (Filipeni 3:11), și că astfel finalitatea dorită de el, este învierea și nu sufletul nemuritor. Ei mai explică următoarele: între clipa morții și cea a învierii, pentru cel decedat nu i se pare o durată lungă de timp, ci din punctul lui de vedere, cum a murit a și înviat în cer, de aceea Pavel spune: „**aș dori să mă mut și să fiu împreună cu Hristos**” (BCR).

După interpretarea lor: Pavel tânjea după revenirea lui Isus, atunci când el urma să-l vadă față în față și să fie împreună cu El pentru veșnicie. Da, moartea este un câștig! Pentru apostol, moartea însemna eliberarea de durerile unui trup istovit, eliberarea din închisoarea romană și protecție sigură împotriva ispitelor lui Satana. Pentru Pavel moartea era un somn în care nu avea să simtă trecerea timpului. Următorul eveniment după ce avea să închidă ochii în somnul morții avea să fie „**să se mute și să fie cu Hristos**”. Deoarece nu există conștiința trecerii timpului până la a doua venire a lui Isus, pentru Pavel moartea însemna închiderea ochilor în somn și apoi trezirea pentru a fi cu Domnul său.

De ce această interpretare nu concordă cu textul?

În primul rând, faptul că Pavel avea speranța revenirii Domnului și a învierii (Filipeni 3:11,20,21), aceasta nu anulează perspectiva existenței după moarte. În timp ce în 2Corinteni 5, el vorbește după cum am văzut de ambele perspective, și de îmbrăcarea cu locuința din cer după moarte, și de îmbrăcarea trupului cu nemurirea a creștinilor ce vor prinde răpirea. Însă, în acest pasaj din Filipeni 1:20-25, el nu vorbește de ambele perspective minunate, cerești, cea de după moarte și de la răpire. El vorbește aici doar de perspectiva de după moarte, sau de rămânere în trup, în carne, în viața sa umană – fizică.

În acest pasaj dacă îl analizăm cu atenție, el nu face o antiteză, dintre **viața de acum**, pământească, și **învierea** la o viață cerească. Nu, el face o antiteză dintre *moarte* și *rămânere în carne*, ca om. Astfel

interpretarea celor ce susțin anihilarea sufletului este eronată, în v.20 el spune: „**fie prin viață, fie prin moarte.**” El nu spune: „*fie prin viață, fie prin înviere*”, ci el nu vorbește de **viață** sau **înviere**, ci de **viață** sau **moarte**. Ce însemna pentru Pavel moartea? Însemna oare inexistență, sau altceva? Să lăsăm pe el să ne descrie ce ar fi însemnat dacă el ar fi murit și nu iar mai fi slujit pe creștinii filipeni: „**Fiindcă pentru mine a vieții este Christos, și a muri este un câștig. Dar, dacă a vieții în carne, aceasta este pentru mine roadă pentru lucrare, atunci nu cunosc ce voi alege. Sunt însă strâns de cele două: având dorința de a fi eliberat și de a fi împreună cu Christos, pentru că este cu mult mai bine; dar rămânerea în carne este mai necesară pentru voi**”

Ce însemna pentru Pavel continuarea vieții ca om:	Ce însemna pentru Pavel moartea:
a vieții este Cristos	un câștig
a vieții în carne	
rămânerea în carne	a fi liberat și de a fi împreună cu Cristos
voi rămâne și voi continua cu voi toți	

El spune că era „**strâns**”, între două variante, între două opțiuni: 1) moartea și mutarea pentru a fi împreună cu Cristos, sau 2) viața și a rămâne în carne pentru Cristos, pentru continuarea lucrării Lui și pentru colaboratorii creștini.

Pentru Pavel moartea nu era inexistență, ci: „**aș dori să mă mut și să fiu împreună cu Hristos, căci ar fi cu mult mai bine**” (BC). Cred că comentariile sunt de prisos, apostolul neamurilor, învață clar că moartea nu este inexistență, ci o mutare în prezența lui Cristos. Aceeași învățătură o prezintă cu consecvență și înaintea morții sale de martir din anul cca. 64-67 d.C. când îi scrie lui Timotei ultima sa scrisoare, înainte de martiriu lui, după cum urmează:

În 2Timotei 4:6-8 SCC se spune: „Pentru că eu sunt deja turnat ca sacrificiu de băutură, și timpul plecării s-a apropiat. M-am luptat lupta cea bună, am sfârșit alergarea, am respectat credința. De acum îmi este păstrată cununa dreptății, pe care

mi-o va da în ziua aceea Domnul, Judecătorul cel drept; însă nu numai mie, ci și tuturor celor iubind arătarea Lui.”

Aici apostolul Pavel își scrie ultima epistolă, copilului său spiritual: Timotei, îi dă ultimele sfaturi, acum după ce s-a luptat lupta cea bună, după ce și-a adus trupul ca jertfă în lucrarea Domnului, urmează ultima jertfă, jertfa de băutură, ce se turna la sfârșit, urma moartea pentru Domnul ca martir, și credincios până la capăt.

Însă bucurie, pentru el moartea însemna plecare, el spune: **„timpul plecării s-a apropiat”**, de aceea pe fețele creștinilor morți ca martiri, se vedea seninătate și bucurie, căci ei nu-și încetau existența; ci, martiriu lor era ușa spre cer, spre întâlnirea cu Mirele, spre paradis.

Însă unii ar putea obiecta: Dar nu spune Pavel: că cununa o va primi în ziua venirii Domnului, sau a arătării Lui?

Explicația este că noi trăim după moarte cu Domnul, dacă suntem credincioși, însă cununa și răsplata și poziția de regi, preoți și judecători, o primim la venirea Domnului, atunci când vom învia, și vom domni cu Cristos o mie de ani (Apocalipsa 20:5). Noi ne bucurăm de prezența Domnului imediat după moarte, și de frumusețea cerului, și de dragostea lui Dumnezeu, însă nu intrăm în rolul nostru de regi decât atunci când vom învia (comp. cu Apocalipsa 6:9-11). Doar atunci când va veni Isus, vom domni și noi împreună cu El, doar atunci vom primi cununa și răsplata, atunci când Isus va veni și va judeca vii și morții (2Timotei 4:1).

Putem compara situația cu a unor prinți, care vor domni, dar deocamdată așteaptă timpul ca să fie întronați și încoronați, bucurându-se de regatul tatălui lor, dar încă acești prinți nu li s-a împărțit fiecareia poziția și teritoriu, ei se bucură de favoarea regelui, au statutul de fii ai regelui, dar deocamdată nu sunt încoronați și întronați (comp. cu Galateni 4:1-2).

Dar nu numai Pavel credea într-o viață cu Domnul după moarte; ci, chiar și apostolul Petru vorbește de o astfel de viață prin cuvintele din:

2Petru 1:13-15 SCC: „Dar consider drept, cât sunt în cortul acesta, să vă trezesc prin aducere aminte; știind că depunerea cortului meu este grabnică; după cum mi-a arătat și Domnul nostru Iesus Christos. dar mă voi strădui ca și după plecarea mea să fie făcută oricând amintirea acestora”

Deci și pentru Petru, moartea lui de martir despre care i-a vorbit Domnul Isus (Ioan 21:18-19), era nu o intrare în inexistență; ci, o plecare, o mutare din starea de existență fizică, de existență în trup, în cort, la o existență după moarte care însemna: **„dezbrăcarea de cortul meu”** (BCR). O dezbrăcare de trup, ca omul dinăuntru, adică sufletul, să poată pleca la Domnul și să continue să existe, astfel chiar dacă Petru îl depunea pe omul de afară, trupul fizic, el ca SINE, ca EU, pleca și continua să existe, nu doar ca spirit impersonal; ci, el vorbește de **„plecarea mea”** nu doar plecarea unei forțe impersonale de viață.

În **Filipeni 2:10** și în **Apocalipsa 5:13**, se arată că există făpturi inteligente care pot vorbi și se pot închina conștient, nu doar în cer sau pe pământ, sau pe mare; ci, chiar: **„sub pământ”**. Cine sunt acestea? Cu siguranță aici nu se referă, nici la animale ce trăiesc sub pământ, nici la oamenii de la subsol, din metrouri, sau cei ce locuiesc la nivele subterane, pentru că ei sunt considerați oameni de pe pământ, căci chiar dacă locuiesc la subteran, ei trăiesc, muncesc sau se plimbă pe pământ, ei nu sunt făpturi sub-pământene.

Astfel e mult mai logic să credem că aici Biblia face referire la cei din locuința morților, care vrând ne-vrând, îi dau glorie lui Dumnezeu și lui Isus Cristos, chiar în starea de spirite sau suflete acolo unde se află (vezi și Psalm 22:27-29).

Evrei 12:1 NW: **„Astfel, pentru că suntem înconjuțați de un nor așa mare de martori, să dăm și noi la o parte orice greutate și păcatul care ne înfășoară atât de ușor și să alergăm cu perseverență cursa care ne este pusă înainte”** Observăm aici cum Pavel, compară viața de credință cu o cursă, cu o alergare, în care trebuie să alergăm cu perseverență, avându-l ca model pe Isus (v.2-3), și în care să dăm la o parte orice greutate sau balast care ne-ar îngreuna cursa, și păcatul care ne înfășoară așa ușor, *de ce să facem toate acestea?* Pentru că avem un nor de martori, un grup de spectatori, care văd cursa noastră creștină, și nu e vorba de îngeri; ci, de **„un nor așa mare de martori”**, descris în cap. 11 din Evrei, și anume: Abel, Enoh, Noe, Avraam, Moise, etc.

Însă *cum sunt acești martori, niște spectatori reali, vii, care ne înconjoară, dacă ei nu mai există?* Numai dacă ei există, și au contact cu lumea fizică, pot fi niște martori reali pentru noi, niște

martori care văd cursa noastră, și noi fiind conștienți de asta, că ei au biruit după cum spune Scriptura: **„Prin credință au cucerit ei împărății, au făcut dreptate, au căpătat făgăduințe, au astupat gurile leilor, au stins puterea focului, au scăpat de ascuțișul săbiei, s-au vindecat de boli, au fost viteji în războaie, au pus pe fugă oștirile vrăjmașe”** (Evrei 11:33-34), biruim și noi!

Acum e timpul ca și noi să biruim, să învingem lumea, căci îi avem pe ei ca modele, dar și ca martorii reali și vii, la cursa noastră. Oare poate cineva care nu mai trăiește în nici o formă, să fie martor pe un stadion, sau la tribunal, ca să vadă și să mărturisească viața noastră?

Apocalipsa 12:10 BC: **„Și am auzit în cer un glas tare, care zicea: „Acum a venit mântuirea, puterea și împărăția Dumnezeului nostru și stăpânirea Hristosului Lui; pentru că pârâșul fraților noștri, care zi și noaptea îi pâra înaintea Dumnezeului nostru, a fost aruncat jos”.** Conform Scripturii, învierea morților în Domnul și răpirea credincioșilor în viață va avea loc la venirea Domnului (1Corinteni 15:22-23; 1Tesalonicieni 4:14-16), ori evenimentul din Apocalipsa 12:10, are loc cu cca. trei ani și jumătate înainte de venirea Domnului (Apocalipsa 12:6,14), în doctrina martorilor el a avut loc în 1914. Întrebarea care se ridică este: *cine sunt frații noștri din cer care rostesc aceste cuvinte înainte de venirea Domnului care va învia morții?*

Nicăieri în Scriptură nu se spune că frații noștri ar fi îngerii, ei sunt de fapt spirite slujitoare (Evrei 1:14), atunci cine sunt acești frați? Având în vedere că nu a existat o înviere a creștinilor, această voce a fraților noștri din cer nu poate fi decât vocea sufletelor care au ajuns la Domnul după moartea fizică (vezi: Apocalipsa 6:9-11; Filipeni 1:20-25). Sufletele fraților noștri din cer spun: **„Acum a venit mântuirea, puterea și împărăția Dumnezeului nostru și stăpânirea Hristosului Lui; pentru că pârâșul fraților noștri, care zi și noaptea îi pâra înaintea Dumnezeului nostru, a fost aruncat jos”**

În concluzie, mărturia Noului Testament concordă cu crezul iudeu, și susține în mod clar și fără dubii că există viață după moarte.

Însă, pentru a înțelege și mai bine, ce este moartea omului, ce înseamnă ea? Trebuie să răspundem la întrebările: Cum a primit omul viață? Din ce este compus omul? Ce este suflarea de viață? Ce este sufletul?

3. Creația și componența omului

O descriere a facerii omului o găsim în Geneza 2:7, unde se spune: **„Și DOMNUL Dumnezeu a făcut pe om din țărâna pământului, i-a suflat în nări suflare de viață, și omul a devenit un suflet viu”**.

Astfel în acest text se arată pe scurt crearea omului, trupul fiind făcut din țărâna pământului, iar acel trup neînsuflețit a primit viață, atunci când suflarea de viață a lui Dumnezeu a intrat în el, și astfel omul a devenit un suflet viu (vezi și Iov 33:4; Psalm 104:30; Ezechiel 37:4-10).

Bineînțeles că această relatare din Geneza nu este una în detaliu, în Psalm 8:4-5, se spune despre crearea omului un lucru în plus, față de narațiunea din Geneza, aici se spune: **„Ce este omul, ca să Te gândești la el? Și fiul omului, ca să-l bagi în seamă? L-ai făcut cu puțin mai pe jos decât Dumnezeu și l-ai încununat cu slavă și cu cinste”**. Observăm că pe lângă viață, omul primește o glorie (slavă) cu care este încununat, o glorie pe care ulterior i-a fost depozedată prin păcat, după cum spune Pavel: **„deoarece toți au păcătuit, și sunt lipsiți de gloria lui Dumnezeu” (SCC)**.

Revenind însă la crearea omului se ridică întrebarea? Din câte elemente este compus omul?

Natura omului este o unitate bipartită, atunci când Dumnezeu l-a creat pe Adam, El a luat pulberea pământului și a suflat în ea suflare de viață, **făcând-o să devină o persoană vie** (Geneza 2:7 - Domnul Dumnezeu l-a făcut pe om din țărâna pământului, i-a suflat în nări suflare de viață și omul s-a făcut astfel un suflet viu.).

Cu toate că actul creației a constat din două părți, **rezultatul a fost o singură persoană vie unitară**.

Desigur, particulele de pământ au furnizat materialul, în timp ce suflarea lui Dumnezeu a produs viața. Materialul (țărâna) și imaterialul (suflarea) s-au combinat pentru a produce o singură entitate. În partea materială există o varietate de trăsături - artere, creier, mușchi, păr, ochii, etc., iar în partea imaterială găsim de asemenea o varietate de aspecte - suflet, spirit, voință, conștiință, etc. Dar, fără unitatea ființei omenești, această diversitate n-ar putea funcționa. Astfel putem fi de acord cu afirmația:

„... Concepția biblică despre om ni-l arată ca vădind o diversitate impresionantă, dar ea nu pierde niciodată din vedere unitatea

omului în întregul său, ci mai degrabă o subliniază și o accentuează". (G.c. Berkouwer, Man: The Image of God - Omul: imaginea lui Dumnezeu, Grand Rapids: Eerdmans, 1952, p.200).

Faptul că omul este bipartit în natura sa, este un lucru neîndoielnic. Omul este o entitate materială și imaterială, între cele două aspecte putându-se face deosebire. Moartea fizică este descrisă ca fiind separarea corpului de duh (spirit), vezi Iacob 2:26. Dihotomia (dicotomia) biblică diferă într-o anumită măsură de învățătura lui Platon, potrivit căreia corpul este muritor, dar sufletul a existat în lumea cerească a formei pure sau a ideii înainte de încarnarea sa în corpul omenesc, fiind de aceea ne-creat și nemuritor, o parte a Dumnezeirii însăși. Căci ideea lui Platon despre preexistență, și anume că sufletul a existat „*în lumea cerească a formei pure sau a ideii*”, este greșită!

Dihotomia biblică totuși diferă de dualismul platonice. De ce?

Deoarece, omul este ca un diamant cu multe fațete. Aceste fațete nu sunt entități separate; ci, reflectă diverse aspecte ale întregului. Ele pot servi niște funcții similare sau care se suprapun, dar care se disting unele de altele. Ele nu sunt părți, ci aspecte, fațete, înfățișări ale întregului.

Dumnezeu l-a creat pe om să trăiască ca persoană în trup, și nu doar ca spirit imaterial. Omul chiar dacă el are și un om lăuntric spiritual, acesta însă nu este diferit de cel exterior, fiind aceeași, astfel indiferent că omul se manifestă printr-un trup de carne, sau printr-un trup spiritual, aceeași persoană se poate arăta. Același Isus a fost și spirit, a trecut prin pereți, a dispărut, și același Isus s-a arătat în trup de carne (Luca 24:36-43).

Deci vorbim de aceeași persoană, însă manifestându-se diferit, însă putem spune că omul care trăiește în trup, este atât compus din carne (parte materială), cât și din spirit (parte imaterială).

În V.T. în general omul era privit ca suflet, compus din două elemente: suflarea de viață și trupul fizic (Geneza 2:7; Ecleeziast 12:7).

În N.T. există punctul de vedere dihotom, adică din două elemente, care diferă puțin ca descriere, fie: 1) spirit; 2) trup (Iacob 2:26; Apocalipsa 11:11); fie: 1) suflet; 2) trup (Matei 10:28).

Unii cred că omul este o „trinitate: trup, suflet și duh”, neînțelegând textul din I Tesaloniceni 5:23, și folosindu-l greșit!

În textul din 1Tesaloniceni 5:23, unde se spune: „**Dumnezeul păcii să vă sfințească El însuși pe deplin; și: duhul vostru, sufletul vostru și trupul vostru, să fie păzite întregi, fără prihană la venirea Domnului nostru Isus Hristos.**” Din acest text reiese, că omul este compus din trei elemente? Totuși cei ce susțin pe baza 1Tesaloniceni 5:23 că omul ar fi compus din trei elemente, nu i-au în considerare Marcu 12:30, unde omul este compus din patru elemente: 1) inima; 2) sufletul; 3) gândirea; 4) puterea. Problemele se complică și mai mult! Însă mai degrabă aceste pasaje doresc să sublinieze și să accentueze ființa întreagă a omului, decât să definească componentele omului.

Noi credem că autorul din 1Tesaloniceni 5:23, cât și Marcu 12:30, mai degrabă a dorit să sublinieze, prin enumerarea acestor părți a omului, nu o împărțire a ființei umane, nici că omul ar fi o trinitate sau pătrime de oameni; ci, mai degrabă să-l iubim pe Dumnezeu, deplin (plener), cu tot ceea ce avem și suntem.

Astfel, Pavel dorea ca creștinii tesaloniceni să fie sfințiți și păziți în mod plener (complet), și nu enumără aceste părți din om, nu cu scopul de a defini elementele din care este compus omul, ci pentru a accentua o sfințenie totală care să fie în toată ființa omului, atât o sfințenie fizică, cât și în inimă (suflet) și în minte.

Însă cumulând textele Bibliei care vorbesc despre componența omului, putem susține că omul are în componența sa, două elemente după cum urmează:

1) **Partea materială** - trupul (corpul) de carne, pe bază de carbon, pe care îl cunoaștem, îl putem vedea, pipăi și analiza care este creat din țărână și se întoarce la moarte în țărână (Geneza 3.19; Ecleeziast 12:7).

2) **Partea imaterială** – este numită în Biblie atât: suflet, cât și: spirit, dar este aceeași entitate spirituală, persoana în starea ei de după moarte, care în timpul vieții s-a numit: omul dinăuntru (2Corinteni 4:16).

Sufletul este prezentat în Biblie, ca fiind persoana care chiar dacă este despărțită de trupul fizic, există (Matei 10:28; Fapte 20:10; Apocalipsa 6:9-11), tot la fel și spiritul/duhul omului (Luca 8:55; Evrei 12:23).

În Biblia uneori sufletul este echivalentul spiritului (Geneza 49:6; Isaia 26:9; Psalm 77:2-3; Luca 1:46-47), însă uneori se face distincție între suflet și spirit (1Tesaloniceni 5:23; Evrei 4:12), însă

nu în cazul persoanei spirituale ieșite din trup, după moartea ei. Astfel, partea imaterială care supraviețuiește morții este numită atât suflet (Matei 10:28), cât și spirit (Luca 8:55).

Prin urmare putem vorbi doar de două componente: partea materială (trupul); și partea imaterială (spiritul/sufletul omului).

Suflarea de viață, care menține viața în noi, nu este de la noi; ci, este a lui Dumnezeu și se întoarce la Dumnezeu atunci când omul sau animalul moare (Geneza 1:30; 7:21-22; Psalm 104:29-30; Ecleeziast 12:7; Luca 8:55).

Rămâne de analizat în continuare: Ce este suflarea de viață? Și dacă se întoarce ea realmente la Dumnezeu? Ce este sufletul? Dar nu înainte de a analiza:

4. Ce este Spiritul?

Care este semnificația cuvântului Duh sau Spirit în Biblie ?

În primul rând, trebuie să înțelegem că cuvântul „Duh” care vine din slavonă, și „Spirit” din latină, sunt expresii sinonime.

În limbile originale ale Bibliei, pentru cuvântul Spirit se folosește expresia: „**ruah**” în ebraică și „**pneuma**” în greacă, referindu-se la același lucru (comp. Isaia 61:1 cu Luca 4:18). Cuvântul „**ruah**” apare de 389 de ori în Vechiul Testament, dar unii traducători le-au redat prin: „spirit”, „suflare”, „vânt” (Ezechiel 37:9 BCR n.s.; Geneza 8:1); suflu, respirație. Iar „**pneuma**” apare de 385 de ori în Noul Testament, acest cuvânt are sensul de activitate, mișcare.

În limba ebraică mai există un cuvânt pentru **suflare** în ebraică: „**nișmașu**” (nishmat/neșama) care apare în diferite forme în următoarele texte Geneza 2:7; 7:22; Deuteronom 20:16; Iosua 10:40; 11:11; 2Samuel 22:16; 1Regi 15:29; 17:17; Iov 4:9; 26:4; 27:3; 32:8; 33:4; 34:14; 37:10; Psalm 18:15; 150:6; Proverbe 20:27; Isaia 2:22; 30:33; 42:5; Daniel 5:23.

Astfel deși exista cuvântul *ruah*, tradus „spirit” (suflare), totuși evreii aveau un alt cuvânt specific pentru „suflare”, și anume, „**nișmașu**”, el apare de douăzeci și șase de ori.

În majoritatea textelor termenul „**nișmașu**” se referă la suflarea de viață a lui Dumnezeu, și este astfel sinonim cu „**ruah**” (comp. cu Iov 27:3; 33:4; 34:14 unde apar ambele expresii); în altele nu se referă strict la suflarea de viață; ci, la Spiritul Sfânt care dă pricepere (Iov 26:4; 32:8); sau care creează (Iov 37:10); care pedepsește (Psalm 18:15; Isaia 30:33); și doar în Proverbe 20:27, la spiritul care este o lampă, o lumină a lui Dumnezeu.

Aceste expresii pentru spirit: „**ruah**”, „**nișmașu**” în ebraică și „**pneuma**” în greacă, diferă de cuvântul pentru suflet: „**nefeș**” în ebraică și „**psyhe**” în greacă.

În Biblie cuvântul „spirit” are următoarele sensuri: Spiritul Sfânt (Spiritul lui Dumnezeu sau a lui Cristos); spiritul omului; suflarea de viață; îngeri; demoni; vânt; suflare; corpuri spirituale, spiritualitate; spiritele morților⁸.

⁸ Pentru un studiu complet asupra sensurilor cuvântului spirit, și a tuturor textelor unde apare, vezi cartea: „**Despre Spiritul Sfânt**”.

Ce este spiritul omului?

Spiritul (duhul) - ruach, în ebraica și pneuma, în greaca, se referă numai la partea imaterială a omului, spre deosebire de suflet care poate denota omul în întregime, cu partea sa materială și cu cea imaterială. Omul este un suflet, dar despre el nu se spune că este un spirit (duh), ci că el are un spirit. Astfel nicăieri omul nu este numit spirit (duh) când se referă ca întreg (cu tot cu trup), însă este numit **„suflet”**, atunci când se referă la existența în trup (Fapte 27:37; Romani 13:1), dar cât și afară din trup (Matei 10:28; Apocalipsa 6:9-11).

Conform Bibliei, există o distincție sau un contrast între suflet și spirit (duh). Aceasta se vedește prin accentul pe care îl pune Pavel pe lucrurile spirituale (1Corinteni 2:14; 3:1). El face distincția dintre persoana ca **„suflet viu”** și persoana ca **„duh dătător de viață”** (1Corinteni 15:45). Sau între un **„trup suflesc”** și un **„trup spiritual”** (1Corinteni 15:44, SCC). În rezumat: Spirit (Duh) nu se referă la întreaga persoană, ci la partea imaterială cu diferitele ei funcții: intelect+sentimente+voință (Romani 1:9).

Deci lucrurile nu sunt simple, nici chiar când termenul ruah sau pneuma = spirit se referă la ‚spiritul omului’, deoarece uneori, spiritul omului se referă la suflarea de viață de la Dumnezeu, însă care este în om (Zaharia 12:1); alteori, spiritul omului se referă la partea imaterială din om care supraviețuiește morții (Luca 8:55; Evrei 12:23); alteori se referă la persoana lăuntrică (1Corinteni 2:11; Iov 20:2-3); alteori la rațiune + sentimente + atitudini + reacții (Psalm 51:17; Proverbe 18:14; Isaia 57:15; 61:3; Fapte 17:16).

Uneori spiritul este sinonim cu sufletul (Luca 1:46,47); alteori este despărțit și distinct de suflet (1Tesaloniceni 5:23; Evrei 4:12). Vezi Anexa VI.

Însă Biblia face o distincție nu doar între spirit (duh) și suflet, ci și între: Spiritul Sfânt și spiritul omului (vezi: Romani 8:16); tot la fel trebuie să facem o distincție dintre suflarea de viață, care este un spirit de viață de la Dumnezeu, și spiritul omului care este o persoană, cu o personalitate distinctă.

În timp ce suflarea de viață este la singular în Biblie, ne fiind ‚suflări de viață’ (la plural), ci doar **„suflare de viață”** (la singular), în contrast, ‚duhul omului’ există la plural, după câți oameni există (Isaia 57:15; 1Corinteni 14:32; Numeri 16:22; 27:16).

Biblia descrie spiritul omului ca fiind: ființa lăuntrică, sinele, omul ascuns al inimii, omul dinăuntru (Isaia 26:9; Luca 1:80; 1:9; Romani 8:16; 1Corinteni 5:4; 16:18; 2Corinteni 2:13). Iar spiritul omului este dotat cu capacitatea de a cerceta și a cunoaște (1Corinteni 2.10,11); de a gândi (Romani 8:27); sentimente și atitudini (Psalm 51:17; Proverbe 18:14; Isaia 57:15; 61:3; Fapte 17:16); de a lumina ființa omului (Proverbe 20:27); adică omul lăuntric, cu intelect, sentimente, voință, atitudini (Geneza 49:6; Psalm 51:17; Proverbe 18:14; Isaia 57:15; 61:3).

Observați cum descrie Scriptura „spiritul omului”, citind toate textele unde se face referire la el:

Spiritul omului: Numeri 16:22; 27:16; Iosua 2:11; 5:1; 1Samuel 30:12; 1Regi 10:5; 1Cronici 5:26; 2Cronici 9:4; 21:16; Iov 15:13; 17:1; Proverbe 16:2; Isaia 38:16; Ezechiel 13:3; 18:31; 20:32; Zaharia 12:1; Maleahi 2:15-16; Luca 1:80; 8:55; Romani 1:9; 2:29; 12:11; 1Corinteni 2:11; 5:3,4,5; 7:34; 14:32; Galateni 6:18; Filipeni 4.23; Coloseni 2:5; 1Tesaloniceni 5:23; 2Timotei 4:22; Filimon 25; Evrei 4:12; 1Petru 4:6;

Spiritul omului cu atitudini, sentimente, voință, și în anumite stări: Geneza 26:35 (amărâciune a spiritului); 41:8 (spirit tulburat); 45:27 (spirit înviorat); Exod 35:21 (spirit mișcat, îndemnat); Deuteronom 2:30 (împietrit spiritul); Judecători 8:3 (spirit calmat); 15:19 (spirit întremat și înviorat); 1Samuel 1:15 (spirit plin de durere); 1Regi 21:5 (spirit trist); 2Cronici 36:22; Ezra 1:1,5 (a trezit spiritul); Iov 7:11 (neliniștea spiritului); 20:3 (spiritul mă face să răspund); 21:4 (spirit la capătul răbdării); 32:18 (spiritul mă face să constrâng); Psalm 32:2 (spirit fără viclenie); 34:18 (spirit înfrânt); 51:17 (spirit zdrobit); 76:12 (frânge spiritul); 77:3 (spirit copleșit); 77:6 (spiritul meu caută cu stăruință); 78:8 (spirit necredincios); 106:33 (spiritul lui Moise provocat); 142:3; 143:4 (spirit copleșit); 143:7 (se topește spiritul); Proverbe 11:13 (spirit credincios); 15:4,13 (spirit zdrobit); 16:18 (spirit îngâmfat), 19 (spirit umil); 32 (ași controla spiritul); 17:22 (spirit mâhnit); 27 (spirit potolit); 18:14 (spiritul omului - doborât de întristare); 25:28 (în frâu spiritul); 29:11 (spiritul calm); 23 (smerit cu spiritul); Ecleeziast 7:8 (spirit trufaș); 9 (mâinii în spiritul tău); 10:4 (spiritul unui conducător); Isaia 19:3 (spiritul egiptenilor); 26:9 (spirit care Te caută); 29:24 (rătăciți cu spiritul); 33:11 (spirit de mânie); 54:6 (spirit întristat); 57:15 (spiritele smerite); 61:3; 65:14; 66:2 (spirit mâhnit); Ieremia 51:11

(trezit spiritele); Ezechiel 21:7 (spirit se va mâhni); Daniel 2:1,3; 7:15 (spirit tulburat); 5:20 (spirit împietrit până la mândrie); Hagai 1.14 (spirit trezit); Matei 26:41; Marcu 14:38 (spirit plin de râvnă); Luca 1:47 (spiritul mi se bucură); Fapte 17:16 (î se întărâta spiritul); Fapte 18:25 (spirit înfocat); Fapte 19:21 (și-au pus în spirit – gând); 20:22 (legat în spirit); Romani 8:26 (spiritul mijlocește cu suspine negărite), 27 (gândirea spiritului); 1Corinteni 4:21 (spirit de blândețe); 14:14,15,16 (rugăciunea și cântarea cu spiritul); 16:18 (răcorit spiritul); 2Corinteni 2:13 (liniște în spirit); 7:1 (întinăciune a spiritului); 13 (spirit răcorit); 1Petru 3.4 (spirit blând și liniștit).

Astfel „spiritul omului” este o persoană, însuși omul, distinct de corp, care locuiește în trup, dar poate exista și acționa și în afara trupului (comp. 2Corinteni 12:2-4 cu 1Corinteni 5:3,4), atât în timpul vieții, când o parte din spiritul omului, poate fi prezent și dincolo de trupul lui fizic (1Corinteni 5:3-5; Coloseni 2:5; 2Corinteni 12:1-4; Apocalipsa 1:10); cât și după moarte (Matei 27:50; Luca 23:46; Ioan 19:30; Fapte 7:59; Luca 8:55; Evrei 12:23).

Tocmai de aceea, Biblia vorbește de „**duhurile morților**” Levitic 19:31; 20:6; Deuteronom 18:11; 1Samuel 28:3,7,8,9; 2Regi 21:6; 23:24; 1Cronici 10:13; Isaia 8:19; 29:4.

Atunci când Biblia folosește cuvântul spirit (duh) când se referă la persoana ce există după moarte, ea nu se referă doar la „suflarea (spiritul) de viață de la Dumnezeu”, ci se referă la suflarea de viață+sufletul, care împreună formează = spiritul, entitatea spirituală a persoanei care iese din trup și merge în domeniu spiritual. Iar atunci când apare expresia „suflet” referindu-se la persoana de după moarte, se referă la suflarea de viață+spiritul omului.

Partea imaterială din om care supraviețuiește morții, Biblia o numește spirit (duh), deoarece are viața datorată spiritului (suflării), și este o entitate de natură spirituală. Dar tot Biblia o numește și „**suflet**”, deoarece are rațiune, are capacități sufletești!

Astfel spiritul/sufletul este partea imaterială din om, care supraviețuiește morții, iar spiritul/suflet are viață datorită suflării de viață care are rolul să întrețină viață și după despărțirea de omul din afară, adică de trup.

Ce sunt spiritele morților?

Putem deduce răspunsul la această întrebare studiind textele unde se face referire la ele. Astfel în Deuteronom 18:10-13, este interesant

că Dumnezeu, nu le spune evreilor, să nu comunice cu spiritele morților fiindcă morții nu mai există, ci El le spune motivul, și anume că aceste lucruri sunt urâciuni!

Dacă morții nu ar mai fi existat, Dumnezeu ar fi putut motiva simplu această interdicție: „*nu mergeți la mediumuri căci morții nu mai există și astfel oricum nu mai puteți vorbi cu spiritele lor*”, dar El spune altceva în Deuteronom 18:12-15: „**Căci oricine face aceste lucruri este o urâciune înaintea Domnului; și din pricina acestor lucruri va izgoni Domnul, Dumnezeul tău, pe aceste neamuri dinaintea ta. Tu să te ții în totul totului tot, numai de Domnul Dumnezeul tău. Căci neamurile acelea pe care le vei izgoni, ascultă de cei ce citesc în stele și de ghicitori; dar ție, Domnul, Dumnezeul tău, nu-ți îngăduie lucrul acesta. Domnul, Dumnezeul tău, îți va ridica din mijlocul tău, dintre frații tăi, un proroc ca mine: să ascultați de el!**”

Motivul interzicerii vorbirii cu morții prin intermediul unor mediumuri, nu este motivată de inexistența acestor spirite; ci de faptul că această metodă este greșită, este o cale diferită de a obține informații față de calea trasată de Dumnezeu: **profeții și Sfintele Scripturi**. Dumnezeu dorește ca poporul Său să primească informații doar de la El, și aceasta prin profeții Lui și nu prin spirite de ghicire sau de la morți.

Dumnezeu condamnă vorbirea cu morții, deoarece cei vii trebuie să comunice doar cu Dumnezeu, și să fie dependenți doar de El, nu de alte canale de comunicare, ei nu trebuie să afle informații de la morți, ci doar de la Dumnezeu, prin Cuvântul Lui și prin Spiritul Sfânt (Isaia 8:19-20; Iacob 1:5). Dacă este iubitor ca Dumnezeu să interzică vorbirea cu îngerii credincioși și drepecți, că nu putem să ne rugăm lor, sau să-i întrebăm pe ei, decât dacă Dumnezeu îi trimite să vorbească cu noi (1Timotei 2:5; Apocalipsa 22:8,9); atunci este iubitor să interzică și comunicarea cu spiritele morților.

Dumnezeu însuși vorbește de „**duhurile morților**” (Levitic 19:31), dacă acestea nu ar exista, Dumnezeu nu ar face referire la ele.

Deoarece acest canal de comunicare este interzis de Dumnezeu, demonii se folosesc de el, prin medii spiritiste ce sunt vrăjitori (oameni demonizați), și demonii îi duc pe oameni la o vorbire cu demonul personal al omului decedat, care s-a ocupat de el și cunoaște viața omului, dând rudelor anumite detalii ce lasă impresia

că ei vorbesc cu decedatul. Dar nu este așa și demonul care s-a ocupat de el cunoaște detalii din viața acestuia.

Unul din cazurile din Scriptură este relatarea cu regele Saul care a vorbit chipurile cu sufletul lui Samuel printr-o vrăjitoare.

De unde știim că nu sufletul lui Samuel a vorbit cu Saul?

Legea interzicea vorbirea cu morții (Levitic 19:31; Deuteronom 18:10-13), atât Samuel ca profet, cât și Saul ca rege cunoșteau legea care interzicea vorbirea cu morții. De fapt, Saul este descris, ca cel ce îndepărtase din țară pe cei ce chemau morții și pe cei ce ghiceau (1Samuel 28:3), la n.s. din traducerea BCR se spune: **„pe cei ce erau mediumi și pe spiritiști.”** (vezi și Levitic 19:31, Isaia 19:3, 1Samuel 28:7 n.s.).

Samuel ca profet fidel nu putea să o încalce, chiar dacă regele lepădat de Dumnezeu a încălcat-o în finalul vieții lui, căci relatarea ne spune că **„Saul a întrebat pe Domnul și Domnul nu i-a răspuns nici prin vise, nici prin Urim..., nici prin prooroci.”**, deci văzând Saul că Dumnezeu nu-i răspunde el apelează la un medium, el spune: **„Căutați-mi o femeie care să cheme morții, ca să mă duc s-o întreb.”...Au ajuns la femeia aceea noaptea. Saul i-a zis: „Spune-mi viitorul chemând un mort, și scoală-mi pe cine-ți voi spune”** (1Samuel 28:6-8). Observați, regele Saul lepădat de Dumnezeu, datorită neascultării, vrea să afle viitorul prin mijloace interzise și condamnate de legea lui Dumnezeu.

Se ridică următoarele întrebări: dacă Dumnezeu nu a dorit să-i comunice nimic lui Saul prin mijlocele Lui, *i-ar transmite viitorul printr-o vrăjitoare? Sau i-ar permite unei vrăjitoare să i-a legătura cu profetul Lui fidel: Samuel? Este sufletului lui Samuel la cheremul unei vrăjitoare sau a demonilor, oare sufletele celor fideli nu sunt în mănunchiul celor vii la Iehova ca și David* (1Samuel 25:29)?

Oare Samuel ca suflet ar fi acceptat să încalce legea, să fie chemat de o vrăjitoare? Să discute cu un rege lepădat de Dumnezeu? Cu singuranță NU, el cunoștea legea și ura vrăjitoria, vorbirea cu morții, nici în timpul vieții nu a mai comunicat cu Saul, de unde știm? Din Samuel 15:35, unde se spune: **“Samuel nu s-a mai dus să vadă pe Saul până în ziua morții sale”**. Deci nici în timpul vieții Samuel nu a mai comunicat cu Saul, darămite după moarte!

Să mergem mai departe și să vedem ce mai învață Biblia despre spiritul omului după moarte:

Luca 8:54-55 NW: „Dar el a luat-o de mână și a chemat-o, zicând: Fetițe, scoală-te! Spiritul ei s-a întors și ea s-a ridicat imediat...” Observăm în acest text, că spiritul fetei lui Iair s-a întors în ea, și ea a înviat. Deci e clar că spiritul fetei a ieșit în mod literal din ea la moarte, și nu se referă doar la suflarea de viață, ci și la spiritul ei, adică ființa ei dar în formă spirituală, căci dacă înapoi în ea ar fi intrat doar un spirit fără personalitatea fetei, atunci ea ar fi primit viață, dar fără personalitatea specifică a fetei.

Evrei 12:22-23 SCC: „Dar v-ați apropiat de un munte, adică de Sion; și de o cetate a unui Dumnezeu viu, adică de un Ierusalim ceresc; și de zecile de mii de îngeri într-o adunare de sărbătoare; și de o adunare a întâilor-născuți scriși în ceruri; și de un Judecător, adică de un Dumnezeu al tuturor; și de niște spirite ale unor drepti făcuți perfecti” Poate acest text e unul dintre cele mai clare texte, despre existența ca spirite a celor drepti după moarte. Tocmai de aceea traducerea Martorilor lui Iehova îl și falsifică, căci ei traduc: „...de viața spirituală a celor drepti care au fost făcuți perfecti”. În limba greacă nu este decât un cuvânt: „**pneumasin**” (derivat din pneuma, dar la neutru plural) care înseamnă „**spirite**” doar Martorii au tradus cu „**viața spirituală**” încălcând regulile de traducere, doar ca să încurce cititorul, ca acesta să nu vadă că Cuvântul lui Dumnezeu, vorbește de spiritele dreptilor. Aici nu se vorbește de viața spirituală a unor creștini de pe pământ, ci despre lucrurile de care s-au apropiat creștinii evrei, la care le-a scris Pavel epistola, ei s-au apropiat nu de un munte pământesc (v.18), ci de unul ceresc, de un oraș ceresc, de adunarea îngerilor din ceruri, de adunarea celor întâi născuți, scriși în ceruri, și de spiritele celor drepti. Astfel ei nu s-au apropiat de lucrurile de pe pământ, ci de lucruri cerești, de aceea, fraza: „**de niște spirite ale unor drepti făcuți desăvârșiți**” se referă la creștinii care au murit, și nu la dreptii din V.T. cum interpretează unii, căci ei nu au acces la Noul Ierusalim, la Ierusalimul ceresc decât după mia de ani, la învierea lor (Evrei 11:10-16; 39-40; Apocalipsa 20:5). Însă să vedem în continuare:

5. Ce este suflarea (spiritul) de viață, și ce se întâmplă cu ea la moartea omului?

Suflarea de viață, este un spirit ce vine de la Dumnezeu (Iov 33:4; Psalm 104:29-30), un spirit ieșit (născut) din Spiritul Sfânt care are ca rol și lucrare: a da viață omului, și rămâne ca susținător al vieții (Daniel 5:23; Iov 12:10; 34:13-15).

În Biblie textele unde cuvântul spirit se referă la suflarea (spiritul) de viață ce vine de la Dumnezeu sunt: Geneza 6:3; Iov 10:12; 12:10; 27:3; 33:4; 34:14; Psalm 31:5; 104:29,30; 135:17; 146:4; Ecleeziast 3:19,21; 8:8; 12:7; Ieremia 10:14; 51:17; Matei 27:50; Luca 23:46; Ioan 19:30; Fapte 7:59; Iacob 2:26; Apocalipsa 11:11.

Oare suflarea de viață să fie doar aerul din plămâni?

Unii susțin că suflarea de viață care a fost pusă în Adam, a fost doar aerul care a pus în mișcare plămâni, inima și circulația sangvină din Adam. Ei spun că această suflare nu este o entitate conștientă, deoarece, dacă ar fi, conștiința omului ar fi stat în nări. Vezi: Geneze 2:7; 7:22; Isaia 2:22.

Este adevărat că „a-ți da spiritul”, este descris prin a expira, după cum reiese în mod clar din Luca 23:46: **„Și strigând cu voce mare, Iesus a zis: „Tată! În mâinile Tale pun Spiritul Meu.” Iar zicând acestea, a expirat.”** (SCC).

Dar de ce acest lucru? Deoarece sufletul sau spiritul persoanei iese din trup, *prin* sau *o dată* cu ultima expirație, împreună cu aerul din plămâni [vezi: Fapte 5:5,10; 7:59; 12:23; Fapte, în unele traduceri BC, CLV, NTTF – 2008: **„și-a dat sufletul”**, la n.s. din NTTF – 2008, se explică: *a exsufat (în greacă: exsepsizen)*]; căci nu ne putem închipui ca Spiritul care a revenit înapoi în cel înviat să fie exact același aer care s-a dat la ultima expirație (comp. cu Luca 8:55). Putem să suflăm mult aer în plămânii unui mort că tot nu îl înviem, de ce? Deoarece suflarea de viață chiar dacă este asociată cu aerul, este mai mult decât un curent de aer, este viața din Dumnezeu care este pusă în om.

Este interesant că în multe texte, suflarea de viață este prezentată nu doar ca dând viață din punct de vedere fizic, și dând și pricepere (Iov 26:4; 32:8); luminează intelectuală (Proverbe 20:27). Cu alte cuvinte omul nu ar avea capacitate intelectuală fără suflarea de viață, care este o manifestare a Spiritului Sfânt printr-un spirit de

viață. Astfel cu siguranță, suflarea (spiritul) de viață, nu a pornit doar respirația omului; ci, a adus viață în întreaga ființă și în toate celulele și organele corpului, inclusiv în creier.

Însă să vedem în continuare:

La moartea omului, spiritul se deplasează literal „la Dumnezeu” sau nu?

Există două variante de interpretare despre spiritul de viață:

1. Suflarea de viață este cea care dă viață oamenilor și animalelor, și care se întoarce la moartea omului sau a animalului la Dumnezeu.
2. Suflarea de viață a dat doar viață lui Adam, dar de fapt ea nu se întoarce literalmente la Dumnezeu la moartea lui Adam, această sintagmă fiind doar o formulă de stil!?!

Acum să vedem, dacă suflarea de viață pleacă realmente din om, când acesta moare.

Martorii lui Iehova și adventiștii, NU cred că Spiritul de viață se reîntoarce la Dumnezeu, deoarece ei cred că Dumnezeu prin suflare a pornit viața, dar suflarea nu a rămas în om, astfel nu există nici o suflare care să plece!!!

Ei explică eronat: *„Ecleziast 12:7...Acest verset nu vrea să spună că la moarte spiritul ar face o călătorie până în fața lui Dumnezeu; textul înseamnă mai degrabă că, în ceea ce privește persoana respectivă, orice perspectivă de revenire la viață a acesteia se află în mâna lui Dumnezeu.”* (Argumente p.385,386).

În broșura Martorilor lui Iehova: **„Ce se întâmplă cu noi când murim”** la pagina 24 se spune: *„Biblia spune că, atunci când un om moare, „spiritul său iese, el se întoarce în pământul său (Psalm 146:4 NW). Înseamnă aceasta că un spirit imaterial pleacă literalmente și continuă să trăiască după moartea persoanei? Nu poate fi așa, pentru că psalmistul spune apoi: „În acea zi pier gândurile lui”. Atunci ce este spiritul, și cum iese el dintr-o persoană în momentul morții acesteia?...Să ilustrăm acest lucru: Curentul electric trece printr-o piesă a unui aparat. Dacă curentul încetează să mai treacă prin piesa respectivă, aparatul încetează să mai funcționeze...În mod asemănător, când o persoană moare, spiritul său încetează să mai dea viață celulelor corpului. Acesta nu părăsește corpul și nu pleacă într-un alt domeniu. - Psalm 104:29. Atunci de ce în Ecleziast 12:7 se spune că, în momentul în care persoana moare, duhul se întoarce la Dumnezeu, care l-a dat”? Înseamnă oare aceasta că spiritul străbate literalmente spațiul până*

ajunge la Dumnezeu? Categorie nu. Amintiți-vă că spiritul este forța de viață. Odată ce forța de viață nu mai există, numai Dumnezeu are capacitatea de a o reda. Prin urmare, spiritul „se întoarce la Dumnezeu” în sensul că orice speranță ca persoana să revină la viață depinde în totalitate de Dumnezeu. Numai Dumnezeu poate reda spiritul, făcând ca persoana să revină la viață (Psalm 104:30).”

Cu alte cuvinte, Martorii lui Iehova (cât și adventiștii), învață că la moartea omului, nu se produce o reală plecarea a spiritului de viață, ci Scriptura vrea să spună prin cuvintele: **„până nu se întoarce țărâna în pământ, cum a fost și până nu se întoarce duhul la Dumnezeu, care l-a dat.”** (Ecleziast 12:7), că omul depinde de Dumnezeu să-l aducă la viață din nou.

Însă în această interpretare forțată, ei dau dovadă de inconsecvență, căci dacă țărâna (corpul omului) se întoarce literal în pământ, tot așa și „**duhul**” trebuie să se întoarcă la Dumnezeu. Dacă „**duhul**” nu se întoarce, înseamnă că el nici nu a fost dat?

Dar suflarea de viață a intrat în om și a rămas în om (compară Geneza 2:7 cu 7:21-22).

Deci această teorie a acestor culte, este conform cu Ecleziast 12:7; Psalm 104:29-30; 146:4; Iacob 2:26, este o erezie!

Ei neagă învățătura Scripturii potrivit căreia spiritul (suflarea) de viață se reîntoarce literalmente la Dumnezeu după cum Domnul însuși învață în Luca 23:46: **„Isus a strigat cu glas tare: „Tată, în mâinile Tale Îmi încredințez duhul!” Și când a zis aceste vorbe Și-a dat duhul.”** (vezi și: Iov 34:14,15; Numeri 27:16; Matei 27:50; Ioan 19:30; Fapte 7:59).

De asemenea, fetița înviată de Isus a experimentat reîntoarcerea spiritului din nou în ea pentru a avea viață, căci Evanghelistul Luca descrie în Luca 8:54-55 NW: **„Dar el a luat-o de mână și a chemat-o, zicând: Fetițo, scoală-te! Spiritul ei s-a întors și ea s-a ridicat imediat...”** Deci este clar că la moarte **„spiritul lui** (celui mort) **iese**” după cum spune și Psalmistul în Psalm 146:4 NW, iar la înviere spiritul se reîntoarce. Deci este clar că spiritul există după moartea omului, căci el iese din trup! Însă se ridică întrebările: *Cum dă Dumnezeu acest spirit de viață creaturilor? Cum se transmite viața în ființa umană?*

Ca să nu deviem prea mult de la subiect am trecut răspunsul la Anexa III și alte informații despre suflarea de viață!

6. Conform Bibliei ce este sufletul?

Cuvântul suflet în Biblie provine din ebraicul: „**nephesh**” (Vechiul Testament fiind scris în ebraică) și din grecescul: „**psy-khe**” (Noul Testament fiind scris în greacă) acești termeni sunt echivalenți, după cum reiese din Fapte 2:27 care citează din Psalm 16:10, sau Romani 11:3 care citează din 1Regi 19:10 (vezi traducerea NW, în BCR este tradus cu viață).

În broșura Martorilor lui Iehova: „**Ce se întâmplă cu noi când murim**” la p.19 se spune: „*Cuvântul ebraic tradus prin „suflet” este nephesh și apare în Scripturile ebraice (numite de obicei Vechiul Testament) de 754 de ori. Care este sensul cuvântului nephesh ? Potrivit unui dicționar, acest cuvânt „se referă de obicei la întreaga ființă, la întregul individ”. – The Dictionary of Bible and Religion.*” Broșura martorilor mai continuă spunând: „*Prin urmare cuvântul „suflet” se referă la întreaga persoană. Această idee este susținută de la un capăt la altul al Scripturilor ebraice...Cuvântul tradus prin „suflet” de peste o sută de ori în Scripturile grecești creștine (numite de obicei Noul Testament) este psyche. Ca și nephesh, acest cuvânt se referă de cele mai multe ori la întreaga persoană...potrivit eruditului Nigel Turner, acest cuvânt „se referă la ceea ce este tipic uman, eul propriu...accentul cade pe eul propriu*”

Advențiștii cred la fel, și anume că nu există un suflet care să supraviețuiască morții.

Revenind la textul biblic, putem preciza, că în ebraică cuvântul „**suflet**” apare de 754 de ori, + (neșama, Isaia 57:16, este o excepție); iar în greacă de 102 ori.

Pentru a vă face singuri o imagine completă despre termenul „**suflet**”, citiți cu atenție textele unde apare acest cuvânt în Biblie, pe care le prezentăm mai jos printr-o listă completă (exhaustivă) de versete unde apare expresia „**suflet**” în textul original, chiar dacă în unele traduceri el a fost înlocuit cu viață, vietate, etc. După ce studiați cu atenție textele biblice și trageți o concluzie, puteți să confrunțați ulterior, concluzia dvs. cu a noastră despre suflet.

Texte unde apare cuvântul „**suflet**”: Geneza: 1:21,30; 2:7,19; 9:4,5,10,12,15,16; 12:13; 17:14; 19:17,19,20; 27:4,19,25,31; 32:30; 34:3,8; 35:18; 37:21; 42:21; 44:30; 49:6; Exod: 4:19; 12:15,16,19; 15:9; 21:23,30; 23:9; 30:12; 31:14; Levitic 2:8; 4:2,27;

5:1,2,4,15,17; 6:2; 7:18,20,21,25,27; 11:10,46; 17:10;
 17:11,12,14,15; 19:8,28; 20:6; 21:1,11; 22:3,4,6,11; 23:29,30;
 24:17,18; 26:11,16,30; Numeri 5:2,6; 6:6,11; 9:6,7,10,13; 11:6;
 15:27,28,30,31; 19:11,13,20,22; 21:4,5; 23:10;
 30:2,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13; 31:19,28; 35:11,15,30,31; Deuteronom
 4:9,29; 6:5; 10:12; 11:13,18; 12:15,20,21,23; 13:3,6; 14:26; 18:6;
 19:6,11,21; 21:14; 22:26; 23:24; 24:6,7,15; 26:16; 27:25; 28:65;
 30:2,6,10; Iosua 10:28,30,32,25,37,39; 11:11; 20:3,9; 22:5;
 Judecători 5:21; 9:17; 10:16; 12:3; 16:16,30; 18:25; Rut 4:15;
 1Samuel 1:10,15,26; 2:16,33,35; 17:55; 18:1,3; 19:5,11; 20:1,3,4,17;
 22:2,22,23; 23:20; 24:11; 25:26,29; 26:21,24; 28:9,21; 30:6;
 2Samuel 1:9; 3:21; 4:8,9; 5:8; 11:11; 13:39; 14:7,14,19; 16:11; 17:8;
 18:13; 19:5; 1Regi 1:12,29; 2:4,23; 3:11; 8:48; 11:37; 17:21,22;
 19:2,3,4,10,14; 20:31,32,39,42; 2Regi 1:13,14; 2:2,4,6; 4:27,30; 7:7;
 9:15; 10:24; 23:3,25; 1Cronici 22:19; 28:9; 2Cronici 1:11; 6:38;
 15:12; 34:31; Estera 4:13; 7:3,7; 9:31; Iov 2:4,6; 3:20; 6:7,11;
 7:11,15; 9:21; 10:1; 11:20; 12:10; 13:14; 14:22; 16:4; 18:4; 19:2;
 21:25; 23:12; 24:12; 27:2; 27:8; 30:16,25; 31:30,39; 32:2; 33:18;
 20,22,28,30; 36:14; 41:21; Psalm 3:2; 6:3,4; 7:2,5; 10:3; 11:1,5;
 13:2; 16:10; 17:9,13; 19:7; 20:20,29; 23:3; 24:4; 25:1,13,20; 26:9;
 27:12; 30:3; 31:7,9,13; 33:19,20; 34:2,22; 35:3,4,7,9,12,13,17,25;
 38:12; 40:14; 41:2,4; 42:1,2,4,5,6,11; 43:5; 44:25; 49:8,15,18,19;
 54:3,4; 55:18; 56:6,13; 54:3,4; 55:18; 56:6,13; 57:1,4,6; 59:3;
 62:1,5; 63:1,5,8,9; 66:9,16; 69:1,10,18; 70:2; 71:10,13,23; 72:14;
 74:19; 77:2; 78:18,50; 84:2; 86:2,4,13,14; 88:3,14; 89:48;
 94:17,19,21; 103:1,2,22; 104:1,35; 105:18,22; 106:15;
 107:5,9,18,26; 109:20,31; 116:4,7,8; 119:20,25,28;
 81,109,129,167,175; 120:2,6; 121:7; 123:4; 124:4,5,7; 130:5,6;
 131:2; 138:3; 139:14; 141:8; 142:4,7; 143:3,6,8,11,12; 146:1;
 Proverbe 1:19; 2:10; 3:22; 6:16,26,30,32; 7:23; 8:36; 10:3; 11:17,25;
 12:10; 13:2,3,4,8,19,25; 14:10; 15:32; 16:17,24,26; 18:7;
 19:2,8,15,16; 20:2; 21:10,23; 22:5,23,25; 23:7,14; 24:12,14;
 25:13,25; 27:7,9; 28:17,25; 29:10,17,24; 31:6; Ecleeziast 2:24; 4:8;
 6:2,3,7,9; 7:28; Cântarea Cântărilor 1:7; 3:1,2,3,4; 5:6; 12; Isaia
 1:14; 3:9; 3:20; 5:14; 10:18; 15:4; 19:10; 26:8,9; 29:8; 32:6;
 38:15,17; 42:1; 43:4; 44:20; 46:2; 47:14; 49:7; 51:23; 53:10,11,12;
 55:2,3; 58:3,5,10,11; 61:10; 66:3; Ieremia: 2:24; 3:11;
 4:10,19,30,31; 5:9,29; 6:8; 9:9; 11:21; 12:7; 13:17; 14:19; 15:1,9;
 18:20; 19:7,9; 20:13; 21:7,9; 22:25,27; 31:12,14,25; 32:41;
 34:16,20,21; 38:2,16,17,20; 39:18; 40:14,15; 43:6; 44:30; 45:5;

46:26; 49:37; 50:19; 51:6,14; 51:45; Plangeri 1:11,16,19; 2:12,19; 3:17,20,24,25,51,58; 5:9; Ezechiel 3:19,21; 4:14; 14:14,20; 16:5; 18:4,20,27; 25:25; 23:17,18,22,28; 24:25; 25:6,15; 27:31; 32:10; 33:5,6,9; 36:5; 47:9; Osea 4:8; 9:4; Amos 2:14,15; 6:8; Iona 1:14; 2:5,7; 4:3,8; Mica 6:7; 7:3; Habacuc 2:4,5,10; Zaharia 11:8; Matei 2:20; 6:25; 10:28,39; 12:18; 16:25,26; 20:28; 22:37; 26:38; Marcu 3:4; 8:35,36,37; 10:45; 12:30; 14:34; Luca 1:46; 2:35; 6:9; 9:24; 10:27; 12:19,20,23; 14:26; 17:33; Ioan 10:11,15,17; 12:25,27; 13:37,38; 15:13; Fapte 2:27,43; 3:23; 4:32; 20:10,24; 27:22; Romani 2:9; 11:3; 13:1; 16:4; 1Corinteni 15:45; 2Corineni 1:23; Filipeni 1:27; 2:2,19,30; 1Tesaloniceni 5:23; Evrei 4:12; 6:19; 10:38,39; Iacob 5:20; 1Petru 2:11; 2Petru 2:8; 1Ioan 3:16; 3Ioan 2; Apocalipsa 16:3; 18:14.

Texte unde apare cuvântul „sufletul”: Proverbe 19:18; 23:2; Isaia 56:11; 58:10; Ieremia 44:14; Ezechiel 16:27.

Texte unde apare cuvântul „sufletului”: Ezechiel 24:21.

Texte unde apare cuvântul „suflete” (la plural): Geneza 1:20,24; 9:5; 12:5; 14:21; 23:8; 36:6; 46:15,18,22,25,26,27; Exod 1:5; 12:4; 16:16; 30:15,16; Levitic 11:43,44; 16:29,31; 17:11; 18:29; 20:25; 23:27,32; 26:15,43; 27:2; Numeri 16:38; 19:18; 29:7; 31:35,40,46,50; Deuteronom 4:15; 10:22; Iosua 2:13,14; 9:24; 23:11,14; Judecători 5:18; 2Samuel 23:17; 2Regi 12:4; 1cronici 5:21; 11:19; Estera 8:11; 9:16; Iov 16:4; Psalm 72:13; 97:10; Proverbe 1:18; 11:30; 14:25; Ieremia 2:34; 6:16; 17:21; 26:19; 37:9; 42:20; 44:7; 48:6; 52:29,30; Ezechiel 7:19; 13:18,19,20; 17:17; 18:4; 22:27; 27:13; Matei 6:25; 11:29; Luca 12:22; 21:19; Ioan 10:24; Fapte 2:41; 7:14; 14:2,22; 15:24,26; 27:10,37; 2Corinteni 12:15; 1Tesaloniceni 2:8; 5:14; Evrei 12:3; 13:17; Iacob 1:21; 1Petru 1:9,22,25; 3:20; 4:19; 2Petru 2:14; 1Ioan 3:16; Apocalipsa 6:9; 8:9; 12:11; 18:13; 20:4.

Dacă am studiat cu atenție lista exhaustivă cu versete unde apare termenul „suflet”, am putut observa că înțelesul acestui cuvânt, în general se referă la o ființă vie, care respiră, la a avea viață, la un om ca întreg, la viața omului sau a animalului. Faptul că **omul este sufletul** reiese din zeci de texte, vezi de pildă: Exod 1:5; 12:4,16 n.s.; Levitic 7:18,20 n.s.; 20:6 n.s.; Numeri 21:5; Deuteronom 24:7; Psalm 57:6; 72:14; 107:9; 119:28; Proverbe 8:36; 10:3; Ieremia 31:14; Ezechiel 7:19; Fapte 27:37; Romani 13:1; 1Petru 3:20, etc.

De asemenea, din următoarele texte reiese că **sufletul este viața omului sau a animalului**: Geneza 9:4 n.s; Levitic 17:11 n.s; Deuteronom 12:23; Proverbe 29:24 n.s; Isaia 43:4 n.s; Matei 16:25; Luca 21:19; Iacob 1:21.

În plus, **sufletul este sinonim cu sângele** (Geneza 9:4; Levitic 17:11; Deuteronom 12:23), sau sufletul are sânge, după cum se spune în Ieremia 2:34: „**sângele sufletelor (nephesh) sărmanilor nevinovați.**” SS 1874. Uneori sufletul este identificat cu sângele, ca ceva esențial pentru existența fizică (Geneza 9:4; Levitic 17:10-14; Deuteronom 12:22-24).

Și animalele sunt suflete căci Geneza 1:30 se spune: „**....toate animalele pământului...are în sine suflet viu.**” SS 1874, vezi și n.s din BCR și Levitic 24:18NW; 1Samuel 22:19-22; Apocalipsa 8:9 NW; 16:3 NW; Ezechiel 47:9 n.s. BCR.

Biblic, omul poate genera suflete (Exod 1:5); sufletul are sânge ce poate fi vărsat (Geneza 9:5; Ieremia 2:34); poate fi ținut în brațe și aruncat (din brațe) (Ezechiel 13:20); poate mânca și bea (Levitic 17:12; Luca 12:19); poate slăbi și se poate îngrașa (Psalm 106:15; Proverbele 11:25); poate fi ucis (Ezechiel 13:19); poate fi strângulat (Iov 7:15). Este clar că în multe texte, sufletul este omul!

Dar chiar Dumnezeu este prezentat în Biblie ca având suflet (vezi: 1Samuel 2:35; Psalm 11.5; 24.4; Proverbe 6:16; Isaia 1:14; 42:1; Ieremia 5:9; 6:8; 12:7; 14:19; 15:1; 32:41; 51:14; Plangeri 3:20; Ezechiel 23:18; Amos 6:8; Matei 12:18; Evrei 10:38). În cazul lui Dumnezeu expresia suflet se referă la inima (1Samuel 2:35), sentimentele (Matei 12:18); etc.

În Biblie apare și expresia: „**suflet mort**” NW în care, cuvântul suflet, are sensul de: de corp mort (Levitic 21:11; Numeri 6:6: „**om mort**” SS 1874; „**mort**” BCR; „**suflet mort**” NW, în aceste pasaje apare cuvântul pentru suflet: „**nephesh**” vezi și: Levitic 19:28; 21:1; 22.4; Numeri 5:2; 6:11; 9:6,7,10; 19:11,13; Hagai 2.13).

În alte texte sufletul este sediul emoțiilor (Evrei 12:3; Iov 30:25; Marcu 14:34; Luca 2:35); personalitate rea sau bună (Isaia 32:5,8); sediul motivațiilor, al dorințelor, (Coloseni 3:23; Efeseni 6:6 NW).

Însă de cele mai multe ori cuvântul suflet se referă la **omul ca întreg** sau la viața omului, nu la o entitate din om. **În cazul în care cuvântul „suflet” se referă la om, sufletul poate să moară**

cum indică unele texte în Scriptură, să dăm câteva exemple: **„acel suflet va fi nimicit”** Exod 12:15,19; **„sufletul acela va fi nimicit din poporul lui”** Levitic 18:29; 19:8; **„...ne veți scăpa sufletele de la moarte”** Numeri 9:13; Iosua 2:13; **„...Eu sunt cauza morții tuturor sufletelor din casa tatălui meu!”** 1Samuel 22:19-22; **„...toți cei ce îmi caută sufletul ca să-l distrugă!”** Psalm 33:19; 40:14; 56:13, deci și oamenii pot distruge sufletul (vezi și Ezechiel 13:18-20; Ezechiel 22:25,27). În plus, sufletele pot fi nimicite în război, Ezechiel 17:17; de fapt **„sufletul care păcătuiește acela va muri”** Ezechiel 18:4,20 și cum nu există nici un om (suflet) care să nu păcătuiască (Romani 3:23) deci toate sufletele mor.

Și Noul Testament susține același lucru, pentru aceasta vezi următoarele texte în care în original este expresia **„suflet”** (psy-khe) dar care în unele versiuni ale Bibliei a fost înlocuit cu viață: Matei 2:20; 20:28; Marcu 3:4; Luca 6:9; 17:33; Ioan 12:25; Romani 11:3; Evrei 11:39. Iar în Fapte 3:23 se confirmă conceptul Vechiului Testament despre suflet-persoană, prin cuvintele: **„Orice suflet care nu va asculta de Profetul acela va fi nimicit din popor”** CLV. (vezi și Iacob 5:20).

Dar, cuvântul suflet poate avea **sensul de ceva bun**, fiind o descriere a omului ascuns al inimii (1Petru 2:11; 3:3-4), dar poate avea și un sens negativ cu referire la lucrurile naturale-carnale, ca de pildă în Iacob 3:1,5 unde înțelepciunea pământească este numită: **„sufletească, demonică”**.

Astfel Biblia în multe texte susține că **omul este un suflet**, dar există texte unde se arată și varianta că **omul are un suflet**, nu numai că *este suflet* (1Tesaloniceni 5:23; Evrei 4:12)!

Astfel în loc să ne luăm după unii teologi care generalizează un singur înțeles pentru termenul suflet, mai bine am citi de fiecare dată contextul textului pentru a vedea care este sensul cuvântului suflet din acel text.

În rezumat: Sufletul poate însemna **persoana în întregul ei**, în timpul vieții sau după moarte; el poate denota: omul, persoana, care trăiește în trup, dar și persoana ca partea imaterială cu numeroasele ei simțiri și sentimente, care trăiește ca suflet în afara trupului (Apocalipsa 6:9-11; 20:4).

Acest înțeles de suflet = persoană, are două sensuri: 1) persoană fizică în viață; 2) persoană spirituală după moarte. Sau: 1) omul dinafară, și 2) omul dinăuntru (2Corinteni 4:16; 5:1,2,8).

Argumentele și raționamentele celor ce cred în anihilare:

Cei care susțin anihilarea susțin că expresia „suflet” nu se referă la ceva din om, ci la omul ca întreg, sau la viața omului și a animalului. Argumentul lor favorit este: Geneza 2:7 unde se spune: „**Și DOMNUL Dumnezeu a făcut pe om din țărâna pământului, i-a suflat în nări suflare de viață, și omul a devenit un suflet viu”.**

Unii cercetători spun că traducerea corectă ar fi: „**omul a devenit în suflet viu”**. În ebraică există în fața lui *nefesh* o prepoziție care, atunci când se traduce, poate însemna: pentru, lui, ca, în, etc. În Septuaginta este „eis” = pentru, spre; în; înspre.

Singura variantă de traducere a prepoziției care ar avea sens în acest context este: *în*.

Prin urmare, omul a fost creat din țărâna pământului în care s-a suflat suflare spirit) de viață, și astfel omul a devenit, după o traducere literală: “**în suflet viu**” (Geneza 2:7). În Biblie apare și expresia „**suflet mort**” NW în care, cuvântul suflet, are sensul de corp mort (Levitic 21:11; Numeri 6:6).

Mai este demn de menționat, că cei ce cred în anihilare, nu cred în mod literal, într-un suflare (spirit), care intră în om, rămâne în om pentru a susține viața lui, și care iese din om la moarte omului, așa cum învață Biblia (Iov 33:4; Zaharia 12:1; Ecleeziast 12:7)! Astfel ei pleacă în înțelegerea acestui text cu o bază greșită, conform căreia, Dumnezeu nu a pus în Adam, o suflare, ci doar a dat impuls vieții lui Adam, a pus în mișcare organele corpului, fără însă ca aceea suflare, să rămână în Adam, sau care să supraviețuiască după moartea omului!

Însă există unii teologi influențați de teologia greacă, ce crede în pre existența sufletului ca entitate, și astfel cred că Dumnezeu a pus, atât un suflet preexistent + suflare de viață în Adam, sau doar sufletul care de fapt era suflarea de viață.

Biblia nu învață de suflete preexistente ca o entitate spirituală preexistentă undeva în cer. Nici că suflarea este sufletul, așa cum au învățat unii!

Dar atunci cum stă situația cu sufletul?

Conform Bibliei omul a devenit în suflet viu, adică trupul lui care era un suflet mort a devenit viu prin suflarea de viață!

Cei ce susțin anihilarea sufletului, mai aduc ca argument și textul din Geneza 3:19: „**În sudoarea feței tale să-ți mănânci pâinea, până**

te vei întoarce în pământ, căci din el ai fost luat; căci țărână ești și în țărână te vei întoarce.”

Faptul că Adam urma să se întoarcă în țărână, nu contravine realității despre un suflet după moarte. De ce spun asta? Deoarece aici Dumnezeu se referă la trup, care era din țărână, nu se putea referi la spiritul omului, la suflarea de viață care provenea din Dumnezeu; că s-ar întorce în țărână, căci atunci s-ar contrazice (Ecleziast 12:7).

Dar să trecem la argumente mai clare și directe în ce privește existența unui suflet după moarte, deoarece AZȘ și WTS susțin că Biblia nu învață de un suflet detașat de corp, sau că omul are suflet, sau că există un suflet ca o entitate după moarte.

Căci Martorii lui Iehova și adventiștii, dau în general ca sensuri pentru cuvântul suflet: ființă care are viață, persoană vie, viața omului sau a animalului, și nu recunosc că **Biblia învață nu numai că omul este un suflet; ci, și că el are suflet.**

Acest lucru este cel mai clar prezentat în N.T., dar și în V.T. apar câteva pasaje care s-ar putea referi la așa ceva:

- ❖ Geneza 35:18: „**Și, pe când își dădea ea sufletul, căci trăgea să moară, i-a pus numele Ben-Oni**”
- ❖ 1Regi 17:21: „**Și s-a întins de trei ori peste copil, a chemat pe Domnul și a zis: „Doamne, Dumnezeule, Te rog, fă să se întoarcă sufletul copilului în el!”**”
- ❖ Iov 27:3: „**că atâta vreme cât voi avea suflet și suflarea lui Dumnezeu va fi în nările mele**”

Martorii lui Iehova și adventiști spun că aici sensul pentru cuvântul suflet este: viață, dar dacă este așa, de ce *Spiritul Sfânt nu i-a inspirat să folosească în aceste texte, expresia: viață (ebr. hayyim); nu suflet; însă, ei au fost inspirați să scrie: nefeș = suflet?*

De fapt, cum poate veni viața în om, fără o întorcere a sufletului ce conține atât suflarea de viață, cât și spiritul omului cu personalitatea lui?

Astfel aici este prezentat un suflet despărțit de trup, căci cum putea viața copilului din 1Regi 17:21 să existe despărțită de trup? Cum putea o viață impersonală să readucă o persoană la viață cu caracterul lui? Dacă nu era vorba așa cum este scris de un suflet!

Un argument în plus, este 1Samuel 25:29, unde se spune: „**Dacă se va ridica cineva care să te urmărească și să vrea să-ți ia viața, sufletul domnului meu va fi legat în mănunchiul celor vii la domnul, Dumnezeul tău și să arunce cu praștia sufletul**

vrăjmașilor tăi”. În concepția lui Abigail, sufletul lui David, urma să existe împreună cu alte suflete numite: **„mănunchiul celor vii”**. Însă în N.T. cuvântul psyche, în anumite împrejurări, când este indicată viața, el se referă la ceva mai mult decât viața fizică, ce încetează la moarte. Astfel omul nu numai este un suflet, dar el **și are un suflet** (1Tesaloniceni 5:23; Evrei 4:12); și acesta se poate detașa de corp (vezi 2Corinteni 12:1-4; 1Corinteni 5:3; Coloseni 2:5), și acel suflet nu moare; ci, supraviețuiește morții, în aceste texte cuvântul **„suflet”** are sensul de: spirit, persoana dinăuntru care nu moare, și supraviețuiește morții, în aceste cazuri sufletul nu moare, dar să dăm câteva exemple:

Matei 10:28: **„Și să nu vă temeți de cei omorând trupul, dar neputând să omoare sufletul; ci temeți-vă mai degrabă de Cel putând să piardă și sufletul și trupul în gheena.”** Este interesant că Domnul Isus, arată că oamenii pot ucide trupul, însă ei nu pot ucide sufletul. Susținătorii anihilării sufletului, susțin că aici, Domnul se referă la faptul că oamenii nu pot ucide perspectiva de viață a persoanei, adică depinde de Dumnezeu dacă aceea persoană în viitor va învia sau nu. Însă această interpretare este forțată, căci Isus nu spune despre oameni, că ‘nu pot ucide speranța’, sau ‘nu pot opri învierea’, ci El spune clar că ceva supraviețuiește morții, că ceva ce Isus numește: **„sufletul”** omului nu poate fi ucis. De aceea, nu trebuie să ne fie frică de oameni și de ceea ce ne pot face ei, dar să ne temem doar de Dumnezeu. Sensul părții a doua a versetului am să o explic în capitolul: „Care este pedeapsa finală pentru păcate?”

Luca 12:20 NW: **„Dar Dumnezeu i-a zis: om fără minte, în noaptea aceasta, ți se va cere sufletul. Ale cui vor fi lucrurile pe care le-ai strâns?”** Este interesant că din acest text, reiese, că bogatul cu comportament nebun (în greacă: afron = nebun; fără minte; ignorant), are un suflet, el nu numai că este un suflet, dar el și are un suflet, prin care va da socoteală, pentru că s-a îmbogățit față de el și nu față de Dumnezeu, și în noaptea aceea Dumnezeu îi va cere sufletul și va pierde toate bunurile materiale.

Fapte 20:9-10, SCC: **„însă cineva, un tânăr cu nume Eutih, șezând pe fereastră, copleșit de un somn adânc; Pavel discutând îndelung; fiind doborât de somn, a căzut jos de la etajul al treilea, și a fost ridicat mort. Dar Pavel, coborând,**

s-a aplecat asupra lui; și îmbrățișându-l, a zis: nu vă tulburați, pentru că sufletul lui este în el.

O exprimare ciudată, dacă Pavel ar fi crezut în anihilarea sufletului, sau că sufletul este doar omul, el nu ar fi putut afirma: „sufletul lui este în el.” Ci „*sufletul este el*”. Însă el credea că sufletul la moarte, nu mai este în om, adică pleacă, de fapt el compara moartea cu o mutare sau plecare (vezi v.29). În acest caz Eutihos a fost înviat de Pavel, care prin îmbrățișarea lui, cu autoritatea lui Cristos, nu a îngăduit ca moartea să se instaleze și ca sufletul să plece, de aceea el a spus: „**Nu vă tulburați, pentru că sufletul lui este în el.**” (vezi și 2Regi 4:32-35).

Apocalipsa 6:9-11 (SCC): „**Și când a deschis sigiliul cel de al cincilea, am văzut sub altar sufletele celor junghiați din cauza cuvântului lui Dumnezeu și din cauza mărturiei pe care au ținut-o; și strigau cu voce mare, zicând: Până când, Stăpânul Cel Sfânt și Adevărat; nu judeci, și nu răzbiuni, sângele nostru de la locuitorii pământului? Și li s-a dat fiecăruia un veșmânt alb; și li s-a spus ca să se repauseze încă puțin timp, până au să fie împliniți și cei împreună-sclavi cu ei și frații lor cei urmând să fie omorâți ca și ei.**”.

Observăm aici o descriere clară și fără echivoc a unor suflete după moarte, care în relatarea biblică au fost înjunghiați (omorâți) „**din cauza cuvântului lui Dumnezeu și din cauza mărturiei pe care au ținut-o**”. Însă ei nu și-au încetat existența, nici nu au intrat într-un somn inconstient; ci, ei și-au continuat existența, nu ca regi cu Cristos, nu ca ființe ce și-au primit răsplata; ci, ca suflete în așteptarea judecății, dreptății și răsplății lui Dumnezeu. Din acest text observăm că sufletele pot vorbi, pot fi îmbrăcate, deci au un corp spiritual⁹ bine definit, doar că ei trebuie să aștepte timpul lui Dumnezeu. Și adventiștii și

⁹ Bineînțeles corpul spiritual al sufletului, este diferit de corpul spiritual ce o să-l primim la înviere, de care vorbește Pavel în 1Corinteni 15. În corpul spiritual de la înviere este înglobat și trupul material (Romani 8:11,23), adică acești pot oricând să se materializeze în carne, sau să-și i-a trupul de om și să se arate. În timp ce, în trupul spiritual ca suflet după moarte, nu poate fi înglobat trupul material, căci acesta este mort, sufletul nu poate să-și i-a acest trup care a decedat și este putrezit, de aceea este nevoie de învierea trupului, pentru ca trupul spiritual să aibă și opțiunea materializării.

martorii interpretează acest text că se referă la sângele martirilor, care în mod figurat vorbesc, ca și sângele lui Abel sau a lui Cristos (vezi Geneza 4:10; Evrei 12:24). Însă de unde știu ei, că această vorbire a sângelui lui Abel și a lui Cristos este simbolică și nu literală? Totul se bazează pe o presupunere. Însă, dacă vorbirea acestor suflete, ar fi figurativă, nu se preciza, ceea ce ei au spus. Căci ei au spus: **„Până când, Stăpânul Cel Sfânt și Adevărat; nu judeci, și nu răzbuni, sângele nostru de la locuitorii pământului?”** Deci este vorba de o vorbire literală nu figurată. În plus, nici nu se descria, posibilitatea ca ei să primească haine albe, și de asemenea sfatul de a se repausa sau odihni, este un nonsens pentru cineva care nu există!? Pentru persoane care există doar în mod figurativ. Cum poate sângele să se îmbrace cu haine albe? Acest text este o dovadă clară că sufletele creștinilor după moarte există, că ei chiar dacă nu au primit răsplata, nu au fost răzbunați, chiar dacă nu domnesc efectiv cu Cristos, ei există, vorbesc, pot fi îmbrăcați, se pot odihni, pot aștepta în mod conștient.

Apocalipsa 20:4 (SCC): **„Și am văzut niște tronuri; și ei au șezut pe ele, și li s-a dat să facă judecată. Și am văzut sufletele celor executați din cauza mărturiei despre Iesus și din cauza cuvântului lui Dumnezeu, și cei care nu s-au închinat la fiară nici la imaginea ei, și nu au primit semnul pe fruntea și pe mâna lor; și ei au revenit la viață, și au domnit ca regi cu Christos o mie de ani.”** Observăm și în acest text, că unii creștini care au fost uciși, din cauza **„mărturiei lui Iesus și din cauza cuvântului lui Dumnezeu, și cei care nu s-au închinat la fiară nici la imaginea ei”**, chiar după moarte Ioan îi vede sub forma unor suflete. Dacă Domnul Isus, care i-a dat revelația lui Ioan învăța că sufletul este doar omul, și că omul nu are un suflet care supraviețuiește morții, atunci nu îi prezenta lui Ioan **„sufletele celor executați”**. Însă având în vedere că Isus îi prezintă în viziune la Ioan, niște suflete ale unor martiri, este clar că Isus prezintă un adevăr, și anume că oamenii au un suflet după moarte. Chiar dacă aceștia nu domnesc din clipa morții, ci doar după ce ei revin la viața fizică, când învie în corp fizic, și doar atunci vor domni **„ca regi cu Christos o mie de ani.”** Faptul că textul spune: **„au viețuit”** nu se referă că doar din clipa învierii au început să trăiască, ci se referă la faptul

că ei atunci, la începutul miei de ani, „**au revenit la viață**” (NW), „**au înviat**” (BC; BO; BCR n.s. „**au trăit**”), adică au început să viețuiască fizic, în corp. Mai multe despre întâia înviere, și despre corpul sfinților la înviere, vom explica în continuare la capitolul obiecții cu privire la viața după moarte.

În concluzie, în rezumat: Sufletul poate însemna persoana, fie în timpul vieții (în trup), fie după moarte (fără trup). De aceea, Domnul Isus, atât în Evanghelii, cât și în Apocalipsa, prezintă un suflet după moarte, tot la fel credeau și apostolii.

Însă cei ce cred în moartea sufletului, o dată cu moartea fizică a omului, aduc în general următoarele obiecții la această învățătură, care după cum am văzut își are temeiul în afirmațiile Scripturii.

7. Obiecții la doctrina sufletului nemuritor

Advențiștii și Martorii lui Iehova, Studenții în Biblie, și alții, au diferite obiecții la doctrina despre un suflet nemuritor, sau la viața după moarte, pe care am dori să le trecem în revistă:

I) Nemurirea este un atribut al Divinității. Doar Dumnezeu este nemuritor în natura Sa, nu și omul (1Timotei 6:15-16). Biblia este clară. Omul este muritor (Iov 4:17). Noi căutăm nemurirea (Romani 2:7). Cei dreți vor primi nemurirea ca un dar din partea Domnului nostru la a doua Sa venire (1Corinteni 15:51-54). În Biblie nemurirea, se primește nu este înăscută (vezi 1Corinteni 15:52-54), în nici un text aceste expresii, nu se folosesc în legătură cu necredincioșii. Iar viața veșnică este un dar de la Dumnezeu (Romani 6:23), pe care-l primește cel drept, iar cel rău nu va primi acest dar, și nici nu-l posedă, căci despre el se spune în Ioan 3:36: **„nu va vedea viața”**. Iar 1Ioan 3:15 întărește la fel această învățătură prin cuvintele: **„nici un ucigaș n-are viață veșnică rămânând în el.”** Deci cei răi nu au viață veșnică, deci nici un suflet nemuritor. Astfel Biblia învață că nemurirea nu o are omul în el de la naștere, ci este ceva ce se primește. Tot la fel este cu expresia: **„neputrezire”**, pe care o primesc doar cei dreți pentru fericire eternă (Romani 2:5-7; 1Corinteni 15:42,50,53,54; 2Timotei 1:10). *Atunci cum pot avea oamenii un suflet nemuritor?*

Răspuns: De ce această obiecție nu e validă? În primul rând, atunci când Biblia spune că doar Dumnezeu este nemuritor (1Timotei 6:15-16), nu se referă că altcineva nu poate avea nemurirea! Căci și Isus după înviere a primit nemurirea (Romani 6:10), și creștinii la înviere sau la răpire o vor primi (1Corinteni 15:5-54), atunci la ce se referă textul?

Se referă la faptul că doar Dumnezeu Tatăl este nemuritor prin Sine. El nu are nevoie de nimeni ca să existe! – Ioan 6:57; Fapte 17:24-28. Apoi referitor la suflet, nu există un suflet nemuritor, ceva de genul: „suflet având viața în sine”, care poate exista despărțit de Dumnezeu. Chiar când vorbim de suflet care supraviețuiește morții, acesta este legat ca existență de Dumnezeu, singurul care este ne-născut și care are nemurirea!

Însă noi creștinii **primim viața veșnică atunci când credem** (Ioan 3:36), **nu în viitor** la înviere, ea bineînțeles rămâne în noi deoarece suntem în Cristos, și Cristos este în legătură cu Dumnezeu (Coloseni

3:1-3). Și Cristos din noi, este viața veșnică. În contrast cu noi, necredincioșii nu au viață veșnică și nu vor primi nemurirea la înviere, deoarece nu L-au primit pe Cristos, căci expresia viața veșnică, se referă la a avea o persoană, pe Isus care este viața veșnică (1Ioan 5:11-12), sau viața veșnică este o cunoaștere în urma unei părtășii cu Dumnezeu și Isus (Ioan 17:3).

Astfel faptul că unii au viața veșnică și alții nu, se referă la avea sau nu pe Fiul (Ioan 14:6), căci Biblia spune clar: **„cine n-are pe Fiul lui Dumnezeu, n-are viața.”** (1Ioan 5:12).

În ce privește „îmbrăcarea nemuririi”, **nu se referă la sufletul sau spiritul omului, care supraviețuiește morții; ci, la trupul omului,** după cum explică Pavel: **„căci trupul acesta supus putrezirii să se îmbrace în neputrezire și trupul acesta muritor să se îmbrace în nemurire”** (1Corinteni 15:54).

Da, nemurirea și neputrezirea se primește, deoarece trupul este supus morții, de aceea e nevoie ca trupul nostru muritor și imperfect să se transforme într-un trup perfect, glorios și nemuritor și neputrezitor. Însă cei răi nu au nevoie de un trup nemuritor, căci după judecată fiind trimiși în lacul de foc, cei răi vor muri trupește, plata păcatului este moartea, și sufletul lor va fi chinuit veșnic.

În concluzie, sufletul este nemuritor, deoarece este conectat la un Dumnezeu nemuritor, iar cei răi nu au viață veșnică, în sensul, că nu-l au pe Cristos care este viața veșnică, și nu-l cunosc pe Dumnezeu care înseamnă viața veșnică, dar și faptul că viața eternă în chinuri, nu înseamnă **„adevărata viață”** (1Timotei 6:19), cea fericită, trăită cu Dumnezeu, acea viață perfectă, fără păcat, creată la început.

II) O altă obiecție, este bazată pe relatarea din Geneza 3, unde este descrisă prima minciună a lui Satana în Eden, care a spus că dacă primii oameni mănâncă din fructul oprit, nu vor muri. Astfel pe baza acestei relatări, Adventiștii și Martorii lui Iehova, afirmă că Cel rău a afirmat că rezultatul neascultării nu va fi moartea, ci viața ca suflet. Ei spun că de fapt susținând viața după moarte, susținem minciuna Diavolului, conform cărei El a susținut: **„Hotărât, că nu veți muri!”** în sensul că chiar dacă mor fizic, nu vor muri ca suflet.

Răspuns: Obiecția aceasta e ridicolă, Diavolul nu a sugerat că oamenii chiar dacă vor muri fizic, nu vor muri ca suflute; ci El a spus **„Hotărât, că nu veți muri!”** Dacă ar fi sugerat așa ceva, ar fi spus: „chiar dacă veți muri fizic nu ați muri spiritual” dar El de fapt, a contrazis sentința lui Dumnezeu, **„vei muri negreșit”**, cu referire

la moartea fizică. În discuție nu e o viață după moarte; ci, viața sau moartea din punct de vedere fizic. Deci această obiecție este o speculație.

III) O altă obiecție, este următoarea: dacă creștinul există după moarte, ce nevoie are el de înviere? Dacă mortul trăiește, de ce să mai învie?

Răspunsul este simplu, deoarece Domnul Isus Cristos nu a răscumpărat doar sufletul sau spiritul; ci, și corpul sau trupul fizic, iar prin înviere vom obține înapoi trupul nostru, pentru ca acesta să fie și el transformat într-un trup nemuritor datorită răscumpărării efectuate de Cristos. Despre această răscumpărare vorbește Pavel când spune în Romani 8:23: **„Și nu numai ea, dar și noi, care avem cele dintâi roade ale Duhului, suspinăm în noi și așteptăm înfierea, adică răscumpărarea trupului nostru.”**

Aici Pavel se referă la răpire, atunci când copii lui Dumnezeu, vor experimenta transformarea trupului lor muritor într-unul nemuritor glorios (1Corinteni 15:52-54). Astfel creștinul are nevoie de înviere, deoarece el este răscumpărat complet de Domnul nostru: suflet (spirit) și trup (comp. cu 1Tesaloniceni 5:23). În plus, creștinul va învia în trup, după cum spune și Pavel în Romani 8:11: **„Și dacă Duhul Celui ce a înviat pe Isus dintre cei morți locuiește în voi, Cel ce a înviat pe Hristos Isus din morți, va învia și trupurile voastre muritoare, din pricina Duhului Său, care locuiește în voi.”**

Deci textul spune clar, că trupurile creștinilor cu care au murit, vor învia, ele vor fi transformate în trupuri nemuritoare. Aici textul nu spune că creștinii vor învia în alt trup; ci, chiar cel în care au murit, va fi ridicat la viață, bineînțeles că acesta va trece printr-un proces de transformare ca să devină nemuritor (1Corinteni 15:52-54), pentru că trupurile imperfecte în starea de păcat și cu gena morții în ele, nu pot moșteni cerul (1Corinteni 15:50).

De fapt, chiar cei în viață, care vor prinde răpirea vor fi **„schimbați”** adică trupurile lor vor suferi un proces de transformare (1Corinteni 15:51).

Ce biruință ar fi dacă Dumnezeu nu ar reuși decât ca suflet să-l salveze pe om ?! Așa cum din păcate cred unii.

Prin urmare, și noi trebuie să credem că Dumnezeu este cel ce va purifica pe baza răscumpărării lui Isus atât și spiritul nostru cât și

trupul nostru dându-le un destin etern (comp. 2Corinteni 7:1 cu 1Tesalonicieni 5:23; 1Corinteni 7:34).

De fapt, învierea este o unire din nou a trupului cu sufletul. Dacă la moarte se desparte trupul de suflet (spirit), la înviere este reversul medaliei, adică trupul cu sufletul (spiritul) se unesc, ca și la facere!

Scriitorii timpurii, au susținut în mod clar că învierea este unirea din nou a trupului cu sufletul. De pildă, Atenagora Atenianul în tratatul său: „Despre învierea morților” (177-180 d.C.) spune în Cap. XV: *„Când ne gândim la creiere omului, implicit ne gândim că trebuia să existe un singur scop pentru sufletul cât și pentru trupul lui...învierea trupurilor moarte și descompuse, fără de care o nouă împreunare firească a celor două componente (suflet și trup) nu s-ar putea concepe...omul trebuie să dăinuiască etern sub forma ambelor elemente, fapt care ar fi de ne-conceput fără înviere”* Deci e clar, învierea este unirea din nou a sufletului (spiritului) cu trupul, partea imaterială cu cea materială, de aceea avem nevoie de înviere, pentru ca în eternitate să avem și sufletul și trupul mântuite și transformate spre nemurire.

IV) O altă obiecție este: dacă creștinul trăiește ca ,spirit’ după moarte, de ce mai are nevoie de o înviere ca ,corp spiritual’?

Răspunsul este simplu, din două motive: 1) După cum am arătat mai sus, creștinii au nevoie ca trupurile lor muritoare să fie înviate, pentru că Isus a murit și pentru trupurile acestea imperfecte pe cruce, ori fiind doar spirite, creștinii nu experimentează ,răscumpărarea trupului lor’ (Romani 8:23), ori trupurile spirituale, sunt de fapt rezultatul transformării trupurilor carnale, de aceea e nevoie de o înviere în **„corp spiritual”** (1Corinteni 15:44 SCC). 2) Al doilea motiv, este că spiritul omului după moarte, este imaterial, nu are înglobat în el trupul carnal, în contrast, **„corp spiritual”** are înglobat în el, ca să spunem așa și trupul carnal, deoarece ca și Isus aceștia se vor putea manifesta când doresc în trup de carne, care poate mânca, și care poate fi pipăit (Luca 24:36-43). Iar creștinii vor învia într-un corp ca și al lui Isus (comp. Romani 8:29; Filipeni 3:21), într-un corp spiritual, dar care poate lua oricând formă materială.

V) O altă obiecție, este bazată pe afirmația lui Pavel, care spune în 1Corinteni 15:16-18, SCC: **„Pentru că, dacă morții nu sunt înviați, nici Christos nu a fost înviat. Dar, dacă Christos nu a fost înviat, credința voastră este inutilă; voi sunteți încă în**

păcatele voastre. Ca urmare, și cei adormiți în Christos sunt pierduți.” Problema ridicată de acest text este următoarea: dacă creștinul trăiește după moarte într-o altă formă de existență, de ce, ar fi zis apostolul Pavel despre aceștia că fără înviere „**Sunt pierduți**” sau „**au pierit**”? Fără înviere, ei ar fi niște spirite eterne și nu persoane pierdute sau care au pierit.

Răspuns: dacă citim contextul, observăm că Pavel nu vorbește aici de viața de după moarte; ci, de credința în înviere, aceasta dorea el să dovedească, iar el spune motivul pentru care fără înviere suntem pierduți, și anume: **„dacă morții nu sunt înviați, nici Christos nu a fost înviat. Dar, dacă Christos nu a fost înviat, credința voastră este fără folos; voi sunteți încă în păcatele voastre.”** Cu alte cuvinte, motivul pentru care cei adormiți sunt pierduți fără înviere, nu este pentru că nu există viață după moarte; ci, pentru că fără învierea lui Cristos, credința noastră este zadarnică, noi trăim o minciună, și noi suntem încă în păcatele noastre și nu avem iertarea păcatelor, și astfel nu mai avem posibilitatea învierii.

Însă cei adormiți (cu trupul) în Cristos, nu sunt pierduți, deoarece Cristos a înviat, și astfel credința noastră nu este zadarnică, și nici speranța noastră. Speranța că Domnul va aduce din nou la viață umană, pe cei care au murit în El, este speranța credinciosului, despre care se vorbește în acest context. Însă aceasta nu anulează speranța exprimată de Pavel atât de clar în 2Corinteni 5:6-8: **„fiind deci încurajați totdeauna, și știind că fiind acasă în trup, suntem departe de Domnul; pentru că umblăm prin credință, nu prin vedere. Dar suntem cu curaj și ne pare bine mai degrabă să fim departe de casă, afară din trup, dar să fim acasă la Domnul.”**

Acum după ce am analizat obiecțiile de cei ce susțin anihilarea sufletului, să analizăm în continuare:

8. Starea morții lui Isus

A existat Isus undeva, în timpul celor trei zile cât a fost mort? Unii spun că nu, deoarece Biblia în Evrei 1:5-6 spune: „**Și, când duce iarăși în lume pe Cel întâi-născut...**” Argumentul lor din acest pasaj, este că, învierea lui Isus a constat în aducerea din nou în lume, în univers, a celui care este Întâi născut, adică pe Domnul Isus. Însă textul poate să aibă sensul, de aducere din nou la viață, pe pământ, aici cuvântul „**lume**” are cu siguranță sensul fie de: pământ locuit, fie de locuitorii lumii, ca și în alte părți din Scriptură¹⁰. Astfel Isus a fost adus din nou, printre oameni, căci El „**fusese șters de pe pământul celor vii**” (Isaia 53:8), și nu și de sub pământ, nu și din Hades. Dar există texte din care reiese că Isus a fost viu ca suflet în acele trei zile?

Amintește-ți că Isus le-a spus ucenicilor că va petrece trei zile și trei nopți în inima pământului (Matei 12:40). Aceasta nu pare a fi o referire la trupul Său, care a fost înmormântat timp de trei zile într-un mormânt tip peșteră, săpat în stâncă care era într-o grădină (Matei 27:60; Luca 25:35; Ioan 19:41), cu greu acest mormânt ar fi putut fi considerat „**inima pământului**”. Isus vorbea mai degrabă despre duhul/sufletul Lui. De aceea, putem concluda că duhul/sufletul nu era în cer în timpul dintre moarte și înviere. Isus a afirmat acest lucru la învierea Sa, când i-a spus Mariei că încă nu Se urcase la Tatăl (vezi Ioan 20:17). Ține minte că Isus i-a spus, de asemenea, tâlharului pocăit de pe cruce că va fi cu El în Paradis chiar în aceea zi (Luca 23:43). Punând toate aceste fapte laolaltă, știm că duhul/sufletul lui Isus a petrecut trei zile în inima pământului și că cel puțin o parte din acel timp l-a petrecut în Paradisul din sheol, din sânul lui Avraam cu tâlharul.

Conform cu Fapte 2:27,31, sufletul Lui a fost în locuința morților (hades), aici se spune: „**despre învierea lui Hristos a prorocit și a vorbit el, când a zis că sufletul lui nu va fi lăsat în Locuința morților și trupul lui nu va vedea putrezirea.**” Deci cu toate că trupul Lui, a intrat în putrezire (Fapte 13:34-37), trupul nu a putrezit, deoarece Dumnezeu a intervenit prin înviere. Deoarece sufletul nu a

¹⁰ Cuvântul lumea are și sensurile: a) Universul material, lumea, pământul (Ioan 1:10; Marcu 16:15; Fapte 17:24). b) locuitorii lumii (Ioan 1:10; 3:16; 17:21; Romani 11:12).

rămas mult timp în locuința morților, căci după trei zile, la porunca lui Dumnezeu, Isus s-a ridicat din morți¹¹, trupul Lui nu a putrezit, și sufletul Lui astfel nu a fost lăsat pradă locuinței morților ca în cazul altora.

A fost El însă prezent doar în locul mângâierii din Hades, în sânul lui Avraam, cu tâlharul căruia i-a făcut promisiunea că va fi cu el în paradis? Ca spirit, El a avut capacitatea de a fi prezent și cu tâlharul în paradis (comp. cu Matei 18:20; 28:20, cu 1Corinteni 5:3; 2Regi 5:26).

În Isaia 53:11, în Biblia București 2001, se precizează la n.s. că în *Septuaginta și în ms. de la Marea Moartă*, textul apare astfel: **„După chinurile sufletului Său va vedea lumina.”** Acest text indică că Isus nu este anihilat după chinuri și moartea de pe cruce; ci, va exista ca spirit văzând lumina. Iar tot despre El se spune în Efeseni 4:9 că: **„Se pogorâse în părțile mai de jos ale pământului”**. Iar conform cu Matei 12:40, El a fost **„în inima pământului”**.

Domnul Isus Cristos, nu ne-a răscumpărat doar din păcat și din moarte, și El a trebuit să meargă în sheol (hades - iad) ca să ne răscumpere din **„din mâna locuinței morților”** (Osea 13:14). El a gustat moartea, ca să ne răscumpere din moarte (Evrei 2:14,15), ca să răscumpere sufletele oamenilor din locuința morților, și astfel a primit cheile morții și ale locuinței morților (Apocalipsa 1:18).

Răscumpărarea efectuată de Isus, prefigurată de ziua ispășirii la evrei (Levitic 16), este o lucrare dublă: una prefigurată de sacrificarea țapului prin junghiere, cu sângele căruia urma să se stropească capacul ispășirii din sfânta sfintelor; iar cu al doilea țap,

¹¹ În Fapte 2:24 se vorbește de **„durerile morții”**, în unele traduceri, aici este tradus cu **„legăturile morții”** (NW; BC; etc.) din cauză că cuvântul ebraic din Psalm 18:4; 116:3 din care se pare că s-a inspirat aici Petru, este **„bebel”** care înseamnă: laț, legătură, durere de naștere, însă aici apostolul Petru folosește cuvântul din greacă: **„osinas”** (substantiv acuzativ feminin plural) derivat din **„osin”**, acest termen conform cu Thayer Lexicon, înseamnă: suferință, durerile nașterii de copii, travaliu dureros, dureri de naștere. Această expresie în diferitele forma gramaticale ale ei, o găsim și în Matei 24:8; Marcu 13:8; 1Tesaloniceni 5:3; Galateni 4:19,27; Apocalipsa 12:2, unde este tradus cu: **„durerilor”** sau **„durerile nașterii”**.

Domnul Isus în locuința morților a avut dureri sufletești, ca dureri ale nașterii în ce privește răscumpărarea oamenilor.

țapul viu numit Azazel (BCR n.s. „**țapul izgonit, țapul ispășitor**”), trebuia ca marele preot să-și pună mâinile peste capul țapului viu și să mărturisească fărădelegile poporului Israel, iar acest era gonit în pustie, unde ducea cu el toate fărădelegile poporului.

În timp ce țapul ce a fost junghiat reprezintă jertfa Domnului de la cruce, unde s-a vărsat sângele pentru noi, țapul viu, numit Azazel, reprezintă sufletul sau spiritul lui Isus viu, care a luat păcatele omenirii și le-a dus în pustia simbolică, adică în locuința morților, unde le-a lăsat celui care a fost cauzatorul lor: satan.

Astfel satan va fi judecat, pentru faptele lui dar și pentru păcatele omenirii, fiind găsit cu ele, și fiind cauzatorul lor, și neavând cine să le ridice de la el, dar asta nu anulează vinovăția personală a fiecărui om, pentru care va fi judecat.

În ce privește textul din 1Petru 3:18-20, unde se spune: **„El fiind omorât în carne, dar fiind făcut viu în Spirit; în care, ducându-Se, a predicat și spiritelor din închisoare”** (SCC, NTTF-2008).

Acest text este interpretat în trei moduri:

1. Isus a înviat în corp spiritual, după care s-a dus să predice îngerilor decăzuți.
2. Isus a înviat „prin Spiritul”, deoarece așa traduc unele traduceri, în special bazat pe Textus Receptus.
3. Isus a continuat să existe ca spirit și după moartea lui **„în carne”** după cum este sugerat de unii teologi, și așa cum apare în versiunile: NTTF – 2008, BO și Nfît.

Înainte de a analiza cele trei variante, aș dori să precizez că spiritele din închisoare, nu sunt spiritele celor morți în potop așa cum susțin unii, deoarece textul spune că, duhurile au fost neascultătoare **„când se făcea corabia”**, deci înainte de potop, înainte ca oamenii răi să moară, duhurile au fost neascultătoare. Astfel cuvântul **„duhurilor”**, care apare aici, nu se referă la cei decedați, ci la îngerii care sunt duhuri (1Regi 22:19-21; Marcu 9:25) și care au fost neascultători în zilele lui Noe, adică îngerii care au părăsit misiunea lor din cer (2Petru 2:4; Iuda 1:6; 1Corinteni 6:3), pentru a se căsători cu fiicele oamenilor, dând naștere la eroi (uriași), ei sunt descriși prin expresia **„fii lui Dumnezeu”** (Geneza 6:1-4) care se referă la îngeri (Iov 1:6,21). Este interesant că manuscrisul Alexandrin (Septuaginta) consemnează că: **„îngerii lui Dumnezeu”** și-au luat soții.

Lor, Isus Cristos le-a predicat, cu siguranță nu o veste bună; ci, un mesaj de condamnare-judecată (comp. cu Fapte 24:25), cât și le-a

proclamat biruința Lui prin cruce când a câștigat, dreptul la viață asupra tuturor oamenilor (Evrei 2:14-18).

Rămâne însă de răspuns la întrebările: A fost făcut El viu ‘prin Spiritul’ sau ‘în spirit’? Și când a predicat el acest mesaj? Când a fost El în închisoare, adică în hades, în adânc?

Deși unele traduceri sugerează o astfel de traducere (TLRC; N.T. vezi și n.s. din Biblia București 2001; și din N.T. Pascal), cum că Isus a fost înviat ‘prin Spiritul’ și ‘prin Spiritul’, a mers să predice spiritelor din închisoare. Totuși textul din greacă are mai degrabă sensul: **„pe de o parte El fiind omorât în carne, pe de altă parte fiind făcut viu (în) spirit, în care și mergând a predicat spiritelor în închisoare”**.

În prima parte, a textului unde apare cuvântul **„spirit”**, nu apare nici o prepoziție înaintea lui, iar în v. 19 apare prepoziția: **„en”** care poate fi tradusă cu: în, prin, cu, etc. Însă ca prim sens, are înțelesul de **„în”**. În greacă, de fapt, există alt cuvânt pentru **„prin”** = **„dia”**.

Astfel mai degrabă Petru vrea să spună că Isus a fost făcut viu: **„spirit”** (nearticulat), nu **„prin spiritul”**.

Însă ce putem spune de expresia: **„fiind făcut viu”** în greacă: **„zoopoiehteis”** același cuvânt în alte forme gramaticale, este folosit pentru a descrie învierea Domnului (1Corinteni 15:22; Romani 8:11; Romani 4:17). Acesta ar fi un argument că pasajul se referă la învierea Domnului, însă nu neapărat unul absolut, căci această expresie, nu se referă în toate cazurile strict la actul învierii din morți (Galateni 3:21, vezi și Ioan 6:63; 1Corinteni 15:45).

Noi credem în varianta 3, anume că este vorba de viața Domnului în perioada celor trei zile când a fost mort, din trei considerente:

În primul rând, textul nu vorbește de acțiunea lui Dumnezeu sau a Spiritului Sfânt ca instrument al învierii lui Isus, ci ceea ce face ca El să fie **„făcut viu (în) Spirit”** este omorârea Lui **„în carne”**, cu alte cuvinte cauza pentru care El este viu ca spirit, este faptul că a fost omorât în carne (Coloseni 1:22).

Fraza: ‘făcut viu spirit’, în greacă este folosit participiul aorist, care indică o activitatea simultană sau la trecut, iar dacă verbul principal este: **„omorât”**, aceasta indică că acțiunea trăirii ca spirit, nu putea avea loc după un timp de la moarte, ci doar simultan cu moartea. Astfel gramatical, această frază nu se poate referi la învierea Lui ce s-a produs ulterior, a treia zi, deoarece participiul aorist indică faptul că simultan cu moartea, Isus a fost făcut viu: spirit, cauza acestei

vieți spirituale apărută simultan cu moartea este însuși faptul că a fost **„omorât în carne”**.

În al doilea rând, contextul textului și al întregului N.T. vorbește de o existență sau trăire **„în trup”**, adică timpul care există în formă omenească, în carne (1Petru 4:2), dar și de una **„afară de trup”** (2Corinteni 12:2-3); și de una ca spirit după moarte (1Corinteni 5:5).

În al treilea rând, când a fost conform restul N.T. Isus în închisoare, în adânc, în tartar, în hades unde sunt demonii legați în lanțuri? (2Petru 2:4; Iuda 1:6). Conform cu Matei 12:40; Romani 10:7; Efeseni 4:9; Fapte 2:27,31, El a fost în adânc în cele trei zile cât a fost mort și nu după înviere.

Astfel e mai plauzibil, ca Isus să fi predicat spiritelor din închisoare, în timpul celor trei zile cât a stat în hades sau în adânc, acest adevăr este bine parafrizat de NTît, cât și în BO:

„...Trupește a fost ucis, dar duhul său a continuat să trăiască și în acest mod a ajuns el la duhurile închise într-o temniță și acolo le-a predicat...” (NT-ît). Sau: **„...omorât fiind cu trupul, dar viu făcut cu duhul”** (BO).

În concluzie, Isus a fost viu ca suflet sau spirit, în timpul celor trei zile, cât a fost mort, din punct de vedere fizic, și a fost în locuința morților, în adânc, iar a trei zi a înviat, biruind moartea și hadesul.

Dar ce putem spune de textul următor pe care unii îl leagă de textul analizat anterior?

În 1Petru 4:6 se spune: **„Căci tocmai în vederea aceasta a fost vestită Evanghelia și celor morți, ca să fie judecați ca oameni în ce privește trupul, dar să trăiască potrivit lui Dumnezeu, în ce privește duhul.”** Unii leagă acest text de cel din 1Petru 3:19-20, și spun că, Isus a predicat la duhurile morților din potop, astfel și acestor morți le-a fost vestită evanghelia.

Însă această interpretare nu concordă cu contextul, din mai multe motive: 1) Am văzut din explicația anterioară că Isus a predicat îngerilor (duhurilor) care ca duhuri au fost neascultătoare când se făcea corabia, deci înainte de potop, înainte ca oamenii să fie înecați, existau duhuri neascultătoare, astfel duhurile la care le-a predicat Isus, nu sunt duhurile unor oameni; 2) Textul spune că aceștia vor fi judecați potrivit cu viața lor de oameni trăită în trup, ori nu are nici un rost să li se predice la aceștia Evanghelia, căci chiar dacă ar accepta-o și s-ar converti în starea lor de duhuri, ei vor fi judecați

după faptele lor ca oameni, nu ca duhuri, astfel nu le-ar fi de nici un folos Evanghelia; că cei morți nu mai își pot lua trupul de carne până la judecată ca să facă fapte bune; 3) Biblia spune că omul nu are decât o singură șansă de a se căi, cea din timpul vieții (Evrei 9:27), astfel nu este Biblic, și nici nu ar fi cinstit, ca unii să aibă și a doua șansă de pocăință, după moarte.

Alții interpretează acest text că se referă la morți spirituali nu fizici (Efeseni 2:1), dar această variantă nu se potrivește cu contextul, vezi v.5 care vorbește de morți literal, în plus, apare conjuncția „și” când spune **„și celor morți”**, ori dacă și celor morți spiritual a fost vestită atunci se subînțelege că și la cei vii spiritual le-a fost vestită, ori cei vii spiritual, cei născuți din nou nu mai au nevoie să le predice Evanghelia că ei au primit-o deja!

Atunci dacă această vestire a Evangheliei nu se referă nici la cei morți spiritual, dar nici la duhurile celor morți, atunci la ce se referă? Varianta care concordă cu contextul pe care o prezentăm în continuare este bine exprimată în traducerea CLV care sună astfel: **„Căci tocmai de aceea a fost vestită evanghelia și celor ce sînt morți acum...”**. Astfel când li s-a vestit Evanghelia ei erau vii, dar după aceea au murit. Și noi putem spune: „i-am spus eu mortului dar nu m-a ascultat”, în sensul că i-am spus persoanei cât a fost în viața, însă aceasta ulterior a murit.

Dar la ce se referă cuvintele: **„Ca să fie judecați ca oameni în ce privește trupul dar să trăiască potrivit lui Dumnezeu în ce privește duhul”?**

Aceste cuvinte se referă la faptul că orice om care a auzit evanghelia, va fi judecat după faptele făcute în trup, ca oameni (2Corinteni 5:10), și orice om care aude și primește evanghelia din acel moment va trăi în duh pentru Dumnezeu.

Astfel fraza: **„să trăiască potrivit lui Dumnezeu în ce privește duhul”**, nu e vorba de o trăire în duh, după moarte pentru Dumnezeu, căci după moarte, destinul nostru este hotărât, dacă suntem cu Dumnezeu, e normal că vom trăi pentru El.

De fapt, textul indică, că trăirea **„potrivit lui Dumnezeu în ce privește duhul”** este rezultatul predicării Evangheliei, adică auzirea evangheliei trebuie să ducă la o viață și o slujire în duh pentru Dumnezeu (Romani 1:9-10; Filipeni 3:3).

Astfel, să fim conștienți cât suntem în viață, că vom da socoteală de faptele făcute în trup, dar să și trăim pentru Dumnezeu în duhurile

noastre (comp. cu 1Corinteni 6:17; 7:34; 2Corinteni 7:1). Este asemănător cu ce spune Pavel în Romani 1:9 BC: „**Dumnezeu, căruia îi slujesc în duhul meu**”, sau în Romani 8:10: „**Și dacă Hristos este în voi, trupul vostru, da, este supus morții, din pricina păcatului; dar duhul vostru este viu, din pricina neprihănirii..**” (BC).

Prin urmare, 1Petru 4:5-6 are sensul că atât cei vii cât și cei morți vor da socoteală în fața lui Dumnezeu, pe baza Evangheliei care li s-a vestit (Romani 2:16), chiar și celor care după ce au auzit-o, au murit, sau „**sînt morți acum**”, li s-a vestit, pentru ca să poată să fie judecați la judecata generală, după faptele din trup, dar li s-a predicat și ca duhurile lor, în timpul vieții pământești să fie dedicate slujirii față de Dumnezeu. Dar să vedem în continuare:

9. La ce se referă expresia „Locuința Morților”?

Cuvântul „**Locuința Morților**”, care apare în majoritatea traducerilor în limba română, este traducerea cuvântului ebraic „**sheol**”, care apare de 66 de ori în Biblie și a cuvântului grecesc „**hades**” care apare de 10 ori. Atât cuvântul „**sheol**” cât și „**hades**”, sunt echivalente (compară Fapte 2:27 cu Psalm 16:10).

Acești termeni au sensul de *ceea ce zace dedesubt, partea de jos, groapă, loc subteran, locul unde se află morții*. El se referă la mormântul comun al oamenilor decedați, deoarece în ebraică pentru mormânt **individual** se folosește alt termen: „**geber**”, care înseamnă și loc de îngropare - Geneza 23:4,6,9,20, Vezi 2Cronici 34:28; Iov 10:19; Psalm 88:5, unde *qeber* este redat mormânt. *Sufletul* Domnului nostru a mers în *șeol* (Psalm 16:10; Fapte 2:27), dar „**groapa [qeber, mormânt] Lui a fost rânduită împreună cu cei răi ... și cu cel bogat.**” - Isaia 53:9.

Iar în limba greacă pentru mormânt **individual** apare: „**mnemeiois**” (Ioan 5:28-29), sau: „**tapos**” (Matei 28:1).

În plus, „**sheolul**” și „**hadesul**”, nu apare niciodată la plural în Biblie, iar Biblia nu vorbește niciodată de „**sheolul**” sau „**hadesul**”, unei singure persoane, pe lângă toate acestea, omul nu face niciodată în Biblie un „**sheol**” sau „**hades**”, ci o groapă sau mormânt, de aceea „**sheolul**” sau „**hadesul**”, se referă la mormântul tuturor morților.

De fapt cât de mare e un mormânt individual ? De cca. 2,5 m pe 1,5 m. Însă despre sheol uitați cât este de întins: „**cât cerurile-i de înaltă: ce poți face? Mai adâncă decât Locuința morților: ce poți ști? Întinderea ei este mai lungă decât pământul și mai lată decât marea**” (Iov 11:8-9; vezi și Isaia 5:14). Astfel dacă locuința morților (ebr. Sheol; gr. Hades), are o întindere care cuprinde atât întinderea solului cât și cea marină, locuința morților este atât de întinsă cât planeta pământ, deoarece locuința morților reprezintă mormântul tuturor oamenilor!

Textele Biblice unde apare termenul: „**sheol**” pe care oricine le poate studia pentru a-și da seama singur la ce se referă această expresie: Geneza 37:35; 42:38; 44:29,31; Numeri 16:30,33; Deuteronom 32:22; 1Samuel 2:6; 2Samuel 22:6; 1Regi 2:6,9; Iov 7:9; 11:8; 14:13; 17:13,16; 21:13; 24:19; 26:6; Psalm 6:5; 9:17; 16:10; 18:5; 30:3; 31:17; 49:14,15; 55:15; 86:13; 88:3; 89:48; 116:3;

139:8; 141:7; Proverbe 1:12; 5:5; 7:27; 9:18; 15:11,24; 23:14; 27:20; 30:16; Ecleeziast 9:10; Cântarea cântărilor 8:6; Isaia 5:14; 7: 11; 14:9,11,15; 28:15,18; 38:10,18; 57:9; Ezechiel 31:15,16,17; 32:21,27; Osea 13:14,15; Amos 9:2; Iona 2:2; Habacuc 2:5.

Textele Biblice unde apare termenul „**hades**” sunt următoarele: Matei 11:23; 16:18; Luca 10:15, 16:23; Fapte 2:27,31; Apocalipsa 1:18; 6:8; 20:13-14.

După cum ne-am putut da seama, studiind lista cu toate textele unde apare „**locuința morților**” (în original: „**sheol**” sau „**hades**”), găsim texte despre Locuința Morților, pe care credincioșii din V.T. o descriu din punct de vedere fizic, ca pe un loc al inconștienței și inexistenței: de pildă, Ecleeziast 9:10, spune: **„Tot ce găsește în mâna ta să faci, fă cu toată puterea ta. Căci în locuința morților, în care mergi, nu este nici lucrare, nici plan, nici cunoștință, nici înțelepciune.”**

Un alt text este Isaia 38:10-11,18 (BCR), aici chiar și credinciosul rege Ezechia în teama lui de moarte, spune despre Locuința Morților: **„...cu acei care locuiesc acolo unde totul a încetat să fie, nu voi mai vedea vreun om.”** Deci în Locuința Morților, nu-l mai vezi pe oameni, și acolo totul a încetat să existe, astfel acest rege credincios descrie „**sheolul**” ca un loc al inexistenței.

Este clar că în contrast cu Solomon, Ezechia și alții din V.T., care aveau o anumită teamă de moarte, credinciosul din N.T. consideră moartea: un câștig, o plecare și mutare la Cristos (Filipeni 1:21-25). Astfel în timp ce credincioșii din V.T. au prezentat: sheol, din punct de vedere: fizic, din punct de vedere al observării umane (Ecleeziast 1:13). Căci în sheol merg și trupurile (dimensiunea materială), descrierea celor din V.T. se concentrează asupra acesteia. Biblia arată că în sheol merg și lucruri fizice, ca de pildă: trupurile moarte ucise de sabie (Ezechiel 31:14-18); perii albi și însângerați (Geneza 44:29; 1Regi 2:6,9); acolo există viermi (Isaia 14:11); la gura „**sheolului**” se risipesc oasele celor morți, în el intră bogăția Ierusalimului (Isaia 5:14; Psalm 141:7); acolo există arme, săbii, oseminte (Ezechiel 32:27).

Dar există și o dimensiune spirituală unde merg spiritele/sufletele, căci în alte pasaje, se arată că și sufletele, nu doar lucrurile materiale merg în locuința morților (Luca 16:22-23; Fapte 2:27,31).

În concluzie, înțelegem că în locuința morților (sheolul sau hades), există două dimensiuni, una materială și un spirituală, acolo sunt și trupurile fizice, dar și sufletele sau spiritele acelor trupuri.

Credința evreilor din timpul lui Isus, credeau că sheolul avea două compartimente, unul pentru drepti numit „sânul lui Avraam” și unul pentru nedrepți. Parabola lui Isus din Luca 16:19-31, are o anumită asemănare cu o astfel de viziunea asupra sheolului. Dar nu numai această parabolă prezintă o existență în locuința morților, ci și în cazul: regelui Babilonului și în cazul Faraonului și a mulțimii Egiptului.

Astfel în Isaia 14:9-17 profetul inspirat de Dumnezeu declară: **„Locuința morților de dedesubt se mișcă pentru tine, ca să te întâmpine la venirea ta. Pentru tine trezește umbrele, pe toate căpeteniile pământului; i-a ridicat de pe tronurile lor pe toți împărații pământului. Toți aceștia vor răspunde și vor zice...Cei care te vor vedea se vor uita țintă la tine, te vor privi zicând...”** (Biblia București 2001; vezi și NW). În acest text se vorbește cum regele Babilonului se coboară în locuința morților, unde sunt umbrele (suflete) altor regi, care iau cuvântul și vorbesc, ei îl văd pe regele Babilonului (v.16) și îi deplâng soarta. Aici nu e vorba de descriere figurată a sheolului (locuinței morților), nici de o vorbire figurată, căci e vorba de personaje reale, de oameni care au existat.

Tot la fel în Ezechiel 32:21-32 se precizează starea unor personaje reale în sheol: **„Atunci vitejii cei puternici vor vorbi în locuința morților...Faraon îi va vedea și se va mângâia pentru toată mulțimea lui...căci l-am lăsat să răspândească groaza în țara celor vii. De aceea Faraon și toată mulțimea lui se vor culca împreună cu cei netăiați împrejur, cu cei ce au murit uciși de sabie, zice Domnul Dumnezeu.”**

Deci este interesant că se descrie locuința morților, ca un loc unde cei morți pot comunica și vorbi, un loc unde se pot vedea unii pe alții!

Este clar că locuința morților constituie pentru cei răi, o pedeapsă temporară până la judecată (Luca 16:22-23), care are loc la învierea generală, când se vor sfârși cei o mie de ani (Apocalipsa 20:5-14).

Ea este o stare intermediară din clipa morții, până la judecată. Doar de la învierea Domnului, cei credincioși în Cristos, merg după moarte în locuința din ceruri și nu în locuința morților (2Corinteni 5:1-8).

Unii teologi susțin că și cei din V.T. o dată cu învierea Domnului sau mutat în cer cu Domnul Isus, argumentele lor sunt învierile ce au avut loc o dată cu învierea Domnului (Matei 27:51-53), sau pasajul din Efeseni 4:8-10.

Dacă analizăm textele observăm că nu se spune nimic de un transfer al sufletelor din hades (compartimentul: sânul lui Avraam) în cer, cu Domnul Isus. Acestea sunt pure speculații!!!

Astfel sufletele celor din V.T. cât și celor nedrepți (compartimentul chin), cât și cei drepți din alte timpuri, dar care nu au experimentat nașterea din nou, vor rămâne în hades până la înviere/judecată, când hadesul va fi golit de morți (Apocalipsa 20:11-14). Această interpretare coincide cu descrierea lui Isus a învierii și judecății generale, când vor învia împreună: drepții cu nedrepți (vezi Matei 12:41-42). Doar atunci cei drepți vor ieși din hades, și după ce vor trece de judecata de la tronul lui Dumnezeu vor fi mutați pe pământul nou.

În continuare am dori să facem unele precizări despre iad:

10. Iadul din Biblie diferit de iadul popular sau al teologilor

Iadul în viziunea Bibliei diferă de viziunea unora!

Conform Bibliei, putem face niște afirmații despre iad, care ar fi șocante și pentru Martorii lui Iehova și adventiști, și pentru așa numiți: „teologi evanghelici”!

Dar este datoria iubitorilor de adevăr să nu se lase înșelați, să cerceteze Scripturile spre viață veșnică (comp. cu 2Tesalonicieni 1:10-12; Iacob 1:21).

1) Iadul există, deoarece este descris în Biblie, iar cuvântul „iad” apare în Biblie.

Această afirmație ar părea șocantă pentru martori sau adventiști, însă ea este reală, căci după cum am văzut, cuvântul Hades apare în Biblie (Septuaginta + N.T.) de 76 de ori în total, iar acest cuvânt desemnează iadul. În unele traduceri ale Bibliei, acest cuvânt „hades” este tradus cu „**locuința morților**” însă alte traduceri îl transliterează prin cuvântul „iad”, sau „infern”.

Ca și în cazul, cuvântului: „botez”, traduceri ale Bibliei în loc să traducă termenul: „baptizo” (în toate formele lui gramaticale), cu „scufundare”, ele fac o transliterare și nu o traducere. Diferența e că în timp ce o transliterare, transmite sunetele echivalente ale unui cuvânt transferat dintr-o altă limbă, traducerea transmite înțelesul cuvântului. Astfel Bibliile românești nu ne spun ce înseamnă termenul grecesc „baptizo”, ci doar cum sună el în românește: „botez”.

Tot așa cei care traduc hades cu iad, ei nu fac o traducere ci o transliterare, care nu este ceva greșit, ci este o opțiune a traducătorului. Deoarece Hades (iades) prin filiera slavonă = Jadu, ajunge în românește să fie transliterat cu iadu (iad).

Sau în gr. Hades; în latină: infernus, în română: „infern”, așa cum apare în Sfânta Scriptură de la 1874, care folosește sinonimele din limba latină și nu slavonă.

Astfel cuvântul iad sau infern apare în Biblie, din grecescul hades, și astfel iadul este descris în Biblie în aceste 76 de pasaje unde apare expresia hades în greacă, tradus în unele traduceri cu „**locuința morților**”. Însă acest adevăr ne duce la alte afirmații șocante, dar biblice despre iad:

2) Iadul nu este doar un loc al chinului, ci și al mângâierii.

E șocantă o astfel de afirmație despre iad, ca în acesta să nu fie doar chin, ci și pace, bucurie și mângâiere. Căci vedem conform cu Luca 16:19-26, că în timp ce bogatul se chinuia în iad (hades), Lazăr era mângâiat, tot în iad (hades), dar într-o altă zonă despărțită de o prăpastie, dar în aceeași dimensiune, deoarece se putea vede unii pe alții. Chiar și Iosefus Flavius arăta că iadul (hadesul) era împărțit în două, despărțit de o prăpastie: camera dreptilor în dreapta, un loc al mângâierii, și cea din stânga, camera nedreptilor, un loc al rușinii. În concluzie, concepția populară că în iad este doar chin, este ne-biblică, și ne-conformă cu crezul iudaic, și cu învățătura Domnului Isus.

O altă afirmație șocantă despre iad, dar biblică:

3) Iadul nu este veșnic:

În timp ce teologii evanghelici susțin sus și tare, că iadul și tortura din iad este eternă, tot la fel și crezul popular!!! În schimb, Biblia arată că iadul va fi golit și va fi distrus în lacul de foc, după mia de ani, după cum se spune în Apocalipsa 20:13-14 BO: **„Și marea a dat pe morții cei din ea și moartea și iadul au dat pe morții lor, și judecați au fost, fiecare după faptele sale. Și moartea și iadul au fost aruncate în râul de foc. Aceasta e moartea cea de a doua: iezarul cel de foc.”**

Dacă acceptăm că aruncarea morții în lacul de foc, înseamnă că moartea nu va mai fi, tot așa ca să fim consecvenți trebuie să credem că nici iadul nu va mai fi (comp. cu Apocalipsa 21:4; Isaia 25:8; 1Corinteni 15:26).

Ce minunate adevăruri, însă ce greu este să dăm la o parte prejudecățile, și să învățăm adevărul din Biblie, chiar dacă el este șocant, și nu din basme populare, tradiții, sau din reviste care se auto-intitulează singurul canal de comunicare cu Dumnezeu!

Astfel în ciuda teologiei WTS și AZȘ, necredincioșii merg în iad, căci locuința morților este sinonim cu iadul, deoarece originea cuvântului românesc „iad” vine din grecescul **„hades”** noi însă l-am împrumutat prin intermediul slavilor (slavonă: jadu), și astfel s-a ajuns la cuvântul iad. Astfel traducerea Ortodoxă, traduce cu **„iad”**, iar Sfânta Scriptura de la 1874 cu **„infern”**, cuvântul **„sheol”** și **„hades”**, din latinescul: **„infernus”** (inferus uneori). Astfel cuvântul iad chiar dacă nu apare în unele traduceri ale Bibliei, căci au tradus

cu „**locuința morților**”, însă iadul nu este altceva, decât: hadesul (sheolul), derivat din: hades – jadu – iad.

Iadul nu este etern, ci temporar până la judecată, când și iadul va fi distrus în lacul de foc, după cum se arată în Apocalipsa 20:13-14. Astfel repet și accentuez: iadul (hadesul) nu este veșnic, deoarece el va fi golit de morți și va fi aruncat în lacul de foc după cum se spune în Apocalipsa 20:13-14.

Astfel iadul sau locuința morților este numită și descrisă ca fiind o starea intermediară, sau este condiția (starea, locul) oamenilor între moarte și înviere. Însă chinul etern există, însă nu în iad, ci în lacul de foc (Apocalipsa 20:10).

11. Obiecții la iad

Unii obiectează, că iadul (hadesul) nu poate fi și un loc de chin, deoarece Isus a fost în iad (Fapte 2:27 BO). Însă am explicat, în capitolele anterioare, căci în iad există și un loc al mângâierii. De fapt Isus a fost în paradisul din hades cu tâlharul.

Un alt caz invocat de cei ce cred în anihilare, este cazul: dreptului Iov, care a dorit să meargă în „**sheol**”, necredincioșii în viața după moarte întreabă: *oare ar fi vrut Iov să meargă într-un loc de chin? (Iov 14:14) Sau într-un loc de odihnă unde să scape de chinuri? (Iov 3:19-22).*

Cu siguranță Iov nu a vrut să meargă într-un loc de chin, și nici nu a mers după moartea lui într-un loc de chin, căci ne aducem aminte că locuința morților este compartimentată, existând acolo și un loc al mângâierii numit „**sânul lui Avraam**”. Astfel dreptul Iov a mers acolo după moarte. De fapt, el percepea sheolul ca un loc de odihnă, un loc al întinericului, un loc al inconștienței și inexistenței (vezi și Iov 10:19-22).

Însă percepția lui Iov, nu era întru-totul reală, căci Domnul Isus vorbește de locuința morților și ca un loc de chin (Luca 16:23-24), și ca un loc al mângâierii (Luca 16:25-26).

Poate nu este așa potrivit a traduce, mai bine zis translitera: sheol sau hades cu iad, deoarece ar putea crea confuzie în mintea oamenilor.

Însă putem compara locuința morților, în cazul celor răi, cu o închisoare (comp. cu 1Petru 3:19 „**în închisoare**”), în care cei răi, stau în arest până se va pronunța sentința definitivă, la judecata finală.

De fapt, în locuința morților este și abisul sau adâncul unde sălășuiesc legați în lanțuri, o parte din îngerii lui Satan, cei care s-au răzvrătit, și care au venit pe pământ să se căsătorească cu ficele oamenilor părăsindu-și starea de la început de spirite supuse lui Dumnezeu (vezi: Geneza 6:1-4; 2Petru 2:4; Iuda 1:6).

Dar să vedem mai multe despre abis și adânc în capitolul următor:

12. Abis – Adânc

În Biblie se vorbește de un abis sau de un adânc în care sunt legate spiritele necurate (2Petru 2:4), la care Isus le-a predicat (1Petru 3:19).

Vom prezenta în continuare textele unde apare *tartar* de la „**tartaroos**” și abis de la „**abyssos**”:

Expresie „**tartar**” apare în N.T: doar în 2Petru 2:4 (tartaroosas); cât și în V.T. în Septuaginta, după cum urmează: Iov 41:24 (tartaron); Proverbe 30:16 (trataros); Iov 40:20 (trataroo).

Texte unde apare expresia abis, tradusă în BC cu „**adânc**”, din rădăcina: „**abyssos**” în mai multe forme gramaticale atât în N.T. cât și în V.T. în Septuaginta apare în următoarele pasaje:

Psalm 76:17 (în BCR – Psalm 77:16); 148:7; Proverbe 3:20 (abyssoi);

Psalm 134:6 (în BCR – Psalm 135:6) (abyssois);

Iov 41:23,24; Psalm 41:8 (în BCR – Psalm 42:7); Amos 7:4; Ezechiel 26:19; Luca 8:31; Romani 10:7; Apocalipsa 20:3 (abysson);

Psalm 35:7 (în BCR Psalm 36:6); 41:8 (în BCR – Psalm 42:7); 103:6 (în BCR – Psalm 104:6); Iov 28:14; 36:16; Iona 2:5; Habacuc 3:10; Ezechiel 31:4,15 (abyssos);

Geneza 1:2; 7:11; 8:2; Iov 38:16,30; Isaia 51:10; 63:13; Apocalipsa 9:1,2,11; 11:7,8; 17:8; 20:1 (abyssoy).

Deuteronom 8:7; 33:13; Psalm 70:20,21 (BCR Psalm 71:20,21); 106:26; (BCR Ps. 107:26). (abysson)

Psalm 32:7 (BCR Psalm 33:7); Proverbe 8:24; (abysooys).

Psalm 77:15 (BCR Psalm 78:15); 105:9 (BCR Psalm 106:9); Isaia 44:27 (abyssoo).

După cum am putut observa, nu în toate textele, se face referire la abisul unde sunt legate o parte din spiritele necurate, sau unde trăiesc spiritele morților, nu, ci în unele se face referire la adâncuri fizice, ca: „**izvoarele adâncului**” (Geneza 7:11); „**adâncimile mării**” (Iov 36:30), sau adâncul din burta peștelui în care era Iona (Iona 2:5).

Septuaginta traduce termenul ebraic: „**tehom**”, „**loc adânc**” cu cuvântul „**abis**” (Geneza 1:2, etc.), cu referire la adâncul creat de Dumnezeu în ziua întâi. Iar adâncul fiind sinonim cu locuința morților (Psalm 71:20), și cu iadul, ne indică când a fost creat iadul,

el a fost creat în ziua întâia, căci pe fața adâncului, sau deasupra adâncului, plutea Spiritul Sfânt.

Însă, cuvântul grec abyssos („prăpastie fără fund”, „adânc”) care apare de 9 ori în NT. Și este tradus cu „**adânc**” se poate referi fie la locuința demonilor, Luca 8:31; locuința morților, Romani 10:7 sau la „**fântâna (puțul) adâncului**”, pe unde se pătrunde în adânc (Apocalipsa 9:1-2,11; 11:7; 17:8; 20:1,3).

Unde este Abisul și Adâncul (tartaros) care îi ține legați pe demoni?

Mulți nu se întreabă această întrebare, iar în mintea unora care susțin anihilarea sufletului, abisul este ceva diferit de locuința morților și diferit de tartaros. Pentru că ei văd în locuința morților un loc al inconștienței și al inexistenței, pe când în tartaros, e clar că trăiesc spiritele demonice înlănțuite. Dar oare așa să fie?

Este conform Bibliei: tartaros = abis = locuința morților?

Martorii lui Iehova cred că tartarul este diferit de abis, deoarece sunt cuvinte diferite din greacă: tartaros și abisos, însă acesta nu e un argument solid, deoarece există destule lucruri în Biblie, descrise prin denumiri diferite dar fiind același lucru. De unde știm că tartarul e identic cu adâncul?

Deoarece tartarul este un adânc sau un loc dedesubt în Biblie (comp. cu Iov 41:24).

În mitologia greacă, Tartarus „*este cea mai joasă regiune a lumii, fiind atât de adânc sub pământ pe cât este pământul sub cer...Tartarus este descris ca fiind un loc întunecat, umed, trist, înconjurat de un zid de bronz, iar după acesta un strat triplu de noapte.*” (Enciclopedia Wikipedia).

În tartar este întuneric, în 2Petru 2:4, se spune: „**Căci dacă n-a cruțat Dumnezeu pe îngerii care au păcătuț, ci i-a aruncat în Adânc [tartaros], unde stau înconjurați de întuneric, legați cu lanțuri și păstrați pentru judecată;**”.

Acest tartar, tradus de traducători cu adânc este într-un loc subteran, dedesubt. În Iov 41:24, se precizează următoarele: „**Inima lui este tare ca piatra, tare ca piatra de moară care stă dedesubt**”. În Septuagina cuvântul pentru „**dedesubt**” este: „**tartaron**”.

Astfel o parte din demoni sunt în lanțuri în tartar, iar la venirea Domnului și ceilalți demoni împreună cu Diavolul vor fi închiși în adânc, astfel e mult mai plauzibil să credem că toți demonii în

mileniu vor fi închiși în același loc, și nu în două locuri diferite (Apocalipsa 20:1-3, vezi și: Luca 8:31).

Dar este conform Bibliei, abisul sau tartaros în locuința morților, adică în sheol sau în hades?

Dacă comparăm textele: Romani 10:7; Efeseni 4:8; Matei 12:40, cu textul din Fapte 2:27,31. Isus a fost chiar în „**adânc**” (Romani 10:7 - abyssois), în părțile mai de jos ale pământului, în inima pământului, iar conform cu Fapte 2:27,31 El a fost în hades.

Faptul că în locuința morților este adâncul, reiese clar și din declarațiile psalmistului, care în Psalm 88:11 declară: „**Se vorbește de bunătatea Ta în mormânt și de credincioșia Ta în Adânc?**” În Scripturi, mormântul sau groapa este expresia sheolul (comp. cu Isaia 14:15), iar în Psalm 88:11 acesta este prezentat ca fiind: adâncul (ebr. abaddon).

Tot la fel în Proverbe 30:16 este prezent atât hadesul cât și tartaros (în BCR „**pământul**”) în textul Septuagintei.

Însă există texte în care morții, mai bine zis spiritele morților stau în abis, un astfel de caz este descris în Ezechiel 31:3-18, din acest pasaj este descrisă următoarea situație: Asirianul comparat cu un copac falnic, superior față de ceilalți copaci, este dat din cauza mândriei lui, în mâinile viteazului popoarelor, probabil în mâinile Babilonului, iar acesta l-a tăiat. Rezultatul: atât el cât și alte popoare simbolizate prin copaci, au fost date pradă morții, și ei există ca spirite „**în adâncimile pământului**”, printre cei ce se coboară în groapă, din nou se dovedește că adâncul este sheolul (comp. v.14 cu 15). Iar în v. 16 se arată că popoarele simbolizate de copaci s-au consolată în sheol, în locuința morților, numită aici și: „**cele mai de jos locuri ale pământului**” (v.18)!

Din acest pasaj, se desprind câteva adevăruri:

- 1) Sheolul este echivalent cu abisul (abyssos) sau cu „**cele mai de jos locuri ale pământului**”.
- 2) Cei morți care merg în sheol-abis, care sunt deja „**în cele mai de jos locuri ale pământului**” (v.16) sunt încă conștienți putând primi consolare, deci ei există într-o anumită formă acolo.

Aceeași situație o regăsim în Ezechiel 32:18-32, unde „**locurile cele mai de jos ale pământului**” (v.18) sunt descrise ca fiind sheolul (v.21), ca fiind „**adâncimile gropii**” (v.23), ca fiind „**groapă**” (v.24). Nu mai repet, căci și în acest pasaj, spiritele morților,

experimentează sentimente, ei își „poartă rușinea” (v.30), experimentează mângâiere, pe motiv că Faraon nu e singur în sheol; și au posibilitatea să vadă pe ceilalți morți (v.31). În v. 32 sunt descriși că toată mulțimea lui Faraon se va culca, cu referire la poziția trupului, căci hadesul cum am mai spus conține atât trupurile morților cât și sufletele (spiritele) lor.

O altă declarație surprinzătoare pentru necredincioșii în viața după moarte, este declarația personală a lui Dumnezeu despre adânc (abyssos), în Iov 38:16-17, El descrie adâncul prin cuvintele: „...**Sau te-ai plimbat tu prin fundurile adâncului? Ți s-au deschis porțile morții? Sau ai văzut tu porțile umbrei morții?**” Este foarte interesant cum Dumnezeu, arată că pentru a vedea: „**fundul adâncului**” e nevoie să se deschidă „**porțile morții**” sau cele ale „**umbrei morții**”. (vezi și Iov 10:21-22; 28:22; Proverbe 9:18; Matei 16:16). Deci însuși Dumnezeu asociază adâncul cu moartea și subînțeles cu locuința morților (comp. cu Osea 13:14; Apocalipsa 1:18; 20:13-14).

Alte argumente că adâncul este în locuința morților este pasajul din Psalm 71:20, unde se spune: „**Ne-ai făcut să trecem prin multe necazuri și nenorociri; dar ne vei da iarăși viața, ne vei scoate iarăși din adâncurile pământului.**” Aici David își exprimă speranța în înviere, dacă morții sunt în adâncurile pământului, atunci adâncul e tot una cu locuința morților. (vezi și Psalm 63:9; Isaia 14:9,15; Deuteronom 32:22).

În concluzie, în V.T. pe lângă adâncul fizic referindu-se la pământ, mare, văi, burta peștelui, se prezintă și un adânc pentru morți, fiind același lucru cu sheolul, unde merg atât ca trup, cu referire la groapă (mormânt), dar și ca spirite, unde experimentează sentimente, unde pot vorbi, și se pot vedea.

Locul descris în V.T. este un loc al întunericii, un loc unde experimentezi rușinea, un loc al pedepsei din partea lui Dumnezeu prin care i-a umilit pe cei mândri.

Ce putem spune despre abis sau adânc prin prisma N.T.?

În N.T. se vorbește de un adânc în care sunt închise spiritele rele, și este descris în:

Iuda 1:6 (SCC): „**Și pe îngeri, pe cei nepăstrând starea lor dintâi, ci părăsind locuința lor; El i-a păstrat în lanțuri eterne, sub întuneric, pentru judecata zilei cea mare**”

În acest text chiar dacă nu apare nici tartaros nici abisos, este clar că se referă la închisoarea demonilor, unde ei sunt păstrați pentru judecata finală de după mileniu, demonii în lanțuri sau legături eterne, care nu pot fi desfăcute decât la porunca lui Dumnezeu.

2Petru 2:4 (NTTF-2008): „**Pentru că, dacă Dumnezeu nu a cruțat pe îngerii cei păcătuind; ci, aruncându-i într-un adânc** (n.s. într-un loc adânc și întunecat, numit de greci: Tataros), **cu lanțuri ale întunericului** (n.s. ale beznei; negurei); **i-a predat, fiind păstrați pentru judecată.**”

De ce doar o parte din îngerii lui Satan sunt în tartaros, și o parte sunt liberi să influențeze lumea în rău?

Mulți teologi, și chiar și cei ce susțin anihilarea sufletului, cred că această pedeapsă s-a dat doar la acei demoni, care au venit pe pământ luându-și corpuri de carne, și devenit oameni, însă având o statură uriașă deoarece și-au părăsit misiunea din cer pentru a avea relații sexuale cu fiicele oamenilor. Acestora care aveau o statură de uriași, li s-au născut uriași sau eroi, cu o putere fizică considerabilă (Geneza 6:1-4). Totuși, de ce unii demonii sunt legați în adânc, iar alții liberi? Nu și unii și alții s-au răzvrătit contra lui Dumnezeu? Indiferent în ce a constat răzvrătirea? Nu ar fi meritat o pedeapsă egală? Noi credem că da, însă observați Iuda spune despre ei inspirat fiind, că ei „**nepăstrând starea lor dintâi, ci părăsind locuința lor**” Deci ei nu numai că s-au răzvrătit ca spirite, ci ei au folosit răzvrătirea ca să devină oameni, deoarece nu și-au păstrat starea de spirite ce o aveau l-a început, și și-au părăsit locuința din cer pentru plăcerile sexuale, a trebuit să fie legați în tartar.

Este interesant că îngerii fideli ori de câte ori s-au materializat, nu s-au materializat ca uriași, ci ca oameni cu corpuri normale. Însă acești demoni, nu numai că s-au materializat, ci chiar au devenit oameni uriași locuitori permanenți ai pământului. Din cauza lor omenirea s-a stricat și mai mult, iar Dumnezeu a adus potopul. Ce s-a întâmplat cu uriașii (demonii-oameni)? Unii spun că ei s-au dematerializat și au plecat în domeniul spiritual unde Dumnezeu i-a prins și i-a pedepsit aruncându-i în adânc. Aceasta este o explicație fantezistă!

Mult mai logic este ca acești uriași, să fi murit în potop, și astfel, să-și fi primit o parte din plată, în însuși carnea lor (comp. cu 2Petru 2:4,5,12), însă după moarte lor, supraviețuind ca spirite, să fie aruncați în adânc și legați, așteptând plata eternă.

Ei sunt conform cu 1Petru 3:19 „în închisoare”, lor Isus le-a predicat, când a fost în hades. Tot la fel s-a întâmplat și cu fii lor, și cu cei răi din potop, care au murit înecați, ei au murit fizic, însă ca spirite au ajuns în sheol sau în adânc, așteptând acolo judecata și pedeapsa eternă.

Însă oare în afară de demonii care au păcătuit cu fiicele oamenilor, mai există și alte ființe în adânc?

Răspunsul este da, căci și demonii, care erau o legiune (între 4000 și 6000) în demonizatul din Luca 8, eliberat ulterior de Isus, l-au rugat pe Isus, ca să nu-i arunce în abis (gr. abisos) Luca 8:31. Oare de ce?

Dacă citim contextul, vedem că ei în primă fază spun (v.28-29):

„Dar văzând pe Iesus, și strigând, a căzut înaintea Lui, și a zis cu voce mare: Ce am eu a face cu Tine, Iesuse; Fiule al Dumnezeului Cel Preaînalt? Te rog să nu mă chinui! Pentru că El poruncise spiritului cel necurat, să iasă din om;...” (SCC).

Observăm că motivul a fost ca demonii să nu fie chinuiți. Astfel chinul lor începea din momentul aruncării în abis, din momentul exorcizării și expulzării din om a demonilor. Observați legătura dintre rugămintea lor de a nu fi aruncați în abis și chinul, și cauza acestei rugăminți: **„Pentru că El poruncise spiritului cel necurat, să iasă din om;...”**

Deci abisul nu este un loc plăcut, nici pentru demoni, întunericul, rușinea, lanțurile, dar chiar mai mult, ei consideră plecarea din demonizat, în abis un chin asupra lor. Același lucru este susținut și de textele paralele din Matei 8:29 și Marcu 5:7.

În timp ce scoaterea demonilor și alungarea lor în porci, era un lucru cerut de demoni¹², căci nu era așa chinuitor, cum ar fi dacă El i-ar fi aruncat în abis.

În concluzie, abisul este pentru demonii legați un loc de chin, iar pentru ceilalți va fi un loc de chin, o închisoare, pe care o vor experimenta în timpul mileniului (comp. cu Isaia 24:21-22).

¹² Isus a fost de acord cu cererea demonilor, de milă față de omul demonizat, care a suferit atâta încât dacă Isus le poruncește demonilor să meargă în abis, l-ar fi chinuit pe om la plecarea lor, adică nu ar fi fost o plecare ușoară pentru cel demonizat, căci l-a demoni nu le-ar convine să meargă în abis, în chinuri, însă pentru ca să nu mai sufere omul, Isus le-a îngăduit demonilor să plece în porci, ca plecarea din demonizat (demonizați) să fie rapidă și ușoară.

Apocalipsa 9:1-21, arată că există demonii în abis, probabil diferiți de cei legați cu lanțuri eterne, demonii din închisoare sunt legați cu lanțuri eterne, **„fiind păstrați pentru judecată”** sau conform cu Iuda 1:6, **„pentru judecata zilei cea mare”** Astfel ei nu vor fi eliberați înainte de ziua finală de judecată de după mileniu (Apocalipsa 20:1-15). Însă observăm din Apocalipsa 9:1-21, că mai există o categorie de demoni închiși temporar, care vor fi eliberați cu scopul de a chinui pe locuitorii pământului, care nu au pecetea lui Dumnezeu. Ei vin din abis, sau din fântâna abisului, și ei nu sunt nici îngerii buni, nici creștini, cum interpretează unii, căci ei ies din abis, și în al doilea rând, ei nu îl au ca rege pe Cristos; ci, pe **„pe îngerul abisului; numele lui este în evreiește: Abaddon, și în elenește are nume de: Apolion.”** Numele acestui înger este deci: Abaddon sau Apolion, care înseamnă: Distrugătorul; Nimicitorul; Pierzătorul (numele în greacă, este derivat din apoleia = pierzare), și se referă la Diavol, căpetenia demonilor (comp. Apocalipsa 9:1-2 cu 20:1-2).

Astfel din această relatare observăm cum alți demonii care există în adânc, vor ieși afară din el, la porunca lui Dumnezeu de a împlini planul lui.

Ba mai mult, chiar și alți demoni legați la fluviul Eufrat (vedem din nou cum locurile fizice sunt legate de domeniile spirituale), sunt eliberați pentru a-i pedepsi pe oamenii care nu se pocăiesc.

Este interesant că chiar fiara cu șapte capete și zece coarne iese din adânc, conform cu Apocalipsa 11:7; 17:8. Ea a primit o rană de moarte, deci a murit, din punct de vedere fizic ea **„era și nu mai este”**, dar din punct de vedere spiritul, ea și-a continuat existența în adânc, de unde iasă și înviază. Dacă Dumnezeu Tatăl a înviat pe Isus din adânc, Diavolul copiază lucrarea lui Dumnezeu, și își trimite din adânc, pe balaur, pe anticrist, la care îi dă toată autoritatea, așa cum și Tatăl i-a dat-o lui Isus după înviere (comp. Matei 28:18 cu Apocalipsa 13:4).

Totuși la venirea Domnului, toți demonii în frunte cu Diavolul vor fi aruncați în adânc, pentru o mie de ani, după cum se arată la Apocalipsa 20:3, vezi și Isaia 24:18-23.

În concluzie, adâncul sau abisul (tartaros și abysos) când se referă la el ca la o închisoare în Biblie, este un loc subpământean, și este cuprins în locuința morților, fiind în partea de jos a sheolului, unde există ca spirite, atât oamenii foarte răi, dar și îngerii lui Satan, unii dintre ei legați cu lanțuri veșnice. Însă se ridică o altă întrebare:

Cine sunt chinuitorii din iad (hades – abis)?

Biblia nu răspunde direct la această întrebare, dar lasă să se înțeleagă că există niște chinuitori, în afară de stare de întuneric, pe care unii care au experimentat moartea clinică și plecarea sufletului în iad, o descriu ca pe ceva groznic, un întuneric care nu este doar în exteriorul sufletului, ci pătrunde în sufletul tău ca și cum frigul pătrunde în trupul, în oasele tale. Unii au experimentat sau au văzut un foc chinuitor despre care vorbește Scriptura (Luca 16:23-25; Apocalipsa 14:10-11; 20:10).

Alți au fost torturați de ființe înspăimântătoare demonice.

Biblia nu vorbește direct de acești chinuitori, însă în parabola robului nemilostiv, din Matei 18:21-35, se arată că din cauză că un rob (sclav) nu a iertat un alt rob, după ce Stăpânul i-a iertat marea datorie, a fost **„dat pe mâna chinuitorilor, până va plăti tot ce datora.”** În traducerea NW a martorilor este tradus cu **„pe mâna temnicerilor”** iar traducerea NTTF - 2008 explică la n.s.: *„în greacă: basanistes = chinuitor; torționar; inchizitor.”* Și este interesant că Domnul Isus precizează în Matei 18:35: **„Tot așa vă va face și Tatăl Meu cel ceresc, dacă fiecare din voi nu iartă din toată inima pe fratele său.”**

Astfel, dacă nu experimentăm salvarea și iertarea lui Dumnezeu, datorită ne-iertării sau a altor motive, Tatăl ceresc ne va da pe mâna **„chinuitorilor”** sau a **„temnicerilor”** după moarte. Iar pentru că nu vom putea plăti la judecată datoria noastră față de El, vom plăti prin chinuri (Matei 18:34-35).

În Matei 6:15, se spune clar: **„Dar dacă nu iertați oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre.”**

Un alt text care s-ar putea să fie o aluzie la chinuitori (demoni), este în Luca 12:20-21, unde conform cu traducerea literală: SCC: **„Dar Dumnezeu i-a zis: Nebune! Noaptea aceasta ei cer sufletul tău de la tine; iar cele ce ai pregătit, cui îi vor fi? Așa este cel strângând tezaur pentru el, dar nefiind bogat față de Dumnezeu.**

În limba greacă, verbul **„aivtou/sin”** (aitoysin), este la indicativ, prezent, activ, însă la a III – a persoană plural, nu este la singular, cum sugerează unele traduceri ale Bibliei. Prin urmare cei ce cer sufletul sunt mai mulți, aceștia nu pot fi decât demonii, care cer moartea omului bogat și nebun (comp. Iov 2:3; Apocalipsa 12:10). Dacă în cazul celor drepti, sufletul este luat de îngeri (mai mulți

îngerii) și dus (Luca 16:22); în cazul celor răi, acestea poate fi dus (prin contrast) doar de demoni, în locașul lor, adică în adânc sau iad. De aceea, Isus avertizează: „**Așa este cel strângând tezaur pentru el, dar nefiind bogat față de Dumnezeu.**”

În concluzie, cei răi, ca suflete, sunt duși în iad (hades – adânc), de demoni, unde primesc o pedeapsă temporară, și unde stau ca într-un arest până la judecata finală și definitivă.

13. Ce învață Biblia despre judecată?

Cine este judecătorul și pentru cât timp?

Conform Bibliei Dumnezeu este Judecătorul, El are atributul și calitatea de judecător al universului, deoarece El este Cel care a creat universul (proprietarul), și Cel care a dat legi în Univers (Psalm 94:2; Isaia 33:22; Evrei 12:23; Iacob 4:11; 1Petru 1:17), și prin urmare El este garantul justiției și al dreptății, căci în Psalm 89:14 se spune: **„Dreptatea și judecata sunt temelia scaunului Tău de domnie”**.

Dumnezeu este un Judecător etern, nu doar în unele situații, deoarece acesta este caracterul lui etern, caracterul de a judeca, analiza, tot ceea ce se întâmplă în univers (Psalm 7:11; 9:4; Isaia 33:22; Evrei 12:23). Doar că după ce va fi învins ultimul dușman, moartea, nu va mai fi nevoie de judecată, în sensul de judecată pentru osândă sau pedeapsă (1Corinteni 15:24-28).

Dar și până atunci, nu doar când se ține o sesiune sau ședință pentru judecată, Dumnezeu judecă; ci putem spune că El judecă tot timpul, în sensul că cercetează fața pământului, cercetează rapoartele îngerilor, etc. (Psalm 14:2; 53:2; 1Cronici 16:9; Zaharia 6:1-8; Apocalipsa 5:6).

Doar Dumnezeu singur judecă?

Nu, conform Scripturii, în V.T. Dumnezeu a rânduit judecători în poporul Israel (vezi cartea Judecători); aceștia sunt numiți **„dumnezei”** în mijlocul căror Dumnezeu judecă, în Psalm 82.

Mai târziu regele uns de Dumnezeu, stătea pe tronul lui Iehova și judeca (1Regi 7:7), tot la fel și bătrânii ce judecau la poarta cetății (Rut 4:1-12; 1Regi 21:8).

În vechime îngerul lui Iehova, și probabil și ceilalți îngeri, erau activi în a judeca (Exod 23:20-22); sau a aplica sentința judecătorească (2Regi 19:35; Psalm 103:20).

În cer, îngerii sunt prezenți când au loc judecăți (vezi: 1Regi 22:19-23; Iov 1:6-12; 2:1-7; 33:23-25; Daniel 7:9-10), ba chiar sunt implicați în mijlocire pentru cei vinovați (Iov 33:23-26); ei fac unele propuneri (2Regi 22:19-20); și reprezintă pe oamenii de care au grijă în fața tribunalului ceresc (Matei 18:10).

Însă Dumnezeu a dat toată judecata Fiului Său o dată cu venirea acestuia pe pământ (Ioan 5:22-23). Astfel, Dumnezeu judecă prin Cristos (Romani 2:16), căci Lui i-a fost dată toată judecată (Ioan

5:22). La rândul lui Isus, dă dreptul de a judeca și fraților Săi, adică sfinților (1Corinteni 6:2-3; Daniel 7:22; Apocalipsa 20:4).

Tipuri de judecată:

Însă în timp ce Dumnezeu judecă, analizează și acționează sau dă porunci de acțiune îngerilor, în virtutea acestor judecăți, care nu sunt ținute cu vinovații de față (Geneza 18:20-32; 2Regi 19:35), ei primesc doar plata pentru faptele și atitudinile lor, fără a fi de față când s-a luat hotărârea de pedeapsă.

De aceea, trebuie să facem diferența dintre judecata lui Dumnezeu cu oamenii individuali, sau cu orașe, națiuni, fără ca aceștia să fie de față la tribunalul ceresc (comp. cu Daniel 7:9-12), sau când se pronunță sentința și judecata, cu situațiile când cei în cauză vor fi față în față cu judecătorul (Apocalipsa 20:11-14).

De asemenea trebuie să facem diferența dintre sentințe ne-definitive, ce pot fi modificate prin pocăința celor în cauză, sau prin mijlocirea altora (Iona 3:1-10; Ieremia 18:7-10; Exod 32:10-14), și sentințe definitive, eterne (Matei 25:41,46).

Trebuie de asemenea să facem diferența dintre judecata individuală sau personală, colectivă a unui oraș sau a unei țări, judecata din timpul vieții corectivă, și cea de după moarte individuală temporară, și cea eternă, definitivă.

De pildă, Scripturile vorbesc despre judecata și executarea lui Er și Onan (Geneza 38:7-10), judecarea și pedepsirea lui Anania și Safira (Fapte 5:1-10), sau a unor creștini individuali din Corint (1Corinteni 11:31-32). Dar vorbește și de judecata colectivă și distrugerea orașelor Sodoma și Gomora (Iuda 1:7; Geneza 19:24-29), executarea judecății asupra lui faraon și a armatei sale (Exod cap. 14), distrugerea canaanitilor (Iosua cap.6;10-12), o altă pedeapsă a fost când îngerul lui Iehova a omorât 185.000 de asirieni (2Regi 19:35), alte executări ale justiției divine este distrugerea Ierusalimului de către babilonieni (2Cronici 36:14-21), etc.

Uneori judecata și pedeapsa de peste o comunitate, îi poate afecta și pe cei nevinovați din acea comunitate (Numeri 14:21-33; Iosua cap. 7), cât și plantele, animalele și solul – mediul înconjurător (comp. cu Geneza 3:15-18; 6:13-8:22; 2Cronici 7:14; Levitic 18:25-27). De aceea, îndemnul Bibliei este ca cei dreți să se separe de cei nedreți (2Corinteni 6:14-18; Apocalipsa 18:4-5).

După moarte, sufletele nu trec pe la tronul lui Dumnezeu, cum cred unii, ci din parabola din Luca 16, mai degrabă îngerii buni duc

sufletele drepte în cer la Domnul (sau în cazul celor din V.T. în sânul lui Avraam), iar sufletele nedrepte sunt duse de demoni în adânc unde vor fi chinuiți în funcție de gravitatea păcatelor lor. Astfel Dumnezeu pe cei nedrepti îi aruncă în locuința morților, provizoriu, așteptând ca planul Lui să se împlinească, întreaga omenire să ajungă la punctul final, și să fie prezenți toți sfinții (judecătorii secunzi), toți martorii, toți cei ce au fost nedreptățiți, la marea zi de judecată de la tronul mare și alb, când se va face dreptate (Apocalipsa 20:11-15).

Dumnezeu va da sentința și pedeapsa definitivă după mileniu. Atunci vor fi prezenți la judecată toți cei din hades, dar și toți sfinții care vor judeca alături de Cristos (comp. Amos 3:7 cu 1Corinteni 6:2,3; Daniel 7:22; Apocalipsa 20:4).

Judecăți în viitor:

În viitor Biblia vorbește de patru perioade de judecată:

1. Judecata din timpul necazului celui mare și executarea ei asupra pământului și a oamenilor, judecată executată prin plăgi descrise în Apocalipsa cap. 6-18.

2. La venirea Domnului Isus Cristos, în mod vizibil pe Muntele Măslinilor (Fapte 1:9-12; Zaharia 14:4), El va despărți oile (creștinii adevărați) de capre (creștinii falși și ne-creștinii) sau grâul de neghină (Matei 13:30,39-42; 25:31-46), cât și judecata fiarei și a armatelor ei (Apocalipsa 16:14-16; 19:11-21). Toți aceștia vor suferi o pedeapsă veșnică, fiind aruncați în focul veșnic (Matei 25:41,46). La această judecată de la venirea Domnului și la executarea ei, vor participa și creștinii proaspăt răpiți la Domnul (1Corinteni 6:2; Apocalipsa 2:26-27; 17:14).

3. Pe parcursul mileniului, vor fi judecați oamenii ce se răzvrătesc și vor fi pedeșiți (Isaia 65:20; 66:23-24; Zaharia 14:16-19).

4. Când se vor împlinii cei o mie de ani, va avea loc judecata finală și generală, atât a celor vii cât și a celor morți (2Timotei 4:1). Cei vii, prin faptul că la sfârșitul celor o mie de ani, Satan va fi dezlegat și va înșela pe unii dintre aceștia, iar toți aceștia vor fi arși de un foc din cer, iar Satan împreună cu demonii, va fi aruncat în lacul de foc (Apocalipsa 20:1-10; Matei 25:41).

Morții care nu au înviat la prima înviere, vor învia când se vor împlini cei o mie de ani (Apocalipsa 20:11-15). Atunci vor învia cei drepti și cei nedrepti (Fapte 24:15), cei drepti pentru viață veșnică,

datorită faptelor bune făcute înainte de a muri; iar cei nedrepti vor fi judecați pentru faptele lor rele consemnate în cărțile din cer (Daniel 12:2; Ioan 5:28-29).

Judecata pentru cei din timpurile de neștiință:

Dar ce se întâmplă cu cei ce n-au auzit Cuvântul lui Dumnezeu, sau cei din timpurile de neștiință (Fapte 17:30)? Aceștia sunt fie în categoria dreptilor, fie în cea a nedreptilor fiind judecați pe baza receptivității lor la mărturia lui Dumnezeu prin creația Sa (Fapte 14:16-17; Romani 1:19-20), prin conștiința lor, în care era implantată legea lui Dumnezeu (Romani 2:14-15), pe baza consecvenței lor în aplicare la principiile hotărâte și acceptate de ei ca reprezentând binele (Ezechiel 18:29-30).

Atunci când Biblia spune că „Dumnezeu nu ține seama de vremurile de neștiință și poruncește acum tuturor oamenilor de pretutindeni să se pocăiască” (Fapte 17:30). Se referă nu că oamenii din timpurile de neștiință, vor mai avea o șansă la pocăință pe parcursul mileniului, sau după mileniu; ci, se referă la faptul că Dumnezeu nu îi judecă după normele Evangheliei, deoarece aceștia nu au cunoscut-o. Dumnezeu nu le putea pretinde cerințe ale Evangheliei când ei erau în ignoranță. Însă ei vor fi judecați după alte principii pe care le-am menționat mai sus.

Astfel, Dumnezeu spune despre ei, că cu toate că nu cunosc Evanghelia, au avut posibilitate să-l cunoască pe Dumnezeu prin creația Sa, căci este scris în Romani 1:19-21: „Fiindcă ce se poate cunoaște despre Dumnezeu, le este descoperit în ei, căci le-a fost arătat de Dumnezeu. În adevăr, însușirile nevăzute ale Lui, puterea Lui veșnică și dumnezeirea Lui, se văd lămurit, de la facerea lumii, când te uiți cu băgare de seamă la ele în lucrurile făcute de El. Așa că nu se pot dezvinovăți; fiindcă, cu toate că au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca Dumnezeu, nici nu I-au mulțumit”. Astfel, nici un om nu poate spune: Eu nu am cunoscut pe Dumnezeu, deoarece Biblia precizează clar: „ce se poate cunoaște despre Dumnezeu, le este descoperit în ei, căci le-a fost arătat de Dumnezeu... când te uiți cu băgare de seamă la ele în lucrurile făcute de El. Așa că nu se pot dezvinovăți”

Astfel, oamenii vor fi judecați după Evanghelia, dar dacă nu au auzit Evanghelia, tot vor fi judecați, însă după criteriu informării prin

creație, prin conștiință, sau în cazul celor din V.T. după criteriul legii lui Moise (Romani 2:12).

Așa că nimeni nu scapă de judecată și răsplată sau condamnare, nici chiar cei din timpurile de neștiință, despre care Pavel spune că Dumnezeu le trece cu vederea, însă acolo se referă că Dumnezeu trece cu vedere imposibilitatea lor să asculte de Evanghelie, dar nu înseamnă că nu-i va judeca după alt criteriu.

La sfârșitul celor o mie de ani după judecata finală, nu va mai fi o altă judecată deoarece moartea va fi nimicită (Isaia 25:8), și doar cei ce prin pedeapsa lor, nu au ajuns în iad (hades), ci au ajuns chiar în Gheena (focul veșnic), nu vor mai învia la judecată, și nu vor mai fi pedepsiți, pentru că la judecată și înviere, doar cei din hades (locuința morților) vor învia pentru judecată (Apocalipsa 20:11-14).

Exemple în acest sens sunt, cei din Sodoma și Gomora (Iuda 1:7); cei din potop (2Petru 2:5-6); Faraon și armata sa înecați la Marea roșie (Exod 14:13); nu vor mai fi înviați la judecata finală, căci ei deja au fost judecați, condamnați, executați, și sunt deja în moarte eternă, nimicire (ca trup), în focul etern (ca spirite), suferind deja chinul etern ca spirite/suflete pentru păcatele lor (vezi: Psalm 28:5; Isaia 26:14; Ieremia 51:56-57).

Tot la fel și cei ce vor fi judecați la venirea lui Isus, nu vor mai fi înviați și judecați la judecata finală, căci ei vor avea o sentință definitivă, deoarece vor suferi o pedeapsă eternă (Matei 25:41,46; 2Tesaloniceni 1:6-10).

Pe ce bază se fac judecățile?

Dumnezeu nu emite judecățile Sale pe criterii etnice, rasiale, naționale, sociale, deoarece El este nepărtinitor (Romani 2:11). Judecățile sale se vor face pe baza dreptății Lui, iar oamenii vor fi judecați pe baza faptelor lor consemnate în mod exact în cărțile din cer (Daniel 7:10; Apocalipsa 20:12). Nici chiar lucrurile ascunse nu au scăpat de vederea lui Dumnezeu (Ecleziast 12:14). Bineînțeles că nu putem înțelege pe deplin judecata divină, căci judecățile Lui sunt de nepătruns (Romani 11:33). Însă Biblia ne descoperă câteva criterii de judecată:

Criteriul de judecată este adevărul, este Evanghelia, care este Cuvântul lui Dumnezeu (Romani 2:2,16), dar se va avea în vedere și cunoștința oamenilor, după cum am explicat în subcapitolul anterior. Alte criterii de judecată sunt:

- 📖 Criteriu vorbirii - Matei 12:36,37: „**Vă spun că, în ziua judecății, oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor, pe care-l vor fi rostit. Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină și din cuvintele tale vei fi osândit.**”
- 📖 Criteriu judecării drepte și a măsurării drepte - Matei 7:2: „**Căci cu ce judecați judecați, veți fi judecați; și cu ce măsură măsurați, vi se va măsura.**”
- 📖 Criteriu milei - Iacob 2:13: „**căci judecata este fără milă pentru cel ce n-a avut milă; dar mila biruiește judecata.**”

Dar cel mai important criteriu, este acceptarea sau ne-acceptarea lui Cristos, Biblia spune clar în Ioan 3:18: „**Oricine crede în El, nu este judecat; dar cine nu crede, a și fost judecat, pentru că n-a crezut în Numele singurului Fiu al lui Dumnezeu.**” Orice om care a respins conștient Evanghelia va suferi o pierzare eternă (2Tesaloniceni 1:8-9), cât și orice om care nu l-a recunoscut pe Dumnezeu pe baza creației (Romani 1:19-21).

Vor fi și creștinii judecați?

Creștinii adevărați nu vor fi judecați pentru a se vedea dacă vor primi viața veșnică sau nu; căci Cristos Fiul lui Dumnezeu a promis în Ioan 5:24: „**Adevărat, adevărat vă spun că cine aude cuvântul meu și crede în Cel care m-a trimis are viață veșnică și nu vine la judecată, ci a trecut din moarte la viață.**” Deci un creștin adevărat are în momentul când crede, viața veșnică și nu merge la judecata unde se stabilește dreptul la viață veșnică; ci, la o judecată pentru măsura răsplătirii, pentru a i se da poziția corespunzătoare din cer, adică să stăpânească peste cinci cetăți sau pentru zece cetăți în funcție de faptele pe care le-a făcut pe pământ (Romani 14:10-12; 2Corinteni 5:10; Luca 19:16-19).

Acum după ce am trecut în revistă învățătura Bibliei despre judecată, să trecem în revistă în continuare ce învață cei ce cred în moartea sufletului, despre judecată:

14. Judecata în viziunea adventistă

Conform doctrinei adventiste, în anul 1844 a început curățirea sfântului locaș din ceruri și a început judecata. Ei au construit o doctrină, numită: „**judecata de cercetare**”, și susțin cum că chipurile, în 1844 Domnul s-a așezat la dreapta scaunului din cer (Evrei 8:1) și a început curățirea sanctuarului (Daniel 8:13-14), de păcatele recunoscute și mărturisite de la începutul istoriei și depuse asupra sanctuarului. Judecata care a început în 1844 are caracter investigativ, de cercetarea a evidențelor, de selectare a persoanelor care au trăit și l-au iubit pe Domnul. Când lucrarea de ispășire din sanctuar va fi terminată, fiecare om rămâne la caracterul dobândit până la acea data, orice schimbare este înghețată, este închiderea harului, Domnul Isus își încheie lucrarea de apărare, părăsește sanctuarul și posibilitatea de iertare nu mai există. Apoi încep evenimentele revenirii Domnului.

A doua sesiune de judecată, este pentru cei ne-mântuiți din fața tronului Alb (Apocalipsa 20:11-15). Iar toți vor fi consumați de foc din cer de care vor avea parte atât îngerii răi cât și oamenii rebeli.

Este această doctrină Biblică? Sunt aceste date adevărate și Biblice?

Când Cristos nu S-a întors fizic, așa cum s-a prezis, în 1844, adventiștii au inventat o învățătură pentru a încerca să explice că ceva s-a întâmplat de fapt în 1844.

Conform acestei rearanjări a doctrinei, Ziua cerească a Ispășirii a început în 1844, iar Isus S-a mutat dintr-o încăpere a sanctuarului în alta, închizând ușa după El:

„Această ușă n-a fost deschisă până nu s-a terminat mijlocirea lui Isus în Locul Sfânt al sanctuarului în 1844. Apoi Isus S-a ridicat și a închis ușa Locului Sfânt și a deschis ușa Locului Preasfânt, a trecut dincolo de a doua perdea, unde stă acum lângă chivot și unde se află speranța Israelului. Am văzut că Isus închisese ușa locului Sfânt și nici un om n-o poate deschide; Și că a deschis ușa locului Preasfânt și nimeni n-o poate închide.(Apocalipsa 3:7,8).” Scrieri timpurii, p. 42

„Așa că atunci când Hristos a intrat în Sfânta sfințelor pentru a sfârși lucrarea ispășirii, El Și-a terminat lucrarea în prima încăpere.” Tragedia veacurilor, p. 428

Unde S-a dus Cristos când S-a înălțat?

Făcând comparație între dovezile biblice găsite în descrierea din Vechiul Testament a Zilei ispășirii (Levitic 16) cu descrierea din Noul Testament a Zilei Ispășirii (Evrei 9) vom descoperi exact când a avut loc Ziua Ispășirii!

„Căci Hristos n-a intrat într-un locaș de închinare făcut de mână omenească, după chipul adevăratului locaș de închinare, ci a intrat chiar în cer, ca să Se înfățișeze acum, pentru noi, înaintea lui Dumnezeu.” Evrei 9:24.

Unde e „prezența lui Dumnezeu”?

„Domnul a zis lui Moise: „Vorbește fratelui tău Aaron și spune-i să nu intre tot timpul în sfântul locaș, dincolo de perdeaua dinăuntru, înaintea capacului ispășirii, care este pe chivot, ca să nu moară; căci deasupra capacului ispășirii Mă voi arăta în nor.” Levitic 16:2.

Observație: Locul prezenței lui Iehova Dumnezeu în cortul din Vechiul Testament era deasupra capacului chivotului, pe scaunul harului din Locul Preasfânt. Pentru ca Cristos să intre în „prezența lui Dumnezeu” trebuia să intre în Locul Preasfânt ca să apară înaintea scaunului harului lui Dumnezeu.

A deschis Isus drumul spre Locul Preasfânt la înălțarea Sa?

„Astfel dar, fraților, fiindcă prin sângele lui Isus avem o intrare slobodă în Locul Preasfânt, pe calea cea nouă și vie, pe care ne-a deschis-o El, prin perdeaua dinăuntru, adică trupul Său...” Evrei 10:19-20

„Să ne apropiem dar cu deplină încredere de scaunul harului ca să căpătăm îndurare și să găsim har, pentru ca să fim ajutați la vreme de nevoie.” Evrei 4:16

Observație: Isus ne-a deschis calea spre Locul preasfânt după 40 de zile de la învierea Sa, când s-a înălțat (Fapte 1:1-11) și a ajuns în cer și s-a prezentat lui Dumnezeu cu sângele Său (Evrei 9:24). Tronul harului este Scaunul harului din Locul preasfânt unde se află „prezența lui Dumnezeu”.

ÎNTREBARE: *Cum puteau oamenii păcătoși să aibă acces în locul preasfânt unde este Dumnezeu (Evrei 4:14-16; Evrei 9:11-14,24; 10:18-29), timp de 1800 de ani, până în 1844, dacă Domnul Isus nu a deschis încă ușa locului prea sfânt, și dacă El nu făcea lucrarea de ispășire din locul preasfânt?*

Există o „perdea” literală în Cer?

Toate lucrurile din cortul din Vechiul Testament arătau spre lucrarea lui Cristos în sanctuarul ceresc, „perdeaua”, era un simbol a lui Isus: „Astfel dar, fraților, fiindcă prin sângele lui Isus avem o intrare slobodă în Locul Preasfânt, pe calea cea nouă și vie, pe care ne-a deschis-o El, prin perdeaua dinăuntru, adică trupul Său.” Evrei 10:19-20

Isus Cristos este „perdeaua” conform cu Evrei 10:19-20! Tocmai de aceea, observați ce s-a întâmplat când a murit Isus:

„Perdeaua dinăuntru templului s-a rupt în două de sus până jos” Marcu 15:38.

Ruperea perdelei, arăta că Cristos deschisese calea spre Locul Preasfânt. Cristos Însuși este perdeaua care „s-a rupt”. La fel cum preotul din Levitic slujea în cortul pământesc, „preoția cerească” (1Petru 2:9) a credincioșilor are acces în cortul ceresc. Spre deosebire de preoția din Levitic, totuși, „preoția cerească” are acces direct la „tronul harului” prin „calea nouă și vie” pe care ne-a deschis-o Cristos prin perdeaua care e trupul Său. Prin urmare, avem acces în Locul preasfânt prin Cristos. Deoarece perdeaua s-a rupt, nu mai există două încăperi în templu, adică: Sfânta și Sfânta Sfințelor, ci doar una: Sfânta Sfințelor sau Locul Preasfânt, în care intră atât marele Preot: Isus, cât și creștinii care sunt preoți ai lui Dumnezeu.

Concluzie

Nu există nici măcar un cuvânt în Noul Testament care să arate că Isus S-a mutat din Locul Sfânt în Locul Preasfânt la un anumit moment în istorie. Dimpotrivă, toate dovezile biblice arată că Cristos a împlinit Ziua Ispășirii la înălțarea Sa:

Cristos a venit ca Mare preot în templul Său (Evrei 9:11).

A intrat acolo cu sângele Său (Evrei 9:12).

A curățat vasele cerești cu sângele Său (Evrei 9:23).

A intrat în prezența lui Dumnezeu (Evrei 9:24).

Sângele Lui a curățat poporul Său de păcate (Evrei 9:14).

Ispășirea a fost făcută (vezi Evrei 10:11-14). La înălțarea Sa,

Cristos a împlinit toate aspectele Zilei Ispășirii descrise în Levitic 16!

Această învățătură despre „judecata de cercetare”, este nebiblică, din multe motive, unul dintre ele este că ispășirea prezentată de AZS ca începând în 1844, este opusă ispășirii complete învățate de biserica creștină și anulează cartea Evrei care afirmă clar și fără echivoc:

„El, dimpotrivă, după ce a adus o singură jertfă pentru păcate, S-a așezat PENTRU TOTDEAUNA la dreapta lui Dumnezeu.” (Evrei 10:12). Cristos a plătit pe deplin pentru păcatele noastre, ispășindu-le pe deplin. Nici un alt verset din Scriptură nu învață altfel.

Un alt punct ne-biblic al judecății de cercetare este **calculul anilor**.

Căci punctul de pornire al perioadei celor 2300 de ani, ne este dat în profeția celor 70 de săptămâni din Daniel 9:24-27. Cele 70 de săptămâni = 490 de zile profetice = 490 ani, aparțin perioadei profetice de 2300 ani din capitolul 8:14.

Punctul de plecare pentru cei 490 ani (70 săptămâni), conform doctrinei adventiste, este decretul lui Artaxerxe Longimanus din anul 457 î.C. prin care se decreta reconstruirea Ierusalimului. Deoarece cele 70 de săptămâni fac parte din perioada mai lungă a celor 2300 de seri și dimineți, punctul lor de plecare este același - anul 457 î.C. Pornind de la anul 457 î.C., cei 2300 de ani ne duc până în anul 1844, când, conform profeției din Daniel 8:14, Sanctuarul ceresc trebuia să fie curățit.

Acest calcul pleacă de la o premiză greșită, decretul de reconstruire a Ierusalimului nu s-a dat în 457 î.C., ci profeția din Daniel se referă la viitor.

În plus, cele 2300 de zile din Daniel 8:14 sunt zile, căci este vorba de 2300 de seri și dimineți, și aici nu se aplică principiul de un an pentru o zi, deoarece este clar vorba de zile de 24 de ore menționându-se, „seri” și „dimineți”.

Ele încep în viitor, când se va opri jertfa necurmată (Daniel 8:9-14; 11:31-35). Observați afirmațiile AZS și apoi verificați textele Biblice aferente, și veți vedea că nici un text nu susține afirmațiile lor:

JUDECATA DE CERCETARE: începută în anul 1844, în Sanctuarul ceresc: Descrierea scenei judecății: Apocalipsa 14:7; Daniel 7:9-10. (Textele nu se referă la anul 1844 și la o judecată de cercetare).

Cine este judecat cu aceasta ocazie? 1Petru 4:17, Toți cei care au intrat vreodată în slujba lui Hristos, luând asupra lor Numele Lui. [în 1Petru 4:17 este vorba de judecata de la casa lui Dumnezeu din primul secol care s-a manifestat prin îngăduirea unor persecuții peste creștinii de atunci cu scop de cernere, vezi v.16-19].

Cine este Mijlocitorul? (Daniel 7:13-14). Isus, în calitate de Mare Preot și Avocat al celor credincioși: Ioan 2:1; Evrei 9:24; 7:25; 4:15-16. Scena în care Domnul Isus se înfățișează înaintea Tatălui în favoarea celor credincioși este descrisă în Daniel 7:13.

[Daniel 7:13-14 este o înfățișare nu pentru a Mijloci pentru cineva; ci, pentru a primi: stăpânire, glorie, etc.]

Care sunt efectele acestei judecați de cercetare? Soarta fiecărui om va fi hotărâtă, fie spre viața veșnică, fie spre moarte veșnică: Apocalipsa 22:11-12. De acesta judecată este nevoie pentru ca la revenirea Sa, Domnul Cristos să-i poată răsplăti pe cei găsiți pregătiți: Apocalipsa 22:12.

[Soarta este hotărâta nu în 1844, ci la venirea Domnului, atunci are loc judecata nu mai devreme, după cum afirmă clar Biblia în 1Corinteni 4:5: **„De aceea să nu judecați nimic înainte de vreme, până va veni Domnul, care va scoate la lumină lucrurile ascunse în întuneric și va descoperi gândurile inimilor. Atunci, fiecare își va căpăta lauda de la Dumnezeu.”** (vezi și Matei 19:28; 25:31-33; Romani 14:9-13)].

Textul din Apocalipsa 22:11-12 nu vorbește de o sfințire a credincioșilor după 1844, sau de o persistare în întinare a celor nedrepți după 1844, cum interpretează AZȘ acest pasaj, ci acest proces are loc chiar de atunci când a scris Ioan cartea (vezi v.9-11). Comentariile sunt de prisos, în Biblie nu găsim doctrina „judecății de cercetare”, ba mai mult, informațiile și învățăturile Bibliei, infirmă o astfel de teză și ca principiu și ca date cronologice. Teoria cu judecata de cercetare este o erezie!

15. Judecata în viziunea martorilor lui Iehova

Ei cred într-o judecată care a început cu casa lui Dumnezeu în 1918 (Maleahi 3.1-3; 1Petru 4:17). Bineînțeles că anul 1918 nu are un suport real în Scripturi, ci se bazează pe anul 1914, când ei cred că Domnul a revenit și-a început prezența Sa. Ei mai cred într-o judecată ce va avea loc în viitor, la venirea Domnului a oamenilor care vor fi în viață atunci, pe care Domnul îi va judeca și îi va despărți cum desparte păstorul oile de capre (Matei 25:31-46). În trecut până în 1995 ei au crezut că aceasta a început în anul 1914, ca în 1995 să spună că această judecată și despărțire să aibă loc în viitor. (Conform Bibliei venirile lui Isus sunt două (Evrei 9:28), nu nouă așa cum cred ei printre care venirea din primul secol, din anul 1914, din 1918, din 1919, din necazul cel mare, etc.

Martorii lui Iehova nu cred într-o înviere și o judecată generală a tuturor oamenilor, după mileniu; ci, ei spun că prin moarte omul este absolvit de păcatele sale, și că aceasta înseamnă că „*cei înviați vor fi judecați în funcție de faptele pe care le vor face în decursul zilei de judecată, și nu în funcție de faptele făcute înainte de a muri. Ziua de judecată nu este o zi de 24 de ore...Ziua de judecată va avea, așadar, o durată de o mie de ani, în decursul căreia Cristos și cei 144.000 de discipoli loiali unși vor domni ca ceruri noi peste un pământ nou...Cum va stabili Iehova cine va trebui să fie scris în „sulul vieții” sau „cartea vieții”?(Apocalipsa 20:12,15). Lucrul acesta îl va stabili în urma unei încercări la care va fi supusă omenirea...Iehova îl va elibera pe Satan și demonii săi din adâncul în care au fost închiși timp de o mie de ani. Ce se va întâmpla atunci? Biblia arată că Satan va reuși să-i îndepărteze pe unii oameni de la Iehova...După această încercare, Satan și demonii săi, precum și cei care l-au urmat, vor fi aruncați în „lacul de foc” simbolic ” (cartea Paradisul p.176,182,183).*

Învierea generală are loc în mileniu sau după mileniu?

Astfel ei cred într-o judecată ce are loc în mileniu cu oamenii, care conform învățăturilor Societății Turnul de veghe, se bazează pe o înviere pe pământ, iar această înviere are loc după Armageddon în mileniu (Paradisul p.173 par.24), probabil după o sută de ani de la Armageddon – Perspicacitate pentru înțelegerea Scripturilor 1983 Vol. II, p.792-793 (engleză), sau conform cărții, „Să vină Regatul

tău” p.179: „*cei fideli...să fie aduși la viață pe pământul nou foarte devreme.*”

În timp ce în opinia lor, prima înviere are loc în perioada: anul 1918 – Armaghedon, a doua înviere și ultima are loc în mileniu, la începutul mileniului, însă în Biblie, prima înviere are loc la începutul mileniului și a doua la sfârșitul mileniului (Apocalipsa 20:4,11-15).

Ei interpretează că morții care vor învia la judecata care are loc în timpul mileniului, sunt: cei credincioși din vechime (Avraam, Isac, Iacob, David, etc.), și toți cei din timpurile de ne-cunoștință care nu au cunoscut cuvântul lui Dumnezeu, și care vor învia, vor fi instruiți în căile lui Iehova și dacă vor fi ascultători în mileniu, vor primi viața veșnică. Însă dacă nu vor fi ascultători, sau dacă vor trece de partea lui Satan după ce se încheie mileniul, vor primi distrugere veșnică.

Aceste învățături apar în aproape toate cărțile doctrinare ale martorilor lui Iehova, de pildă în Prințul Păcii p.167 se spune: „*Toți morții...viitorul lor va depinde după aceea de conduita pe care ei o vor adopta.*” Sau în cartea „Să vină Regatul Tău” p.179 se precizează: „*Într-adevăr cei înviați nu vor fi judecați după faptele lor rele dinainte de moarte, ci după dispoziția lor de a corespunde cerințelor drepte pentru a trăi în domeniul pământesc al Regatului lui Dumnezeu.*”

Astfel martorii nu cred că oamenii vor mai fi judecați pentru ceea ce au făcut în vechiul sistem, în lumea actuală, ci pentru ceea ce vor face ei după înviere în mileniu.

În plus, martorii lui Iehova nu cred că oamenii răi vor mai învia pentru judecata finală, astfel în opinia unui martor, dacă un om a cunoscut adevărul și nu l-a împlinit, dacă a murit înainte de Armaghedon, acea persoană nu va mai învia niciodată, căci chipurile și-a plătit păcatul prin moartea sa!!! (vezi cartea Paradisul p.175-183; Argumente p.181).

Cât despre învierea și judecata finală, Biblia ne prezintă niște învățături clare și simple pe care Societatea Turnul de Veghere le-a complicat, și astfel s-a ajuns să se anuleze o doctrină importantă din Cuvântul lui Dumnezeu.

În primul rând, eroarea pleacă de la faptul că martorii cred că învierile pământești au loc, în mileniu și nu când se încheie mileniu după cum spune Biblia.

De asemenea, eroarea lor mai este că nu înțeleg textul care spune: „**plata păcatului este moartea**”, astfel ei au creat o doctrină bazată pe logică umană, dar care elimină părți din Biblie. Dar să luăm erorile lor pe rând și să le trecem prin filtrul Bibliei, în primul rând să vedem când va avea loc învierea pământească, în mileniu sau când se va încheia mileniu?

În Biblie, acest subiect este tratat în următoarele pasaje: Daniel 12:2,13; Ioan 6:40,44,54; 11:24, însă după cum ne dăm seama în aceste texte nu primim un răspuns clar la întrebarea, când? În aceste texte apar expresii ca: „sfârșitul zilelor” BCR, „în ziua de la urmă” BCR, „în ultima zi” NW, care nu ne furnizează un indiciu clar la întrebarea **când** are loc învierea generală. Însă există un text biblic clar, care ne furnizează răspunsul la această întrebare, aceasta este cel din Apocalipsa 20:7-15, NW unde se spune: „**Când se vor sfârși cei o mie de ani, Satan va fi dezlegat din închisoarea lui și va ieși ca să inducă în eroare națiunile din cele patru colțuri ale pământului, pe Gog și pe Magog, ca să le adune pentru război. Numărul lor va fi ca nisipul mării. Și au înaintat pe întinderea pământului și au înconjurat tabăra sfinților și orașul iubit. Dar a coborât foc din cer și i-a mistuit. Și Diavolul, care-i inducea în eroare, a fost aruncat în lacul de foc și de sulf, unde erau deja fiara și profetul fals. Și vor fi chinuiți zi și noapte, pentru totdeauna și veșnic. Și am văzut un tron mare și alb și pe cel ce stătea pe el. Pământul și cerul au fugit dinaintea lui și nu s-a mai găsit loc pentru ele. Și am văzut morții, mari și mici, stând în picioare înaintea tronului și au fost deschise niște suluri. Dar a fost deschis și un alt sul: sulul vieții. Și morții au fost judecați după cele scrise în suluri, după faptele lor. Marea i-a dat înapoi pe morții din ea, moartea și Hadesul i-au dat înapoi pe morții din ele. Și au fost judecați fiecare după faptele lui. Iar moartea și Hadesul au fost aruncate în lacul de foc. Aceasta înseamnă moartea a doua: lacul de foc. Și cine n-a fost găsit scris în cartea vieții a fost aruncat în lacul de foc.**”

Observăm din acest pasaj, că după ce se vor împlini o mie de ani, are loc: dezlegarea lui satan, pedepsirea mulțimilor care trec de partea lui, și apoi are loc învierea și judecata! De fapt, după judecarea celor înviați, are loc aruncarea morții și a hadesului în lacul de foc, deci este clar că morții care nu au parte de prima înviere ce are loc la

începutul mileniului (Apocalipsa 20:6), vor învia: **“Când se vor sfârși cei o mie de ani”**.

Dar să vedem acum dacă toți morții vor învia, adică și cei ce au cunoscut pe Dumnezeu și nu au luat poziție de partea adevărului. Biblia spune că Isus este și judecătorul celor morți, nu numai al celor vii, astfel când se vor împlinii cei o mie de ani, va avea loc judecata finală și generală, atât a celor vii cât și a celor morți (2Timotei 4:1).

Cei vii, sunt cei ce au supraviețuit sfârșitului și au trăit pe Pământ o mie de ani, dar la sfârșitul celor o mie de ani, Satan va fi dezlegat și va înșela pe unii dintre aceștia, iar toți aceștia împreună cu Satan vor fi aruncați în lacul de foc (Apocalipsa 20:1-10).

Morții care nu au înviat la prima înviere, vor învia când se vor sfârși cei o mie de ani (Apocalipsa 20:7-15). Atunci vor învia cei drepti și cei nedrepti (Fapte 24:15), cei drepti pentru viață veșnică datorită faptelor bune făcute înainte de a muri; iar cei nedrepti vor fi judecați pentru faptele lor rele consemnate în cărțile din cer.

Aceste cărți în care sunt consemnate faptele oamenilor, nu se referă la noi învățături pe care le vor primi oamenii în mileniu, ci Biblia spune că aceste cărți conțin consemnări ale faptelor oamenilor din vechiul sistem și nu faptele ce le vor face în mileniu, căci ei vor învia după cum am văzut după mileniu, iar în cartea vieții sunt trecute numele persoanelor ce vor primi viața veșnică. Aceste cărți cu faptele oamenilor, cât și cartea vieții au existat și vechiul sistem (Daniel 7:10; Psalm 69:28; Filipeni 4:3), ceea ce indică că ele nu sunt învățături noi pentru cei înviați, ci consemnări de nume și fapte.

Alte argumente în plus, că cei nedrepti care au cunoscut adevărul dar nu l-au aplicat vor fi trași la judecată sunt:

Daniel 12:2 BCR: **„Mulți dintre cei ce dorm în țărâna pământului se vor trezi, unii pentru viață veșnică și alții pentru rușine și dispreț veșnic.”** Deci din start unii învie pentru viață veșnică și alții pentru judecată și distrugere, deci nici vorbă de înviere, instruire și apoi judecată în funcție de faptele făcute **după** înviere!

Ioan 5:28-29 NW: **„Cei care au făcut (nu cei ce vor face) lucruri bune pentru o înviere a vieții, cei ce au practicat (la trecut) lucruri josnice pentru o înviere a judecății.”** Deci este clar că judecata are loc în funcție de faptele practicate în vechiul sistem, nu

în funcție de faptele făcute în noul sistem, cum se interpretează acest text în cartea „**Cunoștința**” p. 87. De fapt, Domnul Isus chiar dă exemple de oameni care l-au cunoscut pe Iehova și totuși au respins adevărul care vor fi înviați pentru judecată și vor fi trași la răspundere, aceste exemple le găsim în Matei 12:41-42 NW, texte care sunt cam uitate printre Martorii lui Iehova, dar în care se învață următoarele: **„Bărbații din Ninive** (cei drepti care vor învia pentru viață), **se vor ridica la judecată cu această generație** (care vor învia pentru judecată) **și o vor condamna...Regina Sudului** (care vor învia pentru viață) **va fi sculată din morți la judecată cu această generație** (care vor învia pentru judecată) **și o va condamna;...”**.

Deci și cei răi, ca scribii și fariseii, vor trebui prima dată judecați de față cu cei drepti și apoi condamnați pentru răutatea lor!

Dar poate te întrebi, ce se va întâmpla cu cei ce n-au auzit Cuvântul lui Dumnezeu, sau cei ce au murit în timpurile de neștiință (Fapte 17:30)? Ei bine am explicat acel lucru în paginile anterioare, și am spus că aceștia, nu vor învia pentru a demonstra prin viața de după înviere, de partea cui sunt, cum susțin martorii, ci ei vor învia și vor fi, fie în categoria dreptilor, fie în cea a nedreptilor. Deoarece ei vor fi judecați pe baza receptivității lor la mărturia lui Dumnezeu prin **creația** sa (Fapte 14:16-17; Romani 1:19-20), prin **conștiința** lor, în care era implantată într-o anumită măsură legea lui Dumnezeu (Romani 2:14-15), în plus Cristos știe dacă ar fi fost receptivi la vestea bună dacă ar fi auzit-o sau dacă nu ar fi fost receptivi (compară cu Deuteronom 31:27; Romani 1:16).

Absolvă moartea naturală: judecata finală?

Dar poate te întrebi: nu este plata păcatului moartea cum scrie în Romani 6:23, și nu este absolvit de păcat cel ce a murit (Romani 6:7)? Mai are rost să-l învie ca apoi să sufere moartea a doua?

Ei bine, Societatea Turnul de Veghere a denaturat textul din Romani 6:7 unde traducerea NW – 2000, consemnează: **„Fiindcă cel care a murit a fost absolvit de păcatul său.”** În traducerea engleză este introdus în paranteze pătrate [„său”].

Căci în original nu apare **„păcatul său”**, ci doar **„păcat”**, iar contextul textului nu se referă că moartea fizică ne absolvă de păcat, ci se referă că cine a murit în botez, (a murit față de lume, față de omul cel vechi), a fost iertat de păcat (v.2-11).

Ulterior dându-și seama de greșeală, comitetul de traducere de limbă română în NW – 2006 (ed. română), traduc: „**Fiindcă cine a murit este absolvit de păcat**”.

Textul este clar în contextul lui: „**De aceea, prin botezul nostru în moartea lui am fost îngropați cu el...Fiindcă cine a murit a fost absolvit de păcat. Mai mult decât atât, dacă am murit cu Cristos, credem că vom și trăi împreună cu el**” (Romani 6:4-8, NW). Textul se referă căci cine a murit în botez cu Cristos, este „**absolvit de păcat**”, deoarece omul primește iertarea de păcate în botez, după cum se spune în Fapte 2:38; 22:16.

Iar textul din Romani 6:23, nu ne spune că cei răi morți nu vor mai fi judecați, ci ne spune care va fi consecința păcatului, prin urmare acest text se aplică în trei moduri, după cum urmează și care este în armonie cu contextul și cu întreaga Biblie:

1. Plata păcatului este moartea spirituală (Efeseni 2:1);
2. Plata păcatului este moartea fizică (Romani 5:12; Iacob 1:15);
3. Plata păcatului este moartea a doua la judecata finală (Ioan 12:48; Apocalipsa 20: 12-15; 21:8).

Da, într-adevăr Dumnezeu se merită să-i învie pe cei răi pentru judecată, ca să știe cât de mult s-au înșelat prin faptul că au ales independența și căile inimii lor, căci Biblia spune în Romani 14:11 NW: „**Orice limbă îl va recunoaște în mod deschis pe Dumnezeu.**” (vezi și Psalm 22:29).

În concluzie, ne întrebăm: cât de adevărată poate fi o religie care neagă doctrina judecății finale, neagă dreptatea lui Dumnezeu ? Dar să vedem:

16. Care este pedeapsa finală pentru păcate?

Problema „pedepsei finale”, cuvenită răzvrătiților care Îl resping pe Dumnezeu este o temă crucială. Ea ne ajută să avem o imagine corectă despre caracterul drept al lui Dumnezeu. Astfel în loc să lăsăm imaginația noastră sau a altora să ne compună teologia justiției divine, mai bine să cercetăm ceea ce *stă scris* pentru noi – Scriptura, ca **„să învățați să nu treceți peste „ce este scris”** (1Corinteni 4:6).

Astfel, în acest capitol ne referim la pedeapsa finală a celor răi, nu la cea din timpul vieții, sau la cea din starea intermediară dintre moarte – înviere, din locuința morților (iad).

În acest capitol ne referim strict la pedeapsa finală, ultima, care se va manifesta fie la judecata când va veni Isus Cristos (Matei 25:31-46), fie după mileniu, la învierea generală și judecata de la scaunul de judecată mare și alb (Apocalipsa 20:11-15).

În ambele situații, cei răi se vor întâlni cu judecătorul în mod real (Matei 24:30 comp. cu Apocalipsa 20:11-12), în ambele situații se vor pronunța sentințe eterne, iar pedeapsa pentru cei răi va fi identică în ambele situații: **„focul cel veșnic”, „pedeapsă veșnică”, sau „lacul de foc”** ambele fiind aceeași pedeapsă (comp. Matei 25:41 cu Apocalipsa 20:10).

Unii cred că plata pentru păcate, este doar un chin etern. În opoziție cu aceștia se află Adventiștii, Martorii lui Iehova, studenții în Biblie, etc. care cred că pedeapsa este doar moartea!

Însă adevărul este că ambele sunt biblice, și sunt pedeapsa pentru cei răi, moartea pentru trup, și chinul pentru suflet!

În timp ce unii necredincioșii în viața după moarte, susțin că pedeapsa focului etern este un simbol al morții, nimicirii, anihilării, distrugerii. Unii (adventiștii, etc.) cred însă într-un chin temporar al celor răi, care se finalizează în moarte sau distrugere, alții (Martorii lui Iehova, studenții în Biblie, etc.) nu învață nici măcar de un chin temporar!

A da un răspuns exact și sigur, nu este ușor, din cauză că unele pasaje par să se contrazică cu altele.

Însă există și pasaje, hotărâtoare, clare, și care nu ne vor permite să interpretăm alt fel, și care vor fi decisive în a trage concluzia corectă.

NIMICIREA ȘI CHINUL VEȘNIC, FAC AMBELE PARTE DIN DOCTRINA BIBLIEI DESPRE PEDEAPSA DIVINĂ:

Biblia nu se contrazice; ci, se completează, astfel învățătura că cei răi vor fi nimiciți/omorâți nu elimină doctrina chinului etern. Astfel a crede că cei răi vor fi nimiciți, omorâți, nu anulează neaparat un chin etern. De ce? Deoarece după moartea fizică, supraviețuiește sufletul (Matei 10:28), atunci și la moartea a doua, cea veșnică, finală, sufletul supraviețuiește morții fizice. Moartea a doua, nimicirea, se referă la uciderea persoanei în lacul de foc, din punct de vedere fizic, însă sufletul lui, continuă să existe, și acesta este chinuit etern.

Problema este că unii nu cred într-o viață după moarte, într-un suflet care supraviețuiește morții fizice, și de aceea, ei nu înțeleg că Biblia se completează, când susține și **morte**a și **chinul**, și astfel sunt nevoiți să dea la o parte pasajele ce vorbesc de un chin etern ca pedeapsă, transferându-le în zona simbolicului.

Doar acceptând întreaga Biblie, înțelegem că ea nu se contrazice, ci se completează. Astfel moartea, nimicirea este o parte din pedeapsa lui Dumnezeu, atunci când cei răi sunt aruncați chiar de vii în focul etern, sau lacul de foc, ei mor sunt nimiciți din punct de vedere fizic, însă sufletul lor este chinuit etern.

Deci doar luând și textele despre nimicire și cele despre un chin veșnic, ajungem la un tablou complet al pedepsei lui Dumnezeu, o pedeapsă, atât în ce privește și trupul (moartea), cât și în ce privește sufletul (chinul etern).

În acest sens, avem exemplul fiarei (anticristului) și a profetului mincinos, doi oameni de care Diavolul se va folosi să înșele oamenii din perioada necazului cel mare, ambii sunt aruncați de vii în lacul de foc (Apocalipsa 19:20), astfel ei mor sau sunt nimiciți din punct de vedere fizic (vezi și Daniel 7:11; 2Tesaloniceni 2:8), însă ei ca spirite (suflete) continuă să fie chinuiți etern, conform cu Apocalipsa 20:10.

Iar oamenii nimiciți în Armaghedon, unii vor fi omorâți prin: cutremur, vijelie, furtună, grindină, de îngerii lui Dumnezeu, iar alții vor fi mistuiți prin foc și pucioasă care cade peste ei (Isaia 29:5-6; Ezechiel 38:20-22; Matei 13:40-41; Apocalipsa 14:14-18; 19:13-15), iar unii din trupurile moarte vor rămâne în gheenă unde au parte de

tratamentul descris prin cuvintele: „**viermele lor nu moare și focul nu se stinge.**” (Marcu 9:48; vezi și Isaia 66:24).

Deci dacă locuința morților, avea două dimensiuni, un materială și una spirituală, tot așa și gheena are două dimensiuni, una fizică, a trupului, și alta spirituală a sufletului, unde acesta este chinuit.

Însă deoarece nu dorim să neglijăm nici o parte a Cuvântului lui Dumnezeu, sau să trecem cu vederea argumentele celor ce susțin anihilarea, le vom prezenta în continuare, ca apoi să le arătăm și pe acelea ce susțin chinul etern, ca în final să înțelegem că ele nu se contrazic, ci se completează.

ARGUMENTELE CELOR CE SUSȚIN ANHILAREA:

Există texte care arată că plata pentru păcate este: pieirea, moartea, distrugerea, de pildă: Iov 20:5,7,11: „**va pierii pentru totdeauna...**”; Psalm 37:9-11,20,35-38: „**nimiciți...pier**”; Psalm 92:7: „**distruși pentru totdeauna**” BCR; vezi și Psalm 94:23; Proverbe 10:25,29-31; Obadia 16.

În multe texte de acest gen din V.T. nu se referă la judecata și pedeapsa finală de la tronul mare și alb, nu se referă la moartea a doua; ci, se referă la moartea dintâi, la faptul că datorită răului făcut, consecințele sunt moartea fizică (vezi Iacob 1:13-15; Romani 5:12) uneori înainte de vreme (Iov 22:16; Ecleeziast 7:17).

De pildă, în Psalm 37:20,34-39, Proverbe 2:21-22; 10:29; etc. se vorbește clar de plata ce o primește cel drept și cel nedrept în țară, sau pe pământ, o plată ce o primește nu în epoca viitoare; ci, în acest sistem (vezi: Psalm 92:9-11). Este clar că pieirea celor răi, era atunci și acolo, căci cei dreپți urmau să vadă locul unde au fost cei răi. Nu credem că la judecata de după mileniul, mai există locul sau casele unde au fost cei răi!?

În V.T. se abundă în descrieri ale pedepsei divine, directe sau indirecte prin oameni, sau regi, unelte-le de mânie a lui Dumnezeu, prin care Dumnezeu distruge: oameni, cetăți popoare, împăři.

Însă nu putem confunda pedeapsa de atunci, cea fizică, cu cea de după moarte, sau cea de la judecata finală. Astfel nu putem scoate textele din context pentru a susține anihilarea de la judecata finală, când de fapt în acele texte este vorba de o judecată sau o pedeapsă din sistemul actual de lucruri.

MOARTEA:

O dovadă folosită des de necredincioșii în viața după moarte, este ceea ce spune apostolul Pavel însuși când declară că: „**plata păcatului este moartea**” (Romani 6:23). În mod asemănător și Iacob 1:15, sau Romani 6:7 (text explicat în capitoul „**Ce învață Biblia despre judecată?**”). Cum am mai spus, Biblia nu se contrazice, da, plata (lit. „solda”) păcatelor este moartea, dar moartea trupului nu a sufletului. Putem înțelege Romani 6:23 după cum urmează:

- 1.Plata păcatului este moartea spirituală (Efeseni 2:1);
- 2.Plata păcatului este moartea fizică (Romani 5:12; Iacob 1:15).
- 3.Plata păcatului este moartea a doua la judecata finală (Ioan 12:48; Apocalipsa 20: 12-15; 21:8).

Astfel, fie în cazul morții dintâi, fie în cazul morții celei de a doua, din lacul de foc, nu este vorba despre o moarte și a sufletului, și astfel de o anihilare a persoanei. Dacă la moarte naturală, la prima moarte, sufletul supraviețuiește (Matei 10:28), și la a doua, la cea veșnică, din care nu mai poți ieși prin înviere, există o parte din om care supraviețuiește, ca să poată fi chinuit „**în vecii vecilor**” (Apocalipsa 14:10-11; 20:10).

NIMICIRE:

Tot la fel expresia „**nimicit**”, sau stârpit (SCC, NTTF-2008) din grecescul: „**exoletreutesetai**” se poate referi cum am explicat, la uciderea din punct de vedere fizic, nu spiritual. În acest pasaj, este clar că cuvântul „**suflet**”, nu se referă la partea imaterială din om; ci, la persoana fizică la individul ce trăiește ca om pe pământ (vezi: Deuteronom 18: 15-19; comp. și Levitic 19:8 cu Numeri 9:13).

O altă expresie din greacă este: „**anaipeo**” = *nimicire, înlăturare*, care în diferite forma gramaticale apare în pasajele din: Geneza 4:15; Exod 2:14; Deuteronom 13:16; Judecători 1:12; 16:4; Isaia 11:4; 14:30; 27:1,8; 28:6; 65:15; Ieremia 33:24; Ezechiel 26:8, 11; în Septuaginta, și în Fapte 5:33; 7:28; 9:23, 29; 23:15; 25:3; 2Tesaloniceni 2:8.

În greacă mai apare: **katargeo** = *a nimici; a aboli; a face inactiv, inoperativ*, care în diferite forma gramaticale apare în pasajele din: Ezra 4:21; 6:8; în Septuaginta, și în Romani 3:3,31; 6:6; 1Corinteni 1:28; 2:6; 6:13; 13:8,10; 15:24,26; 2Corinteni 3:7,11,13,14; Galateni 3:17; Efeseni 2:15; 2Tesaloniceni 2:8; 2Timotei 1:10; Evrei 2:14.

Unii necredincioșii în viața după moarte fac referire la versetele unde apare această expresie, de pildă în 1Corinteni 3:16-17, se spune: „**Dacă cineva nimicește templul lui Dumnezeu, pe acela îl va nimici Dumnezeu...**” necredincioșii în viața după moarte pot spune, vedeți, Dumnezeu nu-i va chinui ci **nimici**, căci legea lui Dumnezeu spune viață pentru viață (Deuteronom 19:21) !?

Însă ei uită, că omorârea unui om, pe care Pavel o descrie prin ‚nimicire’, nu se referă la anihilare, ci la nimicirea trupului (templului)! Căci Isus a învățat clar în Matei 10:28: „**Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, dar care nu pot ucide sufletul...**”, deci oamenii chiar dacă ucid un creștin, el nu este anihilat, sau inexistent, este vorba doar de o ucidere din punct de vedere fizic, nu ca suflet.

Da, Dumnezeu îl va ucide sau „**nimici**” pe acel criminal, el a ucis trupul (templul) creștinului (nu sufletul care se mută la Domnul), la rândul lui Dumnezeu va nimici trupul criminalului!

PIEIRE - DISTRUGERE

Un alt text, este vorba de 2Tesaloniceni 1:6-9, unde se spune conform SCC: „**.....întrucât este drept de la Dumnezeu să dea înapoi necaz celor necăjindu-vă; iar vouă celor necăjiți, odihnă cu noi, la descoperirea Domnului Iesus din cer, cu îngerii puterii Lui, într-o flacăară; dând pedeapsă celor neștiindu-L pe Dumnezeu și celor neascultând de Evanghelia Domnului nostru Iesus; care vor suferi pedeapsă o pieire eternă de la fața Domnului și de la gloria tăriei Lui**”.

Observăm din acest pasaj, că pedeapsa celor neascultători este „**o pierzare veșnică, de la fața Domnului și de la slava puterii Lui**”. Acest text nu prezintă suficient de clar în ce constă pedeapsa, adică aceea „**pieire eternă de la fața Domnului**”, se referă la anihilare sau la o ruină, un chin continuu?!

Pieire: în greacă: „**oletron**” = distrugere; moarte; ruină; nimicire (vezi n.s. NTTF - 2008), este demn de menționat, că această expresie mai apare și în: 1Corinteni 5:5; 1Timotei 6:9. Este interesant că atât în 1Corinteni 5:5; precum și în 1Timotei 6:9, expresia în sine se poate referi la o ruină fizică, chin, o suferință în trup ca pedeapsă pentru păcat, în viața actuală, și nu neapărat la o anihilare, la o inexistență.

În 1Corinteni 5:5, se spune: „**am hotărât ca un astfel de om să fie dat pe mâna Satanei, pentru nimicirea [oletron] cărnii, ca duhul lui să fie mântuit în ziua Domnului Iesus**”. Nimicirea cărnii în

cazul curvarului din Corint (vezi contextul), nu a însemnat omorârea dorințelor carnale cum interpretează unii, căci cu siguranță Diavolul pe mâna căruia a fost predat curvarul, nu a acționat înspre nimicirea dorințelor carnale, înclinației spre păcat. Nu, a fi predat pe mâna Satanei, **„pentru nimicirea cărnii”**, se referă la boli sau suferințe în trup, ca și în cazul regelui Saul (1Samuel 16:14-15), sau ca și în cazul lui David, pentru care pedeapsa era un chin în trupul lui (Psalm 32:3-4; 38:1-5). Deoarece curvia este un păcat împotriva trupului (1Corinteni 6:18), atunci această **nimicire** a cărnii, se referă la o boală, drept pedeapsă pentru păcat, o boală care îi nimicește sau îi ruinează trupul (comp. cu Apocalipsa 2:22-23).

În cazul curvarului din Corint, a fi dat pe mâna Satanei pentru nimicirea cărnii, a însemnat ca să fie predat trupul spre chin: Satanei, iar în urma chinului trupesc, duhul urma să fie salvat prin pocăința acestuia, suferința în trup poate aduce pocăința spre mântuire (Psalm 32:2-6).

Iar în pasajul din 1Timotei 6:9, se spune: **„Cei ce vor să se îmbogățească, dimpotrivă, cad în ispită, în laț și în multe pofte nesăbuite și vătămătoare, care cufundă pe oameni în prăpăd [oletron], și pierzare [apoleia]”**.

Iată bogățiile cufundă pe oamenii în prăpăd, nimicire, **„ruină”** (BCR), și se poate referi nu neapărat la moartea celui ce s-a îmbogățit; ci, la ruina lui spirituală, și la diferitele dureri și suferințe de care a avut parte în viața actuală așa cum spune și textul în continuare: **„Căci iubirea de bani este rădăcina tuturor relelor; și unii, care au umblat după ea, au rătăcit de la credință, și s-au străpuns singuri cu o mulțime de chinuri”**.

Iată că *oletron*: nimicire, are sensul de **chin** în viața actuală, după cum explică v. 10: **„s-au străpuns singuri cu o mulțime de chinuri”**.

Prin urmare, atunci când Pavel a spus că cei răi vor avea o pieire de la Fața Domnului, el s-a referit la o viață trăită fără prezența Domnului, că sufletul după judecată nu va mai avea acces la fața lui Dumnezeu, și la gloria Lui, ci la o ruină sau o eternitate în chinuri.

Astfel în timp ce sfinții vor vedea etern fața Domnului, și gloria Lui, cei răi, vor fi separați sau despărțiți de lumina feței lui Dumnezeu, deoarece ei nu vor fi în Noul Ierusalim; ci, în lacul de foc.

Observați următoarele texte în care arată păcătoși care fug de fața lui Dumnezeu, și sunt despărțiți de ea, adică de locul unde Dumnezeu și-a manifestat în mod puternic prezența Sa:

Geneza 3:8: „**Atunci au auzit glasul Domnului Dumnezeu, care umbla prin grădină în răcoarea zilei: și omul și nevasta lui s-au ascuns de Fața Domnului Dumnezeu printre pomii din grădină.**”

Geneza 4:14: „**Iată că Tu mă izgonești azi de pe fața pământului; eu va trebui să mă ascund de Fața Ta și să fiu pribeag și fugar pe pământ; și oricine mă va găsi, mă va omorî.**”

Geneza 4:16: „**Apoi, Cain a ieșit din Fața Domnului și a locuit în țara Nod, la răsărit de Eden.**”

Psalm 34:16: „**Domnul Își întoarce Fața împotriva celor răi, ca să le șteargă pomenirea de pe pământ.**”

2Regi 17:20: „**Domnul a lepădat tot neamul lui Israel; i-a smerit, i-a dat în mâinile jefuitorilor și a sfârșit prin a-i izgoni dinaintea Fetei Lui.**” (vezi și Psalm 88:14; 143:7).

În contrast cu oamenii răi care au pierdut accesul la fața lui Dumnezeu, cei dreپți se bucură de accesul la Fața lui Dumnezeu:

Psalm 11:7: „**Căci Domnul este drept, iubește dreptatea și cei neprihăniți privesc Fața Lui.**”

Psalm 16:11: „**Îmi vei arăta cărarea vieții; înaintea Fetei Tale sunt bucurii nespuse și desfătări veșnice în dreapta Ta.**”

Psalm 89:14: „**Dreptatea și judecata sunt temelia scaunului Tău de domnie; bunătatea și credincioșia sunt înaintea Fetei Tale.**”

Psalm 89:15: „**Ferice de poporul, care cunoaște sunetul trâmbiței, care umblă în lumina Fetei Tale, Doamne!**”

Apocalipsa 22:4: „**Ei vor vedea fața Lui și Numele Lui va fi pe frunțile lor.**”

[Vezi și Psalm 4:6; 17:15; 22:24; 27:9; 30:7; 31:16; 67:1; 80:3,7,19; 119:135; 2Corinteni 4:6].

În concluzie, în timp ce credincioșii vor vedea Fața lui Dumnezeu, și se vor bucura de lumina Fetei Lui, cei nedreپți vor fi pedepsiți, prin faptul că vor fi despărțiți de Fața Domnului, chiar dacă Domnul îi poate vedea pe ei (Apocalipsa 14:10); ei vor fi pierduți pentru totdeauna în gheena și nu vor avea acces niciodată în Noul Ierusalim, în locul unde va locui Dumnezeu, și nu se vor bucura de gloria și de puterea lui Dumnezeu, va însemna un chin extraordinar, deoarece nimeni nu poate găsi bucuria fără El (comp. cu Ecleeziastul 2:25). Dar să trecem la o altă expresie:

PIERDERE, PIEIRE:

O altă expresie problemă este cuvântul: „**piardă**” din grecescul „apoleia”, iar rădăcina cuvântului este: „**apollymi**”.

Isus Cristos și apostolii folosesc destul de frecvent această expresie. La ce se referă ea?

Termenul „**apoleia**” (substantiv) care este tradus prin: pierdere, distrugere, pieire, cât și verbul: „**apollymi**” = a pierde, a distruge, acești termeni se pot referi la a ucide, a omorî, așa cum este tradus verbul „**apollymi**” în Matei 2:13; 12:14; 21:41, unde fariseii au vrut să-l ucidă pe Isus.

Însă acest termen nu se referă în toate cazurile, la ucidere; ci, la a pierde ceva, ca și în cazul parabolei cu oaia răătăcită (pierdută) și cu drahma pierdută (Luca 15), și cu fiul risipitor (Luca 15). Oaia, moneda, și fiul risipitor, nu au încetat să existe chiar dacă erau pierdute.

Textele unde apare această expresie: „**apollymi**” (verb) în diferite forme gramaticale în Septuaginta V.T. și în N.T. sunt:

Geneza 18:28,29,30,31,32; Exod 19:24; Numeri 33:55; Deuteronom 7:23; 28:20,22,24,45,51; Iosua 7:7; 15:63; 24:10; 2Regi 1:25; 10:19; 65:8; Estera 1:1; 3:7,9,13; 4:7,8,16,17; 8:5; 10:3; Psalm 82:18; 118:95; Ecleeziast 3:6; Ecleeziast 9:18; Iov 2:3; Isaia 11:9; 13:9; 14:25; 23:11; 25:11; 34:2; 43:28; Ieremia 10:11; 14:21; 29:4; 34:15; 51:12; Ezechiel 28:10; 30:11; Daniel 2:24; 7:26; Matei 2:13; 10:24,28,39; 12:14; 16:25; 21:41; 27:20; Marcu 1:24; 3:6; 8:35; 9:22,41; 11:18; 12:9; Luca 4:34; 6:9; Luca 9:24,25; 13:33; 15:4,8; 17:33; 19:47; 20:16; Ioan 6:39; 10:10; Iacob 4:12; 2Petru 3:9; 2Ioan 1:8;

Textele unde apare „**apoleia**” (substantiv) în diferite forme gramaticale în Septuaginta V.T. și în N.T. sunt:

Exod 22:8; Lev. 5:22; Numeri 20:3; Deuteronom 4:26; 7:23; 8:19; 12:2; 22:3; 30:18; 32:35; Judecători 6:4; 7:25; 1Cronici 21:17; Estera 7:4; 8:6,12; Iov 11:20; 20:5, 28; 26:6; 27:7; 28:22; 31:3; 41:14; Psalm 15:9; 87:12; Proverbe 1:26; 6:15,23; 10:11, 24; 11:3, 6; 13:1, 15; 15:11; 16:26; 21:30; 24:22; 27:20; 28:28; 30:12; Isaia 14:23; 22:5; 33:2; 34:5,12; 47:11; 54:16; 57:4; Ieremia 12:11,17; 18:17; 26:21; 30:18, 24, 27; 51:12; Ezechiel 25:7; 26:16, 21; 27:36; 28:7,19; 29:9,10, 12; 31:11; 32:15; Dan. 2:18; 6:23; 8:25; Osea. 10:14; Obadia 1:12,13; Matei 7:13; 26:8; Marcu 14:4; Ioan 17:12;

Fapte 8:20; Romani 9:22; Filipeni 1:28; 3:19; 2Tesaloniceni 2:3; 3. 1Timotei 6:9; Evrei 10:39; 2Petru 2:1,3; 3:16; Apocalipsa 17:8,11.

Necredincioșii în viața după moarte aduc în atenție îndeosebi, două texte: Luca 13:1-5, unde se spune: „**Veți pierii la fel**”, adică cei ce vor fi pedepsiți la judecată au o soartă asemănătoare cu cei uciși de sabie la porunca lui Irod sau cei uciși de căderea Turnului din Siloam. Putem spune, da, și trebuie din nou să mă repet, că fizic, cei răi de la judecată, vor pieri ca cei peste care a căzut turnul din Siloam, însă și aceia ca suflete, nu au pierit o dată cu trupul. Tot așa cei aruncați în lacul de foc, ei mor fizic, însă ca suflete ei sunt chinuiți etern.

Un alt text problemă este Matei 10:28 ultima parte, care conform NW este redată astfel: „**temeți-vă mai degrabă de Cel care poate să distrugă atât sufletul cât și corpul în Gheena**” NW.

Însă o traducere literală redă textul astfel: „**Și să nu vă temeți de cei omorând trupul, dar neputând să omoare sufletul; ci temeți-vă mai degrabă de Cel putând să piardă și sufletul și trupul în gheena.**” Este interesant că în greacă este: apolesai = a pierde (vezi și n.s. din NTTF-2008), iar în timp ce în prima parte a textului, textul grecesc folosește cuvântul din „apokteino”, care înseamnă = a ucide; de ce însă Isus nu folosește și în a doua parte a pasajului același verb? Atunci s-ar înțelege clar că și trupul și sufletul ar fi **ucis** în gheena; ci, se folosește „apolesay” din „apollymi”, care are și sensul de pierde! Dacă citim pasajul paralel din Luca 12:5: „**Am să vă arăt de cine să vă temeți. Temeți-vă de Acela care, după ce a ucis, are puterea să arunce în gheenă; da, vă spun, de El să vă temeți.**” Deci Isus ne spune aici, ca să ne temem de Dumnezeu care în contrast cu oamenii, care după ce ne ucid, nu mai pot să ne facă nimica, Dumnezeu după ce a ucis, ne poate arunca în gheena. Ne întrebăm, dacă aruncarea în gheena, constă doar în aruncarea unui trup neînsuflețit într-un foc, acest lucru nu l-ar putea face și oamenii? Ar fi un nonsens avertismentul lui Isus să ne temem de Dumnezeu, dacă după uciderea noastră, El nu ne poate face nimic, decât să arunce trupul nostru mort, într-un foc, prin care astfel nu am simți o pedeapsă conștientă?!

Însă Isus Cristos, dorea să sublinieze, că Tată ceresc după ce-l ucide pe un om rău, pedeapsa nu constă doar în aceasta; ci, și în aruncarea trupului și a sufletului în gheena. Dacă omul nu mai are un suflet după moarte, atunci cum va putea Dumnezeu „**să piardă și sufletul**”

și trupul în gheena.”? Corelând ambele texte, înțelegem că după pedeapsa prin moarte, există un trup neînsuflețit expus focului și viermilor în gheenă (Isaia 66:24; Marcu 9:43-48), dar și un suflet care este aruncat în gheena, în focul cel veșnic. Ce se întâmplă cu sufletul în focul cel veșnic? Este chinuit etern, căci Domnul spune cu o altă ocazie, despre o „**pedeapsă veșnică**” (Matei 25:41,46), și nu de o pedeapsă de o secundă, ci de una, care nu se sfârșește (Vezi: Apocalipsa 14:10-11).

MÂNIA LUI DUMNEZEU

Necredincioșii în viața după moarte, afirmă că mânia lui Dumnezeu nu ține în veci (Psalm 103:9), și astfel chinul nu poate fi etern. Însă noi trebuie să facem distincție dintre mânia, față de poporul Său când a păcătuit, mânia față de cei nimiciți în ziua de mânia, de mânia care nu trece până când nu se împlinește pedeapsa, și de mânia care nu trece niciodată, căci păcatul și vina lor sunt veșnice. Să vedem aceste tipuri de mânie:

O mânie care nu e eternă:

În unele pasaje, se sugerează că Dumnezeu nu-și ține mânia pe veci. Astfel la întrebarea Psalmistului din Psalm 85:5: „**În veci Te vei mânia pe noi? În veci îți vei lungi mânia?**” Sau a lui Ieremia, din Ieremia 3:5: „**Își va ține El mânia pe vecie? „O va păstra El totdeauna?”** Răspunsul bazat pe unele texte ar fi: Nu.

📖 Psalm 30:5: „**Căci mânia Lui ține numai o clipă, dar îndurarea Lui ține toată viața: seara vine plânsul, iar dimineța veselie.”**

📖 Psalm 103:9: „**El nu Se ceartă fără încetare și nu ține mânia pe vecie.**”

📖 Mica 7:18: „**Care Dumnezeu este ca Tine, care ierți nelegiuirea și treci cu vederea păcatele rămășiței moștenirii Tale? El nu-și ține mânia pe vecie, ci Îi place îndurarea!”**

În toate aceste pasaje, este vorba de mânia lui Dumnezeu față de poporul Său, care a păcătuit, Dumnezeu are milă față de el, de aceea mânia lui nu este eternă, însă nu și față de cei care au păcătuit împotriva Spiritului Sfânt, și care l-au respins pe Cristos.

Mânia lui Dumnezeu dinainte și din ziua de mânia:

Această mânie, este revărsarea mâniei lui Dumnezeu peste cei răi începând cu timpul sfârșitului până în ziua lui Dumnezeu, în ziua lui

de mânie. Acest tip de mânie are un final, deoarece plăgile, pedepsele, asupra celor răi de pe pământ, au un sfârșit: Biblia vorbește clar de o isprăvire a mâniei divine, în Apocalipsa 15:1 unde se precizează: **„Apoi am văzut în cer un alt semn mare și minunat: șapte îngeri, care aveau șapte urgii, cele din urmă, căci cu ele s-a isprăvit mânia lui Dumnezeu.”** În Isaia 26:20: **„Du-te, poporul meu, intră în odaia ta și încuie ușa după tine; ascunde-te câte-va clipe, până va trece mânia!”** Astfel poporul lui Dumnezeu trebuie să se ascundă câteva clipe, nu etern, până când îi trece mânia la Dumnezeu, până când va vărsa asupra celor răi paharul adunat al mâniei sale (Romani 2:5; 1Tesalonicieni 2:16). Dar tocmai pentru că Dumnezeu are **„o comoară de mânie pentru ziua mâniei și a arătării dreptei judecăți a lui Dumnezeu”** (Romani 2:5); noi trebuie să ne pocăim și cu toții: **„Dați cinste Fiului, ca să nu Se mânie și să nu pieriți pe calea voastră, căci mânia Lui este gata să se aprindă! Ferice de toți câți se încred în El!”** (Psalm 2:12).

Mânia care nu se stinge până cei vinovați nu sunt pedepsiți:

În unele texte Dumnezeu parcă e prezentat că ar avea o mânie ce nu se stinge, cum ar fi pasajele din 2Regi 22:17; 2Cronici 34:25; Ieremia 4:4; 7:20.

Dar oare este vorba de o mânie care se manifestă încontinuu, sau de o mânie ce nu se stinge până oamenii vinovați nu sunt pedepsiți? În texte și contexte este vorba de mânia lui Dumnezeu față de un Israel idolatru și păcătos, față de ținuturile unde se practica idolatria, **„peste oameni și dobitoace, peste copacii de pe câmp și peste roadele pământului; și va arde și nu se va stinge.”** Din Scripturi știm că Dumnezeu a adus din nou Israelul în patria lui din exilul babilonian, ba chiar Israelul a înflorit și a devenit în mod simbolic un cer nou și un pământ nou (Isaia 65:9-25). Astfel mânia lui nu se stinge în sensul că ea nu se oprește până când oamenii vinovați nu vor fi pedepsiți, și chiar ținutul, sau animalele și plantele au fost afectate de pedeapsă. Însă nu este o mânie interminabilă, ci una care ține, cum spune Ieremia: **„până nu va împlini și va înfăptui planurile inimii Lui”** (Ieremia 23:20).

Mânia eternă a lui Dumnezeu:

Domnul Isus Cristos când a fost pe pământ, a vorbit de acest tip de mânie, El a spus în Ioan 3:36: **„Cine crede în Fiul, are viața**

veșnică; dar cine nu crede în Fiul, nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el.” Astfel conform cuvintelor Domnului, există posibilitatea, ca cei ce-L resping pe El, mânia lui Dumnezeu să nu se oprească, **să rămână** peste cei necredincioși; și astfel ei să fie chinuiți etern, și să nu se bucure de viață veșnică fericită, de adevărata viață (1Timotei 6:19), deoarece mânia lui Dumnezeu rămâne peste ei.

Tot la fel, față de națiunea Edomită, Dumnezeu are o mânie eternă, căci El însuși spune: **„Poporul pe care s-a mâniat Domnul pentru totdeauna!”** (Maleahi 1:4 comp. cu Isaia 34:8-10). Deci există o pedeapsă veșnică pentru că există o mânie **„pentru totdeauna!”**.

ARGUMENTE ÎN FAVOAREA UNUI CHIN ETERN

Totuși Biblia vorbește în mod clar, nu doar prin aluzii, de un chin al celor răi, să trecem în revistă aceste texte:

În Evangheliile, Domnul Isus Cristos repetă de mai multe ori ideea potrivit căreia, cei răi, vor fi aruncați, fie în cuptorul aprins, fie în întunericul de afară, și acolo, va fi: **„plânsul și scrâșnirea dinților”**, ceea ce denotă chin (vezi textele: Matei 8:12; 13:42,50; 22:13; 24:51; 25:30; Luca 13:28).

În majoritatea situațiilor, textele se referă la venirea Lui, la judecata Lui, când cei răi vor fi nimiciți, prin foc, sau sabie, însă chinul nu se referă la acele scurte momente dinaintea morții, ci acest chin are loc după moartea celor răi, în locul așa numit **„întunericul de afară”** sau **„cuptorul de foc”**. Acest lucru reiese clar și din pasajul din Matei 24:50-51, SCC, unde se spune: **„Va veni domnul sclavului acela într-o zi în care nu se așteaptă și la o oră pe care nu o cunoaște; și îl va tăia în două, și îi va rânduî partea lui cu a ipocriților; acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților.”**

Astfel după tăierea în două a sclavului rău, el ajunge la partea destinată ipocriților. Și ce se va întâmpla acolo? **„Acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților”**.

Astfel, tăierea lor nu reprezintă sfârșitul, și nici nu duce la inexistență, căci ei după tăiere sunt rânduîți alături de făcarnici, într-un loc unde **„va fi plânsul și scrâșnirea dinților”**.

Acest chin pe care îl vor experimenta cei răi care vor prinde venirea Domnului, cât și cei răi înviați după mileniu, va fi cumplit, deoarece cei neascultători vor suferi un chin, care îi va face să plângă și să

scrâșnească din dinți de durere, datorită cuptorului aprins și a întunericului în care se vor afla.

Dar și datorită posibilității de a-i vedea pe cei dreپți bucurându-se, după cum se spune și la Luca 13:28: **„Va fi plânsul și scrâșnirea dinților, când veți vedea pe Avraam, pe Isaac și pe Iacob și pe toți prorocii în Împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi scoși afară.”**

Astfel chinul va fi multiplu, pe de o parte, focul, pe de alta întunericul dens și spiritual, deoarece ei vor fi despărțiți de lumina și gloria minunată a lui Dumnezeu, pe de altă parte, vor vedea ce răsplată minunată primesc cei dreپți, își vor da seama ce au pierdut fiindcă nu au ascultat, și în ce loc minunat s-ar fi aflat dacă ar fi ascultat de Dumnezeu.

Tot în Evanghelii, există unele pasaje ce descriu modul cum Isus scotea demonii, aceștia îl roagă în mai multe rânduri să nu fie trimiși în adânc (Matei 8:29; Marcu 5:7; Luca 8:28), unde era un loc de chin pentru ei (2Petru 2:4; Iuda 1:6). Însă este interesant că ei Îl mai roagă să nu-i chinuiască, ba mai mult, ei spun: **„Ai venit aici să ne chinuiești înainte de vreme?”**

Aceste relatări, surmontează imaginea creată de cei ce nu cred în viața după moarte, cum că Dumnezeu nu poate chinui datorită dragostei Sale, o astfel de gândire nu este biblică, deoarece vedem că demonii Îl roagă stăruitor pe Isus: **„Te rog nu mă chinui.”** Demonii care Îl cunosc pe Isus, nu ar fi strigat cu glas tare această cerere a lor, dacă Isus ar fi în imposibilitate să chinuiască datorită caracterului Său, care este doar iubire. Ba mai mult, atunci când ei spun: **„Ai venit aici să ne chinuiești înainte de vreme?”** Arată că în viitor demonii vor avea parte de un chin ca pedeapsă, textul acesta nu ne spune dacă va fi etern sau temporar, însă cel din Apocalipsa ne precizează că va fi în vecii vecilor (Apocalipsa 20:10).

Nu trebuie să confundăm acest chin etern, cu chinul temporar prezent în unele pedepse divine din actuala lume, cum ar fi cel asupra oamenilor răi sub formă de plăgi în timpul necazului cel mare (Apocalipsa 9:5; cap. 16; etc.).

Pentru a fi sigur că este vorba de un chin etern. Să analizăm următoarele pasaje biblice:

Matei 18:34-35: **„Și stăpânul s-a mâniat și l-a dat pe mână chinuitorilor, până va plăti tot ce datora. Tot așa vă va face și Tatăl Meu cel ceresc, dacă fiecare din voi nu iartă din toată inima pe fratele său.”**

În această parabolă (Matei 18:23-35), în care inițial, stăpânul care îl reprezenta pe Dumnezeu, iartă un sclav, sau rob, care avea o mare datorie, dar din cauză că acest rob, nu iartă pe un coleg de sclavie care avea o foarte mică datorie față de el, stăpânul aflând, că robul cu datoria mare față de el, nu a iertat, nu a urmat exemplul lui, s-a mâniat, și l-a dat pe mâna chinuitorilor, până va plăti tot ce datorează. Isus confirmă că așa va face și Dumnezeu oamenilor care nu iartă. Însă este interesant, că cei neiertători, nu sunt distruși sau anihilați; ci, chinuiți. Cât timp? Până își vor plăti datoria. Pot plăti oameni vreodată datoria față de Dumnezeu? Nu (Psalm 49:7-8). Deci atunci cât timp vor chinui, fiind chinuiți de chinuitori¹³? Etern. Deci e clar că există un chin etern! Isus a învățat de el când a spus: „**Tot așa vă va face și Tatăl Meu cel ceresc, dacă fiecare din voi nu iartă din toată inima pe fratele său.**”.

O altă categorie de dovezi despre un chin etern sunt următoarele:

Matei 12:32: „**Oricine va vorbi împotriva Fiului omului, va fi iertat; dar oricine va vorbi împotriva Duhului Sfânt, nu va fi iertat nici în veacul acesta, nici în cel viitor.**”

Marcu 3:29: „**dar oricine va huli împotriva Duhului Sfânt, nu va căpăta iertare în veac: ci este vinovat de un păcat veșnic.**”

Luca 12:10: „**Și oricui va vorbi împotriva Fiului omului, i se va ierta; dar oricui va huli împotriva Duhului Sfânt, nu i se va ierta.**”

De ce putem spune, că chinul și pedeapsa este eternă? Deoarece păcatul, vinovăția omului este eternă. Omul a respins pe Duhul Sfânt, prin care Dumnezeu dorea să-l convingă că este păcătos, că are nevoie de Cristos, a respins nevoia de Dumnezeu. A ales să trăiască o viață independentă, de aceea va avea ce a ales, și anume a trăi etern fără Dumnezeu în chinuri, în gheena, departe de fața lui Dumnezeu, și de locuința Lui din Noul Ierusalim.

Chinul este etern deoarece păcatul este etern, este un păcat care nu va fi iertat niciodată, dacă cum spun cei ce nu cred în viața după moarte, prin moarte omul este absolvit de păcat, atunci cum se face că Isus spune ceva contrar? El spune: „**dar oricine va huli împotriva Duhului Sfânt, nu va căpăta iertare în veac: ci este vinovat de un păcat veșnic.**” Și veșnic, nu într-un sens relativ, ci absolut, deoarece „**nu va fi iertat nici în veacul acesta, nici în cel**

¹³ Expresia chinuitori, vine din grecescul: „basanistais” derivată din „basanistes” = chinuitor; torționar; inchizitor (vezi NTTF – 2008 n.s.).

viitor”, adică nici în epoca (gr. aion) viitoare, în epoca Regatului lui Dumnezeu etern. Păcatul pur și simplu „**nu i se va ierta.**” Oamenii răi vor muri, fie în ziua de mânie a lui Dumnezeu, fie la judecata finală, când vor fi aruncați în lacul de foc, însă moartea lor fizică, nu va absolve pe acel om de păcat, ci el va avea un păcat etern, și de aceea sufletul lui va fi chinuit etern!

Apocalipsa 14:9-11: „**Apoi a urmat un alt înger, al treilea și a zis cu glas tare: „Dacă se închină cineva fiarei și icoanei ei și primește semnul ei pe frunte sau pe mână, va bea și el din vinul mâniei lui Dumnezeu, turnat neamestecat în paharul mâniei Lui; și va fi chinuit în foc și în pucioasă, înaintea sfinților îngeri și înaintea Mielului. Și fumul chinului lor se suie în sus în vecii vecilor. Și nici ziua, nici noaptea n-au odihni cei ce se închină fiarei și icoanei ei și oricine primește semnul numelui ei!”**

WTS explică că acest chin, „*este vorba de niște profeți care îi „chinuiesc” pe locuitorii pământului. Acest chin este determinat de umilirea suferită din cauza demascării acestora din urmă prin intermediul mesajelor proclamate de către acești profeți...Fumul care este adus în legătură cu distrugerea lor în flăcări se urcă în sus pentru veșnicii în sensul că distrugerea lor va fi eternă și nu va fi niciodată uitată*” (Argumente p.143).

În continuare vom explica acest pasaj, încercând să facem o exegeză corectă, luând în considerare: textul, contextul imediat, contextul Bibliei, astfel lăsăm Biblia să explice Biblia. Vom lua pe rând ideile din acest verset:

În primul rând, în context nu este vorba „*de niște profeți care îi „chinuiesc” pe locuitorii pământului*”, așa cum susțin Martorii lui Iehova, în interpretarea lor, ci de al treilea înger care proclamă acest avertisment cu glas tare. Ce înseamnă însă prima afirmație a îngerului: „**....Dacă se închină cineva fiarei și icoanei ei...va bea și el din vinul mâniei lui Dumnezeu, turnat ne-amestecat în paharul mâniei Lui**”? Care este efectul consumării vinului mâniei?

Citind în alte pasaje unde apare această expresie, este vorba de pedeapsa asupra Babilonului celui mare, adică distrugerea lui (Apocalipsa 16:19; 18:6); cât și pedeapsa asupra altor popoare (Ieremia 25:17,31,33; 49:12,13; 51:39).

Înțelegem că a bea din vinul mâniei lui Dumnezeu, înseamnă că ei vor gusta mânia lui Dumnezeu, adică omorârea lor. Dar se va opri totul la distrugerea fizică a oamenilor care au acceptat semnul fiarei?

Nu căci în continuare se spune: „**și va fi chinuit în foc și în pucioasă înaintea sfinților îngeri și înaintea mielului. Și fumul chinului lor se suie în sus în vecii vecilor. Și nici ziua, nici noaptea n-au odihnă** cei ce se închină fiarei și icoanei ei și oricine primește semnul numelui ei!”

Este clar că îngerul îi vorbește lui Ioan despre un chin etern de care au parte cei ce se închină fiarei. Însă adventiștii și martori, încearcă să răstălmăcească acest text. Martorii, susțin că „*Acest chin este determinat de umilirea suferită din cauza demascării acestora din urmă prin intermediul mesajelor proclamate de către acești profeți*”. Textul nu pomeneste de un chin din cauza unor mesaje proclamate, ci din cauza focului și pucioasei (sulfului).

Cei care nu cred în chinul etern, aduc ca argument, ca să-și susțină interpretare cum că nu ar fi vorba de un chin etern, folosindu-se de Isaia 34:6,9-17; Apocalipsa 19:3, ei afirmă că fumul este un simbol, că distrugerea lor va fi eternă și niciodată uitată. Este această interpretare corectă?

Argumentul lor principal este: Isaia 34:6,9-17, unde se afirmă: „**Păraiele Edomului se vor preface în smoală și pulberea lui în pucioasă; da, țara lui va fi ca smoala care arde. Nu se va stinge nici zi nici noapte și fumul lui se va înălța în veci. Din veac în veac va fi pustiit și nimeni nu va trece prin el în veci de veci.**”

Dumnezeu folosind termenii „**olam**” (veci) și „**netsach nêtsach**”¹⁴ (în veci de veci), dorește să precizeze, că ele vor fi o dezolare, o pustietate prin care nu vor trece oameni. Sensul „**fumul lui se va înălța în veci**” și „**nimeni nu va trece prin el în veci de veci**”, are sens literar, deoarece: această profeție nu s-a împlinit, ci urmează să se îplinească în viitor, așa cum este scris!

Astfel tot la fel ca Babilonul antic care va fi dezolat, pustiu, din generație în generație, adică etern, „**netsach**”, (50:39), tot așa Babilonul cel mare, cetatea modernă din necazul cel mare, va fi distrusă „**într-o singură zi**” (18:8), însă pentru totdeauna, fără ca vreodată să mai fie reconstruită!

Înseamnă toate acestea că „**fumul chinului lor se suie în sus în vecii vecilor**”, are sensul de distrugere veșnică? Nu, după cum Babilonul cel mare va fi distrus, însă fumul ce se ridică în veci vecilor, reprezintă chinul sufletelor din Babilon!

¹⁴ Termenul: „**netsach**”, este sinonim cu „**olam**” (Ieremia 3:5).

Astfel putem conchide că fumul care se ridică în veci vecilor, simbolizează **păstrarea stării de fapt, fără posibilitate de schimbare**. Fiind vorba de „**fumul chinului**”, atunci fumul care se suie, înseamnă păstrarea stării de chin, cât timp? În veci vecilor!

În plus, în Apocalipsa 14:9-11, se menționează pe lângă fumul chinului care este interpretat diferit de cei care nu cred în chinul etern față de cei ce cred în chinul veșnic, de două ori chinul continuu de care au parte cei ce au acceptat semnul fiarei, căci „**...va fi chinuit în foc și în pucioasă...nici ziua, nici noaptea n-au odihnă cei ce se închină fiarei și icoanei ei și oricine primește semnul numelui ei!**”

Dacă ar fi fost anihilați ar fi avut parte de odihnă, însă deoarece ei sunt chinuiți în foc și pucioasă, ei au parte de chin. Și acest chin este etern, este încontinuu. De unde știm? Expresia zi și noapte, are sensul de încontinuu (Geneza 8:22), dacă cele patru făpturi vii strigau zi și noapte (Apocalipsa 4:8); sau marea mulțime va sluji zi și noapte (Apocalipsa 7:15); ceea ce înseamnă continuu.

De ce nu putem interpreta altfel Apocalipsa 14:10-11? Deoarece în contextul textului este vorba de avertizări, și proclamări adevărate a îngerilor, nu simbolice, apoi, deoarece fraza: „**Dacă se închină cineva fiarei și icoanei ei și primește semnul ei pe frunte sau pe mână, va bea și el din vinul mâniei lui Dumnezeu, turnat neamestecat în paharul mâniei Lui; și va fi chinuit în foc și în pucioasă, înaintea sfinților îngeri și înaintea Mielului. Și fumul chinului lor se suie în sus în vecii vecilor. Și nici ziua, nici noaptea n-au odihnă** cei ce se închină fiarei și icoanei ei și oricine primește semnul numelui ei!” Nu o putem interpreta altfel, deoarece nu găsim nicăieri în Biblie fraza: „**chinuit în foc și în pucioasă**”, sau „**fumul chinului lor se suie în sus în vecii vecilor**” sau „**nici ziua, nici noaptea n-au odihnă cei ce se închină fiarei**” ca având un alt sens, și anume simbolic.

Dar să mergem la următorul argument:

Apocalipsa 20:10: „**Și Diavolul, cel înșelându-i a fost aruncat în lacul de foc și de pucioasă, unde este și fiara și profetul mincinos; și vor fi chinuiți zi și noapte, în epocile epocilor.**” (SCC).

Acest text este interpretat de WTS (Martorii lui Iehova), după cum urmează: „*Deci faptul că Diavolul va fi ,muncit’ pentru totdeauna înseamnă că el nu va fi eliberat niciodată; el va fi efectiv și pentru*

totdeauna un prizonier în moartea veșnică. Folosirea cuvântului „chin” în acest sens (din grecescul basanos) ne reamintește de Matei 18:34, unde același cuvânt grecesc de bază este folosit pentru a-i indica pe „temniceri”. – RS, AT, ED, NW.”

În timp ce Martorii lui Iehova se leagă de cuvântul: **„munciți”** BC sau **„chinuiți”** BCR; NW; adventiștii se leagă de fraza: **„în vecii vecilor”** (BC), afirmând că această expresie nu înseamnă ne-aparat pentru totdeauna sau fără sfârșit!

Cei care nu cred în chinul etern, mai aduc și următoarele argumente, prin care vor să demonstreze că Diavolul va fi nimicit, nu chinuit:

Ei întreabă, cum se armonizează cu textele în care atât Diavolul cât și Anticristul (Fiara), sunt nimiciți, distruși, zdrobiți, etc. cu chinul lor etern? Dar să prezentăm aceste pasaje:

 În Geneza 3:15, se spune: **„Îți va zdrobi capul”** cu referire la Satan.

 În Ezechiel 28:13-19, este o profeție dublă cu privire la regele Tirului și Satan ca fost heruvim ocrotitor și despre acesta se precizează: **„...te-am prefăcut în cenușă...și nu vei mai fi niciodată.”** (comp. v.9 cu 18,19).

 Pe lângă toate acestea în Romani 16:20, se precizează: **„Și Dumnezeul păcii va zdrobi în curând pe Satan sub picioarele voastre.”**

 Iar în Evrei 2:14, se spune: **„...să nimicească pe...Diavolul.** „ Deci din aceste texte reiese că Diavolul va fi zdrobit, nimicit și nu chinuit.

 Aceiași situație este și cu Anticristul despre care Apocalipsa 20:10 spune că va fi chinuit, iar 2Tesaloniceni 2:8, se spune: **„Și atunci se va arăta acel Nelegiuit pe care Domnul Isus îl va nimici cu suflarea gurii Sale, și-l va prăpădi cu arătarea venirii Sale”.**

 În alte texte, referindu-se tot la Anticrist (Fiară), se relatează asemănător:

Daniel 8:25: **„...dar va fi zdrobit, fără ajutorul vreunei mâini omenеști.”** Sau: **„fiara a fost ucisă și trupul ei a fost nimicit și aruncat în foc, ca să fie ars”.** (Daniel 7:11).

Atunci care este semnificația textului din Apocalipsa 20:10?

Teologi adventiști, au interpretat că expresia: „**în vecii vecilor**” nu se referă literal: pentru totdeauna, ci se referă la un timp care are un sfârșit, acești teologi acceptă un chin al lui Satan dar care se finalizează cu zdrobirea lui.

În timp ce cuvântul „**en aion**” = „**în veci**”, sau „**veșnic**”, se poate referi la o epocă ce are un capăt, totuși, expresia „**în vecii vecilor**” dacă o mai căutăm în Noul Testament o găsim doar cu sensul de eternitate (vezi Romani 16:27; Galateni 1:5; Efeseni 3:21; Filipeni 4:20; 1Timotei 1:17; 2Timotei 4:18; Evrei 13:21 1Petru 4:11; 1Petru 5:11; Apocalipsa 1:6,18; 4:9,10; 5:13,14; 7:12; 10:6; 11:15; 15:7; 19:3; 22:5).

Tot la fel și în restul Bibliei expresia repetativă: „**în vecii vecilor**” desemnează eternitatea: Exod 15:18; Psalm 10:16; 45:17; 48:14; 52:8; 92:8; 145:1; 145:2; 145:21; Isaia 30:8; 34:10; Daniel 12:3.

Astfel chiar dacă cuvântul „**aionas**” înseamnă epocă sau perioadă de existență, prin faptul că cuvântul se repetă: „**aionas ton aionon**” lit. „**în epocile epocilor**” este ne-biblic de a da o altă interpretare decât pentru totdeauna. Efectiv Biblia nu ne lasă să dăm o altă interpretare la această expresie, la acest aion multiplicat cum îl numesc teologii.

În contrast Martorii lui Iehova, se leagă de expresia „**chinuiți**”, spunând că aceasta reliefează ideea că Satan și acoliții lui, vor fi prizonieri veșnici în lacul de foc, fără posibilitatea de a mai învia vreodată.

Însă cuvântul din greacă folosit aici este: „**ba-sa-ni'zo**” care în lexicoanele greșești este tradus cu „**munciți**”, „**torturați**” sau „**chinuiți**”, de pildă conform cu The Thayer's Greek-English Lexicon of the New Testament: un prim sens al acestui cuvânt este: a încerca metale cu piatra pentru încercat, al doilea sens este a chestiona sau interoga prin aplicarea torturii; al treilea sens: a tortura; al patrulea sens o tortură fizică sau mintală (Matei 8:29); al cincilea sens: Marcu 6:48 - muncire. Un cuvânt înrudit cu acesta este: „**ba-sa-ni-stes**” care apare în Matei 18:34 tradus prin „**chinuitori**” BCR, care chinuiau oamenii întemnițați.

Căutând toate textele unde apare acest cuvânt, pentru a găsi sensul lui, pe baza ocurențelor biblice, este clar că acest cuvânt în toate formele gramaticale, are în N.T. sensul de „chin”. Puteți consulta în acest sens o concordanță în lb. greacă, și veți vedea că chinuiți: basanisqh, sontai din Apocalipsa 20:10, îl găsiți în alte forme ale

cuvântului în pasaje: Apocalipsa 9:5; 12:2; 14:11; 18:10,15; Matei 8:6; 29; 14:24; 18:34; Marcu 5:7; 6:48; Luca 8:28.

Astfel că nici această interpretare, nu concordă cu sensul cuvântului dat de ocurențele acestui cuvânt așa cum apar în N.T. Astfel Biblia nu te lasă să dai un alt sens acestui cuvânt, decât acela de chin, tortură.

Dar atunci cum armonizăm acest text cu celelalte unde se spune că Satan va fi nimicit?

Dar să analizăm textele cu referire la distrugerea lui Satan:

În Geneza 3:15 se spune: **„Îți va zdrobi capul”**, referindu-se la Satan, textul poate fi interpretat cum că Satan, va fi omorât, însă verbul ebraic: **„shûph”**, pentru „a zdrobi”, are sensul de: a zdrobi, a face vântăi, a strivi.

Acest verb mai apare în două locuri în Biblie în Iov 9:17; Psalm 139:11, și în aceste locuri nu are sensul de distrugere, anihilare.

Astfel și în Geneza 3:15, poate să aibă și sensul de: zdrobit, fără putere și autoritatea de a mai face rău, făcut inactiv, nu mai poate face rău, căci gura cu care mușca a fost zdrobită.

Ilustrare: un șarpe fizic nu moare instantaneu când îi zdrobești capul, el mai poate trăi și câteva ore din momentul zdrobirii capului. Astfel aruncarea lui Satan în lacul de foc, reprezintă zdrobirea capului, făcut inactiv, ne mai putând mușca, însă nu distrus sau anihilat.

În Ezechiel 28:13-19, este o profecie dublă cu privire la regele Tirului și Satan ca fost heruvim ocrotitor și despre acesta se precizează: **„...te-am prefăcut în cenușă...și nu vei mai fi niciodată.”** (comp. v.9 cu 18,19). Aceast pasaj este aplicat greșit de cei care nu cred în chinul etern, dacă se citește cu atenție nu se referă la Satan, ci la regele Tirului, deoarece nu despre Satan, se putea spune: **„nedreptatea negoțului tău”** (v.18), el nu a făcut nici un negoț înainte de cădere.

Romani 16:20: **„Și Dumnezeuul păcii va zdrobi în curând pe Satan sub picioarele voastre.”** Apostolul Pavel aici nu vorbește de aruncarea lui Satan în lacul de foc, nici de o distrugere, anihilare a lui, produsă de Dumnezeu prin creștini, căci atunci ar fi folosit termenul **„noi”**, adică toți creștinii (nu doar cei din Roma) în frunte cu Cristos vom zdrobi pe Satan. Ci se referă la faptul că creștinii din Roma vor frânge (înfrânge) prezența și lucrarea lui de acolo, deoarece **„ascultarea voastră [a celor din Roma] este cunoscută de toți. Mă bucur, deci, de voi și doresc să fiți înțelepți în ce privește**

binele și proști în ce privește răul". Prin atitudinea, ascultarea, faptele și lucrarea lor, ei pot face ca Satan să fie zdrobit, adică lucrarea și prezența lui Satan să fie zdrobită.

Dacă studiem Biblie vedem că tronul Satanei în timp a fost mutat, ceea ce indică faptul că oamenii pot zdrobi domnia satanei dintr-o localitate, și Îl pot alunga pe satan, îl pot zdrobi. Cuvântul „**suntribō**”, a zdrobi complet, a sparge (literal sau figurat), a avea fiori în inimă, vânăta.

Profeția din Ezechiel 28, este una dublă, referindu-se ca într-o împletitură la Lucifer și la împăratul Tirului (vezi v.12)¹⁵. Diavolul, în timpul lui Ezechiel, era căpetenia spirituală demonică, a Tirului, ulterior el a fost căpetenia demonică peste ținutul Babilon (Isaia 14:4-15), în timpul lui Pavel a avut tronul în Roma, dar fiindcă Dumnezeu îl va zdrobi sub picioarele fraților din Roma, el își mută tronul de domnie, și în timpul apostolului Ioan își avea scaunul de domnie în Pergam (Apocalipsa 2:14).

Revenind la textele menționate mai sus ca pasaje folosite de unii contra chinului veșnic. Să analizăm și următorul text:

1Corinteni 15:24-26: „**În urmă, va veni sfârșitul, când El va da Împărăția în mâinile lui Dumnezeu Tatăl, după ce va fi nimicit orice domnie, orice stăpânire și orice putere. Căci trebuie ca El să împărățească până va pune pe toți vrăjmașii sub picioarele Sale. Vrăjmașul cel din urmă, care va fi nimicit, va fi moartea.**”

În pasaj, se spune că Cristos va preda domnia Tatălui, după ce a nimicit orice domnie, stăpânire, putere, cu referire la îngerii răi care aveau anumite poziții (vezi Efeseni 6:12). Problema ridicată de cei care nu cred în chinul etern este că textul susține că acești îngeri răi vor fi **nimiciți** nu **chinuiți**. Cum armonizăm aceasta cu Apocalipsa 20:10; Matei 25:41?

1Corinteni 15:24, apare „**katargese**”, acest termen poate avea sensul de: „*să nimicească, să anuleze, să anihileze*” dar poate avea și sensul: „*să-l facă inactiv, inefectiv, inoperativ, etc.*” (vezi și n.s. din 1Corinteni 15:24; Evrei 2:14, NTTF – 2008).

Astfel, Pavel, s-a referit că acești demoni vor fi făcuți inactivi, inoperativi.

¹⁵ În Scriptură, îngerul păzitor = căpetenia demonică peste o țară sau zonă, căci aceste căpetenii s-au luptat cu Mihail = căpetenia spirituală a lui Israel - comp. cu Daniel 10:13,20,21 – BO: „**îngerul păzitor al Persiei...îngerul păzitor al Greciei va veni**”.

Textul nu spune că îngerii răi vor fi distruși; ci, va fi nimicită: „**orice domnie, orice stăpânire și orice putere**”.

Astfel această nimicire, nu va însemna anihilarea acestor spirite rele ca persoane, ci nimicirea poziției lor de autoritate. Astfel, nu vor mai exista: conducători, autorități și puteri satanice, chiar dacă demonii în sine, care au avut aceste poziții nu vor pieri; ci, vor fi chinuiți etern (Apocalipsa 20:10 comp. cu Matei 25:41).

Un caz asemănător, este cu Satan, atunci când se spune despre el: „**te nimicesc**” (BC), „**te-am năruit**” BCR; „**te-am distrus**” BB 2001 – Ezechiel 28:16. În ebraică este cuvântul: „*’abad*”, care înseamnă: *pieire, distrugere*.

A fost distrus Satan, în sensul de anihilat, atunci când a fost aruncat de pe muntele sfânt a lui Dumnezeu? Nu, nici vorbă, el a continuat să existe, dar a fost distrus în sensul că și-a pierdut poziția și accesul la lumina lui Dumnezeu. Conform cu BC: „**te-am aruncat de pe muntele lui Dumnezeu și te nimicesc, heruvim ocrotitor, din mijlocul pietrelor scânteietoare.**” Deci în ce sens, a spus Dumnezeu: „**te nimicesc**”? În sensul că el nu a mai fost heruvim ocrotitor, el a fost: „**aruncat... din mijlocul pietrelor scânteietoare.**”

Din acel moment el a fost nimicit sau distrus, pierzându-și poziția de heruvim, și atunci a început despărțirea de Dumnezeu, de tot ceea ce este bun, el a intrat atunci într-un proces al ruinării, care va dura etern, căci păcatul și vina lui este eternă (comp. cu Marcu 3:29).

În ce privește Evrei 2:14: se spune: „**Astfel, deci, deoarece copiii sunt părtași sângelui și cărnii, tot așa și El însuși a fost deopotrivă părtaș la ele, pentru ca, prin moarte, să nimicească pe cel ce are puterea morții, adică pe diavolul**”.

Din rădăcina aceluiași cuvânt „**nimicit**” din 1Corinteni 15:24,26, apare „**katargese**”, din Evrei 2:14. Acest termen poate avea sensul de: „*să nimicească, să anuleze, să anihileze*” dar și „*să-l facă inactiv, inefectiv, inoperativ, etc.*”.

În acest pasaj nu se afirmă că Satan va fi nimicit cu sensul de distrus, anihilat, deoarece dacă suntem atenți pasajul afirmă că: „**prin moarte, să nimicească pe cel ce are puterea morții, adică pe diavolul**”. Nu cred că necredincioșii în chinul etern, cred că prin moartea lui Isus, atunci în primul secol, Diavolul a fost nimicit?! Dar cum l-a nimicit Isus atunci pe Diavolul, pe cel ce are puterea morții?

Prin faptul că cei ce cred în Isus, sunt eliberați de frica de moarte (v.15), prin nimicirea lucrărilor diavolului (1Ioan 3:8; Fapte 10:38), și prin dezbrăcarea domniilor și stăpânirilor lui de puterea lor, care până atunci a constat în: legea lui Moise, natura păcătoasă a omului (carnea, firea păcătoasă) și păcatul (Coloseni 2:13-15).

Aceleași probleme se pot ridica și în cazul Fiarei, care în Apocalipsa 20:10 spune că va fi chinuită, iar 2Tesaloniceni 2:8 se spune: **„Și atunci se va arăta acel Nelegiuit pe care Domnul Isus îl va nimici cu suflarea gurii Sale, și-l va prăpădi cu arătarea venirii Sale”**. (vezi și Daniel 7:11; 8:25). Însă să nu uităm că fiara va fi un om, omul păcatului sau al fărădelegii, astfel chiar dacă trupul ei va fi nimicit, sufletul acestui om, prin care a lucrat Diavolul va fi chinuit în veci vecilor.

Revenind la chinul veșnic al diavolului, pasajul din Apocalipsa 20:10, susține clar acest lucru, putem spune că acest pasaj, nu poate fi interpretat alt fel dacă suntem sinceri, și face o exegeză corectă, de asemenea, trebuie să precizăm, că acest pasaj reprezintă nu doar o referire în treacăt la pedeapsa Diavolului, ci una descrisă în amănunt. Ioan în acest caz, scrie deoarece are o viziune cu aceste lucruri, astfel, nu este vorba de o inspirație ce folosea credința omului; sau de a ne certa pe un cuvânt, cum e cazul lui „katargese”, care este sensul lui? Anihilare sau inactivitate?

Ci este vorba de descrierea unei viziuni: **„Apoi am văzut... Și Diavolul, care-i înșela, a fost aruncat în iazul de foc și de pucioasă, unde este fiara și prorocul mincinos. Și vor fi chinuiți zi și noapte în vecii vecilor.”** (Apocalipsa 20:1,10).

E vorba de o revelație clară și finală, pe care Domnul Isus a dat-o poporului Său, și care nu ar trebui nici neglijată, ignorată, nici trecută în zona simbolicului, deoarece nu putem interpreta altfel cuvintele: **„chinuiți”** și **„în vecii vecilor”**. În plus, expresia: **„chinuiți zi și noapte”** (BCR), se referă, și întărește **sensul de continuitate, sau încontinuu** Marcu 5:5). Citiți unde mai apare în Biblie această expresie, **„zi și noapte”**: Levitic 8:35; Deuteronom 28:66; Iosua 1:8; 1Samuel 25:16; 1Regi 8:29,59; 1Cronici 9:33; 2Cronici 6:20; Neemia 1:6 ; Psalm 1:2; 32:4; 42:3; 55:10 ; 88:1; Isaia 27:3; 28:19 ; Ieremia 9:1; Ieremia 14:17; 16:13; Plângerile 2:18 Marcu 5:5; Luca 2:37; 18:7; Fapte 9:24; 20:31; 26:7; 1Tesaloniceni 2:9; 1Tesaloniceni 3:10; 2Tesaloniceni 3:8; 1Timotei 5:5; 2Timotei 1:3; Apocalipsa 4:8; 7:15.

Pe lângă toate acestea, comparând, Apocalipsa 20:10; Apocalipsa 14:10-11, cu Matei 25:41,46, nu putem da o altă interpretare decât cea a unui chin etern pentru: Diavol, demoni, și toți oamenii care nu sunt scriși în cartea vieții.

La ce se referă termenul: „Focul cel veșnic” ?

În Matei 18:8; 25:41, se vorbește de „**focul veșnic**” sau „**focul cel veșnic**”, care este pentru capre, adică pentru cei ce nu au iubit pe frații lui Isus. Acest foc veșnic a fost pregătit pentru Diavol și pentru îngerii lui, însă și oamenii din cauza neascultării vor ajunge să fie aruncați și ei în el. Acest foc veșnic mai este numit în Matei 25:46, și „**pedeapsa veșnică**”. Care este semnificația focului și pedepsei veșnice?

Semnificația focului și pedepsei veșnice este chinul veșnic. Însă cei care nu cred în chinul etern, învață că focul veșnic, se referă la un foc, care distruge, mistuie, consumă, el nu este etern, ci doar efectul lui este etern.

Haideți prima dată, să explicăm sensul cuvântul „**veșnic**”, așa cum apare el în traduceri, care nu redau totdeauna, cel mai exact sensul cuvântului din ebraică „**olam**”, și din greacă „**aion**”, căci nu totdeauna aceste cuvinte în original, au sensul de etern, ci uneori au sensul de perioadă de timp care are un sfârșit.

În limba ebraică „**olam**”, are următoarele înțelesuri conform cu lexicoanele de limba ebraică: perioadă lungă; lungă durată; zile din vechime; antichitate; vechi; perpetuu; veșnic; pentru totdeauna; timp indefinit (un timp care din punct de vedere al prezentului nu i se cunoaște capătul). În unele texte cuvântul „**olam**” are sens de etern, pentru totdeauna (vezi Deuteronom 32:40; Psalm 90:2, etc.), dar în altele are sensul de: timp îndelungat, sau de durată, de vechime dar nu etern (vezi Exod 21:6; Isaia 63:11; compară Exod 31:16 cu Coloseni 2:16; compară și Numeri 25:13 cu 1Samuel 2:30-35; 1Regi 2.27; compară Exod 29:9 cu Evrei 7:12).

Foarte frecvent în traduceri este folosit cuvântul „**veșnic**” cu referire la evenimentele temporale. Să dam un exemplu în acest sens: „...și stăpânul lui să-i găurească urechea cu o sulă și robul să rămână pentru totdeauna în slujba lui” (Exod 21:6). „**Pentru totdeauna**” aici are limita sa, până în ziua morții acestuia.

În greacă cuvintele „**veșnic**” și „**pentru totdeauna**” sunt traduse din greacă „**aion**” și „**aionios**”. Ultimul este adjectiv, derivat din primul.

Acești termeni nu semnifică neapărat „fără sfârșit”. Pot indica o perioadă de timp limitată. Lexicologii definesc astfel cuvântul „aion”, după cum urmează:

Liddell & Scott: „*Un spațiu sau perioadă de timp, în special perioada unei vieți, eră, un secol, o generație, prin urmare interval de timp, eternitate; la plural, eis tous aionas ton aionon, pentru secole de secole, pentru totdeauna și mereu (Gal. 1:5), „în epocile epocilor”. Semnifică de asemeni un interval de timp clar definit și marcat, o eră, un secol, perioada unei dispensațiuni: ho aion houtos, această viață prezentă, această lume*”.

Greenfield: „*durată, finită sau infinită, durată nelimitată, eternitate, 0 perioadă de timp, trecută sau viitoare, timp, secol, etate, lume, univers*”.

Schrevelius: „*Un secol, o lungă perioadă de timp, perioadă nedefinită, timp, mare sau mic*”.

Sommer: „*Timp, viață, durată, secol*”.

Conform cu dicționarul de la NT.93, expresia aion este definită după cum urmează: „1) *epocă, ev, o viață de om, viața însăși; 2) o epocă neîntreruptă, o permanență de timp, veșnicie, a) în expresii, eis ton aiona*” pentru veșnicie, pentru totdeauna, în veac...b) în vorbire populară, din vechime (din cele mai vechi timpuri), Luca 1:70; Fapte 3:21; Fapte 15:18...” Iar la cuvântul: „*Veșnic: gr., „aionios”, descrie durata, fie nedefinită, dar nu fără sfârșit, Romani 16:25; 2Timotei 1:9; Tit 1.2; fie nedefinită, pentru că este fără sfârșit, Romani 16:26 și încă alte 66 de locuri în NT...Cuvântul mai este folosit despre păcatul „care nu are niciodată iertare”, Marcu 3:29, despre judecata lui Dumnezeu, la care nu se mai poate face recurs, Evrei 6:2, și despre foc, care este una din uneltele ei, Matei 18:8; Iuda 7. Folosirea lui „aionos” arată că pedeapsa la care se referă 2Tesaloniceni 1:9 nu este temporară, ci finală, și ca urmare, cuvântul folosit arată că scopul ei nu este spre îndreptare, ci ca răsplată.*”

Când, în limbaj biblic, se dorește denumirea unei perioade de timp mai lungă ca „aion”, se folosește „**eis tous aionas ton aionon**” = „**în vecii vecilor**”. Acesta este „aion”, desfășurat și multiplicat. Este ca de pildă „**mii de mii**” (Daniel 7:10).

Când vorbim în limba noastră, veșnic înseamnă întotdeauna „veșnic”: adică fără sfârșit, infinit. Nu tot așa era în limba ebraică și greacă. Cuvântul ebraic olam – ca și grecescul aionios – înseamnă

„veșnic” și nu numai... Ele fiind un „termen asociat”, își schimbă înțelesul în funcție de substantivul cu care este asociat. Ca exemplu, la fel este și adjectivul „mare” – care depinde în însemnătate la ce îl aplicăm. Dacă îl aplicăm la pisici, e una: „o pisică mare”. Dacă-l aplicăm la oameni, înseamnă cu totul altceva: „un om mare”. Și tot așa, în funcție de substantivul cu care este asociat, cuvântul „mare” poate însemna ceva specific.

În același fel, cuvântul „veșnic”, fiind termen asociat, apare în Biblie (în ebraică) folosit fie cu înțelesul de „vechime” (Geneza 6,4), fie „odinioară” (Psalm 77,5), fie „pe tot timpul duratei vieții lui” (vezi Exod 21:6; 1Samuel 1:22; Levitic 25:46), „definitiv” sau „cu desăvârșire pentru totdeauna” (Apocalipsa 20:10), chiar și „niciodată” (Psalm 55:22).

Astfel sensurile cuvântului „**veșnic**” pot fi trei:

1. Pentru totdeauna; infinit, fără capăt; fără sfârșit.
2. Pentru o perioadă de timp mai lungă sau mai scurtă, dar care are un sfârșit.
3. Să se refere nu la „*acțiunea în sine*”, ca fiind eternă; ci, la efectul acțiunii ca fiind fără capăt.

În acest al treilea sens, consideră cei care nu cred în chinul etern, că se referă Scriptura când vorbește de foc sau pedeapsă veșnică.

Ei aduc următoarele exemple biblice: când Marcu 3:29 spune „**păcat veșnic**”, el nu aplică termenul „**veșnic**” la acțiunea păcătuirii (tot păcătuiind în veșnicii) – pentru că știm că păcătuirea încetează. Ci se referă la efectul păcătuirii – un păcat cu urmări veșnice.

Dar aici mai degrabă, are sensul de un păcat care rămâne veșnic, care nu este iertat niciodată.

Când Biblia scrie „**mântuire veșnică**” (Isaia 45:17; Evrei 5:9), termenul „**veșnic**”, ei interpretează că nu se referă la actul mântuirii, adică ca și cum actul salvării, ar dura etern, ci la urmările actului de salvare. Dar mai degrabă „**mântuire veșnică**”, se referă la o salvare care rămâne totdeauna, astfel este o „**mântuire veșnică**” în sensul literal!

Același lucru îl înțelegem în legătură cu „**răscumpărarea veșnică**”, de care se vorbește în Evrei 9:12.

Sau în Evrei 6:2, citim despre o „**judecată veșnică**”. Din aceasta înțelegem că este vorba de un proces în fața tronului lui Dumnezeu care durează veșnic, sau că ceea ce este etern, este efectul judecății,

și nu actul de a judeca. Dar mai degrabă „**judecată veșnică**”, are sensul de sentință ce rămâne eternă!

Astfel cei care nu cred în chinul etern explică, că și în cazul folosirii cuvântului „**veșnic**” în expresia „**foc veșnic**”, ar avea o semnificație că acest foc va fi veșnic în efectele sale, rezultatele sale fiind eterne, tot la fel „**pedeapsa veșnică**” descrisă în Matei 25:46, ei susțin că nu pedeapsa în sine va fi eternă, ci rezultatul pedepsei.

Dar cum am văzut ei interpretează greșit: „**păcat veșnic**”, „**mântuire veșnică**”, „**răscumpărarea veșnică**”, „**judecată veșnică**”, și atunci și înțelesul de „**focul veșnic**”! Mai ales că există cazuri când cuvântul „**veșnic**”, are sensul de „fără sfârșit” (Exod 15:18; Evrei 13:8).

Uneori cuvântul veșnic este o epocă sau perioadă de timp ca și în Iuda 1:6: „**El a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puși în lanțuri veșnice, în întuneric, pe îngerii care nu și-au păstrat vrednicia, ci și-au părăsit locuința.**” Este clar că „**lanțurile veșnice**” au limită, înțelegându-se că sunt lanțuri ce vor exista până la judecată în acea mare zi (Vezi 1Corinteni 6:3). Iar aici cuvântul veșnic are sensul de epocă! Lanțuri ce țin o epocă până la judecată!

Astfel în legătură cu focul etern se dau următoarele sensuri:

- a) Foc literal pentru o perioadă de timp (aion), dar nu fără sfârșit.
- b) Sensul de un simbol al distrugerii, nimicirii, anihilării, focul fiind etern prin efectul lui.
- c) Un foc literal etern cu scopul de a chinui pe cei nedrepți.

Care este sensul corect al focului veșnic?

Conform altor texte este clar că este vorba de un foc literal veșnic, dar cei care nu cred în chinul etern interpretează că focul este fie un simbol al distrugerii veșnice, fie este pentru câteva secunde, ca apoi efectul lui să fie veșnic.

Pentru a-și susține poziția cei care nu cred în chinul etern, mai aduc și argumentul din Iuda 1:7: „**Tot așa, Sodoma și Gomora și cetățile dimprejurul lor, care se dăduseră ca și ele la curvie și au poftit după trupul altuia, ne stau înaintea ca o pildă, suferind pedeapsa unui foc veșnic.**” Și afirmă că după cum focul care a distrus Gomora

și Sodoma nu a fost veșnic¹⁶, tot așa nici focul veșnic despre care a vorbit Isus, nu este etern.

Cum putem știți care este senul acestei expresii în acest text? În primul rând, revenind la textul din Iuda 1:7, trebuie să ne punem întrebarea: la ce se referă Iuda când spune: „**pedeapsa unui foc veșnic**”? Se referă la cetăți, sau la oameni din cetăți? De multe ori în Biblie se folosește „metonimia”, care este o figură de asociere, în care numele unui obiect sau concept este folosit pentru numele altuia cu care primul este înrudit.

În acest caz, e clar că e vorba de folosirea „metonimiei”, adică autorul a înlocuit pe locuitorii acestor orașe cu orașele, căci nu ne închipuim că cetățile (zidurile) Sodoma și Gomora ca fiind cele care „**se dăduseră ca și ele la curvie și au pofțit după trupul altuia**”. Astfel Iuda se referă la locuitorii Sodomei și Gomorei, care au experimentat: „**pedeapsa unui foc veșnic**.” Acest foc chiar dacă inițial a fost material și a ucis oamenii din orașe, iar focul nu a durat mult, probabil doar câteva ore, dar sufletele oamenilor din Sodoma și Gomora, cu siguranță au fost aruncate în gheena, unde suferă etern. (comp. cu Marcu 9:43-48). Dovada este că verbul „suferind” este la prezent, activ, (continuu) nu la trecut, cum ar fi normal dacă ar fi vorba doar de suferința fizică care a avut loc o dată cu căderea focului din cer peste oameni.

Însă care este sensul expresiei „**focul cel veșnic**”, atunci când este folosită de Isus, se referă la distrugere, sau la un foc literal etern cu scopul de a chinui?

Putem afirma cu toată convingerea că în cazul focului veșnic, este vorba de un foc care există pentru totdeauna, și prin care sunt pedepsiți cei răi. De unde știm?

Păi am studiat Apocalipsa 14:10-11; 20:10, unde este vorba de un chin literal etern, și acesta prin foc, Isus Cristos s-a referit la acest foc, atunci când a spus în Matei 25:41: „**Apoi va zice celor de la stânga Lui: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care a fost pregătit diavolului și îngerilor lui!”**”

¹⁶ După datele cele mai bune din punct de vedere arheologic, vatra orașelor Sodoma și Gomora s-ar afla pe fundul Mării Moarte, și era așa și în timpul când a scris discipolul Iuda, după arderea orașelor, nu mai era un foc, sau flăcări, peste orașele transformate în cenușă, ci doar fumul ieșea din ele (comp. cu Geneza 19:28).

În ce foc a mers Diavolul, într-unul temporar, sau simbolic, care reprezenta distrugerea? NU, căci Apocalipsa 20:10, afirmă clar: **„Și Diavolul, cel înșelându-i a fost aruncat în lacul de foc și de pucioasă, unde este și fiara și profetul mincinos; și vor fi chinuți zi și noapte, în epocile epocilor.”** (SCC).

În Matei 24:46, se vorbește despre oamenii ne-iubitori, numiți în mod simbolic: capre, că aceștia vor merge în **„pedeapsa veșnică”**.

Ce înseamnă însă această expresie, distrugere sau chin etern? În limba greacă, este: **„kolasin”** care conform cu o notă de subsol din versiunea The Emphatic Diaglott, afirmă că derivă din **„kolazoo”** care are următoarele sensuri: *„tăiere”* din *„a tăia”*; sau *„a reține a reprima”*, sau *„a mustra cu asprime a pedepsi”*. Astfel sensul termenului, este tăiere, excludere dintr-o societate, sau reținerea lui (vezi și cartea **Argumente** p. 142 tipărită de WTS).

Iar conform cu NTTF – 2008, la n.s. se spune: *„pedeapsă, corecție”*. Problema care se pune, este dacă această tăiere, pedeapsă, durează etern, referindu-se astfel atât moartea trupului cât și la chinul sufletului? Sau această expresie se referă strict la moartea celor răi, din punct de vedere fizic, însă efectul tăierii este etern?

Chiar căutând toate textele unde apar cuvinte din rădăcina lui **„kolazoo”**, atât în NT și în Septuagina, V.T., nu putem trage strict din această expresie, o concluzie hotărâtoare (vezi: Ezechiel 14:3,4,7; 18:30; 43:11; 44:12; Fapte 4:21; 1Ioan 4:18). Acest pasaj îl putem înțelege doar prin prisma contextului din Matei, căci comparând, Matei 25:41, cu v.46, înțelegem că tot acesta este sensul de chin etern, deoarece **„focul cel veșnic”** (Matei 25:41), este numit în Matei 25:46, și **„pedeapsa veșnică”**, și prin urmare: **„focul veșnic”** este echivalent cu **„pedeapsa veșnică”** și cu **„pedeapsa unui foc veșnic”**. Un argument în plus, că focul veșnic, este un foc literal pentru totdeauna, este o altă expresie folosită de Isus: **„foc nestins”**.

Dar ce putem spune despre focul care nu se stinge?

În Matei 3:12; Luca 3:17 și în Marcu 9:42-48, se vorbește de un foc care nu se stinge, în greacă: **„Pur asbeston”** tradus în SCC, NTTF-2008 lit. cu: **„foc nestins”** sau **„focul cel nestins”**.

În timp ce în textele din Matei 3:12; Luca 3:17, este vorba de afirmația lui Ioan, cum că Isus va boteza cu foc, și va arde pleava **„cu foc nestins”** (SCC).

Sensul acestui foc, este un foc care nu se stinge, de nestins. Astfel pleava care simbolizează oameni răi din Israel, va fi arsă încontinuu, astfel oamenii răi vor fi arși fără oprire, prin urmare chinuiți etern.

Ca argument să analizăm și Marcu 9:42-48, pe care îl redăm mai jos conform versiunii, SCC: **„Și care are să facă pe unu dintre micuții aceștia cei crezând, să se poticnească; mult mai bine îi este dacă este pusă o piatră de moară în jurul gâtului lui, și era aruncat în mare. Și dacă te face să te poticnești mâna ta, taie-o; este mai bine pentru tine să intri ciung în viață, decât având cele două mâini, să te duci în gheena, în focul cel nestins; Și dacă piciorul tău te face să te poticnești, taie-l; este mai bine pentru tine să intri în viață șchiop, decât având cele două picioare, să fi aruncat în gheena, Dacă ochiul tău te face să te poticnești, scoate-l, este mai bine pentru tine să intri cu un ochi în Regatul lui Dumnezeu, decât având doi ochi, să fi aruncat în gheena; unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.”**

Observăm că este vorba de o pedeapsă **„în gheena, în focul cel nestins”** unde **„viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.”** (Înțelesul cuvântului gheena îl vom analiza la subcapitolul următor). Care este înțelesul focului nestins și a viermilor?

Înțelesul focului nestins este că focul este instrumentul sau mijlocul prin care vor fi chinuiți oamenii răi.

Martorii lui Iehova, susțin că gheena este un simbol, deci nici focul, nici viermi nu există cu adevărat.

Advențiștii susțin că expresia: „focul care nu se stinge”, se referă, nu la un foc ce arde fără să se stingă, ci la un foc ce nu se stinge înainte de a-și termina lucrarea distrugătoare.

Întâlnim în Biblie, diferite referiri la un foc ce nu se stinge, care, totuși s-a stins când s-a consumat materia ce o cuprindea: **„Spune pădurii de la miazăzi: Ascultă cuvântul Domnului! Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: 'Iată voi aprinde un foc în tine, care va mistui orice copac verde și orice copac uscat: nimeni nu va putea stinge flacăra aprinsă și totul va fi ars de ea, de la miazăzi până la miazănoapte. Și orice făptură va vedea că Eu Domnul l-am aprins și nu se va stinge nicidecum’”** (Ezechiel 20:47-48).

Cu siguranță că în acest text nu e vorba de un foc care este ne-consumabil, care nu se stinge, un foc care de secole să ardă și să nu se mai stingă. Tot la fel și în Ieremia 17:27: **„Dar dacă nu veți asculta când vă poruncesc să sfințiți ziua Sabatului, să nu duceți**

nici o povară și n-o aduceți înăuntru pe porțile Ierusalimului, în ziua Sabatului, atunci voi aprinde un foc la porțile cetății, care va arde casele cele mari ale Ierusalimului și nu se va stinge.”

Oare focul pus de Dumnezeu prin babilonieni la porțile și prin casele Ierusalimului nu s-a stins? Sau mai degrabă nu s-a stins până nu și-a atins scopul, sau efectul acestui foc este de nestins (adică de ne-remediat). Acest foc care nu se stinge, s-a stins totuși după ce cetatea a fost distrusă. Împlinirea acestei părți a prezicerii contra Ierusalimului este descrisă astfel în altă parte a Scripturii: **„Au ars casa lui Dumnezeu, au dărâmat zidurile Ierusalimului și au pus foc tuturor caselor lui și au nimicit toate lucrurile scumpe... ca să se îplinească cuvântul Domnului rostit prin gura lui Ieremia; până ce țara și-a ținut Sabatele ei și s-a odihnit tot timpul cât a fost pustiită, până la împlinirea celor șaptezeci de ani”** (2Cronici 36:19-21).

Astfel potrivit acestei interpretări, în anumite pasaje: **„Pur asbeston”**, este un foc ce nu se stinge înainte de a se consuma totul (până ce totul se reduce la cenușă). Din aceeași rădăcină mai apare în următoarele pasaje: 2Regi 22:17; 2Cronici 34:25; Isaia 34:10; 66:24; Ieremia 7:20; 17:27.

Însă un alt sens la expresia **„foc nestins”**, și anume un foc de la Dumnezeu, un foc ce durează literal veșnic, un foc care are sensul literal de nestins (comp. cu Levitic 6:12-13); însă un foc ce nu se consumă, ca și în cazul arătării de la rug (Exod 3:2). Un foc ce doar omoară persoana, însă nu consumă sau nu face să dispară, trupul celor răi, ci îl chinuie împreună cu sufletul.

Un exemplu elocvent, este cel din Isaia 66:24: **„Și când vor ieși, vor vedea trupurile moarte ale oamenilor care s-au răzvrătit împotriva Mea; căci viermele lor nu va muri și focul lor nu se va stinge; și vor fi o pricină de groază pentru orice făptură.”** Cât și învățătura dată de Domnul Isus când a spus: **„Dacă ochiul tău te face să te poticnești, scoate-l, este mai bine pentru tine să intri cu un ochi în Regatul lui Dumnezeu, decât având doi ochi, să fi aruncat în gheena; unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge”** (Marcu 9:47-48, SCC).

Din textul din Isaia 66:24, reiese clar că focul va fi veșnic, trupurile moarte vor fi afectate de foc și viermi, etern, deoarece textul se îplinește după crearea cerurilor și pământului nou – etern (Isus 66:22), în veșnicie, când copiii („sămânța voastră”) nu vor mai avea

posibilitatea să moară ca în mileniu (comp. Isaia 66:22 cu Isaia 65:20).

Trupurile lor vor rămâne etern, ca un semn al răzvrătirii și ca o avertizare, sau după cum redă BO: **„Și ei vor fi o sperietoare pentru toți.”** Acesta va fi un loc în afara Noului Ierusalim (Apocalipsa 22:14-15)

Prin urmare, cei răzvrățiți, sunt uciși la venirea Domnului, însă în mileniu va fi un loc, numit gheenă, sau **„valea mulțimii lui Gog”**, care se va afla în **„valea Călătorilor”** (comp. cu Ezechiel 38:19-39:25).

Un loc, unde toată mulțimea de răzvrățiți care nu au fost mistuiți de foc (Evrei 10:27; Isaia 29:5,6); sau nu au fost complet mâncați de păsări, vor fi strânse cadavrele lor acolo, și probabil în acel loc, va fi gheena din mileniu. Un loc unde va arde încontinuu focul alimentat de sulf, ca și gheena de lângă Ierusalim din timpul lui Isus.

Gheena va exista și în veșnicie, în afara Noului Ierusalim (Apocalipsa 22:15), și vor fi chinuiți acolo în veci vecilor, pe lângă categoriile menționate: cei din Sodoma și Gomora (Iuda 1:7), din potop (2Petru 3:5-7), cei înecați la Marea Roșie (Exod 14:13; Isaia 43:16-17) cei din Babilon (Ieremia 51:56-57), etc. (vezi și: Isaia 26:14; Iov 12:14; Psalm 28:5).

Apoi cei de la judecata venirii Fiului omului (Matei 25:41-46), cât și cei care după mileniu au trecut de partea celui rău, care vor fi mistuiți pe pământ de focul lui Dumnezeu (Apocalipsa 20:9), dar și cei de la judecata finală găsiți nedrepti, al cărui nume nu a fost scris în cartea vieții vor fi aruncați în gheenă sau în lacul de foc (Apocalipsa 20:11-15).

Acolo va fi un foc nestins, viermi datorită cadavrelor, și un loc al pedepsei veșnice, un semn de groază și avertizare pentru cei care mai ar avea poftă în mileniu să se răzvrătească,

Astfel focul nestins, este un loc al pedepsei, care are mai multe efecte:

1. Moartea-distrușterea celor răzvrățiți (Apocalipsa 19:19-21).
2. Suferințele din gheenă vor fi chinuite veșnic deoarece focul lor nu se va stinge (Isaia 66:23,24; Marcu 9 44-49).
3. Chinul demonilor și a lui Satan etern (Apocalipsa 14:10-11; 20:10)

La ce se referă termenul „Gheena” ?

Cuvântul Gheena, înseamnă: Valea lui Hinom, fiind forma greacă a ebraicului „geh-hinom” (Iosua 18:16). Termenul gheena este descris de dicționarele biblice¹⁷ ca referindu-se la un loc unde se incinerează gunoaie și unde se mai aruncau cadavrele animalelor a criminalilor și tot felul de murdării, peste care era presărat sulf care întreținea focul de aceea mai este numit și „**focul gheenei**” (Matei 5:22).

Numele este derivat de la ebr. ge(ben)(bene) hinnom, valea (fiului/fiilor lui) Hinnom, o vale din apropiere de Ierusalim (Iosua 15:8; 18:16) unde copiii erau sacrificați în foc, în legătură cu ritualuri păgâne (2Regi 23:10; 2Cronici 28:3; 33:6; Ieremia 7:31; 32:35).

Cuvântul „Gheenă” apare de 12 ori în Noul Testament și numai în vorbirea lui Isus (Matei 5:22,29,30; 10:28; 18:9; 23:15,33; Marcu 9:43,45,47; Luca 12:5; cu o singură excepție: Iacob 3:6).

El se traduce din ebraicul ghe-hinom prin „**valea lui Hinom**” (2Cronici 28:2-3) și este până astăzi o vale situată în coasta Ierusalimului, pe versantul de sud al cetății. Această vâlcea stâncoasă fusese aleasă de împărații Ahaz și Iosia (2Cronici 33:6) drept loc pentru jertfe omenești! Dar bunul împărat Iosia (2Regi 23:10), în reforma sa drastică, pângărește cu murdăriile „**valea lui Hinom**”, ca nimeni să nu mai jertfească aici idolilor.

De atunci, această vale devine locul de depozitare a gunoaielor și mortăciunilor, un loc unde, pe de o parte, viermele gunoaielor nu murea niciodată, iar, pe de alta, focul mocnea întruna și nu se stingea vreodată, proorocul Ieremia îl folosește pentru prima dată ca pe un loc al judecății lui Dumnezeu asupra Israelului, locul de îngropare a celor nelegiuți (Ieremia 7:31-34).

În timpul Domnului Cristos, Gheena era ceea ce o spune și numele ei: o „ghenă” – un loc de gunoi. Locul acesta era în afara zidurilor Ierusalimului, în valea lui Hinom. În „Dicționar al Noului Testament” făcut de EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE se spune la p. 195: „*GHEENA... ,valea lui Hinom’ sau ,Valea fiilor lui Hinom’.* Aceasta este o vale adâncă aflată în sudul Ierusalimului, între

¹⁷ De pildă în lucrarea, Smith`s Dictionary of the Bible, vol.1 se explică: „*Locul(gheena) a devenit depozitul de gunoaie al orașului, unde erau aruncate cadavrele criminalilor și ale animalelor precum și tot felul de murdării*”.

muntele Sion și muntele „sfatului celui rău”, unde în vechime – pe vremea regilor idolatri din Iuda – se aduceau ca jertfe, zeului Moloh, copii (cf. Ieremia 7:31; 19, 6; 32,35). De atunci ea era socotită de evreii credincioși ca spurcată și aruncau în ea, în semn de dispreț, tot felul de gunoaie și necurății din Ierusalim, cărora li se da foc și se răspândea un miros urât. Și fiindcă focul ardea continuu...în care se credea că arde focul nestins.”

Cât despre numele în sine, derivarea numelui original este necunoscută, dar Hinnom este aproape cu certitudine numele unei persoane. În scrierile ebraice de mai târziu, gheena a ajuns să însemne locul de pedeapsă pentru păcătoși (Înălțarea lui Moise 10:10; 2Esdra 7:36). A fost descris ca un loc unde focul nu poate fi stins - ideea generală de foc, ca expresie a judecății divine, este întâlnită în V.T. (Deuteronom 32:22; Daniel 7:10).

Spre sud-vest și imediat în afara vechii cetăți a Ierusalimului era o vale cunoscută mai întâi în ebraică ca gey ben [b'ne] hinom, „valea fiului [sau fiilor] lui Hinom”. Mai târziu, aceasta a fost numită doar gey hinom, „valea lui Hinom”, sau în limba greacă, Gheena. De fapt aceasta era o trecătoare adâncă și îngustă cu versanți prăpăstioși și stâncoși, situată nu departe de marele templu și palat al lui Solomon. O parte a acestei văi a fost numită mai târziu Tofet.

Credinciosul rege Iosia a pus capăt idolatriei și sacrificiilor umane și pentru ca acea practică să nu mai apară din nou el a profanat valea, pângărind-o cu oase ale oamenilor morți (2Regi 23:10,14; 2Cronici 34:4-5). Din acel timp Gheena a devenit groapa de gunoi folosită de toți pentru deșeurile cetății, un loc unde era depozitat tot gunoiul și toată murdăria din Ierusalim. Aici erau aruncate trupurile animalelor moarte și ale criminalilor executați. Acesta era crematoriul cetății și pentru a întreține arderea flăcărilor se adăuga sulf sau pucioasă. Marginea stâncilor era crestată, iar o parte din gunoiul aruncat se agăța de stânci și deoarece începea descompunerea, de fapt viermii sau larvele erau cei care consumau resturile de carne și nu flăcărilor sulfuroase de dedesubt.

Pentru mintea evreilor Gheena a devenit un simbol viu al pedepsei, un lucru dezgustător, o repulsie pentru ochi și pentru nări o duhoare. În timpul vieții pământești a lui Cristos, evreii foloseau valea ca pe o groapă unde se arunca gunoiul și mizeria. Tot acolo erau aruncate hoiturile criminalilor. Aerul era greu mirositor și respingător. Focul ardea zi și noapte deoarece era alimentat cu gunoaie, și material combustibil, era presărat și sulf, fumul nu dispărea niciodată de pe

cer în acel loc, viermii nu piereau, căci aveau tot timpul cadavre proaspete, și nici focul nu se stingea.

Când Ierusalimul a fost nimicit în cele din urmă în anul 70 d.C. Potrivit istoricului evreu Josephus, între 2.000.000 și 3.000.000 de locuitori au murit de foame sau de boală, ori au fost uciși de romani, și se pare că multe din trupurile lor moarte au fost aruncate în Gheenă după acea îngrozitoare luptă.

Din punct de vedere al N.T., acest termen are același sens ca și lacul de foc sau ca focul veșnic. Astfel focul veșnic în Biblie, este sinonim cu gheena și lacul de foc (Matei 25:41 compară cu Apocalipsa 20:10 și cu Matei 23:33).

Când Isus s-a referit la gheenă, El s-a referit atât la partea materială vizibilă, care va afecta prin viermi, și foc, trupul, dar s-a referit și la partea invizibilă, care chinuiește etern sufletul, astfel când i-a avertizat pe farisei El a spus: **„Șerpi, pui de năpârce! Cum veți scăpa de pedeapsa gheenei?”** (Matei 23:33). Tot lor le spune Isus cuvintele: Matei 23:14: **„Vai de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentru că voi mâncați casele văduvelor, în timp ce, de ochii lumii, faceți rugăciuni lungi; de aceea veți lua o mai mare osândă.”** Să ne întrebăm sincer, dacă gheena, este doar un simbol al distrugerii cum vor lua o mai mare osândă sau pedeapsă fariseii?

Martorii lui Iehova cred că nimic viu nu este aruncat în gheena, ei uită ce spune Isus:

Matei 13:42: **„și-i vor arunca în cuptorul aprins; acolo va fi plânsul și scrâsnirea dinților”**

Matei 13:50: **„și-i vor arunca în cuptorul aprins; acolo va fi plânsul și scrâsnirea dinților.”**

În plus, în Apocalipsa 19:20 se spune: **„Și fiara a fost prinsă. Și împreună cu ea, a fost prins prorocul mincinos, care făcuse înaintea ei semnele, cu care amăgise pe cei ce primiseră semnul fiarei și se închinaseră icoanei ei. Amândoi aceștia au fost aruncați de vii în iazul de foc, care arde cu pucioasă.”** Dar haideți să vedem în continuare, ce este, lacul de foc?

Care este sensul expresiei: „*lacul de foc*” (moartea a doua)?

Această expresie apare doar în Apocalipsa 19:20; 20:10,14; 21:8, și este demn de menționat că traducerea: **„iazul de foc”** nu este cea mai bună, deoarece cuvântul din greacă, nu se referă la un iaz, adică

la o baltă mai mare, ci la un lac¹⁸, după cum apare și în următoarele traduceri biblice: NW; NT.93; SS 1874; BC.31; NTT-2008, SCC, probabil cuvântul „iaz” a fost ales, pentru a face aluzie la iad. Dar iadul (locuința morților – hadesul), care este temporar, nu este lacul de foc care este etern. Totuși ce este lacul de foc?

În două din versetele în care apare acest termen se explică clar că **„lacul de foc este moartea a doua”**, adică dacă din prima moarte a existat ieșire, prin înviere, la a doua moarte nu va mai exista această posibilitate (Apocalipsa 20:14; 21:8). Iar dacă la cea dintâi moarte, există o despărțire a trupului de suflet (Matei 10:28); și la a doua moarte există o despărțire a sufletului de trup, și astfel persoană, moare doar din punct de vedere fizic, nu spiritual. Însă în lacul de foc, sunt aruncate sufletele sau spiritele oamenilor, dar și trupul neînsuflețit, sau persoane vii, care mor fizic, o dată ce sunt aruncate în acest foc (Apocalipsa 19:20). Persoanele aruncate în lacul de foc experimentează un chin conștient (Apocalipsa 14:10-11; 20:10). Astfel lacul de foc, are o triplă valență:

1. lacul de foc ucide pe cei răi din punct de vedere fizic (Apocalipsa 20:14; 21:8; comp. cu Isaia 25:8 și 1Corinteni 15:26).
2. Este un loc de chin etern pentru persoanele rele fie demoni, fie sufletele oamenilor (Apocalipsa 14:10-11; 20:10).
3. Este un loc, unde chiar trupurile moarte sunt sub atacul focului și a viermilor (Isaia 66:24; Marcu 9:44-48).

Trebuie să precizăm, că în lacul de foc, ca de altfel și în iad (locuința morților), cei răi nu au parte de chinuri identice, la fel, după cum răsplata pentru cei drepti nu este identică, unii fiind mari în Regatul cerurilor, alții mici (Matei 5:18; comp. cu Matei 18:1); unii stăpânesc mai mult, alții mai puțin (Luca 19:17-19); tot așa atât în iad, cât și în lacul de foc, chinul va fi diferit în funcție de gradul de vinovăție. De pildă, Tatian un creștin care a trăit între 110-172 a spus: *„Demonii vor fi pedepsiți mai sever decât oamenii”*. Iar Domnul Isus a spus în Marcu 14:40; despre farisei: **„O mai mare osândă va veni peste ei.”** (vezi și: Luca 20:47). Astfel că cu siguranță va fi o diferență de intensitate a chinului, între oameni și demoni, și între oameni și oameni, pedeapsa va fi după măsura răutății lor (comp. cu Luca 12:47,48; Iacob 3:1).

¹⁸ Același cuvânt care apare în Apocalipsa 20:14 pentru **„lacul”** apare și în Luca 5:1-2; 8:22, deci traducerea **„iaz”** este inexactă.

Dovezi extrabiblice:

Dovezi abundente le găsim în scrierile „părinților bisericii”, cei ce au trăit în perioada sfârșitului erei apostolice, și după era apostolică (primul secol d.C.). Este interesant că în timp ce asupra doctrinei despre natura lui Isus Cristos, asupra Spiritului Sfânt, Mariei, botezului, Cinei Domnului, etc. au avut loc dispute mari teologice, asupra doctrinei despre sufletul după moarte, sau a chinului etern, nu au fost dispute; ci, în general toți creștinii din primele secole au crezut în aceste lucruri.

Astfel putem împărți dovezile extra-biblice în două tipuri:

1. Crezul evreilor și învățătura despre un chin etern din scrierile cele necanonice, pasajele le-am prezentat în Anexa I
2. Învățătura despre un chin etern așa cum o credeau în masă „părinții bisericii” și o promovau în scrierile lor, vezi Anexa III.

17. Obiecții cu privire la chinul etern

Dreptate: Vi se pare drept și corect ca pentru păcatele făcute în 70 sau 80 de ani să fii pedepsit veșnic?

Răspuns: Vi se pare corect ca pentru câți-va ani de acceptare a harului să primim viața veșnică în fericire? Oamenii necredincioși au păcătuit împotriva unui Dumnezeu veșnic, au respins veșnicia cu Dumnezeu, și de aceea vor trebui să trăiască fără Dumnezeu, ceea ce este o viață de chin. Ei vor fi chinuiți veșnic, deoarece au comis un păcat veșnic, când au respins harul și Spiritul Sfânt (Marcu 3:29), adică un păcat care niciodată nu va fi iertat, un păcat care va rămâne etern.

Iubirea lui Dumnezeu: cum putem spune că Dumnezeu este iubire, când îi chinuiește etern pe cei păcătoși?

Răspuns: Dumnezeu este iubire și în această ipostază, deoarece ei au respins iubirea lui Dumnezeu, și astfel nu a mai rămas pentru ei decât asprimea lui Dumnezeu (Romani 11:22). În plus, nu ar fi o dovadă de iubire, față de îngerii și oamenii fideli, dacă cei răi nu ar fi pedepsiți etern. Pe lângă toate acestea, Dumnezeu e și asprime, dreptate și justiție nu numai iubire (Deuteronom 32:4; Psalm 7:11). În plus, chinul va consta și din faptul că pur și simplu, oamenii își vor da seama ce au pierdut deoarece au ales neascultarea.

Sfârșitul suferinței: Un alt motiv pentru care unii, nu cred că este posibil chinul veșnic, este că acesta ar perpetua și immortaliza păcatul, suferința și durerea și ar contrazice Cuvântul lui Dumnezeu care declară că acestea vor dispărea și că Dumnezeu face toate lucrurile noi (Apocalipsa 21:4-5), ori dacă chinul etern există, înseamnă că Dumnezeu nu poate elimina suferința.

Răspuns: Dumnezeu va elimina suferința din poporul Său, însă cei răi vor trebui să sufere veșnic consecințele neascultării lor față de Dumnezeu. Doar în lacul de foc, va exista suferință, despre lacul de foc, sau gheena, nu se spune nicăieri ca va dispărea, dar ea nu va afecta bucuria din cer.

Plata păcatului: conform bibliei plata păcatului este moartea, (Romani 6:23) Isus a plătit această plată prin moartea Sa (Evrei 7:27; 1Timotei 2:5-6), dacă plata păcatului ar fi fost „**chinul etern**” atunci Isus ar fi trebuit să chinuiască etern ca să ne răscumpere. Biblia este clară: „**Si păcatul, odată făptuit, aduce moartea**” (Iacob 1:15).

Răspuns: Plata păcatului este moartea veșnică, deoarece cei răi fiind aruncați în lacul de foc vor muri, însă sufletul / spiritul lor va fi chinuit etern.

Iar Domnul Isus ne-a răscumpărat din moartea dintâi, cea adamică, nu și din moartea a doua, nu din lacul de foc, ca să trebuiască să chinuiască etern pentru noi. Iar cei ce nu-L acceptă ca Domn, vor ajunge în lcaul de foc de unde nu există răscumpărare!

Cei ce ajung acolo, au comis un păcat, veșnic, care nu va fi iertat niciodată.

Vom înțelege și mai bine acest lucru, analizând tipurile de moarte de care Biblia vorbește:

Tipuri de moarte:

În Biblie cuvântul „moarte” descrie 3 feluri de experiențe și stări:

Moartea fizică – este atunci când omul își încetează existența fizică, și când în om, procesele vitale din corp încetează, iar conform Bibliei, carnea intră în putrezire și se transformă în țărână, iar spiritul se întoarce la Dumnezeu (Ecleziast 12:7; Geneza 3:19; Iacob 2:26; 1Corinteni 15:54).

Moartea spirituală – ea nu înseamnă că spiritul sau duhul omului este mort înainte de nașterea din nou a omului. NU! Cei morți spirituali sunt descriși ca având: un duh necredincios (Psalm 106:33); duh îngâmfat (Proverbe 16:18), duh trufaș (Ecleziast 7:9); că ei sunt: rătăciți cu duhul (Isaia 29:24). Ei au duh sau spirit, dar acesta nu este conectat la cer, ci la un mod de viață: necredincios, trufaș, îngâmfat, rătăcit!

În Ioan 1:4, ni se dă o descriere a vieții: „**În El [Fiul] era viață, și viața era lumina oamenilor.**” Iată! Viața era lumina spirituală, ce o manifesta Isus prin vorbele și faptele lui! Astfel cei morți spirituali, nu au lumina vieții, adică lumina lui Isus care este viața (1Ioan 5:10-12).

În Ioan 8:12, Domnul a precizat: „**Iesus le-a vorbit deci iarăși, zicând: Eu sunt lumina lumii! Cel urmându-Mi, niciodată nu are să umble în întuneric; ci, va avea lumina vieții.**” (SCC).

Cel urmându-L pe Fiul lui Dumnezeu este viu spiritual, iar cel care nu-L urmează nu are lumina vieții și este mort spiritual. A fi mort spiritual înseamnă a avea un spirit inactiv față de Dumnezeu, un spirit conectat la iad, la întuneric, dar nu unul conectat la lumină, la cer. Același lucru îl întărește Pavel călăuzit divin în Efeseni 4:17.

Iată ce înseamnă a fi înstrăinat de viața divină, înseamnă: **„întunecați în minte”**. Păgânii dintre națiuni nu erau conectați la lumină, la cunoașterea adevărului și astfel ei nu aveau viața lui Dumnezeu în ei! Mortea spirituală este pierderea modului de viață divin și în sfințenie, și înseamnă o trăire animalică, carnală, demonică. Moartea este o pierdere și o existență într-o altă formă, ca și apa dintr-un pahar, când se sparge paharul, apa continuă să existe dar nu în forma paharului!

Moartea a doua – este despărțirea veșnică de Dumnezeu, unde păcătosul moare fizic, dar spiritual este chinuit etern **„...partea lor este în iazul care arde cu foc și cu pucioasa, adică moartea a doua”**. (Apocalipsa 21:8). **„Și diavolul, care-i înșela, a fost aruncat în iazul de foc și de pucioasă, unde este fiara și prorocul mincinos. Și vor fi muncii zi și noapte în vecii vecilor.”** (Apocalipsa 20:10).

Moartea este o consecință a păcatului. Ea a venit în lume prin om (1Corinteni 15:21). Omul ar fi putut să nu moara, ceea ce înseamnă că moartea nu este ceva natural. Ea este un dușman universal și ultimul dușman care va fi nimicit. (1Corinteni 15:26). **„Fericiți și sfinți sunt cei ce au parte de întâia înviere! Asupra lor a doua moarte n-are nici o putere...”** (Apocalipsa 20:6).

18. ANEXE

Anexa I – Convingerile evreilor despre moarte, suflet și pedeapsă:

În tratatul talmudic Brahot (10a) se spune: „*La fel cum Dumnezeu umple întreaga lume, tot așa și sufletul umple întregul trup. La fel cum Dumnezeu este invizibil, la fel și sufletul este invizibil. La fel cum Dumnezeu hrănește întreaga lume, la fel și sufletul hrănește întregul trup. La fel cum Dumnezeu este pur, la fel și sufletul este pur.*”

Iar **Dicționarul Enciclopedic de iudaism** precizează:

„*Credința într-un fel de viață după moarte a existat întotdeauna în iudaism, deși n-a fost exprimată niciodată sub o formă dogmatică și deși a cunoscut interpretări uneori foarte diferite, de la o epocă la alta. Legată de apropierea lumii care va să vină și de Izbăvirea adusă de Mesia, nu se poate evidenția în privința ei un sistem teologic unic.*

Biblia se ocupă puțin de soarta oamenilor după ce au murit; în general, ei se duc în Șeol, unde sălășluiesc într-o semi-existență obscură și eterată. (Numeri 16:33; Psalm 6:6; Isaia 38:18). Acest sălaș biblic al morților poate desemna doar mormântul sau un fel de Hades...Cu toate că rabinii epocii talmudice afirmă că Biblia conține aluzii directe la acest subiect (Sanh. 90b-91a), o doctrină a învierii morților nu apare precis formulată decât în cărțile mai târzii: în Ezechiel (37), unde găsim o înviere colectivă și în Daniel, unde învierea e individuală (12, 2).

Literatura apocrifă din epoca celui de al Doilea Templu exprimă, în temele sale dominante, ideea unei nemuriri cerești. Astfel, 4 Macabei, deși în general dominată de teologia fariseilor, făgăduiește o viață veșnică pe lângă Dumnezeu martirilor evrei care preferă să moară decât să încalce Tora, dar nu se exprimă în ce privește învierea morților. În schimb, 2 Macabei pune accentul asupra acesteia (2Macabei 7:14,23; 4Macabei 9:8; 17:5,18). Această idee și-a croit drum printre diferitele secte ale epocii și s-a manifestat în Noul Testament. În cursul perioadei elenistice, conceptul de olam ha-ba, “lumea care va să vină”, e opus conceptului de olam ha-ze, “lumea de aici”, așa cum ne arată Apocalipsa lui Enoh (71, 15). Ideea nemuririi sufletului s-a exprimat

și în Înțelepciunea lui Solomon (3, 1-10; 5, 15-16) și a fost amplificată în scrierile lui Filon, în secolul I. Filon considera că noțiunea de înviere a morților este subordonată celei de nemurire a sufletului, fiind doar o referire alegorică la aceasta din urmă (Legum allegoriae 1, 105-108). Sufletul individual, ținut prizonier în trup, pe pământ, se întoarce în sălașul divin original, dacă individul a fost un drept; dimpotrivă, sufletul nelegiuitului suferă o moarte veșnică. Doctrina răsplății și a pedepsei a fost aplicată la viața de după moarte, spre a menține credința în făgăduiala divină, după care cei drepti vor fi răsplătiți după restaurarea lui Israel. În cursul persecuțiilor (167-164 î.C.) din epoca lui Iuda Macabeul, aceasta era credința: “Dacă n-ar fi crezut cu adevărat că cei care au căzut vor învia, ar fi fost fără rost să se roage pentru morți” (2Macabei 12:14).

Literatura talmudică, midrașică și rabinică conține o mare varietate de păreri referitoare la soarta sufletului după moarte, la lumea care va să vină, la izbăvirea mesianică și la învierea morților. În pofida divergențelor, se poate realiza totuși un tablou eshatologic al acestor poziții. Când are loc moartea, sufletul părăsește trupul, dar rămâne în legătură cu el în cursul primelor 12 luni, plecând și venind, până la descompunerea trupească; acesta este motivul pentru care Samuel s-a putut întoarce din sălașul morților în cursul anului care a urmat decesului său. Acest an este considerat ca o perioadă de purgatoriu pentru suflet sau numai pentru sufletul păcătoșilor; apoi cei drepti merg în grădina Edenului iar nelegiuiții în gheenă (ghehinom; Șab. 152b-153a. Tan. Va-ikra 8). Dar situația acestor suflete rămâne nesigură; unii descriu sufletele morților “ascunse sub tronul gloriei” (Șab. 152b), în pace; alții acordă decedaților o conștiință deplină (Ex. R. 523; Tan. Ki-tisa 33; Ket. 77b; 104a; Ber. 18b-19a). Midrașul merge chiar până la a afirma: “Singura deosebire între vii și morți stă în puterea de a vorbi” (Pesikta Rabati 12, 46) și există păreri contradictorii cu privire la cunoștința morților despre lumea pe care au părăsit-o (Ber. 18b). În zilele mântuirii mesianice sufletul se va întoarce în pulbere și va fi reconstituit în timpul când va avea loc Învierea. Dar problema de a ști dacă vor învia numai cei drepti nu este rezolvată. Unii rabini gândesc că nelegiuiții nu vor învia decât pentru a fi judecați și distruși; cenușa sufletului lor va fi împrăștiată sub picioarele celor drepti. Se mai întâlnește ideea unei damnațiuni veșnice, contrazisă însă de afirmația că “nu va exista gheenă în lumea care va să vină”

(R. H. 17a; Tosafot la R. H. 16b; B. M. 58b; Ned. 8b; A. Z. 3b). *Infernul își trage numele de la abominabila vale Ben Hinom, la sud de Ierusalim unde, în epoca monarhiei biblice, persista un cult păgân, constând în sacrificiile de copii. Localizarea exactă a acestei Ghehinom variază de la adâncul pământului (Er. 19a) până la ceruri sau dincolo de munții tenebrelor (Tam. 32b). O părere susține că locul său se află în focul care se consumă pe sine și-i distruge pe cei răi. Antonimul său, paradisul sau gan Eden, poate fi descris ca o grădină cerească sau terestră, și servește pentru a exprima realizarea completă a tuturor idealurilor la care rabinii aspiră în această lume. Astfel, de pildă, Șabatul este a “șazecea parte a lumii care va să vină” (Ber. 57b). Rav spune: “În lumea care va să vină nu va exista nici hrană, nici băutură, nici procreare, nici negustorie, nici ură, nici invidie și nici dușmănie, ci, în schimb, cei dreپți vor șede cu coroane pe cap și se vor bucura de splendoarea Prezenței divine” (Ber. 17a). Doctrina Învierii este fundamentală în eshatologia rabinică; ea îi separa pe farisei de saducei. Talmudul insistă în a demonstra fundamentul biblic al acestei noțiuni și îi exclude din lumea viitoare pe toți cei care nu cred în ea (Sanh. 10, 1; T. B. Sanh. 90b-91 a; Iosefus, Războiul evreilor 2,162 et infra). Concepută ca o utopie politică și fizică, problema împărțirii mesianice este dezbătută pe larg (Ber. 34b; Șab. 63a și Rași ad loc). La sfârșitul vremurilor va veni olam ha-ba, lumea viitoare, o lume pur spirituală, în care cei dreپți vor șede în slavă și vor beneficia de splendoarea Prezenței divine (Ber. 17a). Această determinare eshatologică n-a obținut asentimentul tuturor rabinilor, unii dintre ei mulțumindu-se să citeze versetul: “Și ochiul (omenesc) nu a văzut un alt Dumnezeu în afară de tine” (Isa. 64, 3, Ber. 34b), în sensul că numai Dumnezeu poate rezolva problema. În lumea care va să vină, Prezența divină va lumina lumea. Credința în învierea corporală devenise atât de esențială încât Mișna afirmă explicit: “Întreg Israelul își are locul său în lumea care va să vină (după Isa. 60, 21) cu excepția celui care spune: «Nu există înviere a morșilor»” (Sanh. 10, 1). Înțeleپții mai discutau și despre soarta neevreului, căruia îi acordau, de asemenea, un loc în viața viitoare: “dreپtii tuturor neamurilor” (Tos. Sanh. 13, 1), fără a omite cugetări de felul spuselor lui Iohanan bar Napaha (secolul al III-lea): “Toți profeții au proorocit despre zilele lui Mesia, dar nimeni, o Doamne, n-a văzut lumea care va să vină (Isaia 64:4)” (Sanh. 99a; Ber. 34b). Curând s-a considerat că ocupația majoră a celor dreپți în lumea*

viitoare va fi studiul Torei (Seder Eliahu Raba). Rabinii au concluzionat că, după moarte, dreptii își vor primi răsplata, iar nelegiuiții pedeapsa, ceea ce implica o comportare exigentă în cursul vieții, așa cum indica R. Iaacov: “Această lume este ca un vestibul care duce la lumea ce va să vină; pregătește-te în vestibul spre a putea intra în sala ospățului” (Avot, 4, 16).”

În plus, **Dicționar Enciclopedic de iudaism**, menționează la subiectul: SUFLET, NEMURIREA -LUI

„Biblia vorbește, în general, despre om ca despre o unitate psihosomatică, o “suflare de viață” (nișmat haim; Geneza 2:7) care, în contrast cu trupul, emană direct de la Dumnezeu și pare să constituie acel element al omului reprezentând “chipul lui Elohim” (Geneza 1:27). Cuvinte ca nefeș, ruah și neșama, traduse de obicei prin “suflet” sau “spirit”, sunt rareori folosite în Biblie în sensul de componentă nematerială sau “spirituală”, distinctă de trup. În general, termenii amintiți se referă la viața sau personalitatea individului. Cărțile mai târzii ale Bibliei cuprind unele fragmente unde sufletul sau spiritul poate fi interpretat ca despărțit de trup: , , [...] sufletul domnului meu va fi legat în mănunchiul celor vii de lângă Domnul, Dumnezeul tău [...]” (1Samuel 25:29) sau “Toate merg în același loc: toate vin din țărână și se întorc în țărână. Cine știe dacă suflarea omului se suie în sus și dacă suflarea dobitoacelor se pogoară în jos, în pământ?” (Koh. 3, 20-21).

După învățații Talmudului, sufletul omenesc este categoric despărțit de trup. Ei stabilesc o analogie între relația lui Dumnezeu cu lumea și cea a spiritului cu trupul: “David zice de cinci ori: «Laudă-l pe Domnul, o, sufletul meu» El zice aceasta despre Dumnezeu și suflet. Tot astfel cum Dumnezeu umple lumea întreagă, sufletul umple tot trupul. Tot astfel cum Dumnezeu vede, dar nu poate fi văzut, sufletul vede, dar nu poate fi văzut. Tot astfel cum Dumnezeu hrănește lumea întreagă, sufletul hrănește trupul tot. Tot astfel cum Dumnezeu este pur, sufletul este pur... Să vină deci sufletul care posedă aceste cinci calități să-l laude pe Acela căruia-i aparțin aceste calități” (Ber. 10a). Alt text afirmă: “Sufletul dăinuie după pieirea trupului și Dumnezeu dăinuie după pieirea lumii” (Lev. R. 4, 8). Această aserțiune se regăsește în slujba de dimineață, într-o rugăciune cunoscută încă din Talmud: “Dumnezeu meu, sufletul pe care mi l-ai dăruit este curat. Tu l-ai creat. Tu l-ai format. Tu mi l-ai insuflat. Tu îl conservi în mine și Tu mi-l vei lua, dar mi-l vei da înapoi în

viața viitoare... Binecuvântat fii, Doamne, care înapoiezi sufletele celor morți.”

Saduceii nu credeau în nemurirea sufletului și polemizau adeseori pe această temă cu fariseii. După învățătura rabinilor, sufletul reprezintă în om elementul de viață “dat” de Dumnezeu și legătura omului cu Dumnezeu. Sufletul este, într-un fel, identic cu “eul” individual al omului, care pare susceptibil să existe atât înainte, cât și după întrupare. Atunci când recunoaște că a primit un suflet “curat”, credinciosul își asumă răspunderea luptei morale și a rezultatului acestei lupte. El admite astfel că, la capătul fiecărei zile și, mai ales, la capătul vieții, omul are datoria de a-i înapoia lui Dumnezeu un suflet nepătat și nepângărit de atingerea răului.”

Literatura rabinică susținea un suflet după moarte, și conține diferite păreri cu privire la cei care vor suferi pedeapsa veșnică. Erau răspândite ideile că suferințele unora vor fi eterne, sau se vor sfârși prin anihilare, sau că în unele cazuri focurile din Gheena erau temporare, cu scopul de curățire (Roh Hashana 16b-17a; Baba Mezi’a 58b; Mișna Eduyoth 2.10). Dar cei care susțineau aceste doctrine afirmău de asemenea realitatea pedepsei eterne pentru anumite categorii de păcătoși. Atât aceste scrieri cât și cărțile apocrife afirmă crezul într-o retribuție eternă (cf. Iudit 16:17; Psalmii lui Solomon 3:13).

În **Dicționar Enciclopedic de iudaism** la capitolul: ÎNGERUL MORȚII, se spune:

„Înger care preia sufletul în momentul în care acesta se desparte de trupul defunctului. Deși viața și moartea sunt de resortul lui Dumnezeu, Biblia face unele referiri la o oaste de “îngeri nimicitori” (Exod 12:23; 2Samuel 24:16; Isaia 37:36), la un “cosaș al morții” (Ieremia 9:20) și la “vestitorii morții” plini de mânie (Proverbe 16:14). În literatura postbiblică, aceste forțe ale răului încep să acționeze din proprie inițiativă, luând chipul demonului Așmedai sau Asmodeu din apocrife (Tobit 3:8,17) și al altor figuri de groază binecunoscute...” [sublinierea îmi aparține].

Evreii cu o perioadă de timp înainte de epoca creștină au ajuns să creadă și într-un loc de pedeapsă și de chin etern, observați concepția lor exprimată în 4Macabei:

„Căci noi prin acest chin și prin răbdarea noastră vom primi răsplata virtuții și vom ajunge la Dumnezeu pentru care și suferim. Dar tu pângărit prin uciderea noastră, îți vei dobândi de la

dreptatea divină chinuire veșnică în foc.” 4Macabei 9:8,9. [sublinierea îmi aparține].

„Tu însă, din pricina nelegiuirii și a omorurilor cu care te pângărești, vei îndura chinuri nesfârșite” 4Macabei 10:11 [sublinierea îmi aparține].

„De aceea, dreptatea te-a pus deoparte pentru un foc mai aprig și veșnic și pentru chinuri care nu te vor părăsi toată veșnicia.” 4Macabei 12:12 [sublinierea îmi aparține].

„Iar tiranul Antiochos a fost pedepsit și pe pământ și este chinuit și după moarte” 4Macabei 18:5 [sublinierea îmi aparține].

„...Să ne sfințim din toată inima lui Dumnezeu, care ne-a dăruit sufletele, și să ne folosim trupul ca pază pentru lege. Să nu ne temem de cel care pare doar că ne omoară. Căci mare este băătălia sufletului și [mare] primejdia chinului veșnic pentru cei care încălcă porunca lui Dumnezeu...După ce vom muri în acest chip, ne vor întâmpina Avraam și Isac și Iacob și toți părinții ne vor lăuda.” 4Macabei 13:13-17 [sublinierile îmi aparțin].

Aceast pasaj se aseamănă într-o măsură cu învățăturile lui Isus din Matei 10:28; Luca 12:4-5; 16:19-26.

În aceste pasaje este vorba de persecuția și chinurile la care regele Antiochos a supus pe o mamă și cei șapte fii ai ei, evrei, care nu au făcut compromisul de a mânca carne de porc, ca să se spurce potrivit legii, ei au murit în chinuri respectând legea, dar având atât speranța învierii, exprimată în unele pasaje din 4Macabei, cât și speranța a unei vieți după moarte. Ei însă credeau că cei răi printre care și Antiochos vor fi chinuiți după moarte. Astfel ei vorbesc de chinul ce îl va primi Antiochos atât pe pământ cât și după moarte. Ei nutreau speranța unui suflet după moarte, într-un loc bun pentru cei ascultători de lege împreună cu Avraam și Isac și Iacob, iar pentru cei răi un chin veșnic.

Evreii credeau într-un chin veșnic nu doar după moarte; ci, și după judecată, în cărțile evreiești apocrife care nu sunt inspirate ca Enoh 22:9-13; Iudita 16:17 cât și în Talmud susțin un chin etern, după cum putem citi: Iudita 16:17 *„Vai de neamurile care se ridică împotriva poporului meu, căci Domnul cel Atotputernic le va pedepsi în ziua judecării, și va da pradă trupul lor focului și viermilor, ca să urle de durere în veci de veci!”*

„Viermii le produc morților aceiași durere pe care acul o produce cărnii celor vii.” Shabbat 13b, Talmud.

[sublinierea îmi aparține]. Și acest pasaj se aseamănă cu Isaia 66:24.

Concluzie:

La început, în V.T., evreii nu aveau o lumină clară asupra vieții după moarte, crezând că moartea este opusul vieții, apoi unii scriitori biblici inspirați întrevăd posibilitatea unei vieți după moarte.

Pentru noi creștinii însă, având Noul Testament, avem o sursă sigură, chiar cea mai sigură care ne poate ajuta să tragem concluziile corecte.

Anexa II – Preexistența – transmiterea suflării de viață:

În primul rând, Biblia nu învață de o preexistență a omului!

Se poate spune că omul a existat ca plan, ca sămânță.

Conform N.T. noi toți am fost în Dumnezeu Tatăl; deoarece Biblia spune că **„din El...sunt toate”** (Romani 11:36). Iar 1Corinteni 11:12, întărește această idee, acolo conform traducerii SCC se spune: **„Pentru că, după cum femeia este din bărbat; așa și bărbatul este prin femeie. Iar toate cele sunt din Dumnezeu.”**

Deci vedem că toate, inclusiv noi, suntem **„din Dumnezeu”**, în greacă aici apare cuvântul ek, care are ca prim sens: din; el poate fi tradus și cu: ‘de la’ cum fac unele traduceri, însă aici în acest text se face o comparație între modul cum a apărut femeia, **„din (ek) bărbat”** (din coasta bărbatului), și tot așa toată creația este **„din”** Dumnezeu. Prin urmare, cu toții am fost ‘în Tatăl’, dar nu am avut o existență conștientă, după cum se spune și în Evrei 7:9-10: **„Mai mult, însuși Levi, care ia zeciuială, a plătit zeciuiala, ca să zicem așa, prin Avraam; căci era încă în coapsele strămoșului său, când a întâmpinat Melhisedec pe Avraam”**. Aici Pavel spune că Levi fiind în coapsele lui Avraam (ca sămânță), străbunicul lui, a plătit zeciuială prin Avraam, însă existența lui Levi era doar ca o sămânță, care în viitor se va perpetua din tată în fiu până va ajunge la Levi. Existența lui Levi nu era un reală și conștientă, cuvintele lui Pavel nu lasă loc de o alată interpretare, căci el a zis: **„ca să zicem așa”**, căci Levi în fapt nu exista ca persoană conștientă în Avraam!

Deci totul a existat în Dumnezeu, ca și cum un copil care există în pântecul mamei în mod inconștient, înainte de a ieși și de a se naște din mamă. La început, copilul există ca sămânță, sub forma a două celule unite (a bărbatului și a femeii) care devin o singură celulă, care se divide încontinuu. Toți copiii unui cuplu, au existat astfel în părinți (comp. cu Evrei 7:9-10), tot așa toată creația a existat în

Dumnezeu. Apoi toată omenirea a existat în Adam ca sămânță (Evrei 7:9-10), și astfel când a păcătuit el, noi toți am păcătuit fiind în el, și de aceea „**în Adam toți mor**” (1Corinteni 15:22,48-49).

Însă dacă părinții trupești transmit copiilor lor un cod genetic cu caracteristicile fizice ale copilului, tot așa e normal ca Dumnezeu să transmită prin suflarea de viață, prin Spiritul lui Dumnezeu, chipul lui Dumnezeu în noi.

Anexa III - Cum dă Dumnezeu acest spirit de viață creaturilor?

Transmiterea ființei omenești: Atunci când Adam l-a procreat pe Set, el a devenit tatăl unui fiu după asemănarea sa, după imaginea sa (Geneza 5:3 La vârsta de o sută treizeci de ani, Adam a născut un fiu după chipul și asemănarea lui și i-a pus numele Set). Deși Adam a fost creat în mod direct după imaginea lui Dumnezeu, copiii săi care au fost născuți după cădere, au purtat imaginea sa, care desigur, purta încă ceva din imaginea lui Dumnezeu.

Astfel, transmiterea ființei omenești s-a făcut și se face prin procreare naturală.

Nimeni nu pune sub semnul întrebării acest lucru în ceea ce privește aspectul material al ființei omenești. Corpul nostru vine de la părinții noștri, ale lor de la părinții lor, etc.

Dar cum este transmis din generație în generație aspectul imaterial al omului?

La această întrebare s-au dat în mod tradițional câteva răspunsuri:

A. Pre-existență:

Această concepție afirmă că la început Dumnezeu a creat toate sufletele omenești, care apoi, ca pedeapsă, au fost închise în corpuri fizice. Sufletele trec prin diferite încarnări de-a lungul istoriei, și în acest proces se confruntă cu păcătoșenia.

Platon și grecii au susținut această transmigație a sufletelor.

În vremurile moderne, ea este susținută de teozofie, hinduism și de filozoful F. R. Tennant.

Cei fideli Bibliei n-au susținut niciodată această concepție, căci ea nu are nici o bază biblică. În plus, reîncarnarea ca parte a acestei concepții intră în conflict direct cu învățătura biblică asupra vieții eterne sau a pedepsei eterne pentru fiecare individ născut în această lume.

B. Creaționismul:

Creaționismul, așa cum este el apărut de Charles Hodge (Systematic Theology - Teologie sistematică, Grand Rapids: Eerdmans, 1940, 2:70 și următoarele), susține că Dumnezeu creează sufletul în momentul concepției sau al nașterii și îl unește imediat cu corpul. Sufletul este păcătos nu pentru că crearea lui a fost ceva eronat, ci din cauza contactului său cu vinovăția moștenită prin intermediul corpului.

Nici unul din argumente nu susțin așa ceva (Numeri 16:22; Evrei 12:9) !!!

Romano-catolicii și multi dintre teologii reformați preferă creaționismul.

C. Traducianismul

Această concepție susține că sufletul este transmis odată cu corpul prin procesele de procreare naturală.

William G.T. Shedd (Dogmatic Theology - Teologie dogmatică, New York: Scribners, 1891, 2:7 și următoarele) citează dovezi în favoarea acestei concepții. Dar nici una nu susține teoria aceasta (Evrei 7:10; Geneza 2:1-3,7).

Nici una din aceste explicații date de diferite curente religioase, nu este fidelă Bibliei, deoarece Biblia nu susține că Dumnezeu dă suflet omului, ci El dă suflare de viață.

Este Biblic să credem că acest spirit de viață, s-a transmis: din părinți în copii, de aceea prima femeie a fost numită: Eva care înseamnă „**viață**” și a fost „**mama tuturor celor vii**” (Geneza 3:20). Oamenii dau naștere la oameni, omul este suflare de viață, suflet și trup, el nu poate procrea altceva decât o copie a elementelor ființei sale!

Anexa IV – Ce se întâmplă cu suflarea de viață la moartea omului?

Unii fac confuzie între suflet și spiritul de viață, și susțin că de fapt sufletul omului este: suflarea de viață care merge după moarte la Dumnezeu.

Însă suflarea de viață este diferită de suflet, fiind cuvinte diferite în ebraică și greacă, apoi suflare este a lui Dumnezeu, sufletul este al omului!

Dar se ridică alte întrebări: dacă sufletul unui om merge în iad (hades), sub pământ, suflarea merge în cer, sau suflarea merge mai departe împreună cu sufletul și nu se desparte?

Dacă suflarea se desparte de suflet, atunci ar însemna că sufletul să aibă **viață în sine**, să aibă o altă sursă de viață și nu mai prin suflarea de viață a lui Dumnezeu! Doar atunci suflarea se poate duce în sus, la Dumnezeu, și sufletul poate merge de pildă, în jos, în iad (hades). Însă având în vedere că doar Dumnezeu are viața în Sine, și că toată creația există și trăiește deoarece Dumnezeu este prezent în ea prin Suflarea Sa Atotsușținătoare (Ioan 6:57; Fapte 17:28; Efeseni 4:6; Coloseni 1:17; Evrei 1:3), suflarea nu se desparte de suflet, de fapt, partea imaterială din om, este descrisă și numită atât: **„spiritul ei”** (Luca 8:55) cât și **„sufletul lui”** (Fapte 20:10), și este o entitate unită, din care face parte atât persoana cât și suflarea de viață ce susține viața persoanei imateriale.

Despre această entitate: suflare/spirit/suflet = partea imaterială din om, vorbește Biblia, însă uneori ea în descriere, pune accentul pe suflarea de viață, alteori pe spiritul omului, alteori pe sufletul omului, însă atunci când vorbește de un spirit sau suflet după moarte, care pleacă, nu e vorba doar de o componentă, ci de suflare/spirit/suflet.

Biblia numește această **entitate spirituală** compusă din: 1) suflare de viață + 2) spirit + 3) suflet; când „spirit”; când „suflet”, când „suflare”. O numește spirit deoarece este de natură spirituală (Luca 8:55; Fapte 7:59; Evrei 12:23); o numește suflet, deoarece are o natură emoțională, și este o persoană, chiar dacă trăiește despărțită de trup (Matei 10:28; Fapte 20:10; Apocalipsa 6:9-11); și o numește suflare, deoarece conține suflarea lui Dumnezeu, care nu numai dă viață biologică, ci și dă viață conștiinței noastre, rațiunii, sentimentelor (Iov 26:4; 32:8; Proverbe 20:27).

Uneori însă tot Biblia folosește tot acești termeni nu pentru a desemna entitatea spirituală ca întreg, ci părțile componente ale ei (vezi: Geneza 2:7; 7:22; 1Tesaloniceni 5:23; Evrei 4:12).

De pildă, Iacob când spune: **„După cum trupul fără duh este mort, tot așa și credința fără fapte este moartă”**. El se referă în special la suflarea de viață.

Însă bineînțeles că suflarea ca forță de viață fără sufletul cu perosnalitatea omului, nu poate învia persoana, că așa ar exista o ființă înviată fără personalitatea proprie a celui decedat!

Cu siguranță că pe deoparte, putem diferenția spiritul omului, de suflare, ca și de pildă, Spiritul Sfânt de spiritul omului (comp. cu Romani 8:16). Dar pe de altă parte, aceste două elemente se împletesc, și trebuie privite ca '*un singur duh*' (comp. cu 1Corinteni 6:17).

Noi credem într-o unire a sufletului cu suflarea, însă tot Biblia ne ajută să o vedem atât despărțită dar și unitară.

Astfel acest un singur duh (compus din suflare+suflet/spirit), este duhul omului care pleacă, sau care se reîntoarce în om (Luca 8:55). Nu credem că doar o suflarea a lui Dumnezeu s-ar întoarce, căci atunci omul ar fi fără personalitatea proprie.

Astfel, suflarea de viață rămâne împreună cu sufletul, și merg împreună în dimensiunea spirituală, și în locul pregătit de Dumnezeu pentru persoana în cauză.

Cineva însă s-ar putea întreba: Cum poate duhul (suflarea) să meargă în iad (hades), o dată ce Biblia spune că el se întoarce „**la Dumnezeu, care l-a dat**” (Ecleziast 12:7)?

În ce sens se întoarce duhul la Dumnezeu?

Textul nu afirmă că spiritul merge în cer, în sfânta sfintelor, sau în Dumnezeu; ci, „**la Dumnezeu**” (Ecleziast 12:7), ori Dumnezeu este omniprezent, El este prezent chiar și în locuința morților (Psalm 139:7-8), astfel dacă spiritul se întoarce în locuința morților de exemplu, el se întoarce de fapt tot la Dumnezeu, care este și în locuința morților, de fapt El este prezent peste tot (Efeseni 4:6; Ieremia 23:23-24).

Este interesant că în Ezechiel 37:9-10, se precizează: „**El mi-a zis: „Prorocește și vorbește duhului! Prorocește, fiul omului și zi duhului: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Duhule, vino din cele patru vânturi, suflă peste morții aceștia, ca să învieze!” Am prorocit, cum mi se poruncise. Și a intrat duhul în ei și au înviat și au stat pe picioare: era o oaste mare, foarte mare la număr.”**

Conform Bibliei, la înviere, suflarea sau spiritul (duhul) vine de la Dumnezeu, însă aceasta nu înseamnă ne-aparat din El, observăm în acest caz de înviere, Duhul a venit „**din cele patru vânturi**”, adică din cele patru colțuri ale pământului.

Cele patru vânturi în Scripturi au și sensul de patru spirite sau îngeri (Apocalipsa 7:1; Zaharia 6:1-8).

Astfel putem conchide că Duhul a venit din dimensiunea spirituală în cea materială, și a venit din patru direcții. Despre aceste patru vânturi, vorbește și Domnul Isus și arată că acestea pot fi și: **„de la marginea pământului până la marginea cerului”** (Marcu 13:27). Prin urmare, spiritul vine din dimensiunea spirituală, și tot acolo se și reîntoarce, dar fiind legat de suflet.

Este clar însă că acea lume spirituală, nu implică doar cerul, ci și hadesul unde locuiesc spiritele morților.

În cazul lui Ștefan, a însemnat o intrare în cer, el s-a rugat: **„Doamne Iesus, primește spiritul meu!”** (SCC), astfel cu siguranță că spiritul lui Ștefan, a ajuns la Domnul Isus în cer (comp. Fapte 7:59 cu 2Corinteni 5:8). Însă exista posibilitatea ca spiritul omului să fie primit de Domnul în cer, sau să fie trimis în hades (iad) – (comp. cu Matei 8:12). Este un nonsens ca Ștefan să se roage: **„primește spiritul meu!”** dacă toate spiritele oamenilor ajung automat în cer. Numai dacă există posibilitatea primirii sau a respingerii, rugăciunea aceasta ar fi avut sens.

În concluzie, dacă suflarea de viață rămâne împreună cu sufletul, pentru ca suflarea să continue să de-a viață sufletului, atunci întoarcerea duhului la Dumnezeu, se referă la o revenire în mâna lui Dumnezeu (comp. cu: Iov 12:10), la Dumnezeu omniprezent (Psalm 139:7-8).

Anexa V – Învățăturile din scrierile bisericești vechi despre suflet și pedeapsă eternă:

În masă, scriitorii bisericești au susținut existența omului după moarte, ca suflet sau spirit, sublinierile din citatele prezentate mai jos ne aparțin.

Clement romanul în 68 sau spre sfârșitul sec I d.C. a scris în: **„CLEMENT DIN ROMA, Prima Epistolă”**, CAPITOLUL 5 – ÎN VREMURILE RECENTE, NU MAI PUȚIN RĂU A IZVORÂT DIN ACEEAȘI SURSĂ. MARTIRIUL LUI PETRU ȘI PAVEL.

„Dar să nu stăruim asupra exemplelor antice, hai să venim la eroii spirituali mult mai recent. Să luăm exemplele nobile care ne sunt oferite chiar de generația noastră. Prin invidie și gelozie, cel mai mare și mai neprihănit pilon [al Bisericii] a fost persecutat până la moarte. Să punem înaintea ochilor noștri iluștrii apostoli. Petru, datorită unei invidii lipsită de neprihănire, a răbdat, nu din partea a

unuia sau doi lucrători, ci din partea multora, și când în final a suferit martiriul, s-a mutat în locul gloriei care i se cuvenea lui. Datorită invidiei, Pavel a obținut răsplată suferinței cu răbdare, după ce de șapte ori a fost aruncat în temniță, obligat să fugă și aruncat cu pietre. După ce a predicat atât în est cât și în vest, el a câștigat o reputație strălucită datorată credinței sale, a învățat neprihănirea în întreaga lume și a ajuns la limita extremă a vestului și a suferit martiriul sub perfecți. În acest fel a fost el mutat din lume, și a plecat în locul sfânt, asigurându-ne un exemplu perfect de răbdare.”

Este clar că Clement credea într-o viață după moarte!

În cartea „**MARTIRAJUL LUI IGNAȚIU**” (20 decembrie 115 d.C.).

Primii creștini credeau că sufletul persoanei supraviețuia morții, după cum puteți observa din viziunile lor după moartea lui Ignațiu, și din credința lor exprimată, și redată în fragmentul următor:

„*Aceste lucruri s-au petrecut în a treisprezecea zi dinaintea Calendelor lui ianuarie, adică în douăzeci decembrie, pe vremea când Sun și Senecio erau pentru a doua oară consulii romanilor. Noi înșine am fost martori oculari ai acestor lucruri și L-am rugat pe Domnul, plecându-ne genunchii, cu multă rugăciune, ca El să ne dea nouă, unor oameni slabi, deplina siguranță cu privire la lucrurile petrecute. Pe când am ațipit puțin, s-a întâmplat ca unii dintre noi să îl vadă pe binecuvântatul Ignațiu stând deodată lângă noi și îmbrățișându-ne, în vreme ce alții l-au zărit rugându-se din nou pentru noi, iar alții l-au văzut cu broboane de sudoare, ca și cum abia ar fi venit de la marea lui trudă, stând alături de Domnul. Când am fost, cu mare bucurie, martorii acestor lucruri și am comparat cele câteva viziuni, am cântat laude lui Dumnezeu, dătătorul tuturor lucrurilor bune și ne-am exprimat fericirea cu privire la sfântul [martir]; iar acum v-am adus la cunoștință atât ziua cât și timpul [când s-au petrecut aceste lucruri], pentru ca, adunându-ne împreună, potrivit cu vremea martirajului său, să putem avea părtășie cu învingătorul și nobilul martir al lui Cristos, care l-a călcat în picioare pe diavol și și-a desăvârșit drumul pe care, din dragoste pentru Cristos...*”

În anul 125 d.C. un grec pe nume Aristide a scris: „Când un creștin părăsește această lume, ei se bucură...și însoțesc trupul mortului cu

cântece de recunoștință, de parcă s-ar muta într-un loc deloc departe.”

TATIAN [110-172 d.C.):

Capitolul XIII. Teoria nemuririi sufletului.

„O greci, sufletul nu este în sine nemuritor, ci muritor. 40 Totuși, este posibil ca el să nu moară. Dacă acesta nu cunoaște adevărul, el moare, și se descompune cu trupul, dar învie din nou la sfârșitul lumii împreună cu trupul, primind moartea ca pedeapsă în nemurire. Dar, din nou, dacă el dobândește cunoștința lui Dumnezeu, nu moare, deși pentru o vreme el este descompus. În el însuși este întunericul, și nu este nimic luminos în el. Și acesta este înțelesul citatului: „Întunericul nu a biruit lumina”. 41 Sufletul nu păstrează spiritul, ci este păstrat de acesta, și lumina cuprinde întunericul. În adevăr, Logosul este lumina lui Dumnezeu, dar sufletul ignorant este întuneric. Din pricina aceasta, dacă acesta continuă să fie singuratic, tinde în jos spre materie, și moare cu trupul; dar, dacă se unește cu Spiritul Divin, nu mai este neajutorat, ci se înalță în regiunile încotro îl conduce Duhul: căci locuința spiritului este sus, dar originile sufletului sunt de jos. La început, spiritul a fost un tovarăș constant al sufletului, dar spiritul l-a părăsit pentru că acesta nu dorea să îl urmeze. Totuși, memorând ca și când ar fi fost o scânteie a puterii sale, deși era incapabil să deslușească perfectul din cauza separației, în timp ce îl căuta pe Dumnezeu, s-a alcătuit pe sine în mulții săi zei pribegi, urmărind sofisme demonilor. Dar Duhul lui Dumnezeu nu este cu toți, ci locuiește împreună cu cei care trăiesc drept, și se unește intim cu sufletul, prin profeții el a înștiințat alte suflete despre lucruri ascunse. Iar sufletele care sunt ascultătoare față de înțelepciune au atras spre ei spiritul înrudit; 42 dar cel neascultător, respingându-l pe slujitorul Dumnezeului care suferă, 43 s-au arătat a fi niște luptători împotriva lui Dumnezeu, și nu închinători ai Lui.”

Tatian susținea că sufletul celor răi nu este nemuritor, doar al celor dreți, care se uneau cu Spiritul divin.

Capitolul XIV.

„Demonii vor fi pedepsiți mai sever decât oamenii. Și așa sunteți și voi, o greci, bogați în cuvinte, dar cu mințile pervertite ciudat; și voi recunoașteți mai degrabă suveranitatea mai multora decât stăpânirea unuia singur, obișnuindu-vă să îi urmați pe demoni ca și când ei ar fi puternici. Căci, la fel cum tâlharul inuman este deprins

să îi învingă pe cei ca și el prin îndrăzneală; tot așa și demonii, ajungând la cote înalte ale răutății, au înșelat pe deplin pe sufletele care sunt printre voi și care sunt lăsate pradă ignoranței și aparențelor înșelătoare. Într-adevăr, aceste! ființe nu mor ușor, căci ele nu sunt părtași ai cărnii; ci în timp ce trăiesc ei practică acele căi ale morții, și ei înșiși mor în timp ce îi învață pe cei care îi urmează ca să păcătuiască. De aceea, care este distincția lor de bază este că ei nu mor ca oamenii, ei se vor reține atunci când este vorba de a suferi pedeapsa: ei nu vor gusta din viața veșnică, în așa fel încât vor primi aceasta în locul morții într-o nemurire binecuvântată. Și ca și noi, care putem să murim ușor, iar mai apoi să primim nemurirea cu bucurie, sau durerea cu nemurire, tot așa și demonii, care abuzează de această viață cu scopul de a face lucruri rele, murind continuu chiar atunci când trăiesc, vor avea după aceea aceeași nemurire, ca aceea pe care au avut-o în timpul când au trăit, dar în natura ei ca cea a oamenilor, care în mod voluntar au acționat așa cum demonii le-au prescris în timpul vieții lor. Și nu-i așa că puține feluri de păcate izbucnesc printre oameni și care se datorează scurtei lor vieți, 44 pe când la acești demoni păcatul este mai abundent deoarece ei au o existență nemărginită?”

Tatian aici vorbește de o nemurire cu bucurie și o nemurire cu durere.

Iustian Martirul: Există un consens general că el a trăit în vremea domniei lui Antoninus Pius și mărturia lui Eusebius și cei mai credibili istorici arată aproape cu certitudine că el a fost supus martirajului în vremea lui Marcus Aurelius. Chronicon Paschale menționează data de 165 d.C.

Iustin Martirul (cca. 150) în scrierile sale prezintă următoarele învățături despre suflet în contrast cu gnosticii și marcioniștii, Sfântul Iustin nu concepe doctrina despre supraviețuirea sufletului, independentă de Dumnezeu, sau fără a accepta și doctrina învierii, el spune: „Dacă întâlnești persoane care își zic creștini, dar care neagă învierea morților și susțin, dimpotrivă, că sufletele lor vor fi luate la cer de îndată ce mor, pe aceștia să nu-i socotești creștini” (Dialog cu Tryfon cap. LXXX).

Unele cărți scrise de adventiști se folosesc de acest pasaj, pentru a susține că Iustian nu a crezut într-un suflet după moarte, însă el credea într-un suflet după moarte, însă și în înviere, el vrea să spună aici că **cei care nu susțin ambele doctrine nu sunt creștini**. El

credea că sufletele există după moarte și merg într-un loc bun sau rău în funcție de fapte și acolo așteaptă învierea și judecata, uitați ce spune el în Apologia Întâia cap. XVIII:

„Dacă moartea ar duce la nesimțire, ea ar fi un avantaj pentru toți cei nedrepti. Dar întrucât și simțământul le rămâne tuturor celor ce au trăit și pedeapsa cea veșnică îi așteaptă...sufletele, și după moarte sunt în simțire”

Sau în Dialog cu Tryfon el spune: *„Sufletele celor pioși rămân într-un loc mai bun, iar cele nedrepte și rele într-unul mai rău, așteptând acolo vremea judecății”* (cap.V). Însă se pare El nu credea că sufletele sunt nemuritoare prin sine, fără voia lui Dumnezeu, căci el spune: *„Singur Dumnezeu este nemuritor...în vreme ce toate celelalte... sunt născute și stricăcioase. Sufletul trăiește pentru că Dumnezeu îi dă viață... Căci sufletul nu trăiește prin el însuși, cum trăiește Dumnezeu.”* Citat din Dialog cu Iudeul Tryfon cap. V. și VI. Iustian Martirul - FRAGMENTE DIN LUCRAREA PIERDUTĂ A LUI IUSTIN DESPRE ÎNVIERE

CAPITOLUL X – TRUPUL ESTE MÂNTUIT, DE ACEEA VA ÎNVIA

„Învierea este o înviere a trupului care a murit, căci duhul nu moare; sufletul se află în trup și fără el, trupul nu poate trăi. Trupul nu mai este atunci când sufletul îl părăsește, căci trupul este casa sufletului și sufletul este casa duhului. Toate aceste trei elemente ale celor care nutresc o nădejde sinceră și o credință neclintită în Dumnezeu vor fi mântuite.”

În Apologia I –a CAPITOLUL XVIII se consemnează:

„Meditați la felul în care a sfârșit fiecare dintre împărații dinaintea voastră și la felul în care aceștia au murit de moartea comună tuturor oamenilor, care, dacă ar veni în absența simțurilor, ar fi un dar cresc pentru toți cei răi. Dar având în vedere faptul că senzațiile rămân tuturor celor care au trăit vreodată și că pedeapsa veșnică este pregătită (pentru cei răi), vedeți să nu neglijați convingerea aceasta și să v-o însușiți ca o credință că aceste lucruri sunt adevărate.”

Cap. XIX: *„Isus Cristos, a spus că „ceea ce este cu neputință la oameni este cu putință la Dumnezeu” și „nu vă temeți de cei ce văucid trupul și apoi nu mai pot face nimic; ci temeți-vă de Cel care, după moarte, vă poate arunca și trupul și sufletul în gheena”. Gheena este locul unde vor fi pedepsiți cei ce au trăit în răutate și*

nu au crezut că lucrurile pe care Dumnezeu ne-a învățat prin Cristos se vor întâmpla.”

Cap. XX: „Dacă noi deci, în anumite privințe învățăm pe alții aceleași lucruri ca și poeții și filozofii pe care voi îi cinstiți, iar în altele avem o învățătură mai deplină și mai dumnezeiască și noi singuri putem dovedi ceea ce afirmăm, de ce suntem pe nedrept urâți mai mult decât toți ceilalți? Atunci când spunem că toate lucrurile au fost create și aranjate în lume de Dumnezeu, pare că rostim doctrina lui Platon. Iar când spunem că toate vor arde în foc, pare că afirmăm doctrina stoicilor. Atunci când spunem că sufletele celor răi, care sunt înzestrate cu simțuri și după moarte, sunt pedepsite, iar sufletele celor buni, fiind izbăvite de pedeapsă, petrec o existență binecuvântată, pare că spunem aceleași lucruri ca și poeții și filozofii.”

Cap. LII: „va învia trupurile tuturor oamenilor care au trăit, le va îmbrăca în nemurire pe cele ale oamenilor vrednici și va trimite trupurile celor răi, înzestrate cu simțuri, în focul cel veșnic, împreună cu diavolii cei răi. Și vom dovedi că și aceste lucruri au fost prevestite...Ascultați ce se spune într-un mod asemănător, despre senzațiile și pedepsele prin care vor trece cei răi: „Acolo viermele nu moare și focul nu se stinge” și atunci se vor pocăi, dar nu le va folosi la nimic.”

În Apologia Întâia: „celor nedrepti le va trimite în focul cel veșnic, ca să se chinuiască de-a pururea, laolaltă cu demonii cei răi”.

În Dialog cu Tryfon cap.V, el învață: „Dar eu nu spun nicidecum că toate sufletele mor; căci pentru cei răi, aceasta ar fi cu adevărat un profit. Dar atunci cum? Sufletele celor pioși rămân într-un loc mai bun, iar cele nedrepte și rele într-unul mai rău, așteptând acolo vremea judecării. Astfel, sufletele cele vrednice de Dumnezeu nu vor mai muri, pe când celelalte vor fi pedepsite, atâta vreme cât voiește Dumnezeu ca ele să existe și să fie pedepsite.”

Iustian credea că sufletul nu este nemuritor, deoarece doar Dumnezeu are atributul acesta, și orice lucru născut nu are nemurirea. Însă sufletele continuau să existe după moarte în viziunea lui. El mai susținea că sufletul celor buni merge într-un loc mai bun așteptând judecata și învierea. Iar cei răi într-un loc mai rău unde sunt chinuți până la judecată.

Iar la judecată, cei răi vor fi pedepsiți atâta vreme cât Dumnezeu dorește ca aceste persoane să existe și să fie pedepsite, adică veșnic, conform cu: Apologia Întâia, unde el spune: „celor nedrepti le va

trimite în focul cel veșnic, ca să se chinuiască de-a pururea, laolaltă cu demonii cei răi”.

Teofil al Antiohiei (episcop în Antiohia între ani 169-177), susține totuși că nemurirea nu se primește decât la înviere când spune în cartea Întâi către Autolic cap. VII: „Că Dumnezeu înviază nemuritor trupul tău împreună cu sufletul. Atunci, ajungând nemuritor, vei vedea pe Cel nemuritor...” El spune despre înviere în cap. VIII „*Dumnezeu care te-a făcut, poate să te facă din nou*” Totuși el susține chinul etern când spune în cap. XIV „*vei îndura acele pedepse veșnice...Iar la sfârșit pe unii ca aceștia îi va primi focul cel veșnic.*”

Teofil al Antiohiei: Trei cărți către Autolic (scrisă în jurul anului 180 d.C.)

Cartea I, Cap. V: „*După cum în om nu se vede sufletul, că este nevăzut pentru oameni, dar prin mișcarea trupului se înțelege că este în om un suflet...*”

XIV: „*...ca nu cumva ne-crezând acum, să crezi atunci când vei îndura acele pedepse veșnice...iar celor necredincioși...partea lor va fi urgia și mânia, necazul și strâmtorarea; iar la sfârșit pe unii ca aceștia îi va primi focul cel veșnic.*”

Este clară credința creștinilor de atunci în chinul etern.

Policarp, Episcopul Smirnei, s-a născut în sec. I și a trăit în Smirna - Asia Mica. A rămas orfan la o vârstă fragedă și a fost crescut de credincioasa văduvă Calista, sfătuită de un înger. După moartea mamei sale adoptive, Policarp, a renunțat la toate bunurile sale și a început o viață castă, îngrijind bolnavii și infirmii. Apostol Ioan mai trăia în acea vreme și, fiind buni prieteni, cei doi mergeau deseori împreună în călătoriile lor apostolice.

Între anii 161-180 împăratul Romei Marcus Aurelius a început o cruntă persecuție împotriva creștinilor iar păgânii au cerut judecătorului să fie căutat Sf. Policarp, „tatăl tuturor creștinilor” și „ademenitorul întregii Asii”.

Suferințele și moartea sa sunt prezentate în „Epistola Creștinilor Bisericii din Smirna către celelalte Biserici”, una dintre cele mai vechi mărturii ale literaturii creștine. În această Scrisoare, scrisă de biserica din Smirna, către biserica din Philomelium și prin această biserică adresată întregii lumi creștine, pentru a oferi o relatare succintă a circumstanțelor martirajului lui Policarp. Este cea mai

timpurie dintre scrierile despre martiri și, în general, a fost considerată ca fiind deopotrivă cea mai interesantă și autentică.

Acolo Policarp declară credința lui în pedeapsa eternă: „*Dar Policarp a răspuns: „Tu mă ameninți cu un foc ce arde timp de un ceas și după puțin timp se stinge, dar nu cunoști focul judecării viitoare și al pedepsei veșnice, păstrate pentru cei neevlavioși.”*”

Policarp era ucenicul apostolului Ioan, cu care făcea călătorii misionare, și credea într-un foc etern, care nu chinuiește un ceas; ci, veșnic, cu siguranță această învățătură a primit-o de la Ioan, care a scris Apocalipsa (vezi: Apocalipsa 14:10-11; 20:10).

Athenagoras (c. 170), filozof convertit la creștinism, susține și sufletul după moarte și învierea care este unirea din nou a trupului cu sufletul. El spune: „*Dacă întreaga natură a omului este în general compusă dintr-un suflet nemuritor și un trup care a fost potrivit acestuia prin creație, și dacă nici naturii sufletului în sine, nici naturii trupului în mod separat, Dumnezeu nu i-a atribuit o asemenea creație sau o asemenea viață și un întregul curs la unei existențe ca aceasta, ci pentru omul compus din două entități, cu scopul ca ele să poată, atunci când au trecut prin existența prezentă, să ajungă la un sfârșit comun, cu aceleași elemente din care ele au fost compuse la nașterea lor și în timpul vieții lor,...Și ele vor fi aceleași în ceea ce privește unirea lor specifică, dacă părțile descompuse sunt unite din nou pentru constituirea ființei. Și necesitatea constituirii aceluiași om, dovedește că, după moarte și descompunerea trupurilor, va urma o înviere; pentru că fără ea, nici nu pot fi unite părțile una cu cealaltă în conformitate cu natura, nici nu poate fi reconstruită natura aceluiași om.” - CAP. XV. – ARGUMENTUL ÎN FAVOARE ÎNVIERII, DIN NATURA OMULUI.*

Atenagoras Atenianul, în tratatul său „**Despre învierea morților**” (177-180 d.C.), spune în Cap. IX:

„*căci potrivit sfatului Său, atunci când l-a adus pe om la viață, Creatorul i-a dat suflet nemuritor și un trup sensibil, dându-i rațiune și insuflându-i o lege...*”Cap. XV: „*Când ne gândim la crearea omului, implicit ne gândim că trebuia să existe un singur scop pentru sufletul cât și pentru trupul lui...învierea trupurilor moarte și descompuse, fără de care o nouă împreunare firească a celor două componente (suflet și trup) nu s-ar putea concepe...omul*

trebuie să dăinuiască etern sub forma ambelor elemente, fapt care ar fi de ne-conceput fără înviere”

Cap. XIII: „...și nădejduim, în mod statornic, la o continuare a existenței ființei în nemurire; și aceasta nu le îmbrățișăm fără vreo bază, din descoperirile oamenilor, hrânindu-ne cu speranțe false, ci credința noastră se bazează pe cea mai infailibilă garanție – scopul Celui care ne-a dat forma, conform căruia El a făcut omul cu un suflet nemuritor și un trup, și l-a înzestrat cu înțelegere și o lege înnăscută de conservare și protejare a lucrurilor date de El ca fiind potrivite pentru o existență inteligentă și pentru o viață rațională: pentru că noi știm bine că El nu ar fi dat formă unei asemenea ființe, și nu ar fi înzestrat-o cu toate lucrurile care aparțin eternității, dacă El nu ar fi intenționat ca ceea ce a fost creat în acest fel trebuie să continue în veșnicie. Prin urmare, dacă Creatorul acestui univers a făcut omul având în vedere participarea sa la o viață inteligentă, și ca, avându-l ca un spectator al grandorii Sale, și a înțelepciunii care se manifestă în toate lucrurile, el va putea continua pentru totdeauna în contemplarea acestora; apoi, în acord cu scopul Autorului său, și cu natura pe care el a primit-o, cauza creației sale este o garanție a continuității sale pentru totdeauna, și această continuare este o garanție a învierii, fără de care omul nu ar putea continua.”

CAP. XV. – ARGUMENTUL ÎN FAVOAREA ÎNVIERII, DIN NATURA OMULUI.

„În timp ce cauza descoperibilă în creația omului este în sine suficientă pentru a dovedi că înviere urmează ca o secvență naturală după descompunerea trupurilor, totuși poate este bine să nu ezităm să ducem dovezi din oricare din argumentele propuse, ci, într-un mod armonios cu ceea ce s-a spus, să le arătăm celor care nu sunt în stare singuri să le discernă, argumentele pentru fiecare adevărurile care s-au dezvoltat din cel primar; și primul și cel mai important, este natura omului creat, care ne conduce la aceeași părere, și are aceeași forță ca o dovadă pentru înviere. Dacă întreaga natură a omului este în general compusă dintr-un suflet nemuritor și un trup care a fost potrivit acestuia prin creație, și dacă nici naturii sufletului în sine, nici naturii trupului în mod separat, Dumnezeu nu i-a atribuit o asemenea creație sau o asemenea viață și un întregul curs la unei existențe ca aceasta, ci pentru omul compus din două entități, cu scopul ca ele să poată, atunci când au trecut prin existența prezentă, să ajungă la un sfârșit

comun, cu aceleași elemente din care ele au fost compuse la nașterea lor și în timpul vieții lor, în mod inevitabil urmează, din moment ce o ființă vie este formată din două entități, având parte orice experimentează sufletul și orice experimentează trupul...Și necesitatea constituirii aceluiași om, dovedește că, după moarte și descompunerea trupurilor, va urma o înviere; pentru că fără ea, nici nu pot fi unite părțile una cu cealaltă în conformitate cu natura, nici nu poate fi reconstruită natura aceluiași om. Dacă ambele, înțelegerea și rațiunea i-au fost date omului pentru discernerea lucrurilor care sunt percepute prin înțelegere, și nu numai a existenței, ci și a bunătății, a înțelepciunii și a dreptății Dătătorului lor, atunci în mod necesar urmează că, din moment ce acele lucruri continuă de dragul celui căreia îi este dată judecata rațională, trebuie să continue și judecata dată pentru aceste lucruri. Dar este imposibil pentru ea să continue, dacă natura pe care ea a primit-o și la care ea aderă, nu continuă. Dar cel ce a primit atât înțelegere cât și rațiune este omul, nu sufletul în sine. Prin urmare, omul care este format din două părți, trebuie să continue pentru totdeauna. Dar este imposibil pentru el să continue dacă nu este înviat din nou. Pentru că dacă nu ar avea loc nici o înviere, natura omului, ca om, nu va continua. Și dacă natura omului nu continuă, sufletul a fost în zadar adaptat la nevoile și experiențele trupului; în zadar a fost imprimat trupul așa încât să nu poată obține ceea ce dorește, ascultător de fratele sufletului, și călăuzit de acesta ca și cu un căpăstru; în zadar este înțelegerea, în zadar este înțelepciunea, și respectarea justeței, sau chiar și practicarea oricărei virtuți, și legiferarea și impunerea legilor, - pentru a pune totul într-un cuvânt, orice este nobil în om sau de dragul omului, sau mai degrabă chiar creația și natura oamenilor. Dar dacă zădărnicia este total exclusă din toate lucrările lui Dumnezeu, și din toate darurile acordate de El, concluzia inevitabilă este că, împreună cu durata interminabilă a sufletului, va exista o continuare perpetuă a trupului, în conformitate cu natura corespunzătoare lui.”

Aici Athenagoras susține că învierea este unirea dintre suflet și trup.

CAP. XVI. – ANALOGIA MORȚII ȘI A SOMNULUI ȘI ARGUMENTUL LOGIC ÎN FAVOAREA ÎNVIERII.

„Și nimeni să nu considere ca ceva ciudat faptul că noi folosim numele de viață pentru o continuare a ființei care este întreruptă de moarte și descompunere; dar să ne amintim că acest cuvânt nu are numai un înțeles, și că nu există numai o măsură a continuității,

deoarece și natura lucrurilor care continuă nu este numai una. Dacă fiecare din lucrurile care continuă își are continuitatea în acord cu natura sa proprie, nici că în cazul celor care sunt în întregime incoruptibile și nemuritoare nu vom găsi o continuitate ca a noastră, deoarece naturile ființelor superioare nu ating un nivel ca al celor care sunt inferioare, nici în om nu este potrivit să căutăm o continuitate invariabilă și neschimbătoare; cu atât mai mult cu cât cea dintâi este creată nemuritoare de la început, și continuă să existe fără un sfârșit prin simpla voință a Creatorului, și oamenii, în ceea ce privește sufletul, au de la prima lor origine o continuitate neschimbătoare, dar în ceea ce privește trupul obțin nemurirea prin intermediul schimbării. Aceasta înțelegem prin doctrina învierii; și, uitându-ne la aceasta, noi atât că așteptăm descompunerea trupului, ca o secvență dintr-o viață a dorinței și a descompunerii, cât și că după ea sperăm la o continuitate cu nemurirea, fără a pune moartea noastră la un nivel cu moartea animalelor iraționale, sau continuitatea omului cu continuitatea celor nemuritori, ca nu cumva din neatenție în acest fel să punem natura și viața umană la un nivel cu lucruri cu care nu este potrivit să le comparăm. Prin urmare, nu ar trebui să stârnească nemulțumirea faptul că, se pare că, există o anumită inegalitate în ceea ce privește durata omului; nici faptul că separarea sufletului de membrele trupului și descompunerea părților lui întrerupe continuitatea vieții, prin urmare să ne pierdem nădejdea cu privire la înviere. Pentru că, deși relaxarea simțurilor și a puterilor fizice, care în mod natural are loc în timpul somnului și pare să întrerupă viața simțurilor, atunci când oamenii dorm la intervale regulate de timp, și, de unde erau, revin din nou la viață, și totuși nu refuzăm să numim aceasta viață; și, eu presupun, că din acest motiv unii numesc somnul fratele morții, nu ca și cum și-ar deriva originea din aceeași înaintași și părinți, ci pentru că cei care sunt morți și cei care dorm sunt în stări asemănătoare, cel puțin în ceea ce privește tăcerea și lipsa oricărui simțământ despre prezent sau trecut, sau mai degrabă a existenței în sine și propria lor viață. Prin urmare, dacă nu refuzăm să-i dăm numele de viață, acestei vieți a omului plină de atâtea inegalități de la naștere și până la descompunere, și întreruptă de toate acele lucruri pe care le-am menționat mai înainte, nu trebuie să disperăm cu privire la viața care urmează după descompunere, cea care implică învierea, cu toate că pentru o vreme aceasta acesta este întreruptă de separarea sufletului de trup. ”

Athenagoras susține existența unui suflet după moarte.

CAP. XVIII. – JUDECATA TREBUIE SĂ FACĂ REFERIRE ATÂT LA SUFLET CÂT ȘI LA TRUP: PRIN URMARE VA EXISTA O ÎNVIERE

„...În toate evenimentele, omul, despre care trebuie acum să discutăm, având dorințe, are nevoie de hrană; fiind muritor, de posteritate; fiind rațional, de un proces de judecată. Dar dacă fiecare dintre aceste lucruri îi aparțin omului prin natură, și el are nevoie de hrană pentru viața sa, și are nevoie de posteritate pentru continuarea rasei, și are nevoie de judecată pentru ca hrana și posteritatea să poată fi în acord cu legea, atunci desigur urmează că, deoarece hrana și posteritatea se referă la ambele împreună, și judecata trebuie să se refere la ele (prin ambele împreună eu înțeleg omul, format din suflet și trup), și că un asemenea om devine responsabil pentru toate acțiunile lui, și primește din ele fie răsplătă, fie pedeapsă. Acum, dacă dreapta judecată acordă ambelor împreună retribuția sa pentru faptele rele; și dacă nu este potrivit ca fie numai sufletul singur să primească răsplățile pentru faptelor lucrate în unire cu trupul (pentru că acesta în sine nu are nici o înclinație spre greșeli care sunt comise în legătură cu plăcerile sau mâncarea și cultura trupului), sau ca trupul singur să primească (pentru că el prin sine însuși nu este capabil să deosebească legea și dreptatea), dar omul, compus din acestea, este supus judecății pentru fiecare dintre aceste fapte lucrate de el; și dacă rațiunea nu găsește aceasta întâmplându-se nici în viața aceasta (pentru că răsplata după merite nu-și găsește locul în existența prezentă; pentru că mulți atei și persoane care practică tot felul de nedreptăți și răutate trăiesc până la sfârșit, ne-vizitați de calamități, în timp ce, dimpotrivă, cei care au trăit în mod deschis o viață exemplară în ceea ce privește fiecare Virtute, trăiesc în durere, în insultă, în calomnie și ultraj, și suferinți de tot felul), nici după moarte (pentru că ele nu mai există împreună, sufletul fiind separat de trup, și trupul fiind descompus din nou în materialele din care era compus, și nu mai reține nimic din structura sau forma sa inițială, cu atât mai puțin aducerea aminte a acțiunilor): rezultatul tuturor acestora este foarte clar pentru fiecare, - adică, că, în limbajul apostolului „ceea ce este supus putrezirii (și descompunerii) trebuie să se îmbrace în neputrezire”, pentru ca cei care au fost morți, să fie aduși la viață prin înviere, și părțile care au fost separate și în întregime descompuse să fie unite din nou, și

fiecare să primească, în acord cu dreptatea, pentru ceea ce s-a făcut în trup, indiferent că ar fi bine sau rău.”

CAP. XX. – PENTRU CA PEDEAPSA CARE VINE PESTE EL SĂ FIE DREAPTĂ OMUL TREBUIE SĂ POSEDE, ÎN VIAȚA DE APOI, ATÂT UN TRUP CÂT ȘI UN SUFLET.

„Fie că moartea este stingerea totală a vieții, sufletul fiind dizolvat și descompus împreună cu trupul, fie că sufletul rămâne singur, incapabil de dizolvare, dispersie, descompunere, în timp ce trupul este descompus și dizolvat, fără a mai păstra nici o aducere aminte a acțiunilor din trecut, nici vreun simțământ în legătură cu ceea ce a experimentat în conexie cu sufletul. Dacă viața omului ar fi total stinsă, acesta s-ar vedea printr-o lipsă totală de grijă față de oamenii care sunt vii, lipsa unei judecăți care să-i privească pe cei care au trăit în virtuți sau vicii; ci ar avea, din nou, loc o năvălire peste noi a tot ceea ce ține de o viață de nelegiuire, și mulțimea de absurdități care decurge din aceasta, și ceea ce reprezintă apogeul acestei nelegiuiri – ateismul. Chiar dacă trupul va fi descompus, și fiecare din particulele dizolvate vor trece în elementele asemănătoare, totuși sufletul trebuie să rămână în sine nemuritor, nici prin această presupunere nu va avea loc nici o judecată a sufletului, pentru că va exista o absență a egalității: deoarece este nelegitim a suspecta că o judecată de acest fel ar putea fi emisă de Dumnezeu și din partea lui Dumnezeu care este doritor de egalitate. Totuși egalitatea este de dorit la judecată, dacă ființa care a practicat neprihănirea sau nelegiuirea nu este păstrată în existență: pentru că cel care a practicat fiecare dintre aceste lucruri în viață și peste care vine judecata a fost omul, nu sufletul singur. Rezumând totul într-un cuvânt, această concepție în nici un caz nu este consistentă cu egalitatea.”

CAP. XXV. – CONTINUAREA ȘI ÎNCHEIEREA ARGUMENTAȚIEI.

„...Dar ca același suflet să obțină același trup este imposibil pe oricare altă cale, și posibil numai prin înviere; pentru că dacă are loc aceasta, urmează și un sfârșit care este potrivit naturii oamenilor. Și noi nu vom face nici o greșală spunând că cauza finală a unei vieți inteligente și a unei judecăți raționale, trebuie să fie să fie ocupată în mod neîntrerupt cu acele obiecte la care rațiunea naturală este în primul rând și în mod primar adaptată, și să ne delectăm fără încetare în contemplarea Lui care există, și a decretelor Sale, în ciuda faptului că majoritatea oamenilor, pentru

că sunt afectați prea intens și prea violent de lucrurile de jos, trec prin viață fără să obțină acest obiect. Un mare număr al celor care falimentează în lucrurile care le aparțin lor, nu fac zadarnică seria obișnuită, pentru că examinarea se leagă de indivizi, și răsplata au pedeapsa trăirii, în rău sau bine, este proporționată cu meritele fiecăruia.”

În aceste capitole, Atenagoras Atenianul, învață clar descriind două elemente ale omului: trupul și sufletul. Sufletul poate trăi după moarte despărțit de trup, în viziunea lui, însă are nevoie de înviere să primească răsplata, să fie judecat, nu este cinstit să fie judecat doar sufletul pentru faptele trupului, sau ca doar sufletul sau doar trupul să primească răsplata, ci ca întreg. Astfel, învierea este o unire din nou a celor două elemente: trupul și sufletul, care face ca omul să existe ca la început.

IRINEU - Împotriva ereziilor (scrisă în cca 180 d.C.):

Cartea a II. CAPITOLUL XXXIV

„I. Domnul a învățat cu o deplină plinătate că sufletele nu numai că continuă să existe, nu prin trecerea din trup în trup, ci că ele își păstrează aceeași formă [în starea lor separată] pe care trupul a avut-o în care ele au fost adaptate, și că ele își amintesc faptele pe care le-au făcut în această stare de existență și din care au încetat acum - în acea narațiune care este înregistrată cu referire la omul bogat și Lazăr care a găsit alinare în sânul lui Avraam. În această relatare El afirmă că Dives l-a cunoscut pe Lazăr după moarte, ca și Avraam, și că fiecare dintre aceste persoane au continuat în poziția lor adecvată, și că [Dives] a cerut ca Lazăr să fie trimis să-l răcorească - [Lazăr], la care acesta nici măcar nu i-a acordat [anterior] nici măcar firmiturile de la masa sa. [El ne spune] și despre răspunsul dat de Avraam, care era obișnuit nu numai cu ceea ce făcea referire la sine, ci și la Dives, și că se bucura de cei care nu-și doreau să ajungă în acel loc de chin dacă credeau în Moise și în profeți, și să primească predicarea despre Acela care avea să învie din morți. Deci, prin aceste lucruri este declarat simplu că sufletele continuă să existe și că nu trec de la un trup la altul, că ele dețin forma unui om, ca ele să fie recunoscute, și rețin memoria acelor lucruri din lumea aceasta; ba mai mult, că darul de profeție era deținut de Avraam, și că fiecare clasă de suflete primește o locuință după merit, chiar înainte de judecată.”

2. Dar dacă vreo persoană în acest timp susține că aceste suflete, care au început să existe doar cu ceva timp în urmă, nu pot dura pentru o perioadă lungă de timp, ci că ele trebuie, pe de-o parte, ori să fie nenăscute, pentru a fi nemuritoare, sau dacă au avut un început în calea generării, ca ele să moară odată cu trupul - aceștia să învețe că doar Dumnezeu, care este Domnul tuturor, este fără început și fără de sfârșit, fiind adevărat și din totdeauna același, și că rămâne întotdeauna aceeași Ființă de neschimbat. Dar toate lucrurile care purced din El, pentru orice lucru ar fi fost ele făcute, și sunt făcute, își primesc într-adevăr propriul lor început de generație, și pe această bază sunt inferioare Aceluia care le-a format, în măsura în care aceste nu sunt nenăscute. Cu toate acestea ele îndură și își extind existența într-o serie lungă de ani în conformitate cu voia lui Dumnezeu Creatorul lor; astfel că El le permite acestora ca ele să fie astfel formate la început, și ca mai apoi să poată exista.

3. Căci la fel ca cerul care este deasupra noastră, firmamentul, soarele, luna, restul stelelor, și toată grandoarea lor, deși ele nu au avut o existență anterioară, au fost aduse în existență, și continuă de-o lungă perioadă de timp conform voii lui Dumnezeu, la fel este cu oricine care crede astfel despre suflete și duhuri și, de fapt, referitor la toate lucrurile create, prin nici un mod nu va fi dus în rătăcire, în măsura în care toate lucrurile care au fost făcute au avut un început atunci când acestea au fost formate, dar trăiesc atâta timp cât vrea Dumnezeu ca ele să aibă o existență și o continuitate. Duhul profetic aduce mărturie referitor la aceste opinii, atunci când El declară că „El a rostit și ele au fost făcute; a poruncit și ele au fost create: El le-a așezat pentru totdeauna, da, din veci în veci”. Și din nou, El vorbește astfel despre mântuirea omului: „El ti-a cerut viață, și Tu i-ai prelungit lungime zilelor din veci în veci”; indicând că este Tatăl tuturor cel care acordă durată din veci în veci pentru cei ce sunt mântuiți. Căci viața nu reiese din noi, și nici din propria noastră natură, ci este acordată conform harului lui Dumnezeu. Și prin urmare cel care va păstra viața încredințată lui, și îi va mulțumi Aceluia care i-a dat-o, va primi și lungime de zile din veci în veci. Dar cel ce o va respinge, și se va dovedi drept nemulțumitor față de Făcătorul său, în măsura în care el a fost creat și nu l-a recunoscut pe Acela care i-a acordat [acest dar], se lipsește de [privilegiul] continuității din veci în veci. Și, pentru acest motiv, Domnul a declarat acelor care i s-au arătat

nemulțumiți următoarele: „Dacă nu ați fost credincioși în cele mai mici, cum ați putea fi în cele mari?” indicând că aceia care în această viață scurtă s-au arătat nemulțumiți Lui, pe drept nu vor primi de la El lungime de zile din veci în veci.

4. Dar la fel cum trupul animal nu este în sine sufletul, totuși acesta are părtășie cu sufletul atâta timp cât vrea Dumnezeu; așa că sufletul în sine nu este viață, ci participă în acea viață încredințată lui de Dumnezeu. În aceeași măsură declară și cuvântul profetic referitor la primul om format că „a devenit un suflet viu”, învățându-ne că prin participarea vieții sufletul devine viu; așa că sufletul, și viața pe care o deține trebuiesc înțelese ca fiind existențe separate. Atunci când Dumnezeu acordă viață și durată perpetuă, se întâmplă că chiar și sufletele care nu au existat anterior vor trăi pe viitor [pentru totdeauna], din moment ce Dumnezeu a dorit ca acestea să trăiască cât și să continue în existență. Căci voia lui Dumnezeu ar trebui să guverneze și să domnească în toate lucrurile, în timp ce toate lucrurile care sunt supuse Lui, sunt în supunere și devotate față de serviciul Său. Până aici, deci, dați-mi voie să vorbesc despre crearea și durata continuă a sufletului.”

Și Irineu afirmă cât se poate de clar, că sufletele nu au viața în sine; ci, pentru a trăi trebuie să primească viață de la Dumnezeu, el susține un suflet după moarte despărțit de trup, însă sufletele celor răi, nu vor primi viață în veci. El mai susține că fiecare clasă de suflete primește o locuință după merit, chiar înainte de judecată, astfel această concepție susține crezul evreilor și prezentat de Isus în parabola cu bogatul și Lazăr, care susține că în Sheol sunt mai multe compartimente.

EPISTOLA CATRE DIOGNET

Epistola către Diognet, aceasta perla a literaturii creștine din primele trei secole creștine, cum a fost numită, este necunoscută atât de scriitorii creștini din epoca patristică cât și celor din epoca medievală, scrisă de un autor necunoscut în Alexandria, în jurul anului 200 d.C.

Capitolul VI

„1. Ca sa spun pe scurt, ce este sufletul in trup, aceea sunt creștinii in lume. 2. Sufletul este răspândit in toate măduarele trupului, iar creștinii in toate orașele lumii. 3. Sufletul locuiește in trup, dar nu este din trup, creștinii locuiesc in lume dar nu sunt din lume. 4. Sufletul nevăzut este închis in trupul văzut și creștinii sunt văzuți, pentru ca sunt in lume, dar credința lor în Dumnezeu rămâne

nevăzuta. 5. Trupul urăște sufletul și îi poarta război fără să îi fi făcut vreun rău, pentru că îl împiedică să se dedea plăcerilor; și lumea urăște pe creștini, fără să îi fi făcut vreun rău, pentru că se împotrivesc plăcerilor ei. 6. Sufletul iubește trupul, deși trupul urăște sufletul, sufletul iubește și mădularele, și creștinii iubesc pe dușmanii lor. 7. Sufletul este închis în trup, dar el ține trupul, și creștinii sunt închiși în lume ca într-o închisoare, dar ei țin lumea. Sufletul nemuritor locuiește în cort muritor; și creștinii locuiesc vremelnice în cele stricăcioase, dar așteaptă în ceruri nestricăciunea. 9. Sufletul chinuit cu puțină mâncare și băutura se face mai bun; și creștinii pedepsiți în fiecare zi se înmulțesc mai mult. 10. Intr-o atât de mare ceata i-a rânduit Dumnezeu, ca nu le-a îngăduit să o părăsească.”

Este clar că creștinii aveau concepția unui suflet nemuritor ce locuiește într-un trup muritor, și în general credeau într-un chin temporar până la judecată pentru cei răi, și un chin etern după judecată.

Anexa VI - Este omul o trinitate?

Multe grupuri religioase învață că omul este o trinitate, că omul este compus din trei părți!!! Ei susțin fără să gândească că omul are duh, suflet și trup! De ce spunem „fără să gândească”? Deoarece dacă două părți din om supraviețuiesc morții, respectiv sufletul și duhul, atunci ar exista două persoane: sufletul și duhul. Iar dacă a fost credincios, ajung în cer două persoane spirituale: suflet și duh, iar dacă a fost necredincios, ajung în iad două persoane din acel om: sufletul și duhul!!!

În schimb Biblia vorbește de un singur om dinăuntru, nu de doi (2Corinteni 4:16)!!!

În nebunia lor, fără să înțeleagă Scripturile le răstălmăcesc spre pierzare (2Petru 3:16)!

Da ei aduc argumente, texte pe care nu le înțeleg, ca de pildă: 1Tesalonicieni 5:23!

Conform cu Luca 1:46-47, sufletul este echivalentul spiritului, astfel în cazul persoanei spirituale ieșite din trup, după moartea ei. Partea imaterială care supraviețuiește morții este numită în Biblie atât suflet (Matei 10:28; Fapte 20:10), cât și duh (Luca 8:55), dar este **aceiași persoană spirituală**, nu pot fi o persoană și două entități spirituale!!!

Doar când Biblia face distincție între rațiune și sentimente (părți dintr-o persoană), atunci spiritul (duhul) este diferit de suflet (Evrei 4:12; 1Tesaloniceni 5:23), sufletul (psyhe de unde provine cuvântul: psihiatrie) este gândirea (partea rațională, intelectuală), iar spiritul este inima (partea emoțională, sentimentală).

Spiritul = inima: 1Corinteni 5:3 cu 1Tesaloniceni 4:17.

Sufletul = gândirea: Evrei 4:12; 1Petr 2:11.

Prin urmare, omul este o singură persoană unitară, ce există în două forme: în timpul vieții în forma materială, el locuiește în trup; iar la moarte, există în forma spirituală, numită: omul dinăuntru, suflet, spirit, etc. părăsește cortul acesta adică trupul!

La rândul lui acea unică persoană este compusă din rațiune, sentimente (1Tesaloniceni 5:23), ba mai mult, în Marcu 12:30, sunt descrise patru aspecte ale ființei omului: inima, sufletul, gândirea și puterea.

Dar omul per ansamblu nu este nici o trinitate, după cum nu este nici compus din patru părți, ci el este o dualitate: suflet/trup (Matei 10:28; Apocalipsa 6:9; 20:4).

În ce privește suflarea de viață ce întreține viața trupului și a sufletului, **ea nu este din om, ea este a lui Dumnezeu**. Suflarea de viață, este un spirit ce vine de la Dumnezeu (Iov 33:4; Psalm 104:29-30), un spirit derivat din Spiritul Sfânt care are ca rol și lucrare specifică, a da viață omului, și rămâne ca susținător al vieții în om până la moartea acestuia (Daniel 5:23; Iov 12:10; 34:13-15).

Suflarea de viață este prezentată nu doar ca dând viață din punct de vedere fizic, ci ca dând și pricepere (Iov 26:4; 32:8); luminează intelectuală (Proverbe 20:27).

Cu alte cuvinte omul nu ar avea capacitate intelectuală fără suflarea de viață. Astfel cu siguranță, suflarea (spiritul) de viață, aduce viața în întregime în om, ea aduce capacitatea de a raționa, aduce: voință, sentimentele, nu doar viața fizică!

Toate capacitățile omului, morale, spirituale, fizice, le are datorită suflării de viață, omul fără suflarea lui Dumnezeu ar fi o grămadă de țărână! – Geneza 2:7.

La moartea omului, suflarea de viață, iese din om (Iov 34:14-15; Numeri 27:16; Ecleeziast 12:7; Matei 27:50; Ioan 19:30; Fapte 7:59), împreună cu sufletul, la ultima expirație a omului (Luca 23:46), pentru a susține viața sufletului și după despărțirea de corp. Această entitate spirituală numită: sufletul omului sau spiritul omului, din ea

face parte atât suflarea de viață a lui Dumnezeu; cât și persoana repsectivă cu personalitatea ei, dar într-o stare spirituală!

De pildă, fetița înviată de Isus a experimentat reîntoarcerea spiritului ei din nou în corpul ei decedat, căci Evanghelistul Luca descrie în Luca 8:54-55 NW: **„Dar el a luat-o de mână și a chemat-o, zicând: Fetițo, scoală-te! spiritul ei s-a întors și ea s-a ridicat imediat...”**. Expresia: **„spiritul ei”**, nu se poate referi doar la personalitatea fetei în stare spirituală, căci **Spiritul Sfânt este cel ce dă viață** (Ioan 6:63; Psalm 104:29-30), dar acest spirit care s-a întors, nu a fost doar suflarea de viață, căci reîntoarcerea acestui spirit în corpul inert a dus la revenirea în ființă **a fetei cu personalitatea ei, cu amintirile ei** dinainte de moarte. Revenirea spiritului în corpul mort nu a adus o viață care începe de la 0, ci o viață care a mai existat pe pământ!

Suflarea merge împreună (unit, împletit) cu sufletul în domeniul spiritual, deoarece doar Dumnezeu are viața în Sine, și toată creația există și trăiește deoarece Dumnezeu este prezent în creație prin Suflarea Sa Atot-susținătoare (Fapte 17:28; Efeseni 4:6; Coloseni 1:17; Evrei 1:3).

Suflarea nu se desparte de suflet, de fapt, partea imaterială din om, este descrisă și numită atât prin expresia: **„spiritul”** (Luca 8:55) cât și prin expresia: **„sufletul”** (Fapte 20:10), și această parte spirituală a omului, este o entitate unită, din care face parte atât persoana umană în starea ei spirituală, imaterială cât și suflarea de viață ce susține viața celui suflet.

Omul spiritual, omul dinăuntru, ce supraviețuiește morții este o singură entitate spirituală, ce este numită suflet deoarece ea este sufletească, este o persoană care are personalitatea omului, care este un suflet. Partea imaterială din om care supraviețuiește morții, Biblia o numește spirit (duh), deoarece este o entitate de natură spirituală. Aceste numiri desemnează aceeași ființă, persoană sau entitate!

Să luăm un exemplu: apostolul Pavel, fostul Saul. După moartea lui Pavel (2Corinteni 5:8; Filipeni 1:23), nu a mers la Domnul în cer, doi Pavel: 1.Pavel ca suflet și 2.Pavel ca duh!!! Nu! A mers un singur Pavel, care a fost și este un spirit, deoarece era o ființă spirituală după plecarea din trup, dar era și suflet deoarece era sufletul lui, cu personalitatea sufletească a lui Pavel.

DE ACEEA ÎN FINAL ÎNTREABĂ-TE:

Ce este moartea?

Cum ți-ai însușit concepția despre moarte și suflet, pe baza părerilor oamenilor sau a Cuvântului lui Dumnezeu?

Care este componența omului?

Ce este Suflarea (Spiritul) de viață?

Ce sunt spiritele morților?

Conform Bibliei ce este sufletul?

Sufletul moare sau trăiește?

Ce învață Biblia despre judecată?

Care este pedeapsa finală pentru păcate?

Te-ai împăcat cu Dumnezeu ca să scapi de condamnarea veșnică?

Calea Creștină

2017 – Arad

caleacrestina.ro@gmail.com

www.CaleaCrestina.ro